

ڦههينوکا روض النعيم

سپیریز پرس

دیشەبەرگ گشتی و سەرنقیسەر

مۆید طیب

مافین چاپکرنە د پاراستاھ نه

کوردستان عێراق - دھۆك
تاخو مازى - جاوا ئاشتە
ئافاھیە سپیریز

www.spirez.org
www.spirezpage.net

دار سپیریز للطباعة والنشر
دھۆك

- ژمارا وەشانی: (٣٤٤)
- نافی پەرتووکی: فەھینوکا روض النعيم
- دانانا: شیخ عەبدورەحمانی ئاقتهپی
- بەرهەمەنگرنا: تەحسین ئیبراهیم دۆسکی
- دەرھینانا نافەرۆکی: تەحسین ئیبراهیم دۆسکی
- بەرگ: نەجمەدین بیرى
- سەرپەرشتکاری چاپی: شیروان ئەحمدەد تەیب
- چاپا: ئیکی
- تیراز: (١٠٠) دانە
- ژمارا سپاردنی: ل پەرتوکخانەیا بەرخانیان ل دھۆك (٢٧١٣)
- ل سالا ٢٠١١
- چاپخانەیا: خانی / دھۆك

SPIREZ PRESS & PUBLISHER

DUHOK

ڦه هينو ڪا روض النعيم

دانانا

شيخ عه بدرره حمانى ئاقته پى

به رهه ڦکرنا

تە حسين ئىبراھىم دۆسکى

2011

رسپېرىم ڀىن

شیخ عهبدوره حمانی ئاقتهپى

८

پیشگوتن

شەمائلین پىغەمبەرى - سلاف لىنى بن - ئەو ساللۇخەتن يىيەن ئەو پىن ھاتىيە نىاسىين، و ئەو ئىك ژ وان مەسىلان بىو يىيەن صەحابىيان ھەر ژ دەسپىكى خەم زى خوارى، و گۈنگى دايىن؛ چونكى ئەولۇن وى باودرى بۇون كۆچەلىكىندا مە بۆ پىغەمبەرى - سلاف لىنى بن - يَا تمام و دورست نابت حەتا ساللۇخەتىن وى، كۆچەن چەقلىكىرنىنە، بۆ مە ئاشكەرا نىبن، لەو وان ئەو ساللۇخەت بە هويرى بۆ مە قەگىزىانە، و دويكەفتىيەن وان زى ھەر ل سەر رېتكا وان چۈرىنە، و دئەنجام دا ماددىيەكى باش د قىنى دەربارەيىن دا كۆمبوبىيە.

و پشتى ھنگى دەمىن زانىيەن شەرعى ھاتىيە نىسييەن، و ب تايىەتى علمى حەدىيسىنى وسىرەتى، زانىيان گۈنگىيەكى بەرچاڭ دا قىنى چەندى، و ھەزماردەكى نە ياكى كەتىيان ل دۆر (شەمائلین پىغەمبەرى سلاف لىنى بن) ھاتىيە دانان، و بەلكى كەتىبا (الشمائىل المحمدية) ياكى ئىمامى ترمذى ئىك ژ گۈنگۈرىن و ناقدارلىرىن كەتىيان بىت د قى بابهتى دا، كۆپشتى ھنگى بۆ گەلەك زانىيان بۇويە ژىدەر و پالدەر كۆئەر زى ل سەر قىنى رېتكى بچن.

و زانىيەن مە يىيەن كوردى زى - د كەقىن دا - ل گۈنگىيە قى بابهتى ئاگەھدار بۇويىنە، لەو وان زى ھەزماردەكى كەتىيان د قى علمى دا دانايىنە، چ ب زمانى عەرەبى بىت يان ب كوردى، و چ ب شىيەتلىق پەخسانى بىت، يان ب رەنگى قەھاندىنى بىت، وشىيخ عەبدورەھمانى كورى شىيخ حەسىنلىق نۇورانى يىي ئاققەپى (١٨٥٣ - ١٩٠٧ ز) ئىك ژ وان ئەدەب و زانىيان بۇ يىيەن بەرھەممەكىن گۈنگ د قى دەربارەيى دا هيلىاي، ئەو زى قەھىنۇكى وى (روض النعيم)، ئەوا ب زمانى كوردى، زاراثىت كەمانجى، ھاتىيە قەھاندىن، و ژ (٤٥٣١) مالكان پىك دئىيت، و ل سەر كىشا (المتقارب المقصوراھ)، كۆز ۋان تەفعىلان پىك دئىيت:

(فعولن فعولن فعولن فعولن فعولن فعولن فعولن)

و وەكى ژ ناڤىن قەھىنۇكى يىي تمام ديار دبت (روض النعيم في عد شمائىل النبي الكريم) بابهتى وى يىي سەرەكى (ساللۇخەت وشەمائلین پىغەمبەرى خودىيە سلاف لىنى بن)

بەلئى شاعرى بابەتكى دى زى ل سەر زىدەكىرىيە و دەلىقەيا بەرفەھەتر دايى ئەو زى بابەتكى سەرھاتىيا موعجزەيا (ئىسرا و معراجى) يە..

و قەھاندنا قى كىتىپى وەكى شاعر ب خۆل دويماھىيىن ئاشكەرا دەكت ل سالا ۱۳۰۲ مشەختى (بەرانبەر ۱۸۸۵ زايىنى) بۇو، ئاقتنەپى دېيتى:

مە ئانى قەطع كر كەلامى عەجمب	ز تارىخى هجرى د سالىن (غەشەب)
د رۆزى موبارەك د ناف ھەفتەئى	د عىدىن ھەمى مۇئمان جومۇھەئى
د سەلخىن (ربيع الأول) ماھى سال	ز ماھى عەرەب ئەمە حسابى دەلال

يەعني: ل رۆزى ئەينىيىن ل دويماھىيىا مەها (ربيع الأول) ئى ز سالا ۱۳۰۲ مشەختى (كى دەكتە بەرانبەر دويماھىيىا سالا ۱۸۸۵ زايىنى) وى ۋەھىنۆك ب دويماھى ئىنابۇو، و ھەر وەكى ئەمە ب خۆل جەھەكى ئاشكەرا دەكت وى ئەف كىتىبا خۆل سەر داخوازا برايى خۆ شىيخ محمدەجانى (۱۸۵۸ - ۱۹۰۹ زايىنى) نېيسى بۇو.

و د گەل گرنگىيَا قى ۋەھىنۆكى د دىرۈكى ئەدەبىياتىن كوردى دا، بەلئى وى ناف و دەنگىن خۆ - وەكى ئەمەزى - وەرنەگرتىنە، ب تايىھتى ل باشۇرئى كوردىستانى، ز بەر كو ئەمە ھېشتا نەكەفتىيە بەر دەستىن ۋەھىنۆك - ز بلى خواندەۋانىن دى! -، لەمەنەن نوكە ۋەھىنۆكى وى وەك نە ل دۆز عەبدىرەھمانى ئاقتنەپى ب خۆ وەك شاعر و زانا، و نە ل دۆز ۋەھىنۆكى وى وەك بەرھەممەكى مەزنى كرمانجى، نەھاتىنەكىن.. ھەر چەندە ئەف بەرھەممە بەرى نوكە دو جاران ل تۈركىيائى ھاتىيە بەلاڭىن:

جارا ئىتكى : ل تەباخا سالا ۱۹۶۶ زايىنى، ل سەتەنبولى، دەممى سەيدا ئەحمدە حلمى يېن قۇرغۇي يېن ديارىبەكى، دانەيەك ب دەستىن خۆ نېيسى و ب رېنگى ئۇفسىتىن بەلاڭىن بەلئى ھەندەك تۈركىن توخمپەرپىس دەستىن خۆ دانا سەر پتىرييا دانەيېن وى، و نەھىيەلە ئەمە بەلاق بىت^(۱).

(۱) ز باشىا بەختى دانەيەك زىن ل بەر دەستىن مەھەيد، ب رېكىا ھەقالى مەمەلا مەھەممە سەعید يىلدرەمى ژ باطمانتى، گەھشتىيە مە.

و جارا دووئی : ل سالا ۱۹۸۶ زایینی بwoo، دهمن سهیدا مهلا زهینه‌لعا بدینی ئامه‌دی دانه‌یه کری ژی ب دهستن خۆ نثیسی، و دیسا ب رەنگى ئۆفسیتى، ئەو بازىرى دياربەکرى بەلاقىرى، پشتى شەرخەکا ب عەربى ب نافى (النفع العميم) ل سەر دانای^(۱).

ھەر وەسا ئەف كتىبە ل سالا ۱۹۹۱ زایینى) ژی ل وەلاتى (سويدى) ب تىپىن لاتىنى ژ لايى سهیدا (زهينه‌ددين زنار) قە بەلاقىبوویه.

و دا كو ۋەكۆلەر و خواندەقان ل باشۇرۇن كوردىستانى ژى ژ فەن كتىبى بىن بار نەبن، مە خواست دانه‌یه کا دى ژى بۆ چاپىن بەرھەفت بىكەين، و ل بەردەست بدانىن، و بۆ بەرھەقىكىندا ژى دانه‌يىن مە پالدaiيە سەر سىن دانه‌يىن دەسنىقىس:

۱ - دانه‌يا فەھمى كورى شىيخ مەھمەد سراجى كورى شىيخ حەمسەننى نۇورانى، كو دېتە برازايىن شاعرى، ئەموا ل سالا ۱۳۷۸ مشەختى، ل دياربەکرى هاتىيە نثىسىن^(۲)، و بۆ بنەجەكىندا دەقى شعرى و شىيودىي زاركىنى مە پىتر پالدaiيە سەر فەن دانه‌يىن، ژ بەر كو نثىسىن نىزىكى شاعرى ب خۆيە.

۲ - دانه‌يا ئەدیب وزانا وباشنىقىسى ناقدار مهلا ئەممەد حلمى يىن قۆغى يىن دياربەکرى، كول سالا ۱۳۸۴ مشەختى (بەرانبەر ۱۹۶۴ زایینى) نثىسى، و پشتى هنگى ب دو سالان ل سەتنبۈللى دايە چاپكىن، وەكى بۆزى د گەل مە.

۳ - دانه‌يا سهیدا مهلا زهينه‌لعا بدینى ئامه‌دی، ئەموا بەحسى وئى ژى بەرى نوكە د گەل مە بۆزى.

و كارى مە د بەرھەقىكىنى دا ئەقە بۇويە:

۱ - دەقى قەھىنۇكى مە قەگوھاستىيە سەر رېتنيسا كوردى يا نوى، ئەموا ل باشۇرۇ دئىتە ب كارئىنان، دا خواندەقان ب ساناهىتى مفایىي ژى وەرىگرن.

(۱) وئەف ساله (۲۰۱۱) ئەف كتىبە دوبارە ل دياربەکرى هاتە چاپكىن، ژ لايى پەرتووكخانەيا (سهیدا) قە.

(۲) دانه‌یه کری ژى ژ لايى شىشيخ مەھمەد شافع قە كو دېتە نەفييە شىشيخ عەبدۇرەحمانى ئاقتەپى، ل دياربەکرى - گەھشتىيە مە.

۲- هەر سى دانەيىن بناخە مە ھەۋەرگىرنە، و جوداھى د دەھمەنى دا بەرچاڭكىرنە.

۳- ل جەپىن پېتىقى مە تەعلیق ل سەر دەقى قەھىنۇكى دايىھ، پېتى كۆمە پالدaiيە سەر
ھەۋەرگىرنە كىتىپىن تەفسىرى و حەدىسى و سىرەتى، و گەلەك جاران بۆ بىنەجەكىندا دەقى ئەم
ل وان ژىدەران زقىنە يىن شاعرى پالدaiيە سەر.

۴- رامانا ھەۋەرگىرنە كىتىپىن گران، ب تايىھەتى يىن فارسى، ل دويماهىيىن مە
دياركىرنە، دا خواندەغان پىر د دەقى بگەھت.

و ل دويماهىيىن ھىقىيا مە ژ خودايىن مەزىن ئەمۇھ كارى مە راست بىنت، و ھارىكارييا مە
بىكەت ل سەر خزمەتا بەرھەم و كولتۇرى زانايىتنە.

تەحسىن ئىبراھىم دۆسکى

۱۴۳۲ / جمادى الثانىة / ۲۵

۲۰۱۱ / گولان / ۲۸

شیخ حمسه‌نی نورانی و هندهک ناقدارین بنهمala وی

ل دویماهیبا سه‌دسالا نوزدی و ل ده‌سپیکا سه‌دسالا بیستن زایینی کۆمەکا شاعرین کلاسیک ژ ئیک بنهمالى پهیدا بعون، په‌تۇوكخانه‌یا شعرا کوردى یا کلاسیکی ب بەرھەمیین خۆ دەولەمەند کر، و شوین تبلىن خۆ ئاشکەرا ل سەر بەرپەریتەن ئەدەبى کوردى ھیلان، ئەو بنهمال بنهمالا شیخ حمسه‌نی نورانی بۇو ئەوا ل دەشەرا دیاربەکری دزىيا، و شاعری مە خودانى كتىبا (روض النعيم) ئیک ژ ئەدیب و شاعرین قى بنهمالى بۇو، لەو يا د جەن خۆ دايە ئەم ل ۋېرى قى بنهمالى وەندەک ناقدارین وئى ب كورتى ب خواندەثانى قى كتىبىن بىدەينە نیاسىن.

بنهمالا شیخ حمسه‌نی نورانی:

شیخ حمسەن ئەمۇي ب ناسناقى شیخ حمسه‌نی نورانی دهاتە نیاسىن، ئیک ژ شیخىن ناقدارین طەريقا نەقشبەندىيان بۇو ل باکورى كورستانى، ناقى بابى وى ئىسحاق بۇو، و ئىسحاق كورپى سوارە، كورى ئىسماعىلە، ھېشقىنى وى ژ دەشەرا (ھەكارى) بۇو، بەلتى باپىرى وى ژ وېرى ب مەشختى چووبۇو ل دەشەرا غەرزان و لى ئاكنجى بۇوبۇو، ل گوندەكى نىزىك (ئودىسى قەردانى) كو دېيشنلى: (كۆخى)، و ل قى گوندى شیخ حمسەن ل سالا ۱۲۰۱ مشەختى (بەرانبەر سالا ۱۷۸۷ زا) ھاتبۇو سەر دنياىي.

ل زارۋەكىنیا خۆ، وى زانىنا شەرعى ل نك گەلهک زانىيان وەرگىتبۇو، و يىن ژ ھەميان ناقدارتى زانايىن مەزن مەلا خەليلى سېرتى بۇو (۱۱۶۷ - ۱۲۵۹ مەشەختى)، و وى تەصەفوف و طەريقة تا نەقشبەندى ژ شیخ صالحى سېپەكى وەرگىتبۇو^(۱)، و ئەو ئیک ژ خەلیفەن وى بۇو.

(۱) و ئەف شیخ صالحە خەلیفە شیخ خالدىز زىبارى بۇو، و ئەو خەلیفە شیخ خالدىز شەھرەزۆرى بۇو، بىرته: كتىبا (الأحوال الدرية والأخبار المسكية في السلسلة الزبارية) يا (محمد شفيق الزباري)، چاپا ۱۹۳۵ ز، بپ ۴۴.

و چونکى شىيخ صالحى مروقەكى ب قەدر و بەها بۇو ل نك مەزىتىن دەولەتا ئۆسمانى، جارەكى وي كاغەزەك بۆ سولتانى ئۆسمانى (عبداللهجىدى) هنارت، و ئىك ژ داخوازىن وي تىدا ژ سولتانى كىرىن ئەم بۇو ئەم چاقى خۆ بەدەتە شىيخ حەسەنى؛ چونكى ئەم مروقەكى شەھاتىيە، و د بەرسقا وي دا سولتانى فەرمان دا (٥٢) پارچەيىن عەردى ل دەقەرا (ئاقتەپى) كو ئىك ژ گۈندىن ناحىا (چنارە) يا سەر ب ويلايەتا (دياريەكىرى) ۋە، بۆ وي بىنەدان، ھەر وەسا وي فەرمان دا تەكىيەك و مەدرەسەك ژى بۆ وي ل وىرىي بىنە ئاشاكىن، لەم شىيخ حەسەنى قەستا گۈندى (ئاقتەپە) يېن كر، و ل وىرىي ئاڭنجى بۇو و پىن ھاتە نىاسىن، و گۆتنى: شىيخ حەسەنى ئاقتەپى.

و خەلکى دەقەرى ژ لايىخ خۆ فەناسنافىن (نوورانى) ل سەر وي دانا، دەمىز وان ئەم ب مروقەكى خودان بەرەكەت و نوورانى نىاسى، و دېيىش: شىيخ حەسەن ب خۆ ئەدىب و زانايەكى زىرەك بۇو، بەلىت چو بەرھەمىن وي ب بەرچاقىن مە نەكەفتىنە.

ل سالا ١٢٨. مشەختى (بەرانبىر ١٨٦٣ زا) شىيخ حەسەن ل گۈندى ئاقتەپى چوبوبو بەر دلوقانيا خودى، و ھەر ل وىرىت ئەم ھاتبۇو ۋەشارتن، و وي چار كۈر ل پاش خۆ ھىلابۇون، ئەم زى ئەقە بۇون: عەبدورەحمان، و مەممەد جان، و مەممەد سراج، و مەممەد نوور^(١). و مە دەقىت ل ۋەتەن دەنەك ژ ئەدىب وزانايىتىن ۋە ئەممالى بەدەنە نىاسىن..

شىيخ عبدىرەحمان (رووحى):

شىيخ عبدىرەحمان كۈرى مەزنى شىيخ حەسەنى نوورانى بۇو، و ناسنافىن وي (شمس الدین) بۇو، و وي د شعريتىن خۆ دا لەقىبا (رووحى) بۆ خۆ ددانما، و دئىتە زانىن كو دانانما ناسنافىن شعرى ئىك ژ عورف و عەددەتىن شاعرىتىن عەجەمانە وەكى كورد و فورس و ترکان.

ل دۆر دىرۆكا بۇونا وي ل سەر بەرىپەرەكى كەقىن يېن بابى وي نېمىسى ئەف دىرۆكە ھاتىيە: ل شەقا ئەينىيىن، ل (٣٠) ئى مەها (ربيع الأول) ئى ١٢٧٠ (١٢٨٠) مشەختى (بەرانبىر ١٢/٣١ / ١٨٥٣ زا)، و ئەف دىرۆكە ھەر ئەمە ياد ناسنامەيى وي ياد ئۆسمانى ژى دا

(١) تەزكىرى مەشایخ ئامىد (دياريەك ئەولىاسى) ژ نېمىسىنا شەفيق كوركوسوز، ب زمانى تۈركى، چاپا ٤، ٢٠٠٤، ئىستەنبۇل، بپ ٢٥١-٢٥٠.

هاتی^(۱)، و بونا وی ل گوندی ئاقتهپی بوو، ئەوئى باپىرى وی ب مشەختى هاتىيىن^(۲). دەسپىيىكا خواندنا وی ل گوندی ئاقتهپی بوو، ل خواندنگەها بابى وی شىخ حمسەنى، و بۆ دەمەكى وی ل نك بابى خۆ خواند، پاشى پىتەمەت تمامكىدا خواندنا خۆ، وى قىستا چەند دەقەرىن باشۇرۇ كوردىستانى كر، و ل ويلى خواندنا خۆ ب دويىماھى ئينا، و ئىجازا مەلاتىيىن وەركەت^(۳). و پشتى وەركەتنا ئىجازا مەلاتىيىن ئەو زېرى گوندی خۆ، و دەمنى بابى وى مرى وى ل شوينا بابى خۆ دەرس دانە فەقىيان، و چونكى وى پويتەيەكى پىر دادا علمى مەلاتىيىن وى شىخاتى بۆ برايى خۆ يى بچۈكتر مەحمدە جانى هيلا، و كارى خۆ كە گۆتنا دەرسان و قەھاندن و نېسىيىنا كتىيان.

شىخ عەبدىرەحمان ل رۆژا ئەينىيىن ل سالا ۱۳۲۵ مەشەختى (۱۶ مارت ۱۹۰۷ ز) ل بازىرى ديارىبەكىرى چووبۇو بەر دلۇقانيا خودى، بەلنى جەنزاپى وى بۆ گوندی ئاقتهپى هاتە ۋەگوھاستن و ل نك بابى وى شىخ حمسەنى هاتە ۋەشارتن^(۴).

شىخ عەبدىرەحمانى سى كور ھەبۇون: مەحمدە كەربەلا، و مەحمدە عەسکەرى، و مەحمدە شەوكەت.

و نەھ بەرھەمەن شىخ عەبدىرەحمانى ئاقتهپى ل بەر دەست ماينە ب كوردى و عەرەبىنە، ب شعر و پەخسان، ۋان:

(۱) بىتە وىتەيىن وى ل دويىماھىا قى كتىيان.

(۲) بىتە پەرتۇوکا: فەتحا ديارىبەكى تارىخ و كولتسور، يا سەيدا زەينەلعاپىدىن چىچەك (ئامەدى)، ب زمانى تۈركى، چاپا ۲۰۰۷، ديارىبەكى، بپ ۱۲۹، ھەر وەسا پېشەكىيى دەسقىيسا (روض النعيم) يَا شىخ عەبدىرەحمانى ئاقتهپى، ھەر ژ نېسىيىنا سەيدا زەينەلعاپىدىن ئامەدى، بپ ۱.

(۳) زىن العابدىن زىنار: گۆتارا (مالباتا شىخ حمسەنى نۇورانى)، كۆثارا (وان) ھەزمارا (۱۱) سالا ۱۹۹۲ ز، بپ (۱۵) ئ.

(۴) تەزكىرى مەشایخ ئامەد ۋەزىر بەرى، بپ ۴۹، و فەتحا ديارىبەكى تارىخ و كولتسور، ۋەزىر بەرى، بپ ۱۲۸، و سەيدايىن زەينەلعاپىدىن ئامەدى د دەسپىيىكا (روض النعيم) اى دا ۋەدگوھىزت كۆئەول (۲۹) ئادارا سالا ۱۹۱۰ زايىنى (بەرانبەر ۱۳۲۸ مەشەختى) مەرىوو.. بەلنى ديارە كو پشتى ھنگى ئەول ۋىن گۆتنى خۆ لېيھە بۇويە وەكى ژ كتىبا وى يال دۆز ديارىبەكى، ھەر وەسا ژ دەسپىيىكا وى بۆ دىوانا مەحمدە كەربەلانى، ئاشكەردا دېت.

- ١ - (كتاب الابريز في إثبات القدم للكتاب العزيز) ئەف كتىبە ب زمانى عەرەبىيە،
 ژ (٨١) بەرىپەران پىك دئىت، و وەكى ژ ناشى ديار ئەول دۆر مەسىھلا بنەجەركىنا
 (كەۋاتىيا) قورئانى دئاختى، و ئاشكەرا دكەت كو ئەو كتىبەكا (مەخلۇق) نىنە، ئەف كتىبە
 ھېشتا چاپ نەبۈویە.
- ٢ - (كتاب كشف الظلام في عقائد فرق الإسلام) و ئەفەر ژى ب زمانى عەرەبىيە،
 ل دۆر بابەتى عەقىدى دزفلىت، دەستىيىسا وى ژ (٣٥) بەرىپەران پىك دئىت، و حەتا نوكە
 چاپ نەبۈویە.
- ٣ - منهاج الأصول، د فقىمى دا، ب عەرەبى.
- ٤ - غورەنامە، ل دۆر سالنامەيا عەرەبى و رۆمەيىيە.
- ٥ - كفاية الأوقات فى العمل بربع المقطورات، ب عەرەبىيە.
- ٦ - قەھىنۆكَا (روض النعيم فى عد شمائىل النبي الكريم) ئەفەر يىا نوكە ل بەر
 دەست.
- ٧ - ديوانا شعران: و ئەفەر ژى ئەو شعر غەزەلىن جودا جودانە يىين وى ب كرمانجى
 فەھاندىن، دانەيەك ژ دەستىيىسا قى ديوانى ل سالا ١٩٧٦ ب دەستى سەيدا مەلا ئەحمد
 حلىمى يى قۆغى هاتىيە نېيىسىن، و دانەيەكادى ل سالا (١٩٨٠ ز) ب خەتنى سەيدا (زىن
 العابدين) ئامەدى ل ديارىھەكىز بەلاقبۇويە، و جارەكادى ل سالا (١٩٩٧ ز) بەلاقبۇويە
 قە^(١).
- و مرۆش دەمى شعرىن شىيخ عەبدورەھمانى دخوينت ھەست پى دكەت كو يىن ل بەرانبەر
 شاعرەكى خودان سەرپۈرەكاكا مەزن و زانىنەكابەرفرەھ، و ئەفەر يىا غەریب نىنە ئەگەر ئەم ل بىرا
 خۆ بىنىن كو ئەو د مالەكى دا يىت هاتىيە پەروەردەكىن ئەدەب و زانىنى جەھەكى بلند لى
 ھەبۇو، و ھەر ژ زارۆكىنە خۆ وى چاۋىن خۆل جىهانا شعر و زانىنى قەكىيۇن، چونكى بايى

(١) ھەر دو ژىددەرىن بەرى، ھەر وەسا گۆتارا مەل دۆر ۋى شاعرى ئىمدا دەشمەر (٤٣-٤٢) يىن دا ژ كۆثارا
 مەتىن ل تەباخا سالا ١٩٩٥ ز بەلاقبۇوى.

وی سهیدایین وی بین ئیگىن - دهستەکىن درېز د ئەدەب و زانىنى دا ھەبۇو، ھەر وەسا ژيانا
وی یا فەقىياتىيىن، و مزگەفتىن ژى ل وی سەردەمى، بەرى وی دا شعر و دىۋاپىن مەزىنە
شاعرىن كورد وەكى: مەلاپىن جزىرى، و ئەممەدى خانى، و مەلاپىن باتىيى و گەلەكتىن دى، و
ئەو بۆ ھندى پال دا كول سەر دەستىن وان فيرى قەھاندىن وەستىپىكىنى بىت، لەو ئەم دېينىن
شعرەكى نازك و نىزىكى دلى گوھداران ل سەر ئەزمانى وى دەگەپىا.. و ھەر چەندە ئاقتهپى ژ
وان شاعران بۇو يېن ل سەر دەستىن شاعرىن كلاسيكى يېن مەزن فيرى شعرى بۇوى، و بەرى
وی لىنى كۈچىنى بىت ئەو بگەھتە پېتىكا وان، و ل سەر رېتىازا وان بېت، بەلىن د گەل ھندى
ژى ئەو ژ وان شاعران نەبۇو يېن كۈچىنى دوباركى ژ شاعرىن بەرى خۆ، و
خواندنهكى ب لەز د شعرا وى دا مرۆشقىن ل ھندى ئاگەھدار دكەت كۈرى بىزاف دكەر كو
كمىنييەكى شعرى يَا تايىھەت وى ھەبت، و شعرا خۆ بکەتە قۆدىكەكى زەلال بۆ سەرەپەرەن وى
ددمى يېن ئەو تىيدا دەزىيا.

و تىشتى بەرچاڭ د شعرا ئاقتهپى دا ئەمو بۇو (ھەستى مللەتىنى) و (كوردىنى) يېن، يان
ژى بلا بېرىشىن: (تەھەصصوب بۆ كوردىنى) ئەوا ل نىقا دووئى ژ سەدسا لا نۆزدى زايىنى
ل نك ھەشمەركا زانا و ئەدىپىن كورد پەيدا بۇوى، جەن خۆل نك (رووحى) يېن شاعر ژى
كىرىوو، و ئەف چەندە ژ (بەندە پېنجى) ژ كىتىبا وى (روض النعيم) ئاشكەردا دېت.

شىيخ مەممەدجان (خاكى):

شىيخ مەممەد جان ژى كۈرى شىيخ حمسەن ئاقتهپى بۇو، ل گوندى ئاقتهپىن ل (۱۳)
ھەيقا شەعبانى ل سالا ۱۲۷۴ مشەختى (۱۸۵۸/۳/۲۹) زا هاتبۇو سەر دنیا يېن.

ل دەسىپىكىن علم ل مەدرەسا بابى خۆل ئاقتهپى وەرگرتىبوو، پاشى ل نك گەلەك
سەيدايىن ژى علم وەرگرت وەكى: مەلا سەلیم و مەلا مەممەد ئەمەن، و ئىجازا خۆ يَا
مەلاتىنى ژ مەلا مەممەدى كۆرمۇشلىقى وەرگرتىبوو.

پشتى ب دويماھى ئىنانا خواندنا خۆ، قەستا و دلاتى شامى كىرول و تىرى ئىجازا
طەريقا نەقشىبەندى ژ ھندەك پەيرەوتىن شىيخ خالدى شەھەزۆرى وەرگرت، پاشى ۋەگەپىا
گوندى خۆ.

و دهمني ئمول شامى (ل سالا ۱۲۸۰ مىشەختى) بابى وى شىيخ حەسەن مىر، و براينى وى يى مەزىن شىيخ عەبدرەحمان ل جەن وى بۆ (ئيرشادى) روينشت، و پشتى شىيخ مەھمەد جان زقپى، و چونكى شىيخ عەبدرەحمانى پتر مەيلا علمى مەلاتىيى دىك، شىيخاتى بۆ براينى خۆ ھىيلا، و ئمول جەن بابى خۆ دانا، ووى خۆ بۆ دەرسدانى و علمى ۋالا كر.

ل گۈندى ئاقتهپىن ل سالا ۱۳۲۷ مىشەختى (بەرانىمەر ۱۹۰۹ زا) چۈوبۇو بەردىۋانىيىسا خودى، و سىنى كورپل پاش خۆ ھىيلا بۇون: مەھمەد حەسيب و ئەقە شاعر بۇو، و مۇھەممەد مۇنیر، و مۇھەممەد بەھجەت.

و شىيخ مەھمەد جان شاعرەكى زېھاتى بۇو، بەرھەمىن خۆ ب کرمانجى ۋەدەھاند، و ناسناشى وى د شعرى دا (اخاکى) بۇو.

دو بەرھەمىن وى ھەنە:

۱- ۋەھىتۈكا (الەيلا و مەجنۇون)، ژ (۱۸۸۲) مالكان پىتكى دئىت، و ب کرمانجىيە.

۲- كىتىيەك د علمى (نەحو و صەرفى) دا.

وھەستا كوردىنييى ژ شعرىن خاكى ژى وەكى شعرىن براينى وى رۇوحى ئاشكەرا دېت، و ئەو ھەردو د قى مەسىلى دا ب ئەممەدى خانى دداخبارن.^(۱)

مەھمەد كەرىيەلائى:

شىيخ مەھمەد كەرىيەلائى كورپى شىشيخ عەبدرەحمانى ئاقتهپىيە، و ناسناشى وى (بدر الدین) بۇو، ل سالا ۱۳۰۳ مىشەختى (۱۸۸۵ زا) ل گۈندى ئاقتهپە هاتبۇو سەر دنیايى، و ژ بەر قىيانا بابى وى بۆ پىغەمبەرى - سلافلىنى بن- و شەھىيدى كەرىيەلائى ئىمامى حوسەين - خودى ژى رازى بت- ناقيقى وى كەرە مەھمەد كەرىيەلائى.

(۱) ۋەھىتۈكا وى (الەيلا و مەجنۇون) سەيدا (زىن الدین زنار) ل سوتىدى ل سالا ۱۹۹۲ ب حەرفىن لاتىنى بەلاڭكىيە.. وزانىن ل دۆر زىنا شاعرى مە ژ دەسپېيىكا وى وەرگەتىنە، د گەل زېتىدىن بۇرۇن ژى، ھەر وەسا كىتىيە ما (ل دۆر ئەددەبى كرمانجى) بپ ۲۱۸-۲۲۴.

کەریەلائى خواندنا خۆل نك بابى خۆ، و زانايىن دەفھەرى وەرگرت حەتا ئىجازە ژى
وەرگرتى، و پشتى بابى وي مرى ئەول جەن وي روينشت و دەرس دانە فەقىيان، و چونكى
خەما وي زانىن و ئەددەبیيات ب تىنى بۇو، وي ژن نەئىنا، و بارا خۆز میراتى باب و باپيران
دا برايىن خۆ، و ب تىنى وي بارا خۆز كتىيان ھلگرت! و دەمى شۆرەشا شىخ سەعىدى
شەكتى ل سالا ۱۹۲۵، ئەو ژى وەكى پتريا زانا و كەسايەتىيەن كورد تووشى دەربەدەرى و
نەفيكىرنى بۇو، و حوكىمەتى بەرى وي دا بازىپى (ئۆشاشقى) پاشى ئەو بەرە بازىپى (ئەدرنە) و
پشتى دو سالان عەفووپا وان دەركەفت و ئەو زقى كوردىستانى، و ل گوندى (چۈلى) ئاكنجى
بۇو، حەتا ل وېرى مرى، ل سالا ۱۳۵۸ مىشەختى (۱۹۳۹ زا)، پشتى مىندا وي، و ل دويىش
وصىيەتا وي، جەنازى وي بۇ گوندى ئاقتنەپە هاتە شەگوھاستن، و ل نك باب و باپيرى وي
هاتە ۋەشارتن.

و دېيىش: بەرى مىننى عەقلەن وي تىك چوبوبو لەم و وي گەلەك ژ نېيسىنەن خۆ سۆتن،
و ھزر بۇ ھندى دېت كو وي گەلەك شعرىن خۆزى سۆت بن!

دو بەرھەمىن وي ب تىنى گەھشتىنە مە، ئەمۇ ژى ئەقەنە:

۱- دىوانا وي يَا شعران، كو (۴۲) شعر تىدا ھەنە، و پتريا وان ب كوردىنە، و
ھۇمارەكا كىيم ب ترکىنە.

۲- ۋەھىنەزكى (مرصاد الأطفال) و ئەو فەرھەنگۆكە كا ۋەھاندىيە، ل سالا ۱۳۳۱
(۱۹۱۳ زا) وي ئەو دانايىه، و وەكى ئەو ب خۆ بەحس دەكت وى ئەف كتىبە بۇ ھندى دانايىه
دا زارۆكىتىن كورد -ب تايىھەتى برازايىتى - فېرى زمانى فارسى بىن، و مفابىي بۇ خۆزى وي
بەرھەمىن ئەددەبى يىن مەزن بىبىن ئەمۇن ب فارسى ھاتىيە دانان.

محمد عەسڪەرى:

براين بچويكتر يىن كەرەلائى بۇو، ل سالا ۱۳۱۵ مىشەختى (۱۸۹۸ زايىنى) ھاتىبو
سەر دنيايى، و ل گوندى ئاقتنەپە فەقىياتى ل نك بابى خۆ و براين خۆ يىن مەزن محمد
كەرەلائى كريپو، و مىندا وي ل گوندى چۈلى بۇو ل سالا ۱۳۷۲ مىشەختى (۱۹۵۲ زا). و
وي ژى وەكى باب و مام و براين خۆ دەستەكى درېش دەھاندى شعران دا ھەبۇو، و دو

بهره‌هه میین وی بین کرمانجی د دهست مه دا هنه، ئەو ژی ئەقنه: قەھینۆکا (عقدی دورری فام) و دیوانا وی ئەوا ب ناقنی (کشکولة القلب) دئیتە نیاسین، و وی شعر د گەله ک بابهتان دا ئەھاندینه، وەکی غەزلى و پىگۇتنى و شعرىن ھلکەفتنان، و شura وەلاتپارىزى و كوردىنييىن ژى وی ھەيە، د جەھەكى دا ل ھينۆکا (عقدی دورری فام) دا دېیزت:

خوصوصا ئەف زەمانى كوردىيا مە	کو ما يە ھەديە ئەز باش و دىيا مە
د ۋى وقتى چراغنى علمى كوردى	قە ناتىسە نەما تىيت من دى
گەلەك شىرىنە ئەف ئەزمانى كوردا	دەريغا مە ژ دەست يەكجاري بەردا

مەھمەد حەسپب (حەسبى):

شەيخ مەھمەد حەسپب كورپى مەھمەد جانى ئاقتەپى بۇو، و ناسناقى وی بین شعرى (حەسبى) بۇو.

ل گوندىن ئاقتەپى ل سالا ۱۳۰۳ مشەختى (ز) ھاتبۇو سەر دنیايى، و علمى شەرعى و تەصمووف ل مەدرەسا بنەمala خۆل ئاقتەپى وەرگرتبۇو.

شاعر و ئەدیبەكى زېباتى بۇو، و ناسناقى خۆ بین شعرى كربۇو (حەسبى)، و شعرىن وی ب کرمانجى بۇون.

ل سالا ۱۳۶۶ مشەختى (بەرانبەر ۱۹۴۷ ز) ل چنار چوبۇو بەر دلۋىغانىا خودى، و ل گوندىن ئاقتەپى ھاتبۇو ۋەشارتن ل نك باب و باپىرى وی.

سى كورپىن وی ھەبۈون: صالح، و عەبدىللاھ حەيدەر، و مۇھەممەد.

و دو بەرھەمیین وی ھەنە:

۱- كتىبا سونبۇل.

۲- دیوانا شعرى.. و ئەفە ھەردو ب کرمانجىنە.^(۱)

(۱) تمزىكىدى مەشايخ ئامەد رىيەنەر بەرئى، بپ ۲۵۳.

روض النعيم

فِي عَدْ شَمَائِلِ النَّبِيِّ الْكَرِيمِ
عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ مِنَ اللَّهِ الْبَرِّ التَّوَابِ الرَّحِيمِ
مَعَ مَا رَأَى فِي مَعْرَاجِهِ فِي اللَّيلِ الطَّوِيلِ الْبَهِيمِ

بند اول

در مبحث بسمله

عهفوو و غهفوور و كهريم و خوددا
 ئهزل ههر ههبوویه، ئههد (لا يزال)
 خودایا ته ئانین ووجودی ب (كن)
 ژ لوطفا عهميما ته هاتن ظوهور
 ههمي شاه و سولطان وپاي^(۱) و گهدا
 رجادار و ملخوارى بابن تنه
 موبهرا را ژ عهيب و قوصوري خودا
 موزهبيهن ب كمهكب ترثى (از) مەلهك
 مەلائك عبادت دکن با ئەدەب
 ب نموعەك تەھەرروك ژ عەرشى عولا^(۲)
 دكت شەمس تىدا دوخوول و خورووج
 عەلامەت شەب و رووزە بى ئىشتاباھ
 عبادت بکن بى سوئال و جەواب^(۳)

ب نامى خوداوندى هەردو سەرا
 شەھنشاهى بى عەزل و فەوت وزھوال
 ژ عەرشان حەتا فەرشى ئنسان و جن
 د گەل مار و مووران نېبات و طوبور
 هەمى حورتى بەحران و سورغۇن ھەوا
 طەلەبدارى رووزى ژ خەزنا تەنە
 مونەززە ژ نەقش و نوقوشى خودا
 تە ئانين ووجودى ژ قودرت فەلەك
 كەواكب تەھەرروك دکن رووز وشەب
 تە دا چەرخ و ئەفلاڭ ھەرىيەك جودا
 تە چىكىر ژ ئەمرى خوه دازدە بورووج
 ھەمان مەنzelان طەمى دكت قورصى ماه
 كۆئەھلىي جەنانى بىزانن حساب

(۱) د دانەيا (قۇخى) دا: باي، هاتىيە، و(باي) ئانكۇ: دەولەمەند، وېملەكى ئەم دۈرستىر بىت.

(۲) د دانەيا (قۇخى) دا: عورووج، هاتىيە.

(۳) ئەقە ئىشارەتە بۆ ئايەتا تىدا ھاتى: ﴿هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضَيْأَةً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَّرَ مُنَازِلَ لِلْعَالَمِينَ وَالْجَنَابَ﴾ (يونس: ۵) يەعنى: خودىيە بىن رۆز گەشكىرى، وھەيىف روهنكرى، ورىيچەچۈنە ھەيقى كىرىھ قويناغ قويناغ قىيىجا ب رۆزى هەزمارا رۆزى زانىن، و ب ھەيقى هەزمارا مەھ وسالان دىيىته زانىن.

تە ئانى ووجۇودى ژ كەنزا عەلەم
وەضۇك د نېق وەسطىن عالەم تە ئەرض
تە راکر ژ ئەرضى بوخارا خەفيف
د گەل جۈزئى ھۇورى رەشىشاتى ماء
مورەككەب ژ وي جسمى ئەبرى شەقىل
نۇزۇولى دكت ئابى پاكى تەمیز
زەمین شەق دكت قادرى (لا يموت)
تەدابىر و حكمەت تە دا عالەمىنى
تو زانى ھەمى نەقص و تامى د مە
ب ئىسىنى تە قائىم سەماء و زەمین
قىام و قوعۇودى دكىن جوملە كەس
ژ ئىسىنى تە پەيدانە كەون و مەكان
ب ئىسىنى تە دەوران دكىن نەھ فەلەك
(سبۇج، قەدوس) دېيىژن مۇدام
ب ئىسىنى تە خورشىدىن نۇورىن شووعاع
نەيايت ھەمى جۈزء و كوللىن ووجۇود
مەدارا ھەمى ئاشكار و نەمان
ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

صەحىح ئىستدارە كورا پى^(١) حەشم
ئەقى جسمى خاکى د گەل طوول وەعرض
مومەززەج ب جسمى ھەوايىن لەطىف
موسەخخەر د مابىهينى ئەرض و سەماء
ژ بۆغەيىت و بارانى ئەقوا دەلىل
ژ وي جسمى ئەبرى لەطىفىن عەزىز
ژ ھەبىي نەباتى ژ بۆ ذوخر و قووت
ژ (قالوا بلى) يىن ھەتا ئىن دەمى
ھەمى كىذبى مەحضرە كەلامى د مە
ب ئىسىنى تە ھەر ئاشكار و نەين
روطۇوب و يوبۇوسى دكىن خار و خەس
ب ئىسىنى تەيە گەر و فەتلى زەمان
ب ئىسىنى تە قوددۇوسىيانى مەلەك
دكىن طاعەتنى تە ھەمى خاص و عام
ژ شەرقى د بورجان دكت ئەرتفاع
ب ئىسىنى تەيە وان قىام و قوعۇود
ل سەر ئىسىنى پاكى تەيە ھەر زەمان
كەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

(١) د دانەيا (قۇخى) دا: بىن، ھاتىبىه.

بند ثانی در مبحث حمد خدا

ژ بۆ خالقى حەيىتى پەروردگار
ب رەحما خوھ دا مە نەکر تەلخى كام
ھەچى موھتەدى بۇو ب رەحمەت حەقيق
موعەذذهب دېت ئەھو ب نارى خلاف
كۈپى فەرق بىتن خەطاء و صەھواب
خودايىن مە پەيدا كر و دايە مە
عەدەم بۇوم موقەددەم كە نىشان نەبۈود
د نىڭ ناز و نعمەت غەرق و موقىم
كرم پەيرەوي (سیدُ المرسلین)
تە دا من ژ رەحما خوھ ئەف ھەردو چاق^(۱)
بەصەر ئەز نەكم صەرفى مەنعني خودا
تە تى خەلق كر نوطقى شىرىن بەيان
تە بەخشى ژ بۆ من (أيا ذا الجلال)
د گەل حەمد و تەسبىحى شاھى كەريم
نەكت صەرفى نەھىيى تە حەيىتى قەدىر
شوكر بۆ تە يا رەب تە ئەف نەقش بەست
موزىيىمن تە پى كر ووجۇودا عەزىز
ژ بۆ مەصلەھەت ھەر يەكى دەر مەقام

مە حەمد و شەنا كر ھەزاران ھەزار
خودايىن كۈئىمان و ئىسلامى تام
و وضع كر خودا موسىتەقىمى طەربىق
وەلىن ھەرچى دا سەر سەبىلىنى خلاف
نارى ژ بۆ ئۆممەت (أُمُّ الکتاب)
ئەھوی جەننەتى شاد و خورەم ھەمە
شوكر بۆ تە يا رەب تە ئانىم و وجوود
بوزورگى تە دا من ژ لوطفا عەميم
موشەرەف كرم ئەز ب دينى موبىن
شوكر بۆ تە يا رەب ل سەر ھەردو چاش
كۈپى كم نەظەر ئەز ل صونۇنى خودا
شوكر بۆ تە يا رەب تە دا من لسان
ئەشقى نوطقى پاكى فەصىحى دەلال
تلاوەت بكم پى كەلامى قەدىم
بکى حفظ يا رەب زەبانى فەقىر
شوكر بۆ تە يا رەب ل سەر ھەردو دەست
تە بەستن ل من ئەف دو دەستى تەمەيىز
تە لىن چىتكەن دەھ ئەصابع تەمام

(۱) ئەف مالكە ويا د دويىش دا د دانىيا (فەرمى و ئامەدى) دا نەھاتىيە.

بدم سه‌ر سه‌ری سی‌یوی و بی‌ دلان
 کو به‌طش و ته‌عه‌ددا نه‌کم ئه‌ز ل که‌س
 شوکر بۆ‌تە هه‌ردهم خودایا خودا
 کو سه‌عیی نه‌کم پی (إلى ما سواك)
 نه‌کم جه‌هدی ظولم و خیانیت ب وان
 د گەل خەمسەئى باطنە^(۱) عەقل و دل
 بناسم سەبیلی ل وەحدانیت
 نه کو وان د ذەنban ب توون غەرقکم
 نەگىرم ژ حوكىمی تە غافل هەممە
 ژ دەست نەفس و شەيطان ئەمان سەد ئەمان
 نازانم ئەدا کم ثەنايى خودا
 دەرانى ئەقى بەمیتى پاكى تەمیز
 کو تەحقیقى عەجزە ژ حەمدى خودا
 چە کو نابە هر موي شکر شکر کنم^(۲)
 کەر ولال وگىرە تو نىنە مەدار

کو پى خەير و صەدقە بدم سائلان
 رجاپى دكم ئەز ژ تە هەر نەفەس
 شوکر بۆ‌تە يا رب ل سه‌ر هه‌ردو پا
 تە دا من ژ رەحما خوه دو پايىن پاك
 بكم سەعى و مەشىيا عبادەت ب وان
 شوکر بۆ‌تە يا رب تە دا من عەقل
 کو قان جەمعە کم ئەز ب ئنسانیت
 خەرابى و قەنجى ب وان فەرق کم
 نه‌کم صەرفى ئەفکارى باطل هەممە
 ئەگەر دەستەگىرى نەکى هەر زەمان
 نەایەت مە عەجزە ژ حەمد و ثەنا
 وەکى شەيخ سەعدى^(۲) ژ فکرى عەزىز
 ژ بۆ‌يۇمنى ئانى مە دانى ل ها
 (عطاییست هر مو از و بر تىن
 ئىلاھى تو رووحى نەکى شەرمىسار

(۱) خەمسەئى باطنە: هەر پىتىجە هەستىن مەۋەئىنە: بېسىتن، دىتن، بېنگىرن، تامىكىن، ودەستكىن.

(۲) سەعدى: شاعرى ناقدارى فارسانە، ناڤى وى موشەرەفە كورى موصىلەودىنى شىرازىيە، و ب ناسناۋى سەعدى دئىيەت نىاسىين، ل دۆرىن سالا ۵۸۰ (۱۸۴۱) ھاتبو سەر دىنابىن، و ل سالا ۶۹۱ (۱۲۹۱) مربوو، خودانى (بۇستان و گۈلسەن) يە.

(۳) يەعنى: هەر مويەكى د لەشىن من دا هەى ژ كەردم و دانا تىيە، و دېيتىتىن دەنلى وان مويان ئەز شوکرا تە بىكم، وئەمۇ تىشتەكە ب من ۋە نائىت.

بند ثالث

در توحید باری و إيمان بواجبات

کو مهعبودی بلحق نههن جوز خودا
چمهعبودی بت ئاشکار و نهھین
عبدات ژوی را طەريقى هودا
نه موحداجه بۆ پوشتمبان و موعين
مونهززهه ژوقت و جهات و مەكان
غەنى ئهو ژ جەيش و سلاح و وەزير
نهن حاجب و پاسبان و عەسەس
نهشىن هيچ كەس فعلى وى مەنعه كت
نه زوج و نه زوجەت نه ئەحفاده وى
نه راست و نه چەپ وى نەپېش و نه پاش
نه ئەز باد و ئاتەش نه ئەز ئاب و خاك
نه ماضى نه حال و مواضع چنین^(۱)
شەريك مومەنخ مومكىن (ما سوي)^(۲)
قەديمە قەديمە قەديمە قەديم

ب ئەزمان ددم شاهدى دل تەبا
ژ عەرشان حەتا مونتەھايىن زەمين
ھەمى باطلن غەيرى ذاتى خودا
يەكە بتى هەفال و شەريكە يەقىن
ب ذاتى خوه ئەو قائمه بتى گومان
موقەددەس ژ مانەند و مثل و ظەھير
د فعلا خوه دا ئەو نه موحداجى كەس
ھەچى ئەو ئرادەت بكت دى بىت
نه دا و نه باب و نه ئەمولاده وى
نه خواب و نه خور نه لباس و فراش
نه ژىر و نه ژۇرە ژ بۆ ذاتى پاك
ل سەر وى نەبۈرىنە ئەزمان و حىن
بازان واجبه هەر ووجۇدا خودا
ل وى نەوم و حدثان و مەوتىن عەديم

(۱) شاعر ل قىرىئى ل دويىف ۋىيازا دورست د دياركىن وىنجمەكىن سالۇخەتىين خودى دا نەچۈوئە كو (ئىشباتا سالۇخەتىين كەمالى) ب رەنگەكى بەرفەھە، (نەفيا سالۇخەتىين كېيم) ب رەنگەكى كورتە، ووئى مەسىلە بەروقاڭى كىرىھە!

(۲) قەدىم (كەفن) نە ژ باشناقىن خودىيە، و د قورئانى و سوننەتنى دا نەھاتىھە، بەلكى (الأول) يىن ئىكىن ژ باشناقىن خودىيە.

حمه ميده مجیده سمه ميشه به صير
 ئهوي خهلق كر جوملهئى مومكناش
 سماتى نه قص نينه بۆ (ذى الجلال)
 د بيو ئه رض و ئه سمان ب يه كسر تباهاش
 د حوكمش نه هن هيچ ئه نباش و ند
 ژ كەس را تونه زهره چوون و چرا
 كوشاهه ئهوي (قل هو الله أحد)
 (بلا شک) ووجوودا خودايىن عباد
 مەجازە مەجازە مەجازى بزان
 د فەردىيەتا وي نه هن رەيب و شەك
 ئهود (مالک الملک) ئى حسان عەميم
 وەكى چووبى شە طرەنج و ئەسمائى شاه
 قەربىتىز بزانه ژ (جبل الوريد)
 ب سرر و عەلائىھەتى عالىمە
 خەبىرە ئهوي پادشاهى وە دوود
 ئەلا ئەي گۈنەھكار حەيىھەلا
 موغەللەق نە كر باين خوه يەك نە فەس
 نكارن بکىشىن تەصەورر ھەممە
 ل سەر ذاتى بارى بە طالن بە طال
 د كونەش فەرروماندەن يەك ب يەك
 كە موري مساحە كند آسمان^(۱)
 بزانن حەقيقتە ل سولطانى حەق

عەليمە كەريمە موري دە و قەدىر
 حەيات و كەلامە ژ بۆ وي صفات
 ئهود جامعە بۆ صفاتى كەمال
 ئەگەر حاشا جوز وي هە بۇونا ئىلاھ
 ژ بۆ وي را مەعدوومە ھەمتا و ضد
 چ حوكىمى موقەددەر بکىتن خودا
 ل فەردىيەتا وي خودايىن صەممەد
 موسەللەم ل نك جومله ھەي و جەماد
 ژ بۆ غەيرى وي را بوزورگى چونان
 ئهود شاهى موطلىق د حوكىمى خوه يەك
 ووها رەنگە مەعبودى حەققە كەريم
 ب جوز ذاتى وي نسبەتا پادشاه
 ئهوى پادشاهى عەزىزى مەجييد
 خەبىرە ب ئە قول و فعالن ھەممە
 ھەنۋوز نەبۇھ نېيەت د دل دا ووجوود
 گوشادە موقىم باين عەفوئ خودا
 ب عصيان و ذەبان ل سەر هيچ كەس
 د كونەت خودا د تەھىيىر ھەممە
 قىاس و تەصەورر عوقۇول و خەيال
 ھەمىي جن و حەيوان و ئنس و مەلەك
 (ز ما مەدحت ذات مولى چنان
 نە حەدد و وظيفە ژ بۆ هيچ خهلق

(۱) يەعنى: مەدح و سەنایا خودى ب مە فە نائىت، كا چاوا ب مېرىنى فە نائىت خز بگەھىنتە عەسمانى.

کەفیلە ژ بۆ رزقى ئنسان و جن
 مودبىر موقىددر ئەوە ھەر زەمان
 دەما بىتە عەفو و كەرم ئەو خودا
 (معاذ الله) گەر بىتە قەھر و غەضەب
 ئەگەر چ گونەھكارى بەدنامم ئەز
 موقىرم ب وەدانىيەت (باللىسان)
 موحەممەد رەسوللى شەھى (لا يزال)
 ھەمى ئەنبىاء و رەسوللى د وى
 كوتەبلىغى ئەحکامى مەولا بىن
 بوت و بوتپەرەستان و ئاتەشپەرەست
 ب وان جوملەشان مۇئىنم سەد سپاس
 كتاب و صوروف جوملە حەقىن يەقىن
 وەلى ناسخى حوكىمى جوملە كتاب
 كەلامى قەدىمە چو دورى نەفيىس
 ژ بۆ مە ئىمامە ب فەضلا خودا
 ل مە فەرض و حەتمە ل مە لازمە
 مەلائىك ژ بۆ رەب ھەنە بىن حساب
 (ذوى أجنحة) دو و سى و چەر
 موطىعن ژ بۆ ئەمرى رەبىنى مەزن
 ژ وان پا عبادەت چو ئەكىل و شەراب
 ژ بۆ مەصلەحەت جوملە مەئمۇورن ئەو
 ب مەھوت و ب قەبر و سوئال و حەشر
 ووها رەنگە وەزن و قەضا و حساب

د گەل جوملە حەيوان خودايىن مەزن
 ووها رەنگە موحىي مومىتى چونان
 ژ ھەف مۇذىب و قەنچ نابن جودا
 رەسۈول و نەبى تىنە خەوف و تەعەب
 وەلى (شەركەللە) كويىسلامم ئەز
 موصەددق ب قەلب و ب دل ھەمچنان
 هنارى ژ بۆ جن و ئنسان دەلال
 حەقىن جوملە مەبعۇشى با ئەمرى وى
 شەرائىع ل عالىم ھوھىدا بىن
 بىن ئەو ب حوكىمى خودا زىر دەست
 ژ بۆ ذاتى مەولا بتن بىن قىاس
 خودا كرنە نازىل ژ بۆ مورسەلىين
 بىزانە كو قورئانە عالى جەناب
 مۇھىشىح موزەيىمن ب نەظمى سەھلىيس
 ژ بۆ جوملە عالىم ئەوە موقىتەدا
 بىن ئەتقادى شەرائىع ھەممە
 بۇرۇونن ژ عەدد و شومارا كتاب
 موسەخخەر ل بەر ئەمرى پەروەردگار
 نە ئاكل نە شارب نە مىر و نە ژن
 موسەببىح موقەددس بەدەل خورد و خواب
 ژ طاعاتى مەولا پا مەجبۇورن ئەو
 ب جەننەت ب دووزەخ صراط و نەشر
 د نېش ئەھلى مەھىھەر عقاب و شەواب

شەفاعةت ژ ئەووەل ۋە بۇ موصطفا
لقاء خوداين غەفۇرى كەريم
ب ۋان جوملەشان مۇئىنم (لا جرم)
خودايا بدى ۋى فەقىرى نەكەس
ل سەر قىي عەقىدىمە ئەز دەر حەيات
ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

ل دوو وي ھەچى ئەھلىن صدق و وەفا
ژ بۇ مۇئىمان دەر جنان و نەعيم
نەهن رەيد وشەك نك مە ئەمى مۇحتەرەم
ئەۋىن ئەتقادى د ئاخىر نەفەس
خودايا بدى من د حىنىا مەمات
كەپ ولال وگىزە تو نىنە مەدار

بند رابع

در مبحث صلاة و سلام

ژ عەددا نەبات و حەجھەر زىدەتر
 نوجۇرمى د ئەسمان و ذەرر و نەمل
 عەددە تىك نەباتان ژ نەرم و ژ سەخت
 ب ملئى بھار و ب ئەۋزانى ئاب
 ل سەر طەير و حەيوان و جىن و بەشەر
 د گەل جوملە ئەشىيائى دەر كائىنات
 كو طەرفە بىن ئەھلى ئەرض و سەما
 تىرى عەرش و ھەم (سەدرە المنتھى)
 د مابىيىنى وان و بھارى گران
 ب عەددا ھەمى لەفظى ئىسان و جىن
 ژ واقتا ئىزىزلى تا ب (يوم القيام)
 تەصۈور بىت يَا قرائىت بىت
 كو پى خامە گىزايىھ شاهى قەدىر
 نەئاھىر ھەبىتن ژ وى را نە سەر
 كو پى فەضل كىيە خودايى ل خەلق
 د نەفسا خوھ دە با حساب و عەددە
 رضا حەق د وى دا ھېبت ھەر زەمان

ژ قەطرى د بەرف و مەطھەر زىدەتر
 ب عەددا حەصات و شەرا و رەمل
 د گەل جوملە ئەوراق و بەرگى درەخت
 عەددە وەزىنى ڭەقلا جبال و قىاب
 شومارا ھەمى شەعرە ڀىش و وەبەر^(۱)
 ب عەددا جەمیعى حۆرۈپ و نەبات
 ب عەددا ھەمى (طرفە العین) ھا
 حسابا موحاطى ب علمى خۇدا
 تىرى ئاسمان و زەمەن بىت چونان
 ب ملئى جىان و نەعىيمى مەزن
 ژمارا جەمیعى حۆرۈپ و كەلام
 تلاوەت بىت يَا كتابەت بىت
 د گەل جوملە (شەبىئى) د لەوحى كېبىر
 حساب و عەددە غەرق كت سەر تە سەر
 د گەل تىكىدە نەعماء و ئالائى حەق
 ووھا ۋەنگە مەضرووب بىت جوملە عەد
 موضاعەف بىن ئەف عەددە ھەر وسان

(۱) د دانەيا (قۇغى) دا ھاتىيە: ڀىش و پېر.

نهبت مونقه طع قه ط نه بیتن ته مام
 د جومله مه و لمه حظه و حین و ئان
 عه دد لى دزانت خوداین و د دوود
 ب مقداری جوودا خوداین که ریم
 موحاطی ب سه مع و به صهر بگه تی
 ب هزاری نه غماتی طهیری ههوا
 ئه فی ناری عشقی شهواتی غه دار
 کو هاتینه گوتون ل (فخر الأنام)
 ژ بو پادشاهی ئه فی ئوممه تی
 نه مه ضبوطی خامه نه حه صرا کتاب
 عه دد کوللی ئه شیاء و داء و دهوا
 د حه قنی ئه وی پادشاهی هودا
 هه تا بیته ده رگهه یه دی ئحتیاج
 ژ ره بیتی سه مهد حه بیتی په روهر دگار
 ب هندی ته حیاتی پاکن ظه ریف
 موافق مو طابق بتن با ئه مر
 مه ژی پی عه فوو کت که ریمی غه فار
 عه دد جومله ئه نفاسی جن و به شه
 د گه ل عه رش و کورسی و ئه حجار و ماء
 ئیمامی رسول پی شه واین هودا
 شه هن شاهی ئه و ره زگی خولقی عه ظیم
 شه فاعه تکه ری خه لقی شاهی ئه مین
 کو عالیم بکت سه رت سه ده و وجود

موکه ره ره بتن ئه و په یا په مودام
 د جومله زه مان و د جومله مه کان
 د گه ل جومله ئی ذه ره هاین و وجود
 ب عه ددا مه عانی که لامی قه دیم
 قه ده ره عه فو و ره حم و قه ده قوده تی
 عه دد مه وجی به حران و نه شری ههوا
 هه تا قه لبی عاشق بسوزت ب نار
 شوماری جه میعی صه لات و سه لام
 هه چی بیته گوتون هه تا ساعه تی
 نه عه ده ژیزه په یدا بتن نه حساب
 ل عه ددا هوبوبه ریاح و ههوا
 موقارن ب حوب و رضائی خودا
 هه تا بیته ره ز و بچت لهیلی داج
 مو طه هه ره موکه مممل صه لاتی کوبار
 موقارن ب هندی سه لامی شه ریف
 مو باره ک موعه ظلم (جلیل الفدر)
 صه لاتی کو راضی بکت کردگار
 مواضعه ف موکه ره ره بتن ئه ف قه ده
 ب مقداری ثقلا زه مین و سه ماء
 ل سه ره ذاتی پاکن حه بیتی خودا
 شه هنی فه خری عالم نه بیتی که ریم
 خودا و هندی سه یف و کتابا موسین
 ئیراده ت ده ماما کر خوداین و د دوود

کو ذاتی مه تهشیبی که نزا خهفی
 مه ئانی و وجودی خلائق ژ خاک^(۱)
 ژ سورا خوه گرتسی خودایی که ریم
 مو حه و دل شوده بسوئیمامی هودا^(۲)
 سینی عه دیده بسو تهشیبیحدار
 د قهندیلی تهشیبیحکو بسو هه می
 مونه و دل مو شه عشع ژ سورا زه لال
 د گه ل ئه نبیا بونه پهیدا چو گول
 ئه وی سوری ظاهر که ته جمهه تی
 نه قل بسو هه تا ئامنا فاخره
 جهان سه رتھ سه ره و تابنا ک
 هه دم بون ژ وی چارده بورجی گران
 ب ده سه رنخون بون هه می بو تگه ده
 د بو تھانه يان بونه زیر وزیر

صودور بسو که لامی موقه دد دس قه وی
 مه حه زکر کو مه معرووف بت ذاتی پاک
 ژ نه و دل ژه یه ک قه بضه سورا عه ظیم
 ب ئه مری خودا سوری پاکتی خودا
 د قهندیلی ته عظیم چهندان هه زار
 هه تا و هقتی خه لقیه تا ئاده می
 مو طه هه مر موقه دد دس موز دیه ن ده لال
 ژ په رتا وی سورا وی جومله رسول
 کو ئاده م و وجود کر یه دی قودره تی
 ژ ئاده م ب پشت و زکن طاهره
 شه بی ده له ته فروونی مه لو و دی پاک
 ته زه لزول که ته یوانی نو و شیره وان
 ل فارس ۋە مریانه ئاتھ شگە ده
 ل سه ره و هجه ئه رضی صنه م سه رتھ سه ره

(۱) ئىقە ئىشارەتە بې وى (حمدىسا قدسى) ئىوا تىدا هاتى: «كىن تىنزا مخفياً لا أعرف، فاحببت أن أعرف فخلقت خلقاً فعرفتهم، فيي عرفوني» ووهكى زانايىن حىيسى دېتىن ئەش حىدىسە يى بىن بناخىدە وجو ئەصل بۇ نىنې (حمدىسە كا مەوضۇعە).

(۲) يەعنى: ئىكەمىن جار خودایی كەرىم مىستەك ژ مەزىنە رۆنەھىيىا خۆ گرت، و ب فەرمانا خودى ئەم رۆنەھىيىا خودى يى پاک هاتە قەگەھاستن و بسو پىشىمەتلىق ھيدا يەتى، كو پىغەمبەرە سلاٹ لىنى بن-. و مەسەلا كو ئىكەمىن چىكىرى پىغەمبەرە سلاٹ لىنى بن- و كونەمۇ ژ رۆنەھىيىا خودى دورىست بۇويە بەرى ئاده م چى بىت، ل دەمەن (تەعەيىيونا ئىكەن)، ئەقە خەيالەكە صووفىيان د سەرەن خۆ دا چىكىرىيە، وئەقە هززە د وى شەرىعەتى دا نەھاتىيە بىن موحەممەد سلاٹ لىنى بن- ب خۆ پىن هاتى! مەلائىن باتەيى ژى د (مەلۇودنامە) يى خۆ دا هەر بۇ ۋىنى هززى دېت دەمەن بېت:

گوتە وى: (كۈنى جىبىي احمد) ھىزىز نە عەرش و فەرس و كورسى و قەلەم	گرت يەك قەبضە ژ سورا خۆ خوددا ھىزىز نە عەرش و فەرس و كورسى و قەلەم
--	---

ب مزگین و شاهی ب فهرج و سورور	هەمی حوتى بەحران و وەحش و طوپور
ژ يومنا قودومى نەبىيەن هودا ^(۱)	چەن پېر ژ تىپتىرى نۇورا خودا
ب وەحىا خودا صەدرى صاحب قەبۈول	كۆچل سال بۆرى ژ عومرى رەسول
بۇو شاھنشەھى شاھ و سولطان ھەمە	صەلا دا ژ بۆ جىن و ئىنسان ھەمە
ب دەستەك كتابا مۇيىن و سەدىد	ب دەستەك كتابا مۇيىن و سەدىد

(۱) گەلهك ژ نقىسىرەتن بەحسىن بۇونا پېغەمبەرى -سلاف لىنى بن- دەكەن، زىيە خۆ دوهەستىن بۆ ھەندى دا وان ئەخباران كۆم بکەن يېن بەحسىن (عەجييىن شەقا بۇونى) دەكەن، وەكى: ھەرفىتتا ستۇينىن كۆچكاكىسرايى، يان ھاشكىبۇونا ئاقا گۆلا ساوه.. وەتدى! ژ وان گۆتنان يېن ب رېتكىن دورست وندورست گەشتىنە مە، وييەن عەقل قەبۈل بکەت وقەبۈل نەكەت، وييەن د گەل علمى وەحتا دينى زىي رې دەڭىن بۆ زەنەنەكەن زىي.. ھەر وەكى وان ب ۋىنى چەندى دەقىت پېغەمبەرى مە -سلاف لىنى بن- ب رەنگەكى ئەفسانەيى نىشا مە بەدن، وەمە وە تىق بىگەھىن كۆئۈد سەر مەۋقۇنىيەن را بۇو، لەم دەقىت وەكى مەۋشان ھەمەيىان نەھاتىتە سەر دنیاپىن! راستە ئەو سەبىيد وسەرەرەت دووندەھا ئادەمەيى، و خۆشەتىقىن خودايىن عالەمەيى، بەللىن دەقىت ئەم باش بىزانىن مەزنيا موحەممەدى -سلاف لىنى بن- ژ ھەندى نائىت چونكى شەقا ئەم تىدا ھاتىيە سەر دنیاپىن كۆچكاكىسرايى و نەجاشى ھىزىبا بت يان نە.. يان ناگىرى مەجۇرسىيان ۋە مەرى بت يان نە.. نەختىر! ئەمۇين باودرى ب موحەممەدى -سلاف لىنى بن- ئىنساي، و سەر و مالىن خۆ گۆزى كىرى، وان ئەف چەندە نەكىرىبو چونكى موحەممەد -سلاف لىنى بن- دەملى بۇوي وەكى ھەمى بچۈركان نەدكەر كىرى و ئىكىسىر بۆ خودى چوو سوجۇودى.. نە، وەمە د چوو كەتىپەن سىرەتىن زىي دا نەدىتىيە كۆكىسەك ھاتىتە نك پېغەمبەرى -سلاف لىنى بن- و باودرى پىن ئىنابات چونكى ل شەقا بۇونا وى تاشتىن عەجييەپ چىپپۇبۇون.. ئەگەر وەسا با مام ويسىمامىتىن وى بەرى ھەمەيىان دا باودرىپىن ئىن.. مەزنييا موحەممەدى ز وى بەرھەمى دەيتىت يى ب گازىبا وى ۋە ھاتىن، ئەم بەرھەمىنى چىركەس تىدا ب خىلاف ناخىن. و ئەگەر خۆ بۆ جەددەل ئەم باودرىنى ب وان گۆتنان بىننەن زىيەن ھەندەك نقىسىرەتن سىرەتىن ۋەدەگىن، ژ وان نىشانىن پەرددەر يېن كۆل شەقا بۇونا پېغەمبەرى -سلاف لىنى بن- ئاشكەرما بۇونىن، دى بېشىن: ئەمۇين وى شەققى ئەم نىشان دەيتىن، نەدزاپى ئەف نىشانە ز بەر بۇونا وينە، چونكى حەتا پشتى ھنگى ب چىل سالان زىي بەرى كەمسىن نەكەفتىبو موحەممەدى -سلاف لىنى بن- و كەمسىن نەدزاپى ئەم دى بته پېغەمبەر و دى روپىن دېرۈكىن گوھۇرت. و پشتى ئەم ب رۇناھىيىا ئىسلامىن ھاتى، و گازىبا خودى د ناف خەلکى دا بەلاف كىرى، ئەمۇين باودرى پىن ئىنساي، و بەرەقانى زىي كىرى، ل ھىقىيىا ھەندى نەمابۇون بىرا خۆل وان عەجييىيان بىننە ۋە يېن ل شەقا بۇونا وى چىپپۇين دا باودرىيَا وان موكمىت لىنى بت، ئەمۇين باودرى پىن ئىنساي زىي مە گوھ لىنى نەبۈيە ئېك ژ وان باودرى ئىينا بت ژ بەر وان عەجييىن ژىنگۈتى يېن كۆوان ل وى شەقا ئەم تىدا بۇوي دەيتىن..

ب نهصا کتابن شهرايئع دورست
 ژئاخر ژه بسو شاهن ئاخز زهمان
 هەچى هاته بەر پايىن شاهن رسول
 هەچى وەجى بى يومن گىري ژ حەق
 ب شەرعا موطەھەر ھودا بۇون گەلەك
 هەزاران چو نەججاشى و قەيىصەرى
 ئىمامى حەرمەم وەقتى راکر عەلمەم
 ئەوه فەخرى ئومەت ل ھەردو سەرا
 ووها رەنگە سەر ئەنبىاء و رسول
 ل سەر ئال و ئەصحابى وان جوملەشان
 خوصوصا ل سەر ئال و صەحبى نەبى
 نوجۇوم و مەصابىحى راهى ھودا
 موھاجر د گەل جوملە ئەنصارى وى
 خوصوصا ئەبى بەكرى صەدىقىن غار
 ئەوه چىتىر و ئەفاضەلى ئومەتىن
 د صدقىن قەددەم دا د بەر موصطەفا
 ووها رەنگە فاروقى صاحب ھونەر
 ئەبى حەفص فارق د ناڭ كوفى و دين
 ئىمامى كۈخائى ژ وي ئىنس و جن

(۱) د دانەيا (قۇرغى) دا: ئەموى.

(۲) ئەقە ئىشارەتە بې ئايەتا (۴۰) ژ سوورەتا (التوبة) ئىوا تىيدا ھاتى: **﴿إِلَّا نَنْسَأُهُ فَقَدْ نَسَأْتُهُ اللَّهُ إِذَا أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَذَّبُوا أَنْتَنِي إِذَا مُّسَأْلَى فِي الْقَارِبِ إِذَا كُوْلُ لِكَبِيجِي. لَا تَخْرُنَ إِذْ أَرَكَ اللَّهُ مَعَكَ أَنْسَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ مَلِئَهُ وَأَيْكَدَهُ بِجَثْوَلَمْ تَرَقَ كَارِجَمَكَلَ كَلِكَةَ الْدَّىرَكَ كَكَشْرَا أَشْفَلَ وَكَلِمَةُ اللَّهُ هِيَ الْمَيَا وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾.**

ئەم سەر ئیمامى سیم بى رىا
 ل سەر خۇندىندا وى كەلامى قەدىم
 نەگۆ: بۆچ سەعىيە دىكەن قەتلەن من
 هزەبرى خودا شاهى دولدول سوار
 ئیمامى ب حەق شاھى تەختى نەجەف
 جلا دايە دىنى مۇبىن بى خلاف
 ئیمامى حەسەن با ئیمامى حوسەين
 ژ بۆ موصطەفا قوررتى عەينى پاك
 ئەم سەر ئیمامى ئەپەپىسى ئومى
 د گەل طەلەحە و بۇو عوبىيەتى سەعید
 كۆ ئەشىرى موبەششەر ئەشقن (بالتامام)
 د گەل دوختەرانى قەھۋى فاخە
 ب جاھ و ب تەبىيەتى وان ل مە
 و ھەم جوملەئى مۇئىنات ئەجمەعىن
 شەفاعەت بکى من د رۆزى شەدىد
 تەمرەحەم كە بەر بى كەسى بى نەوا
 ب جوز بابى رەھما تە كۆرم عەليل
 مە نەسپىرى نەفسا مە يا بەدگومان
 ل سەر من گران بۇونە عصيائى گران
 من و دەست و دامانى ئالى رەسول

و ھەم سەر ئیمامى سیم بى رىا
 موشەرەف ب فەضلا شەھادەت كەريم
 ژ بەر شددەتا شەرمى خوه ئەمەزىن
 ئیمامى چارەم عەلى يى كوبار
 دەرى بەلدەئى علم^(۱) و كەرارى صەف
 ژ شەھىرى خۇونبارى وى دەر مەصادف
 و ھەم سەر ئیمامەينى پەر ئەكرەمەين
 شەھىدى سەعىدەينى سبەطەينى پاك
 و ھەم حەمزە عەبىاسە عەممەي نەبى
 و ھەم عەبدرەھمان و سەعد و سەعید
 زوبەيرى موكەننا ب (ابن العوام)
 و ھەم جوملەئى زوجەئى طاھەر
 رضايانا خودا بت ل سەر وان ھەمە
 ل داول بابى مە وو مۇئىنەن
 فەقیرى گونەھكارم ئەز بى ئومىد
 دزانىم تو شاھشەھ و ئەز گەدا
 ئەگەر دەر بکى قى فەقیرى ذەلەل
 ژ عوصەقاتنى ئەف ئۆممەتم ئەلئەمان!
 نگاھى ب رەھمەت ل من كى ئەمان
 د رۆزى قيامەت كۆ راپىم مەلۇول

(۱) ئەقە ئىشارة تە بۆ حەدىسە كا مەوضۇوع، دەقىن وى ب فى رەنگىيە: «أنا مدینة العلم وعلى بابها» بىتىدە: سلسلة الضعيفة، يا سەيدا ناصر الدين الألبانى (٢٩٥٥).

مهنم سائلى بابى ئەھلى عەبا^(۱)
 ل پىغەمبەر و ئال و صەحبان تەمام
 كەر ولال وگىزە تو نىنە مەدار
 ل دونيا و عوقبا د صوچ و مەسا
 هەزاران صەلات و هەزاران سەلام
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

(۱) ئەھلى عەبا بنەمala پىغەمبەرىيە -سلاڭ لىنى بن- فاطما و حەسىن و حوسەين، ئەويىن پىغەمبەرى -سلاڭ لىنى بن- عەبائىن خۆ ب سەر داداي، و گۆتى: ئەقەنە (ئالىن) من.. و مرۇڭ دېيتىت سائلىن دەرگەھىن خودى ب تىنى بت، نە يىن (ئەھلى عەبائى) و نە يىن كىسىن دى! چونكى پىغەمبەرى ب خۆ -سلاڭ لىنى بن- گۆتىيە: «إذا سالت فاسأل الله» ئەگەر تو پسيارى بکەي پسيارى ژ خودى بکە.

بند خامس در سبب نظم کتاب

بزانن ژ من هەرچى ئىث دىتىيە
ذەلىلىنى پەشىمانى پىز دەنبدار
نەھىلا د عصيان ژ كەس را سەبەق
ب لەھو و ب غەفلەت ھەمى عمر چوو
ژ طاعەت قەلیل و ژ ذەنان كەثير
فەقىرى ل بابى خودايى كەرىم
عەمەل پىسترى جوملەئى ئنس و جن
لەقەب شەمسە دينى ظەلۇوم و جەھوول
ئەقى رووسىياھى وەطەن ئاقتەپى
طەرىقت بزان نەقشىيى خالدى
ژ خەدمەت گۇزارانى وان ئەموليان
ب فى طەرزى وي خامە كر نەغمەساز
حەبىبى جىڭر نازدارى تەمۈز
شەرىنتر ژ ئەولاد ئەو رەنگ برا
د طۇوفانى غەم كەشتىيا نووحە ئەو
ب وي ئەز دىيىن زەمەن و فەلەك
ھەۋالى قەھۋى ھەمرکابى سەھىر
چراغىن دل و قۇودتى جانى من

ژ پاش بەسىمەلە حەمدەلە تمىزلىيە
دېيىزت فەقىرى گونەھكارى ژار
گەدايى ب دەريووزە بەر باپى حەق
رېزاندى ب ذەنب و گونەھ ئابروو
صەغىرى ب عمر و ب عصيان كەبىر^(۱)
گونەھكارى روخ زەردى پىر خەوف و بىم
غەريقى بخارى گوناھى مەزن
ئەقى عەبرەھمانى زارى مەلۇول
جىڭر مورتەعب رووحىيى شافعى
ل سەر ئەتقادا ئىمام ئەشەعەرى
كەمەربەندى سەججادەئى نەقشىيىان
ئەقى موجرمى بى نەوا جان گوداز
ل من ئىقتراح كر برايى عەزىز
ئەخى نسبەئى من ب باب و ب دا
د جىسمى م دە نائىپى رووحە ئەمۇ
ژ چەشمى م رە مەنزا مەردوەك
عەجەب ھۆگر و ھەمنشىن دەر حەضەر
مۇنەووه ب وي خان و مانى دمن

(۱) عەمرى وي دەمئى دانا ۋىنى كىتىبىن (۳۲) سال بۇو.

ژ رووچى م رە قۇوتى سەد رووزگار
 رجا ئەم بىكىت ذممەتە دىينە دەين
 ھەشاشە بەشاشە ب شىرىن كەلام
 ل نك من شىرىنتر ژ مولك و منال
 عەجەب نوكتەدان شوھى كەنزا خەفى
^(١) ب ئىسمى موحەممەد وەلى تانى جان
 موحەممەد كە عالىم بدو شود ب نور
^(٢) موحەممەد كە ئەفراشتەئى سراج
 طەلەب كر ژ من دا بكم غىرەتى
 كو عەد كم شەمائىنى شاھى مەلىخ
 نكارم جەواب دم نەشم گۆتنى
 كونائى ژ دەستى مە نەظمما كتاب
^(٣) د گەل راويان و روایەت عەميم
 ژ دەستى مە نائىتى (منْ غير حدُ)
 درىز كر ل من گۆتن و ئەلتحاج
 (نعم) بىرەم ئەز زۆر و زەحەمت ل من

ژ قەلبى م رە مىۋەئى نوبەار
 ژ چەشمى م رە (قرە العین)ە عەين
 موطىعى خودا عابدەك (بال تمام)
 ب هەر كەس عەزىز و ظەرييف و دەلال
 خەبەرخوش يەقىن ئەھلى سوجىت قەوى
 حەبىبى منى ئاشكار و نەمان
 خوصوصا برايى دىگەر پىشە كور
 برايى دىگەر ئانكە دەر لەيلى داج
 برايى ب ۋى طەبعثت و ھەيئەتى
 نەظم كم كەلامنى سەليسىن فەصىح
 ۋەمام ئەز تەحەيىور د ۋى گۆتنى
 تەعەللول مە چەندان كىرن بى حساب
 خوصوصا حەدىشا رسۇولى كەريم
 نە زىدە نە كېيم كم روایەت ئەبەد
 نەيايەت خەلاصى نەبۈوم ژ ئەقىراخ
 جەوابا عەزىزى ئەذىيەت ل من

(١) شىيخ مەممەد جان برايىن شاعرى بۇو، ل سالا ١٢٤٧ (١٨٥٨) ل گۈندى ئاققەپىن ھاتبۇو سەر دنياپىن، و ل سالا ١٣٢٧ (١٩٠٩) ل ھەر ل وىرى مربىوو، ل جەن بايى خۆ شىيخاتىيا نەقشبەندىييان دىكىر، و شاعر وئەدیب ژى بۇو، ۋەھىنەتكەكا وى ياكى كەمانچى ب ناشقى (الەيلا و مەجنۇون) ھەيە، ناسنافى وى يېن شعرى (خاکى) بۇو.. و د دەسىپىكا ۋى كىتىيەت دا مە بەحسىن وى ب بەفرەھى كېيىھە، بۆين بقىيت لى بىزقىرت.

(٢) ژ بلى شىيخ مەممەد جانى شاعرى دو برايىن دى ژى ھەبۈون، وەكى ئەمۇ ب خۆ د ۋان ھەردو مالكان دا ناشقى وان دىئىت، ئىيىك مەممەد نور بۇو، ويىت دى مەممەد سراج بۇو. وەھەر سىن برايىن وى ژ وى بچويكتىر بۇون.

(٣) ئىف مالكە وەھەر سىن مالكىن د دويىش دا د دانەيا (فېھمى) دا نىنن.

ل نهظما کتابا خوه بومه خوددي
 وکى شوشەيما پاره و کاسره
 ترى رەخنه ئەز جەھور و ئۆلۈمى فەلهەك
 تە رووھى بەعىيد كر ژ چەشمى بەلهەك!
 زىادە مۇئەللەم ژ جەھورا رەقىب
 ۋەھىستان ل من فەرى من كر تەلەف
 ل فەكرا مە بۇون پەرەد و حائىلە
 ژ چەشمى خوه ئاقيتىمە هەمەن ھەوار
 پەريشان و سەرگەشتى ھامۇن قەھى
 ژ بەر قىللەتا مال و قوصرىز ڈراغ
 نە سەرلەوحەئى خەطەت و نەقشى منه
 کتابا وها عەيىب و عارەل من
 نە بۇستانى ئەزهار و نەمۈرى منه
 مەددخراهم ئەز لەرلەنى شاھى عەظىم
 نەظم كم كەلامى د گەل دەقەتى
 كوپى نەقش كم صۇورەتى نامەئى
 ب فەرقى سەرەت خوه د ئەمرى رەوان
 ژ سۈزۈن جەھەرخۇونى پەش ھاتە دەم
 نەظم كر د سلىكى چو دۈرىز نەفييس
 چ تەركىبەكى صرف كورمانجىيە
 موعەللا و شىرىن و (افصح كلام)
 وەلىكىن خەرىدارى چەندىن نىيە

چو ئاخىر جەوابدان مە رې تى نەدى
 م فىكى^(۱) د فەكرا خوه يا قاصرە
 ل ذەنا خوه من كر تەماشا گەلهەك
 فەلهەك هەمەن فەلهەك هەمەن فەلهەك
 جەھەر پارە پارە ژ ھەجرا حەبىب
 عەۋائىق عەلائىق ھەمىي صەف ب صەف
 ھەزار فەكەر و پانزىدە ھەزار غائىلە
 خۇصۇوصا نگارى منى نازار
 د ۋى حالەتى شىدەت ئەفزوون قەھى
 ژ من زىيە بازارى ئەث رەنگ مەتاع
 دزانم نە مەيدانى رەخشى منه
 كەمالاتى من نىنە بارەل من
 چەكۈزۈدە ئەدد و طەمۈرى منه
 وەلىكىن ئغانەت ژ رەبىي كەريم
 مە تەشمىر كر ساудى ھەممەتى
 مە دەستى خوه دا سەر سەرەت خامەئى
 قەلمەن ھاتە جونبىش ب عاشقا گران
 حەرارەت ژ قەلبى مە كىشا قەلمەن
 مۇنەققەد مۇنەققا كەلامى سەلىس
 بنىرن ل شەعران ھەچى زانىيە
 ژ كورمانجىا خوه مە ئانى نظام
 ژ كورمانجىي زىيە شىرىن نىيە

(۱) د دانەيا (قۇغى) دا: بىكىرى.

رهوان دئ مه بکرا ب تەشبيھى شەط
 مه بىنا ووجوودى كتابى مەزىن
 مه بىنانە نەظمى هەزاران كتاب
 چكۈ كەس نەھن بېرە من ئافھەرين!
 ژ كوردى كتابەك ب ساز و ب سوزۇر
 نەبۇون كورد نىشانى عشقا غەدار
 هەنە شعرى وان زىتىدە ئەحسەن نظام
 ژ قىنى تۈرك و فارس جەمايىھە ل مە
 زەبانى د تۈركان مە پىن ژىتكىرن
 كو چاقان بدن سەر قىنى نەنظمى تەمیز
 چكۈ پارەمە باطن و ظاھرى
 عەلاماتى عشقى ئەڭەر لىن ھەنە
 ژ ئەمۇدل ۋە شواعلا چراغىن مەيىھە
 نەكىشانە نەظم و نظامى كتاب
^(٢) وەلىن من نەبۇو شعرى قەط مەشەوى
 مە ئانى نظام ئەف كەلامى تەمیز
 د عەددادا شەمائىلى شاهى كەرىم
 كو پاشى نەبى خاطئى پايەدار
^(٣) إذا مروا باللغو مروا كرام

ئەگەر من بدىتا خەرىدار قەط
 كەلامى ب كوردى ب نەظم و وەزن
 ژ تەنظيمى كوردى سوئال و جەواب
 وەلى ئكتفا كر ژ نەظمى هەمین
 مە كىشا ئەذىيەت ئەقان چەند روز
 كو دا تۈرك و فارس نەبىشىن تو جار
 وە پەنگ شاعرى كوردى شىرىن كەلام
 وەلىكىن تەعەصصوب نەمايىھە ل مە
 مە ئەف چەندى لەفظى شىرىن چىكىرن
 مە هيقى ژ نۆظارگانى عەزىز
 نەكىن حەرفىگىرى^(١) ل من شاعرى
 ژ هجرى تۈزى قەلبى من رەخنەنە
 وە هەم تازە نۇوبارى بااغى مەيىھە
 ژ پېشى نىا من خەطا و صەواب
 ئەگەر چ غەزىل من نەبۇون مەعنەوى
 ژ بۇ خاطرى وي برايى عەزىز
 مە تەسمىيە كر ئەم ب (روض النعيم)
 مەبە مۇخەطىئى ھىچ كەس زىنەمار
 عەمەل كن ب قەولىن شەھى (لا ينام)

(١) د دانەيا (قوغى) دا: صەرفىگىرى.

(٢) ژ قىنى گۆتنى وي بۇ مە ئاشكەرا دېت كو بەرى ۋىنى كىتىپ، وي چو كىتىپ نەدانابۇون، معنە: (روض النعيم) ئىكەمەن كىتىپ بۇ وى نېمىسى، ژ بلى ھەزىزەكى شەرىتىن جودا جودا.

(٣) يەعني: ئەگەر گۆتنى مە يَا دورست نېبت ژى تانى لىن نەدەن، د بەر را بىزۇن و گوھدارىن بۇ نەكمەن، وي بىكەن يَا د ئايەتى دا هاتى: ﴿ وَلَا مُحَمَّدٌ أَنْتُو مَوْلَى كَرَأْتَ ﴾ (الفرقان: ٧٢).

دوعا کن ژ بۆ من گەلی ناظران
ئیلاھى تو رووحى نەکى شەرمىسار

قەھوی مام د بن بارئ ذەنبى گران
کەر ولال وگىزە تو نىنە مەدار

بند سادس

در طلب إمداد أز ساقی و موغنی

ل من جه مع بونه ژ غم سه دئلوف
 دو سیکان بده من کو بژت که لام
 جه مع بونه سه ر من هزار کوهن غم
 مه لول و پهريشان و زارم گله ک
 ب په نگن خوه ياقوتی سه بیال بی
 هزین مامه بی یار و بی کس قمهوی
 ژ هجری ل جه رگ ول دل شوعله دا
 مه ئحیا که دیسا ب جامه ک شه راب
 ژ غهیری ته نینه مه فهريادره س
 بده من کو نوو بم شه باب و جوان
 ل شه مسا مه عمه ره و دره صه حمو که
 بده باده ئی ناین شه کهر مه ذاق
 کو قه لبی مه دوران بکت و دک حواب
 بده من ب ئه کواب و رطلى گران
 ب کوئی مه زن ئه ز دبم نه شه دار
 بده من کو ئه ز پی ب بم سورخ روو
 و دلیکن شه رابی نه قییی چو دور
 د ئنشائی شعران چ بی شه رم بم

ودره ساقیی جامی جهم بی و وقووف
 شه رابه ک عه قیق ئه رغهوانی ب جام
 که دره ک که مه بی ناین ده جامی جهم
 ژ هجرا حه بی بی، ژ جهورا فه له ک
 بده من شه رابی کو پر ئال بی
 ژ ئه کداری چه رخی موقه نه مس قمهوی
 تو زانی چ ئاگر د قه لبی مه دا
 ئه مان! بعوم ژ هجری نگاری که باب
 مه قمه صدہ بکم شاعری چه نه فه مس
 ودره ساقیا بینه رطلى گران
 عه لاما تی پیری ژ من مه حمو که
 ودره ههی ودره ساقیی سیم ساق
 بده ساقیا جامی صافی شه راب
 ژ دهستی خوه باقی ئه قان ساغه ران
 نزانم ب ئه قداح و ساغه ر تو جار
 ودره ساقیا باده ئی تازه دوو^(۱)
 بده ساقیا جامی له ب پیزی پ
 بنیره د وقتا کو سه رگه رم بم

(۱) د دانه یا (فهه می، ئامه دی) دا: روو، هاتیه.. و (دو) ب فارسی ب رامانا (ب لهز و بهز) دئیت.

مهکه سستکاری نهیم ئەز صەبورو
 دکن ئىشتىاقى عەرەب رۆم و كورد
 پەريشان و سەرگەشتەئى فورقەتم
 نەشىم نەظم كم بەيت و شعر و كەلام
 چكۇ دل ژ هجرى پىر (أز) ئىلتىاب
 ھونەر من نەمايىه ژ دەست فورقەتنى
 بده جامى مەمى دا طەرەب بىتە من
 مومەززەج بکە بادە با ئابىن گول
 سەبەب بت ژ بۆ جونبىش و فەرەحى من
 بىنېرە كەلامى چ تەقىرىر كم
 خەفيف بن ھنك زەخم و ئەكدار و كەمى
 نەنظم كم چ ئەبىياتى صاحب كەمال
 بده بادەئى ودك طباعى سەلىم
 ژ مەيخانەئى بىنە ئابىن عەقىق
 بده ساغەرى بادەئى ئەلمەددەد
 پەياپەمى بده جامى مەمى بىنە ھەراس
^(١) ژ ئەغىارى خالى حەبىب ھەمبەرە
 موکەردر كە ساغەر ب پىنج و ب شەش
^(٢) وە ياخود پەريشان بىم زار و پەست
 ھەلا چ ولادەت دکن دەر سەھەر
 بده من كوئەز پى بكم ئەفتخار

وەرە ساقىيا ئەلەعەجمل بىن فوتۇر
 بىدە ساتگىنىن موصەففا ژ دورد
 ژ ئەكدارى دونىا نەما طاقەتم
 ئەگەر عەونەتى من نەكى تو ب جام
 ۋەكۈز ئاتەشى من ب جامەك شەراب
 وەرە ساقىيا زۇو بکە ھممەتنى
 دلى پىر ئەلمەم ب ئاتەش و پىتە من
 ھەزار خار و شەوكۇن ژ هجرى د دل
 بده من كو مەرەھەم بە بۆ جەرەحى من
 خىالى نگارى كو تەصۈر كم
 كو ئەحسان كى بۆ من ب چەند جامى مەمى
 طەرەب بىتە قەلبىم پەس (أز) قىيل و قال
 وەرە ساقىيا قەط مەكە خەوف و بىم
 ژ بۆ من غۇمۇرمۇم و ھومۇرمۇن رەفيق
 ل سەر قەلبى من بارى غەم بىن عەددەد
 ژ فورقەت نەما من قوا و حەواس
 چو ئەمشەب شەبىنى عشرەتنى دلبەرە
 مۇنەغەص مەگىتەرە ئەقى و دقتى خودش
 نىزانم كو صوبەن وەها بىتە دەست
 شەقى مە ھەمى حامىن سەرتەسەر
 وەرە ساقىيا ئاتەشى ذوقىدار

(١) د دانەيا (قۇغۇ) دا: رەھبەرە.

(٢) د دانەيا (قۇغۇ) دا: مەست، ھاتىيە.. و (پەست) ب فارسى ب رامانا (كىيم بەها) دئىت.

سوار بم ل رهخشى ودکى روسته‌من
 ودکى په‌هلهوان پوو ب مهیدان بکم
 مقابل نهبن هیچ شاعر ب من
 وده ساقیا بینه جامی شهرباب
 کو سه‌ججاده و خهرقه و سه‌بحدئی
 ژئه‌کداری دونیا مه کیشا ئه‌مان
 کمردم که ب من چهند جامی که‌بیر
 بکم که‌شنبه‌سراز دل بی خودی
 ئه‌له‌مدارم (أز) هجری یاری ظمیریف
 بده ساقیا ئابی ئاته‌ش صفت
 د دل دا هنه رهخنه و زخم و ریش
 بکه سه‌ددی قان رهخنه‌یان ئهز شهرباب
 ب جامی تو من لائیوالی بکه
 بده ساقیا باده‌ئی پر فتووح
 گوشاده بیت بؤمه ده‌گاهنی پاز
 بده ساقیا ئه‌رغمه‌وانی قمدهح
 کو چهند جورعه‌یان ئهز ژ ساغهر چهشم
 بده ساقیا مهی کو ده‌مانه ئهو
 بده دا ب یومنه‌ش خلاص بم ژ غهم
 بده ساقیا بکره مهستی مودام
 د خوازم د عالیم ده به‌دنام بم
 کو بیخود بم (أز) جامی بی غلل و غممش
 بدم دهستی سه‌ر خامه‌ئی بی زمان

بهیان کم هنک حاله‌تى عاله‌من
 ژ که‌یفا دلى خوه چ جهولان بکم
 حه‌سهد کن ب باطن ب ظاهر ژ من
 م ژی پر همها که ب مثلی حواب
 بکم رهنه‌ئی باده د مه‌یخانه‌ئی
 ب لهز من خوه ئاقیته دیری موغان
 بکم صه‌رفتی باده قه‌لیل و که‌ثیر
 که‌سین مهست بت نینه شهرم و فه‌دی
 بکه دهسته‌گیری ب جامه‌ک شهربیف
 ل دل دا ۋەكىت ده‌رگه‌ھنی مه‌عرفه‌ت
 ب ته‌شیبیه‌ی سووراخن زه‌ببوری نیش
 کو نه‌ظمئی دریز کم ب مثلی طه‌ناب
 ژ عه‌قل و خردد جومله خالی بکه
 ژ طروفانی غهم من خلاص که چو نروح
 نه‌ظم کم چ ئه‌شعاری دووری دراز
 ژ بؤ دل بیت که‌یف و بؤ دل فه‌رەح
 ژ ئه‌علایی گه‌ردونون عه‌لیم به‌رکه‌شەم
 ژ بؤ قه‌لبى خهسته ودکى جانه ئهو
 خبەردەم ژ سه‌ر سه‌طحى چەرخى نه‌ھم
 د مه‌یخانه‌ئی ده دکت ئهو مه‌قاما
 موریدی مهی و ساقی و جام بم
 بییزىم ژ بؤ تە كەلامى دخووش
 کو نالنده کم ئاشكارا عيان

بخووره ک ژ عشقی د ئاتەش بکم
 ده‌رینم زدبانه ک وەکی (ذو الفقارا)
 بدە ساغەره ک (بعد كل حساب)
 بنوشم ب عشقی حەبیبا عەزیز
 ژ بۆ من قەبەت باپن فەخر و كەمال
 شەرابا كوهەن بت ل جەرەم دەوا
 ل مەیدان زدنم نەعرە شویھی ئەسەد
 ئەگەر مەھى نەدى نابە ئىشا كەلام
 موغەننى تو زى چەند مەقامى سورود
 موغەننى وەرە هەم ب سووز و ب ساز
 ژ هجرا حەبیبى ئەلەمدارم ئەز
 ئەگەر پە درېز بت ل من ئەف فراق
 موغەننى وەرە ساز كە نەغمەئى
 ژ ئەشعارى من گۆتى و دقتى شەباب
 كو بىت فکرى من حالى بۆرى ل من
 وەرە ساقيا بىنە جامى ب كەف
 ژ بارى غەمان پە گرانم ئەمان
 د و دقتى جوانى ژ ئەشعارى من
 درېزكە كەلامى ل ئاهەنگى عوود
 بدە دەستى سەر سازى ئاوازدار
 تو بەسطا مە بىنە ب ئاوازى چەنگ
 چكۇ قەلبى مەقبۇضە (از) هجرى يار
 بدە قەلبى كەيفەك ژ ئاوازى خوش

دماغانى خرەد تا ئەبەد خوش بكم
 ضەبط كم مەصادقى كەلام ئاشكار
 كو سەرگەرم بىم نووب جامەك شەراب
 كو گۈويندە بىم شويمى طسووطى تەمیز
 خەبەر دم ژ ئەنسواعى بەھىنى دەلال
 لەذەت بى دماغا منى بى نەوا
 بىرېزم دورى مونتەظم بى عەددە
 بدە جامى مەھى جامى مەھى (و السلام)
 نەظم كە ل ئاهەنگى طەنبور و عوود
 نەظم كە ژ پەردان عراق و حجاز
 ب عشقا نگارى عەلەمدارم ئەز
 دبىم سەرتەسەر ئاتەش ئەز ئىشتىاق
 كو باشىزم ئەز خرقە و سەبھەئى
 بىيىزە ل ئاوازى عروود و رەباب
 سەھل بت هنک نارى دوورى ل من
 موغەننى تو لىيىدە ل چەنگ ول دەف
 د فکرى م د يارى من ھەر زەمان
 نەنظم كە ژ لۋئلۋئى ئەفكارى من
 بىسۈزىم ل بەرتە ب مانەندى عوود
 كو ئەم ژى بنالىين وەکى مۆسىقار
 مۇشەررەف كە گۈوشم ب ئاواز و دەنگ
 سورۇور و طەرەب تىيىدە نىنە تو جار
 بىيىزە ژ ئەمۇصافى خالى د رەش

بهيانكم ژ بو ته نوكاتى د هوور
 عهجيبي كوانينه سەر من فراق
 دلى من وەكى خەرقە سەد پارديه
 ترى رەخنه ئەز جەھورى يارى شەباب
 ب قەلب و ب رووح وجىسىد هوورم ئەز
 غەضەب گرت و ئاقىتمە كۈوهنى قاف
 ژ قەلبى م رە سازى تە چارديه
 تەداروک بکە چەند مەقامى نەوا
 ژ دل دەست ب نەغمات و ئاواز كە
 بشۇيى ژ قەلبى مە ئالايىشى
 كوانوارەمە ئەز ژ يار و ديار
 رەفع كە ژ من فىكىرى دونيائى دوون
 ب سازەك دەرينە ئوصولىم ژ جا
 ب ئاوازى خوش جەھرىگى من پارەكە
 طەرب بىتە صوفى و زاھد هەمان
 تەسەللى بده من ژ ئاوازى تار
 ل دل من ھەنە سەد ھەزاران نشان
 ژ بولبۇل چەمنەنما ترى غولغولە
 گەلەك نارى دوورى شەدىدە ل من
 بده قەلبى من كەيف و فەرح و سورور
 ب جوز نەغمەء و سازى نىنە بەدىل
 ب ئاوازى چەنگ و مەقامى شرین
 جەھرسوزم (از) داغى ئىشلىق ئەدار

كوبىت قەلبى من كەيف و بىسط و سورور
 بكم عەرضى بۆ تە ب طەرز و لياق
 موغەننى وەرە دەردى پى چارديه
 ئەقان پارديان ھەر يەكى بى حساب
 چ بېرەم ژ مەعېشۈرۈقى پى دوورم ئەز
 بزانە كوياري عەزىزى شەفاف
 ژ هجرانى خوبىان دىم پارديه
 موغەننى كوجائى كوجائى كوجا
 موغەننى نەوايى طەرب ساز كە
 بده جەرگى من بەعىضى ئاسايىشى
 موغەننى ئەزان سازى نەقشى بىار
 نەوايەك تو بىكشىنە ئەز ئەندەرروون
 د عەردى دە مايە ژ غەم ھەردو پا
 موغەننى ئەقان جەھرى من چارەكە
 مەقامەك بېيىژە مەقامەك چونان
 بده دەستى سەر سازى ئاوازدار
 ژ وان تارى گىسووينى عەنبەرفشان
 موغەننى كوجايى كو وەقتى گولە
 م ژى گول ھەيە لى بەعىدە ژ من
 وەكى بولبۇلان نەغمە بىنە ظۇھور
 ل عاشق وەكى غەم بېيتىن ۋەقىل
 دەمەك خۇونى من بىتە جووش و كەلىن
 گەلەك بى طەرب بۇرمە ئەز هەجري يار

ژ خوممنی مەزۇن جورعەيەك نۇوش بىكە
 ژ من دەفع كە ئىش و دەرد و تەعەب
 نەظم كر ژ ئاثارى عىشقا مەزۇن
 موزىيەن بىكە (از) مەقام و سورۇود
 بىدە سازىن نالىندا ئەنگوشتى دەست
 هلینە هنك دەنگ و ئاوازى خۇدش
 ژ پەرچەم ژ گىسووپىن ناشا ملان
 مەترسە ژ گازىنە لەھۇم و عتاب
 تو دىسان فەرەح بىنە قەلب و دلم
 كۈئىشا بىكم شەعر و بەيىت و كتاب
 فەرامۇش كە جوملە شىب و فەراز
 بېيىشم كەلامىن عەجەب ۋە ب روو
 بكت رووحى من مەيلىن (قالالوا: بلى)
 نەشم نەظم كە بەيىت و شەعران دراز
 ب جونبىش بە قەلبىن حەزىزنى نەخۇدش
 طەرەب بىتە صۇوفى و شەيخ و مەلا
 كەلامىن گوھەر بار مەسىروود كە
 بەيان كە شەمائىلى شاھىن روسول
 چسان نەظم كە ئەز موجەوھەر كەلام
 د گەل سازىن نالىندا و جامى زدر
 كۈئىشا كە ئەز بەيىتى شىرىن ب ناز
 بەيان كە هنك گۆتنى پەنەفيس

موغەننى تو عەرۇدى دەرئاغۇوش بىكە
 خۇودندا كە دىسا مە بىنە طەرەب
 ژ ئەشعارى وەقتى جوانى كو من
 تو ژى بىنە ئىرۇ ل ئاھەنگى عەرۇد
 ب ئەوصافىن چەشمىن رەشىن نىم مەست
 ب عىشقى ئەمۇن قامەتا فتنە وەش
 ژ زۇلۇف و ژ ئەگەرىجە و كاكولان
 نەظم كە ل ئاھەنگى عەرۇد و رەباب
 تو زانى ژ عىشقى وەكى بولبۇلم
 تەغەننۇم تەرەننۇم بىكم بى حساب
 ب رەقص و طەرەب بىتم ژ ئاوازى ساز
 كەدەر جوملە وندادى بىكم نۇو ب نۇو
 بکەش نەغمەيەك لىيىدە سازەك ھەلا
 هەتا نىتە^(۱) گۇشىم مەقامتى ساز
 بىدە دەستتى سەرتارى قانۇونى خۇدش
 بکەش نەغمەيەك ئاشكار ئەصەلا
 زەمانە كە ئاغازى مەقسىود كە
 بېيىشم كەلامىن موعەطەر چو گول
 هەتا گۇشى من پەنەبت ئەز مەقام
 وەرن مۇطرىب و ساقىيەن پەر ئەڭەر
 لەبالەب كە جامى بىنالىنە ساز
 ژ راوى نەقل كە مۇسىلىسىل حەدىس

(۱) د دانەيا (قۇغى) دا: تىتە، هاتىيە.. و(نىتە) كورتىكىنا (نىتە) يە.

مه ئەف قودرەتى شعر و بەيتان ھەيە
ئەگەر ئەف حجابا نەبۈويال من
ھەچى شاعرى ئى زەمانى تەمام
وەلى دل ژ جەورا نگارى شرين
تەسەللى بدن ئى دلى ئاهىدار
كۆ تەسکىن بى قەلبى من يەك زەمان
خودايى ئغانەت بى ئەف فەقىر
ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرسار

وەلى هجرى دلبەر حجابى مەيە
مە كەيفەك بىدا جوملەئى ئنس و جن
مە بەدnam بىكرا د نېڭ خاص و عام
ب ئاھ و فغان و گەرين و ئەنین
ب جامى شەراب و ب ئاوازى تار
بكم ئىتدا نەظمى عالى نىشان
د ئىشائى شەران د دەستم بگىر
كەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

بند سابع
در بیان اشکال فخر عالم
صلی الله علیه وسلم

رہوان برو ریوایهت ب تمثیلی جو شہمائلی سولطانی صاحب جہمال ^(۱)	ژ ئوستادن نه ققادی ئىسناد گۆ ریوایاتى پاكىزه ئەحسەن دەلال
خودانی سەنەد راویت ترمذی ^(۲)	ریوایهت ژ شەيخى روatan قەوی
ژ بۇ من رە سوفیانى ئىبنی وەکیع	کو تەحدیث کر ئەث حەدیشا رفیع
ب تەحدیثى ئەحمد ب نەقلنى خەبەر	ژ سوفیان وھا برو ریوایهت ئە شهر
نەقل کر ب ئىسناد و لەفظى قەھوی ^(۳)	ژ عیسا ئىبنی یوونس ریوایهت ئەھوی
سەنەد دايە عیسا ب نەقلە دەلال	عومەر ئىبنی عەبدىلاھى پېرى كەمال
ژ ئىبنی موحەممەد کوناش ئىبراھیم	عومەر نەقل کر ئەث ریوایت عەظیم
لەقەب مورتەضا ئەھلی يىن وەلی	سەنەد گرت راوی ژ نەقلە عەلی

(۱) د دانەيا (ئامىدى) دا: صاحب كەمال.. و د دانەيا (قۇغى) دا: ئەحسەن كەمال.

(۲) ترمذی باپى عيساى موحەممەدى كورى عيساين سولله مىبىيە، خەلکىن (ترمذى) يە وئەم بازىزەكى كەفە دەكەفتە سەرلىقى روبىارى (جەيچۈن)، ل سالا (۲۱۰) مىشەختى بۇويە و ل سالا (۲۷۹) مىرييە، گەلەك كىتىب ھەنە ياخىن ناۋدارتر كىتىبا وى ياخىن حەدیسىتىيە ئەمۇا ب ناشىن (سنن الترمذى) دئىتە نىياسىن، وكتىبەك ل دۆر (الشمائىل المحمدية) ھەمە.

(۳) شاعرى ل ۋېرى دو سەنەد تىكەلى ئىك كىرىنە، وئەمۇا د (سنن الترمذى ۳۶۳۸) و (الشمائىل المحمدية ۷) دا ھاتى ئەممەدى كورى عەبدە و عملىيىن كورى حەجەری و موحەممەدى كورى حوسەيىنى ژ عيساينى كورى يوونسى ۋەدەگەھىزىن، وئەمۇ ژ عومەری كورى عەبدىلاھى ۋەدەگەھىزىت، وئەمۇ ژ ئىبراھىمى كورى موحەممەدى (ژ نەفييەن ئىمامە عەلەيە) ۋەدەگەھىزىت، وئەمۇ ژ ئىمام عەلەي ۋەدەگەھىزىت، وقى ئىبراھىمى ئىمام عەلەي نەديتىبو، لەمۇ سەنەدا حەدیسى وەكى ئىمامى ترمذى ب خۆزى دېئىت) ياخىن (مونقەطعە)، معىنا: ئىسناد ياخىن قەھوی نىنە وەكى شاعر دېئىت!

دکر مورتهضا ئى ژ حکمەت خەبىر
 د وەصفى ئەھوی صەدرى صاحب كەمال
 كۆبانى بتن ئەھلەھلى زەمان^(۱)
 كۆدا نەفرەتى ژى نەكەن ناظروون
 ل نك ئەھلى دل وان سەفاهەت ھەيە
 ژ ئەھىافى نەقص و عويىوب و رەدا
 كۆدانىتە سەر عەيىب و نەقصى زەمان
 ژ بۇ ذاتى بى مىش دوشمانە ئەھو
 ژ بۇ ذاتى پاكى خوه كر ئختىار
 ل سۈلطانى عالەم بىكەن حاشە حاش
 ژ طوول و قىصرەر دەۋوان پاك بۇو
 ل وي ئختىار بۇوبە (خیر الامرور)
 كۆجەعدىن قەطەط بېتە گۆتن ل وي
 مۇيىت تازە خومرى دەھاتن ظۇھور
 ژ مەنكىب نە بۆرى مۇيىت پىر ئەڭىز
 بېيونا مۇفەرەدق ل وەجمى ب ضەھەر
 يەكى راست وىيەك چەپ مە ئەف زانىيە^(۲)
 موسەددەل^(۳) دىگىرال وەجمى شەفەق

كۆ وەصفى رسۇولى خودايىن كەبىر
 وەا دى بىگۆتا ژ ئەسۋەل مەقال
 نەبۇو فەخرى عالەم درىزەك چونان
 نە چەندان طەويىل بۇ ژ عادەت بروون^(۴)
 چكۆ ھەر درىزان حەماقەت ھەيە
 موقەددەس بۇو ذاتى حەبىبى خودا
 نە كورتە ژ ھەر كەس قەصىرەك عيان
 چكۆ ھەر كەسى كن ب فەتتەنە ئەھو
 خودا ئەھو حەبىبى خودىيى نازدار
 نەھىيلا چو كەس عەيىب و نەقصا ب فاش
 وەلى رەبعە و ئەھىسەط و چاك بۇو
 وەلى فەخرى عالەم تەمام بۇو ژ نۇور
 مۇيىت تازە طاھەر نە ۋەش بۇو وەكى
 نە كەڭ بۇو نە سۆر بۇو مۇيىت سادە نۇور
 دەھات ناش ملى طاھەر مۇيىت سەر
 مۇيىت پىش ئەنى گەر ب طەبىعى خوه ئەھو
 دو فرقە دىرى ئەھو مۇوىت ناصىيە
 وەگەر ئەھو ب طەبىعى خوه نەبوا دو شەق

(۱) ئەف سالۆخەتىن پىنگەمبەرى - سلاٹ لى بن- شاعرى ب چەند دەستكارى و تەعليق ۋە ژ حەدىسا ئىمامى عملى وەرگەتىنە. وئەف حەدىسە ئىمامىن (بەيمەقى) ژى قەدگەھىزت.

(۲) د دانىيا (قۇغۇ) دا: بىدونن.. هاتىيە.

(۳) د دانىيا (قۇغۇ) دا: مە ژى زانىيە..

(۴) د دانىيا (قۇغۇ) دا: مۇدەللا.

ئەگەر شانە نەکرا مۇى سەر گەلەك
 ل وەجھى مۇنەوودر لەحم پىر نەبۇو
 نە (منتفح الوجه) ئەمە طەرۇم بۇو
 ب مەعنა وەا تىتە گۆتن جەلى
 چىكىو صاحبانى طباعى سەلیم
 ھەچى وەجھى تەدویر بىت چۈن درەم
 چىسان ئەمو دلالەت بىت قائەمە
 نەبۇو خەددى ئەنۇور بلندىرىز روو
 د بەحشا شەمائىلى شاھى جەمیل
 ل نك ئەھلى طەبعى سەلیمى سەلیم
 وەلى وەجھى شاھى جەمانى يەقىن
 نەيابىت د حوسن و مەلاھەت وسان
 نە وەجھى مۇنەوودر سېپى بۇو گەلەك
 كو بىن خۇون بىت ئەممەقى پىر سېپى
 نە كەڭىكى سېبەط بۇو نە رەشكى قەمەر
 تەحاشا زەنگى رەسوللى قىدەم
 نە لەونى كو پىر سۆر و ئەھمەر بىن
 وەلى ڕوویىن پاكىزەئى موصطفا
 نە مەخفى ل نك ذى طباعى مەجید
 تەلەئلوء دەرك وەجھى پاكىن صەدر
 شوعاعى دىزۈرەن دچىرو زى چۈنان
 ھەچى ئەھلى ئىيمان بىدىتا حەبىب

ل دۆر نەرمى ئۇذنى دبوویە ھەلەك
 وەلى سىفەل و قۇور و بىن سور نەبۇو
 مۇدەوودر بىيىزى نە كولۇسۇم بۇو
 نەبۇو وەجھى وەك صۇورەتى جەدەدلى
 ب ۋى طەرزى دانىن قيافەت قەدىم
 دەلالەت ل جەھلى دەكت (لا جرم)
 ل ذاتىن كو عالىم ب علمان ھەممە
 رىوايەت وەا تىتە گۆتن ب پۇو
 ھەبۇو فەخرى عالىم دو خەددى ئەسىل
 مەلىختىر دزانىن ئەسىلىن عەظىم
 ھەبۇو تىيدە تەدویرى جۈزئى ھەمین
 خودا چىكىر ئەو صەدرى عالى نىشان
^(۱)
 نە بۇوشناق وېنى چاشنى بۇو گەلەك^(۱)
 ل ۋى طەرزى ڕۇو نالەذىزە قەمۇي
 چىكۇ نىنە وەجھى وسان قەط ئەشەر
 كو چى بىت ل شەكلى سەھواد و عەجمەم
 نە رەنگى كو گىرى و ئەسەمەر بىن
 سېپى بۇو ب سورخى مۇشەرەب ھەما
 چ لەذىدە دەت سورخەئى با سەفييد
 وەكى قورصىن ھەيىقى د لەيلى بەدر
 ب تەشبيھى رېزىن د نىف ئاسمان
 ب عشقى دبوو جەرگ يەكىسىر كەبىب

(۱) د دانەيا (قۇغى) دا: چاشتى و گەلەك.

(شـدـید سـوـاد الـسـوـاد)ـی دـلـال
 شـرـینـتر ژـچـهـشـمـی جـهـمـیـعـی کـهـسـان
 دـو چـهـشـمـی دـشـهـهـلا مـوـکـهـ حـحـمـل بـ نـوـور
 گـر و ئـهـدـعـهـج و نـشـمـی چـیـکـر خـوـدا
 ژـنـوـورـا ئـهـزـهـل بـوـ موـکـهـ حـحـمـل دـو چـاـثـ
 وـهـکـی هـهـف دـدـی پـاـدـشـاهـی رـوـسـوـل
 چـکـوـ نـوـور و ظـهـلـمـهـت وـهـکـی هـهـف دـدـی
 بـکـتـ نـهـوـعـی ئـنـکـارـی خـاـصـصـیـهـتـیـ
 سـهـرـی پـیـسـی وـی لـاـنـقـیـ (ذـو الـفـقـارـ)
 فـهـصـل بـوـ موـبـیـانـی دـو بـوـرـوـی تـهـمـیـزـ
 دـبـوـرـیـن ژـهـرـدـو شـهـقـیـ هـهـرـدـو چـاـثـ
 دـنـیـفـ هـهـرـدـو بـوـرـوـانـ دـه مـوـوـ تـیـ نـهـبـوـ
 ژـبـوـرـوـی بـهـلـهـج رـاـدـکـیـشـن طـهـرـهـبـ
 ژـبـرـقـهـر و حـرـسـیـ وـی نـیـشـانـهـ بـوـ
 لـنـیـفـ ئـهـبـرـوـانـ رـاـدـبـوـو مـشـلـیـ تـیـرـ
 غـهـضـهـبـ چـوـنـ بـگـرـ تـا ژـ قـمـومـیـ لـهـعـینـ
 حـهـبـیـخـ خـوـهـ یـیـ ئـهـکـرـهـمـیـ نـازـدـارـ
 نـهـکـیـ (عـهـدـرـهـحـمـانـیـ) مـهـحـزوـونـ توـ
 نـهـکـیـ توـ مـوـحـهـمـمـدـ سـرـاجـیـ فـهـقـیرـ^(۱)
 ۋـهـمـامـهـ دـبـنـ بـارـىـ ذـنـبـىـ مـهـزـنـ
 دـوـىـ روـوـزـىـ دـلـسـوـزـىـ حـهـشـرـ وـ جـهـزاـ
 ۋـهـمـامـ ئـهـزـ دـبـنـ بـارـىـ عـصـيـانـ ئـهـسـيـرـ

دو چـهـشـمـیـ دـشـهـهـلا بـ شـوـبـهـیـ غـهـزالـ
 (شـدـیدـ بـیـاضـ الـبـیـاضـ)ـیـ وـسـانـ
 بـهـلـهـکـ چـاـثـ وـ رـهـشـ مـهـرـدـمـهـکـ پـرـ وـقـوـرـ
 درـیـژـ دـوـوـچـکـهـ چـهـشـمـیـ شـاهـیـ هـوـداـ
 تـرـیـسـوـ ژـ مـوـزـگـانـیـ ئـهـطـوـولـ دـو چـاـثـ
 ژـپـیـشـ ژـ پـاشـ ژـ بـزـانـهـ ژـ دـلـ
 بـ رـقـزـ وـ بـ شـهـفـ هـمـرـ وـ سـاـ يـهـکـ دـدـیـ
 ئـهـگـهـرـ يـهـکـ ژـ ئـهـهـلـیـ شـهـقاـ مـحـنـهـتـیـ
 ژـ بـىـ يـوـمـنـیـاـ وـی زـهـبـانـیـ غـهـدارـ
 دـوـ بـوـرـوـیـ مـوـبـارـهـکـ ئـهـزـهـجـجـ وـ عـهـزـیـزـ
 كـوـ يـهـعـنـیـ رـهـشـ وـ نـاـزـكـ وـ دـوـوـثـ زـرـاـثـ
 بـ خـوـهـ هـمـ زـرـاـثـ وـ قـهـرـنـ تـیـ نـهـبـوـ
 چـکـوـ صـاحـبـیـ طـبـعـیـ قـهـوـمـیـ عـهـرـهـبـ
 دـنـیـفـ هـهـرـدـوـ بـوـرـوـانـ دـهـمـارـهـکـ هـهـبـوـ
 دـهـمـاـ قـهـرـ بـهـهـتـاـ رـهـسـوـولـیـ كـهـبـیـرـ
 تـرـیـ خـوـونـ دـبـوـ ئـهـوـ دـهـمـارـاـ يـهـقـینـ
 خـوـدـایـاـ نـهـگـیـرـپـیـ ژـ مـنـ قـهـهـرـدـارـ
 بـ حـهـقـقـیـ ئـهـوـيـ ذـاتـیـ بـىـ چـوـونـ توـ
 بـ حـهـقـقـیـ وـی ذـاتـیـ تـهـ ئـیـ بـىـ نـهـظـیـرـ
 ئـهـگـهـرـ دـهـسـتـهـگـیـرـیـ نـهـکـتـ ئـهـوـلـ مـنـ
 بـ بـوـعـدـاـ رـهـسـوـولـیـ كـهـرـیـمـیـ هـوـداـ
 ئـهـگـهـرـ ئـهـوـ نـهـبـتـ دـهـسـتـگـیـرـیـ فـهـقـیرـ

(۱) ئـیـفـ مـالـکـهـ وـیـاـ دـ دـوـیـفـ دـاـ بـ تـنـیـ دـ دـانـهـیـاـ (فـهـمـیـ)ـ دـاـ هـاتـینـهـ.

شهفاعهت بکت رووحییت پر ئەلەم
 بەیان کم ب شیئینى خاصصييەتنى
 وەصف کم ئەھوی جەبەتى ئەنۋەرى
^(۱) كو جەبەت بۇو تەسبيھى يەك لەوحى سىيم
 ئەشەعى دىنورىن ل سەر بىن حساب
 وەسیع و سپى بۇو ئەھوی ئەحسىنی
 وەكى بەرقى خاطف ب ئىراق بۇو
 جەبىنى موصەففا چ ئايىنە بىن
 عيانلى تەلەئلوء دكت بەرقى نۇور
 ژ نۇورا خودا ئەنف بۇو ظاھرە
 موزەيىەن ب نۇورا خودايىن عباد
 ئەھوی ئەنفى نۇورىنى پر ئەحتشام
 ژ نېش هندى جۈزەك بلند بۇو ئەھوی
 دەلالەت ل مەدھى دكت هەر زەمان
 كو سەر ئەنفى نۇورىنى شاهىن ئەمەين
 سوٹۇوع لى دكر ئاشكار ئاشكار
 موشەعشه دىدىتن وي نۇوري گران
 مونەوودر تىرى (از) كەلامى بەدىع
 ل سەر لەفظى ئەفصەح ل نك ئنس و جن
 فراغەت نەبۇرى ل وي با ذكر
 موصەووەغ ژ نۇورا خودايىن مەجييد

وەلى من ئومىيەدە ژ شاهىن حەرم
 وەردە ئەھى قەلەم بچنە سەر قىصەتنى
 چ ئەھوەل قەلەم بىت رەوان سەر سەرى
 وەاھاتە گۆتن رىوايەت عەميم
 وەيا خۇود وەكى قەطۇعەيەك ماھىت تاب
 نە نزم و بلند و نە تەنگە ئەنلى
 ئەھوی جەبەتى پاكى بەرراق بۇو
 وقورع بۇوبۇو جەبەت د نېش دو جەبىن
 وەسیع بۇون جەبىنى موبارەك ظۇھور
 ژ جەبەت حەتا شارىنى طاھرە
 درىش و زراف ئەنفى نازك نەداد
 قەھوی راستەكى جەدەللى بۇو تەمام
 وەلىكىن نەبۇو جوملەئەش موسىتەوى
 ل نك ئەھلى علمى قيافەت عيان
 رىوايەت ژ راوى مە زانى يەقىن
 هەبۇو نۇورەكى مولتەمع شوغۇلدار
 ژ نېزىك و دوورى تماشاڭەران
 موبارەك فەمىن طاھرى وى ضەلیع
 دەلالەت دىيتن دەھانى مەزن
 لسانى موبارەك ژ حەمد و شوکر
 دران فەرق و صاف و عەجائب سەفيد

(۱) تەسبيھكىنا رەنگى ذىمەن پىغەمبەرى سلاٹ لىنى بن- ب رەنگى زېقى، د وى رىوايەتنى دا ھاتىيە يا ترمذى ژ ئەبۇو ھوردىرى قەدگەھىزىت د (الشمائىل النبوية) دال بن ژمارا (۱۳).

هەچى ئەو بىدىتا دبوو دەردىاك
 روایەت ب ئىسنادى صاحب ئەڭىم
 دكەت نېش خەردان و بەحىث و كەلام
 شوعاعى د نۇورىن ژ ئەنۇور فەمى
^(١) عەجائب د نەشمى و پىر ناز بۇ
 كو تىپتۈرى نۇورى ژ نېقا دران
 د تارىك و رەوشەنى صوح و شام
^(٢) كەثيف و سياھ و مونەوودر ھەبۇو
 مۇدەوودر موساوى ژ نۇورا جەلال
 ژ گەردىن نەبۆرى بىزان ئەي ئەدىب
 دەلەت دكت ئەو ل نەقصا عەقل
 ژ نەقص و عوبوبان ژ تىشتى ذەميم
 ژ نۇورا ل گەردىن دل ئەنۇور بىن
 كەلامى ب ئىسنا د و پىر (أز) ئەڭىم
^(٣) نەيەت ب ئىسنا د و حوسن و قەبۈول
 ب ھەيئەت عەجەب گەردىنى ئەحسەنەش
 كو عونقى شەريفەش ب تەشبيھى عاج
 وەلىكىن موشەببەھ ب ھەيئەت دېت

فەلەج بۇو د تەنظىمى ئىسنانى پاك
 ب ۋى طەرزى فەرمائى راوى خەبەر
 كو وەقتا حەبىبى شەھى (لا ينام)
 مۇسلمان و كافر دىيتىن ھەمى
 وەكى شوعلمەئى خۆر لەھەب ساز بۇ
 هەچى ناظران لى دىيتىن عەيان
 تەملەئلۋە دكىر وەقتى بەدائى كەلام
 ئەوي لەيە تازە مۇدەوودر ھەبۇو
 رەش و پىر شەعەر نەرم و تازە دەلال
 ئەوي لەيە ئۇرۇمىنى نۇورى دارى حەبىب
 چىكەن لەيە ئەطەوەل بىن بىن مثل
 مۇنەززەھ كر ئەو ذاتى رەبىي كەريم
 وەردە ئەي قەلەم وەصفى گەردىن بىن
 ژ راوى وەا ھاتە گۆشىم خەبەر
 نە قالىن نە بارىكە عونقى رەسول
 قەمۇي مۇعەتەدل مۇستەموى گەردىنەش
 ژ راوى وەا بۇو روایەت رەواج
 نەكۆ حاشە تەشبيھى صۇورەت بېت

(١) ئەقە ئىشادتە بۆ وى حەديسى يا ترمذى ژ ئىن عەبیاسى ۋەدگەھىزىت د (الشمائى النبوية) دا ل بن ژمارا (١٥) و تىدا ھاتىيە: ﴿كَانَ رَسُولُ اللَّهِ أَفْلَجُ الْمُتَنَبِّئِينَ، إِذَا تَكَلَّمَ رَئِيْسُ الْكَلْمَنَاتِ كَالنُّورِ يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ ثَنَيَيْهِ﴾ و بەيەقى و طەبەرانى ژى ۋەنلىقى ۋەدگەھىزىت د (صەھىخ).

و (فەلەج) د ددانان دا ئەوه ددان دېنىك فې بن.

(٢) بەيەقى ۋەنلىقى دورست ژ ئىيام عملى ۋەدگەھىزىت.

(٣) ۋەنلىقى ترمذى و بەيەقى و طەبەرانى ژەندى كۈرى ئەبۇو ھالەي ۋەدگەھىزىن.

ژ نوورا خودا بورو نه (أز) ئاب و خاك
 نه مەغشوش و كەم و دزن و ناقص بتن
 وەسيع و فرهە سەدرى پاكى نەبى
 وەلىكىن چ فەرقە ژ وي تا حەرير
 دەلەت ل جىود و شەجاعەت دكت
 ئەوي وەصف لىنى (أشجع الناس) بورو
 (سواه البطن) بورو د گەل سەدرى ئەمو
 نە زك زىدەتر بورو ژ سىنگى لەطىف
 وەلىنى (عارى^(١) الشدى) هاتە نظام
 مۇوهەصەل ب موويىن مونەوودر چو خەط
 ب جوز خەطلىنى مەھوصۇف مۇو لىنى بورو
 طەولىك شېرىن بورو ھەتا ھەردو دەست
 درىڭ و ب مۇو بۇو وي زەندى تەمیز
 مۇوهشىھ مۇزەيىھەن ب مۇو بۇو ذراع
 ھەمى جىودى عالىم ژ وي دەر ووجۇود
 عەجب لىن و نەرم و فرهە دەستى وي
 سېيد و دەلال و لەطىف و چو گول
 كەفى واسعە خاصلەئى وي سەخا
 زرافبۇونە ئەنگوشتى شاهى ئەمەين
 روایەت وەا کەر علمدار^(٢)

سېپىد و مۇصەففا وەكى سىيمى پاك
 سېپى شوبىسى يىمىنى كو خالص بتن
 (عرىض الصدر) وەصفى پاكى نەبى
 عەجب بەوشەن و نەرمە مثلى حەرير
 ھەچى سەدرى وسعت ئائەت بکەت
 چكۆ خالى (أز) غىشىش و وەسواس بورو
 بەطن مۇستەموى بورو د گەل سەدرى ئەمو
 نەسینە بلندىتر ژ بەطنى شەرەيف
 ئەعالىئى سەدرى ب مۇو بۇو تەمام
 ژ سىنه ھەتا ناۋى ئەريەك نەمەط
 ل بەطنى مۇارەك ئەبەد مۇو نەبۇو
 درىڭ بۇو ملىنى طاھەر پېر دورەست
 خەصۇوصا كو زەندى حەبىبى عەزىز
 چكۆ رەنگى صاف و سېپى بۇو ذراع
 درىڭى دەلەت دىكتىن ل جىود
 ژ دىياجى نەرمەت كەفى دەستى وي
 مولەحەم كەفى دەستى فەخرى روسلۇل
 فرهە مۇستەموى كەفى شاھىن ھودا
 ئەصابع درىڭ و مولەحەم لەيىن
 ئەنس ئىنى مالك سەحابىن كوبار

(١) د دانەيا (قۇرغى) دا: (عادى) ھاتىيە.

(٢) بوخارى (٦٠٣٨) و موسىم (٢٣٣٠) و ترمذى (٢٠١٥) ژ ئەنسىن كۈرى مالكى قەدگۈھىزىن، دېيىشت: «ولا مىسىت خزا ولا حەریرا ولا شىئا كان الين من كف رسول الله صلی الله علیه وسلم» و شاعرى ئەمە كوتا خىز ژ قىنى حەدىسىن و درگەزىيە.

کو من مەس نەکریه چو خەز و خەریر
 هەچى حوسنی بارى ددرانى ژ غەیب
 ژ ئەنگوشتىن موعجز نومايىن كەريم
 ئىشارت ب ئەنگوشتىن دا قورصىن ماھ
 دو شەق بول نىف ئاسمان بەدرى تام
 ئەوان ھەردو پارە ۋەگەرىان عەيان
 يەك (أز) دەستىن راست وىيەك (أز) دەستىن چېپ
 بلندبۇو ل سەر فەرقى شاهىن رسول
 ب تەوحيدى بارى ب تەصديقى شاھ
 وەكى دىسە رابۇو ل چەرخى فەلەك
 روایەت وەا تىتە خاصىيەتىن
 د غەزۈئ کو عەسکەر ھەمى تەشنە بول
 ۋەھەسطان ل دۆر فەخرى عالەم دەخىل
 موبارەك يەدى خوھ درىزىك كوبار
 ئەوي لەشكەرى زۇرى زەحفى تەمام
 وضوو و طەھارەت كرن پى دورست
 هەچى ناقە^(۲) و دابەئى لەشكەران
 وسان ھەر دچوو ئابىن نۇورىن زەلال

نەرمەتىر ژ دەستىن رەسولىنى كەبىر
 ھەمى دا حەبىبىن خوھ بىن نەقص و عەيب
 ل نىشا فەلەك قورصىن مەھ بولو دو نىم
 ئەوى شاھىن پىر نۇورى نۇورىن كوللاھ^(۱)
 ل جەرگىن كوفاران ھەزار جەرح و زام
 كەتن بن لباسى شەھنەشاھىن جان
 ب دەركەتتە دەرفە ب عرز و ئەدەب
 ئەوى قورصىن مەھ موتتەصل بولو چو گول
 عەجەب كر تەكەللۇم ئەوى قورصىن ماھ
 ژ موعجز تەحەببىر ھەم ئنس و مەلەك
 ب نەقلە تەواتر كەتە صەحەتتىن
 ژ بەر تەشىنەكى راھ و چارە نەبۇو
 كو دەعوەت بخوازى ژ رەببىن جەلیل
 ژ نىف پەنجە دەربۇون جوھ و جۆپىار
 ۋەخوارن ھەمى جوملەشان خاçى و عام^(۲)
 نەبۇو نەبعى ئابىن ژ ئەنگوشتىن سوست^(۳)
 ھەمى تىير ۋەخوارن ژ ئابىن رەوان
 ئەقە موعجزى حەق نە خەون و خەيال

(۱) دو نىم: دو كەم، دو پىت، وئەتە ئىشارتە بۆ موعجزەيا كەركىنا ھەيقىن ئەوا ئەث ئايەتە ئىشارتىن دەدتىن:
﴿أَقْرَبَتِ الْأَسَاعَةُ وَأَشَقَّ الْقَمَرُ ﴿١﴾ وَإِنْ يَرَوْهُ أَيْنَ يَمْضِيَوْهُ يَقُولُوا سِخْرُ مُشَتَّبِهِ ﴿٢﴾ (القمر: ۲۱).

(۲) دەركەفتىن ئاپىن ژ ناۋىمەرا بىلىن وى - سلاف لىنى بن- ئىك ژ موعجزەيتىن وى بۇون، وئەمۇ پىر ژ جارەكىن چىن بوبۇو، جارەك ژ وان ل رۇزا حودىبىنى بولو، وەكى ژ ئەنمىسى دئىتە ۋەگەهاستن، وەرى خۆ بەدەكتىبا (فتح البارى) ياخىن (ابن حجر) ۵/۷۷۳.

(۳) د دانەيا (قۇرغى): فاقەء، ھاتىبىيە.

کو ئىشا بىن بەيit و شعران (بديه)
 بنالن ئەز و توب مىلى رىاب
 بدم بۆتە ئاثارى گەرمىيەتى
 ژ تەشىرى قەلبى مە بى چەرخ و بەز
 ژ جەرگى تە بىتن ئەقى خۇونى رەش
 ژ حۆكمى ئەقى عشقى زۆرى غەدار
 بىارم ژ بۆتە چوئەبرى بوھار
 ژ عشقى ھەنە زىدە (أز) چەند و چەند
 موحەققەق دېپاھىر بىنارى سۆر
 ئەگەر ئەز بىيىرەم ھەمى ropyo ب ropyo
 مودارا ب تە ئەم بىن يەك زەمان
 دترىم كو دىسان بىي شوغۇلەناك
 كو بىزىرى چەند و ھصفى شاھى كەبىر
 موحەققەق بىن كەھونى سحرا حەلال
 كو دا ئەم ژى بىيىن ژ بۆھەر كەسان
 ژ ناش مل مەزن ئەھەبىي ئەمین
 ژ مۇويىن د پەش بىو تەشى (منكىين)
 مۇودىشىھ مۇزەيىھ دېپاھىر فاخە
 ل جورئەت د گەل قۇوهتى رافعە

وەرە ئەھى قەلمەم سەرقى (ما نحن فيه)
 دەھەش خوردە بن ئەم^(۱) ب جاما شەراب
 بکىشىم ژ عشقى حەرارىيەتى
 سوار بىم ل ئەسپى ئەناملى ب لەز
 هەزار بەرقى عشقى بدم تە ب خوش
 هەزار نەغمە بىيىر وەكى مۆسقار
 خوصۇوصا كو فورصەت بىم وەصلى يار
 د قەلبى م د شعر و ئەبىيات و بەند
 ئەگەر ئەمر كم سەر تە ھەمييان ب زۆر
 د دەستى م د دى بىي نار و دوو
 وەلى ئەم نەدن تە ئەذىيەت چونان
 ب تە نەظم كن چەند بەيتى د پاك
 صەقىن مەگەر ئاگەر ژ عشقا فەقير
 بەدء كم ب مەنكىب پەس (أز) قىيل و قال
 ژ راوى روایەت مە زانى و سان
 بەعبد بىو مىانى دو مەنكىب يەقىن^(۲)
 ل وي وەصف بىو (أشعر المنكبين)
 ب مۇويىن د پەش ناش ملنى طاھەر
 دەلالەت دكت مەنكىبى واسعە

(۱) دانەيا (قۇغى): دەھەش خور دېم ئەز.

(۲) بوخارى (۳۵۵۱) و موسىم (۲۳۳۷) ژ بەرائى كورى عازىي قەدگۈھىزىن كو د وەصفا پىنۇھەمبەرمى دا - سلاطلىنى بن- دېيىرت: ناقبىمرا ھەردو ملىين وي يابەرفرەھ بىو، و د شەرحا ۋىن گۆتنى دا ھندەك زانا دېيىشىن: مەحسىد ئەم فەھىيە يائىم دىغانىن كو دېتە نىشانى قىدر بلندىيىا خودانى، وەندەك دېيىشىن: مەحسىد پىسىنگ فەھىيە كو نىشانى سەھىر و تەھەممۇلىيە.

شەجىعە قەھوپىيە بزانە ژ من
 موجەرەد بۇو بى مۇو ژ ئان ماعەدا
 ب مۇوپىيە مۇنەوودر موزەيىەن كرى
 ووجۇودا موطەھەر موجەرەد بزان
 وەكى پارەيەك بەدرى ئەنۇور يەقىن
 جەمیعى ووجۇودا شەھى پې كەمال
^(۱) سەمینەك وەسەط بۇو ووجۇودا شەريف
 هەمى موعىتەدل بۇون شەرين و قەبۈول
 تەرەجروج ئەبەد نەدكىن وان ژ ھەش
 ھەتا سەتنى شەپىيەن چو لاوى شەباب
 مەزن بۇون ب قۇوهەت بزانە عەيان
 موعەظىمەن ل نك جوملەئى خاص و عام
 دكەت قەلبىن وى خەوف وەھىبەت ژ دوور
 كۆزى خەوف و روغىنى نەكى ئىنس و جن
 بکىتن، نەكت عززەت و مەكرەمەت
 دكەر مەنۇنى كافر ژ قەصادا شەنیع
 ئەنانە بکن شاهى ئاخىر زەمان
 كۆكەس بىنە سەر وەصف و خەلقى ذەميم
 درىئەز نەكم شەعر و بەھىت و كەلام
 كۆعەجز و مەلالى بدن ناظران

هەچى ناف ملى كو فەرەت مەزن
 جەمیعى ووجۇودا رەسولى خودا
 هەچى كۆز پېش من موعەيىەن كرى
 ژ غەيرى جەت من ژ پېش كو بەيان
 هەچى كو موجەرەد مۇنەوودر بىين
 سېپى نازك و نەرم و پاك و دەلال
 نە خورت و قەلمەو پېر نە قۇر و نەھىف
 جەمیعى د ئەعضايى پاكى رەسول
 تەماسوک دكەر جوملە ئەعضا ب ھەش
^(۲) تەراخى نەبۇو دەر ووجۇودا ب تاب
 سەرئ مۇشك و مەفصىلى وى ھەمان
 قەھوي ھەبەتەك پېر ل سەر بۇو تەمام
 هەچى كو بەدىتا رەسولى ب نۇور
 چ مۇمكىن حەبىيەن خودايى مەزن
 ئەگەر يەك عەنيدى ئەنەنەن مۇنافق نىيەت
 خودايىن كەريمى ئەزىزى مەنیع
 نكارى چ كەس ئاشكار و نەمان
 تەحاشا ژ ذاتى رەسولى كەريم
 مە قەصد كر كو بەندى ل ۋەر كەختام
 نە طەبعە ژ بۇ عاشق و شاعران

(۱) ئىچەندى ترمذى د شەمائىلى دا (۸) و بەيەقى د دەلاتلى دا (۲۱۴/۱۱) ژ ھندى كورى ئەبۇو ھالەي.

قەدگۈھىزىن.

(۲) د دانەيا (قۇرغى) دا: تەباب.

عەجەب نوطقەکى پاکى شىرىن دەلال
 دېيىشى مەلالەت بېيتىن ژ فان
 ژ قى نوطقى شىرىن ب ئەوزان و سەجع^(٢)
 كتابەت ب من شەكلە خەلقى رەسۈول
 وەرە جلوهگەر بە ب فەخر و ب ناز
 كو دا پى بېت مەقصەدا مە تەمام
 بېيان كە ب ئاشارى مۇھكەم ھنەك
 وەلى دل ژ هجرى كەم و كاست بسو
 كو جونبىش بدم ۋى سىيەھ جامەئى
 وها بسو ژ راوى روایەت ئەڭىر^(٣)
 ب شوبىھى ژ جىكى بلند بىتە خوار
 نە با نازى و فەخر و نەخودەت دچوو
 دىتىشا ئەمۇي شاھى پاکى رەفيع
 ژ وان بسو روایەت ب نەقلەن خەبەر^(٤)
 ب رېقە دچوو ھەفون و نەرم و دەلال
 ب شاھى روسول ھىچ لاحق نەبۈون

وەلىكىن قەلەم گۆتە بۆ من^(١) ب حال
 چ سەودايە تو پى كەتى ئەمى فلان
 چسان دى مەلالەت بىن ئەھلى طەبع
 تە شىرىن بېيان كر ب نەظمى قەبۇول
 بىمەش بارى غىرەت بىه كوللە باز
 بېيان كە ھنك وەصفى (خیر الأنام)
 ژ ھەيئاتى سولطانى عالىم ھنك
 مە دى گۆتنا خامەئى راست بسو
 مە ئانى قەلەم كر سەرئ خامەئى
 بزانە ژ من ئەھى حەبىبى جەگەر
 وەكى مەشى بکرا شەھى نامدار
 تەقەللۈوع دك^(٤) ئەو ب قۇوهت دچوو
 ب رېقە دچوو خوطۇھ خوطۇھ وەسيع
 صەحابى د كوبىارى صاحب نەظەر
 ب طەبعى خوه سولطانى صاحب جەمال
 مە تەجمىيدى نەفسى دك ئەم دچوون

(١) د بىيات دا ب ۋى رەنگىيە، وبىلگى يا دورست: (گۆتبۇو من) بت. و ب حال يەعنى: ب زمان حالى.

(٢) د دانەيا (قۇرغى) دا: سەمع.

(٣) ۋىن حەدىسىن ترمذى د شەمائىلى دا (٥) و سونەنلى دا (٦٣٦٧) وئىن حبىان (٦٣١١) و حاكم (٦٠٥/٢) و

٦٠٦ ژ عملىي كورى ئەبۇو طالبى ۋەدەگەرلەرن.

(٤) د دانەيا (قۇرغى) دا: دكت.

(٥) ۋىن حەدىسىن ترمذى د شەمائىلى دا (١٢١) و سونەنلى دا (٣٦٤٨) ژ ئەبۇو ھورەپەرى ب سەنەدە كا

(ضەعيف) ۋەدەگەرلەرن، و تىيدا ھاتىيە: ﴿ما رأيْتَ أَحَدًا أَسْرَعَ فِي مُشیَّتِهِ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - كَأَنَّمَا الْأَرْضُ تَطْوِي لَهُ، إِنَّا لِنَجْهَدِ أَنفُسَنَا وَإِنَّهُ لَغَيْرِ مَكْتُرٍ﴾.

ب طهبع ئهو دچوو ئهم ب پا و ب سهر
 ب قىي جىهد و سەعيىت دچوون ئهم ل راه
 ئەگەر كو ب مەشىيا ب ئەصحابى چەند
 ژ پاشقە كو بکرا ئەمۇي ئلتفات
 نە كو سەر ب تەنھا دكىرىا حەبيب
 ب عونق و ب سەر ئلتفات خفەته
 وەلىنى ئلتفاتا ووجۇودا تەمام
 حەبيبى خودا (خافض الطرف) بىو
 ل ئەرضى دكىرى و نەظەر هەر زەمان
 (حیاءً من الله) ل چەرخى فەلەك
 (يميناً يساراً) تەماشا نەبۈو
 وەلىنى گەرل شەيئەك بدانانەظەر
 نە كو حاشە بۆلەھو و لەعېنى دكىر
 ژ وى جىسمى پاكىزەئى تابنائى
 ووجۇودا ژ نۇورى خودا چىكىرى
 چسان سايىھ زىچى بىتن ئىمى ھە Fallon
 وەلىنى دانىبىت خارقى عادەتى
 د صەيىف و رەبىع و خەريف و شتا
 موسەخخەر ئەمۇي عەمورى تازە مودام
 ل سەر سىنگى خارا كو بکرا مۇرۇور

دبوو طەبىيى ئەرضى ب خوطۇو ل بەر
 چ مومكىن كو لاحق بىينە ل شاھ
 شەھنشەھ^(۱) ژ هەموان خويا بىو بلەند
 دكى ئلتفاتەك ب طەرز و صفات
 جەمیعى جەسەد و دكىرىا حەبيب
 رەسوللى خودى ژى خودان عفەته
 مەھابەت دكى زى ھەمى خاç و عام
 د صونۇعى خودا جوملە وى صەرف بىو
 نەظەر پىر نەكىر وى سۇوى ئاسمان
 بەصەر صەرف نەدكى حەبيبى گەلەك
 چكى خەوف و خەشىيەت ژ خالق ھەبۈو
 دكى قەلبى نۇورىنى وى پىي ئەشەر
 تەھەكۈرل صونۇعى خودا پىي دكى
 نەكەت سايىھ ئەصال ل سەر رۇويىت خاک^(۲)
 ھەزار سەرفرازى خودا لىنى كرى
 مەحالە مەحالە مەحالە مەحال
 يەكى پارە عەمۇرى سپى ژ قۇدرەتى
 ل تەخما سەرىپاڭى شاھى ھودا
 ل سەكىن و ل مەشى و قوعۇود و قىام
 د چوون تىيىدە پايى حەبيبى ب نۇور

(۱) دانانان پەيشا (شەھنشەھ) بۆ پىغەمبەرى - سلاپ لىنى بن - تىشتەكىن د جەن خۆدا نىنە؛ چونكى شەھنشەھ خودى ب تىنېيە.

(۲) چو حەدىسىيەن دورىست د قىي مەسىلىنى دا ب بەر چاڭىن من نەكەفتىنە، و ب ھىزا من ئەقە ژ موبالەغا تىنەن ئىقىسىرەن شەمائىلانە!

ژ بەر ھەبىەتا شاهى نەكەت عەبىر
 دبوو شىن و تازە وەكى بىد مشك
 د گەل كر تەكەللۇم سەرۋ روو ب خاڭ
 صەلات و سەلام دا ب لەفظى فەصىح
 ژ قى موعجزى پاك حىرەت كرن
^(١) ب نەقلا صەھىحە مەكەش شوبەتى
 سەرى تە بدم ناف دو فەرسى مەزىن!
 مەبن دودل و شوبەگىر (الحدرا)
 ووجوود كر ژ بۆ ذاتى يېچۈونى خوه
 بزان حەققە حەق جوملە كردارى وي
 موروركىر ووجوود بۇويە فەخرى عەرەب^(٢)

دبوو نەرمى ئەو بەر ب شوبەن خەمیر
 جولووس وى دك چوون ل بن دارى ھشك
 جەمەل كر شكايدەت ل نك ذاتى پاك
 كوشەكوا خوه بر نك رەسولى مەلىخ
 ھەمى حاضران جوملە عبرەت كرن
 سەلامى حەجمەر گۆتنى ظەبىەتى
 ئەگەر شوبە كى قى كەلامى ژ من
 صەقىن كەس د وەصفى شەھى نامبەر
 حەبىبى كو مەولا بزانىنى خوه
 چسان شوبە چى بت ژ ئاشارى وي
 دوشەنبە (ربىع الأول) دوانزىدە شەب

(١) سلاقا تشتىن بىن رح (جەماماد) ل پىغەمبەرى - سلاڭ لى بن-، وناختىنا هندەك جانەوران (حەيوانان) د گەل وى، ئىك ژ موعجزە ونيشانىن پىغەمبەرىنىيا وي بۇو، ئەم ب رېتكىن دورست ژى ھاتىنە روایەتكىن، بۆ نموونە: سلاقا بەرى ل وي ترمذى وحاكم ژ ئىمام عللى ۋەدگوھىزىن، وناختىنا خفسە خەزالى د گەل وى بەيەقى د دلاتلى دا (٢٢٨٣) ژ ئەبۇ سەعىدى ۋەدگوھىزىت، وخمىبۇونا قورمۇن دارقەسپىن ژ وى پىشى مىنېر بۆ ھاتىيە چىتكىن، بۇخارى ژ جابى ۋەگەستىيە.

(٢) نە جەن ئىتفاقا زانايە كو پىغەمبەر - سلاڭ لى بن- ل دوازدەي ھەيشا (ربىع الأول) ئەتتە سەر دنیاپىن، بەلكى زانايىن ناقدار (ئىن كەثير) چەند گۈتنان د قىن دەرباردىن دا ۋەدگىزىت، ئەف ژى ئەقەنە: يَا ئىكىن: بۇونا وى ل دوپى رەبىعولەسەوەدىلى بۇو، وئىن عبدالبەر ژىن گۆتنى د كىتىبا خۆ (الاستيعاب) دا ۋەدگوھىزىت. ويا دوپىن: ئەو ل شەقىا ھەشتى رەبىعولەسەوەدىلى ل سەر نەھى بۇو، وئەف ژ گەلەك زانايان دئىتە ۋەگەھاستن، وەكى ئىمامىن زوھرى وشەعېي.. وزانايىن حەدىسى دېتىش: ئەف بۆچۈونە دورستىرە، وئەف دېرۋەكە دەفتە بەرانبەر (٢٠) ئى ھەيشا نىسانىن ژ سالا (٥٧١) ز. ويا سىتىي: دوازدەي رەبىعولەسەوەدىلى، وئەقىن گۆتنى (ئىن ئىسحاق) د سىرەتى دا ۋەدگوھىزىت، وئەف گۆتە ژ ھەميان ناقدارتە. وېلى ۋان ھەر سىن بۆچۈونان سىن بۆچۈونىن دى ژى ھەنە، بەلىن دېن ھېزىن، ئىك ژ وان ئەوە كوشەن بەر ھەمان ئەنەن ھاتىيە سەر دنیاپىن.. وچەن ئىتفاقى ئەوە كوشەن بەر ھەمان ئەنەن بەر ھەمان ئەنەن بەر ھەمان ئەنەن بەر ھەمان ئەنەن سالا (٥٧١) زايىنى).

ههتا و هقتى چل سالى بورى ل وي
 د وي بىست وسى سالى مائى عەميم
 هەمى حۆكم و ئەحکامى شەرغا موپىن
 ل وي شىپىت وسى سال بورو عومرى پاك
 د لەيە د رەئىسى موبارەك بزان
 ژ تەقىرا راوى روایەت بسوپى
 ب ھزمارى دەھ بۇون نە زىدە نە كەم
 د رەئىسى موبارەك بزان تسعە بۇون
 ئەمان ئەي رەسوللى خودايىن كەريم
 مە چەند حلە ئانى ژ بۆتە وەزن
 تو زانى د ناش قەلبى من دا بىرین
 عەفۇو كى قوصورى مە ئەي پادشاھ
 موشەپووهش ژ ھجرانى يارم ئەمان
 سەلاسەت نېبت گەر د شعرى مە دا
 ل من نەگرى ئەي شاهى ئاخى زەمان
 بەسە ئەي قەلمەن بەس درىڭ كەلام
 وەلىكىن چ حەددە كۆئەوصافى شاھ
 ختام كە كەلامى ل فرەنانى هان
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

رسالەت نوبۇوهت خەلات بۇول وي
 ژ بۆتە عەرداڭ كەلامى قەدىم
 نزۇول بۇرۇ بۆتە حەبىيى ئەمەن
 ژ يۇمنا وي عالەم ھەمى تابناڭ
 نەبۇو بىست طائى ئەپىدە عەيان^(۱)
 د لەيە ھەچى طائى ئەپەپەز بسوپى
 ھەچى مايە رەش بۇونە بى كەيف و كەم
 ژ ۋان نۆزدە طا شەيى زىدە نەبۇون
 مە مەحرۇوم نەگىپى ژ لوطفا عەميم
 عەفۇو كى قوصور ئەي حەبىيى مەزىن
 ژ ھجرى ھەنە زىدە ئاھ و ئەنەن
 ب ھەر بەيتى كىشايە من سى سەد ئاھ
 نەشم نەظم كەنەز كەلام و بەيان
 خەطا گەر ظۇھور بىت د فەرى مە دا
 گۈنەھكار و بېچارەمە ئەلەمان
 تە چەند بەيت ئانى سەمoad و نەظام
 تو عەد كى ب ۋى فەرى پىسىن تەباھ
 جەسارەت ل مەيدان مەكە ئەلەمان
 كەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

(۱) ئىبن ماجە ژ ئەنەسى كۈرى مالكى قەدگەھىزىت (۳۶۲۹) دېتىت: د سەر ورىپەپىن پىغەمبەرى دا سلاڭ لىنى
 بن- من چارادە موپىن سېپى ب تىنى دېتپۇون. د رىوايەتكە دى دا (۳۶۳۰) ئۇرۇز عبدىلاھى كۈرى
 عومەرى قەدگەھىزىت كۆنیزىكى بىست موپىن سېپى كەفتىپۇنە سەر ورىپەپىن پىغەمبەرى سلاڭ لىنى بن-
 وقان ھەردو حەدىسان تەرمىزى ژى د شەمائىلى دا قەدگەھىزىت (۴۰) و (۳۸).

بند ثامن

در بیان خاتم نبوت

که بر کتف رسول خدا بود

ئیمام ترمذی (ذی کلام) ای فَحَصِّیْحُ
بَهایهت (إِلَی السَّائِبِ ابْنِ يَزِیدٍ)^(۱)
تَهْمَاشَه مَه کَرْ موهری ناٹا ملان
ژ وی سور دریش یا چو دجله یهقین^(۲)
چو توخمی کهبوته رئھوی موهری تام
ل سهْر بِه عَضِیٰ ئَهْ قَوَالِی شَهِيْخَنِی ئَهْ دَیْب
وَهْ لِیْ مُورْتَهْ فَعُ بَوْ هَنْكَ ئَرْ تَفَاع^(۳)
گَهْ ئَهْ سُوْدَ گَهْ یَهْ خَضْهَرَ وَ تَابَنَاَک
دَکَهْ تَخَاتَهْ مَنِیْ پَاَکَ رَهْنَگَیْ جَهْ سَهْد
ل سَهْر وی هَبَوْ زَيْنَهْتَ وَ رَهْونَهْ قَهْک
ئَهْوِی خَاتَهْ مَنِیْ نَسُورَی نَسُورَیْنِ خَتَام
دَکَهْ لَهْوَنَ وَ ئَهْوَضَاعَ وَ شَهْ كَلَنَ تَهْمِيز

روایهت مه زانی ژ راوی صَهْ حَیْج
مَوْعِهْ نَعْمَن ب روواتنی پاکن سَهْ دَید
کو ئَهْزَ چوومه پوشت شاهنَ ئَاخْرَ زَهْمان
مه دی شویهْتَی زَهْرَی حَجَلَه یهقین
د مَهْ عَنَا وَهَا تَیْتَه گَوْتَنَ كَهْ لَام
ئَهْوِی خَاتَهْ مَنِیْ نَسُورَی دَارَی حَبِّیْب
یهکی غَوْدَدَهْتَی سَوْرَی نَسُورَیْنِ شَوْعَاع
مَهْ زَنَ گَاهَ وَ گَاهَ خَوْرَدَ بَوْ موهری پَاَک
وَهْ لِیْ گَاهَ بَیْ ئَنْتَظَارَ وَ رَهْ صَهْد
دَهْمَا كَوْ صَهْ غَيْرَ بَوْ وَهکی بَنْدَهْ كَهْ
مَهْ زَنَ چَوْنَ دَبَوْ مَثَلَنَ دَسْتَهَ كَ تَهْ مَام
ب ئَهْ مَرَیْ خَوْدَا خَاتَهْ مَنِیْ پَرْ عَهْ زَیْز

(۱) ئَیْفَ حَمْدِیْسَه یا دورسته بُخاری (۳۵۴۱) و مُوسَمَ (۲۳۴۵) و ترمذی (۳۶۴۳) ژ سائیی قَدْگَوْهِیْزَن.

(۲) مَهْ سَهْدَ ب (زَرَ الْحَجَلَة) خَانِیْکَهْتَی وَهکی گَوْنَبَدَیِیَه، وَهَنْدَهَکَ دَبَیْشَن: مَهْ سَهْدَ پَنَ هَیْکَا کَهْوِیَه، یهعنی: نیشانه کا هندی هیکا کموی ب ناث ملین وی ۋە هەبَوو، و مَسَلَلا کو رَوْنَاهِیَه کا بَوْشَ یا وَهکی رَوْبَارَت دَجَلَه ژ وی نیشانی دَچَوَو، ئَهْقَهْ دَ حَمْدِیْسَه سَائِبَی دَ نَهَاتِیَه، بَهْلَکَی ئَهْوِی ژ زَبَدَهِیَتَن شَاعِرِینَ!

(۳) ترمذی د شَهْمَانَلَی دا (۲۲) ژ ئَبَوْو سَهْعَیدَن خَوْدَرِی قَدْگَوْهِیْزَت کو نیشانَا پَیْغَهْ مَبَهْ رِینِیَیَن ئَهْوَال نَافَ مَلِینَ پَیْغَهْ مَبَهْرِی سَلاَثَ لَنَ بنَ-هَمَیْ زَبَدَه گَوْشَتَه کَنَ بلَندَ بَوْ، و د روایه تَهَ کَا دَی دَا يَا هَمَرَ ترمذی (۲۰) ژ عَهْمَرَی کَوْرَی ئَهْ خَطَبَی قَدْگَوْهِیْزَت هَاتِیَه کو وی ئَهْوِی نیشان دَیت هَنْدَهَکَ موی پَیْغَهْ هَبَوْنَ.

ئەقى ئختلافى تو موعجز بزان^(١)
 وەلىكىن ل كەتفى چەپى بۇ ۋەھۇور
 يەكى شامەئى طاھرى ئەنۋەرى
 ژ غەيرى شەھنەشەھى ئاخىر زەمان
 بېيان كم ژ بۆتە ب طەرز و ئەدەب^(٢)
 موھاذى بۇ خاتەم ب قەلبى شەريف
 ھەبۈن دەش وەكى مسک و بىن خوھش چو گول
 دبارى ژ وى دائما بەنە خوھش
 ژ تەقىرا راوى ب لەفظى موبىن
 نەبۇر قەط ژ روواتى ئىسنادى سوست
 وەلىكى ژ وان زىدە تەدقىق بۇ
 نېيساند بۇر ئەم ب خەططى ئەزەل^(٤)

ل وي ئختلاف چى دبوو ھەر زەمان
 نەعەينى ل نىېش كەتفى بۇ مۇھەن نۇور
 ھەچى^(٢) ئىنبىاء و روسلۇ بۇون بەرى
 ل سەر دەستىن راستىن ھەممى بۇون بزان
 عەلامەت ئەمۇي بۇ ل سەر كەتفى چەپ
 ئەقى حكىمەتنى بىن عەدىلىنى لەطىف
 ل ئەطرافىن وى خالقى ئەسۋەد شەكل
 موزەدىيەن ب يەك دائرة مۇويىن رەش
 روایەت وەما ھاتە گۆشىم يەقىن
 ب ئىناد و ئىبات و لەفظى دوروست
 ژ ئەصحابى كوبىار تەحقىق بۇ
 ل سەر خاتەمىن طاھرى بىن بەدل

(١) د ھندەك روایەتان دا ژ جابرى كورى سەمۇرە دئىتە ئەگەرھاستن كو رەنگى نىشانا پىغەمبەرىنىيى وەكى رەنگى لەشىن پىغەمبەرى بۇو - سلاڭ لىنى بن - ب سەر سۆزى شە دچۇو، وەسەلا گۆھۈرىنا رەنگ وەجمىن وى نىشانى دەم بۆ دەمى د چوو حەدىسىن دورىست دا ب بەر چاڭىن من نەكەفتىيە، و خىلاف ژ ھندى ھاتىيە ھەزمارەكى صەحابىيەن ئەم نىشان دىتبۇو، وەر ئېتكى ئەم ب ئىسلۇبىن خۇ (تەشىيە - وەصف) كريوو وچونكى ئختلاف د ناۋىھەر ئىسلۇبىن وان دا ھەبۇو، ھندەك ھزر دەكەن ئەم دەھاتە گۇھارتىن.

(٢) د دانەيا (قۇرغى) دا: ھەممى.

(٣) شاعرى ئەث چەندە ژ وى حەدىسىن وەرگرتىيە يا (حاكم) ژ (وەھېبىن كورى مونەبىھى) ئەدگوھىزىت (٤١٠٥)، و تىدا ھاتىيە: ((لَمْ يَعُثِ اللَّهُ نَبِيًّا إِلَّا وَقَدْ كَانَتْ عَلَيْهِ شَامَةُ النَّبُوَةِ فِي يَدِ الْيَمْنِيِّ إِلَّا أَنْ تَكُونْ نَبِيًّا مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَإِنْ شَامَةُ النَّبُوَةِ كَانَتْ بَيْنَ كَتْفَيْهِ)).

(٤) ئەگەر مەخسەدا شاعرى ب خاتەمىن ئەم بت كول سەر وى مۇرا ل ناڭ ملىيەن پىغەمبەرى - سلاڭ لىنى بن - (محمد رسول الله) يا نېيسى بۇو، ل دويىش دىتىن وزانىنا مە ئەث چەندە ب رېتكىن دورىست نەتەتىيە روایەتكىرن، و ئەگەر مەخسەدا وى پىن گوستىرگ بىت، ئەقە د روایەتكى دورىست دا ھاتىيە يا بوخارى (موسلم ٥٨٧٨) ژ ئەنسى كورى مالكى ئەدگوھىزىن.

ب مەعنامۇھەممەد رەسولى خودا
 بدىتا ھەچى كۈز نىزىك و دوور
 تەلەئلوء دىكىر ھەر وەكى ئافتاب
 ژ بەعضاپى رواتى دگەر ھاتە گۆش
 كۈئەو خەط ئەگەر چ ھەمى نور بۇ
 ژ من گۆش كە ۋى كەلامى سەلىس
 موطابق بكم ئەز ب طەرزەك عەجمەب
 بزانە ژ رووحى كەلامى شىرىن
 ژ دەريايىن فكرا مە يَا ھەولناك
 وها ھاتە قەلبى مە ئەف ئختلاج
 ل مۇھەن نوبۇوت ئەھى خەلطتى ھۇر
 ل دوور وى ھەبۇو (لا إِلَهُ إِلَّا اللَّهُ)
 ل نېڭ دائرا ۋى كەلامى جەليل
 (تبخىخ فائىك مىسۇر) ئەم
 موطابق مە كىر بۇ تە ئەف ئختلاف
 قەلمەن بەس درىتى كە بىسە بى ئەدەب
 چسان كەيىف بى قەلبى مەكسۇرەن من
 د نېڭ ئاتەشى هجرى يارى كەريم
 د قەلبى مە تەشىرىنى نيرانى گەش
 دزانىم نە خالى ژ هجرانى تو
 ئەز و تو كۆئەم ھەردو مەھجۇر بۇون
 مە ئانى بېرى ئەف كەلامى دەلال
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

موعەللەم بسوى پادشاھى ھودا
 دچوو چەرخى مينا ژ وى بەرقى ن سور
 ژ مۇھەن نوبۇوت ھەزار بەرق و تاب
 ئەوان راويانى عەجمەب تىزى ھۆش
 ۋەلى سر (فائىك منصورا) بسو
 بېرىشم ژ بۇ تە چ دوررى نەفيىس
 ئەفى ئختلافى ب عزز و ئەدەب
 موطابق بكم ئختلافى يەقىن
 دەرانى ژ قەعرى مە ئەف دوررى پاك
 ۋەلى ئختلاجەك دىيىتن رەواج
 نوشته ب تەقدىرىن سادە ژ ن سور
 د گەل وى مۇھەممەد رەسولى ئىلاھ
 نوشته ھنك لەفظى شىرىن جەمیل
 ل دوو (سر فائىك منصورا) ئەم
 تەكەللوغ نەكىشا و بى ئعتساف
 د قەلبى مە دا نىنە كەيف و طەرب
 ژ من دوور كەت يارى پەن سورى من
 دسۆزم ب شىق و ب پۆزىان موقىم
 دە دە تە ژ تە تى ئەقى خۇونى پەش
 مودامى ب شەقا نەيستانى تو
 ژ يار و نگارى خۇھ ئەم دوور بسوون
 دوعا كىر ژ رەبىي خۇھەئى (لا يزال)
 كەر ولال و گىزىھ تو نىنە مەدار

بند تاسع

در خضاب و کحل و دهن رسول خدا

ب ئىسناد و نەقل و درايىت وها
 ب ئىثبات و صححەت نە زىدە نە كەم
 سوئال بۇو ژ تەخضىبى شاھى جەن
 موغەيىمەر دكىر لەجىه و مۇويىن سەم؟^(۱)
 ژ بۆ سائلى وى ب لەفظى: (نعم)^(۲)
 موصەببەغ دكىر مۇويىن پاكى كەريم
 هەچى كۈسپى بۇو مولەمۇون دبوو
 موقەررەر ب ئىثبات و فەخر و ئەدەب^(۳)
 ب عصەمت ژ نۇورا خودا تابنَاك
 مە دى ئەو موصەببەغ ب كەتم و حنا
 ب تەغييرى شەبىيا بەياضى سپى^(۴)
 كۈ فعلەك حەرامە بزانە عەيىان

ژ راوى مە سەھكىر روایەت وها
 موعەنۇھەن ژ روواتى صاحب كەردم
 ل نك بۇو ھورەيرە د مەجلس وسان
 كويىدەنى حەببىيى ب فەضل و ھونەر
 جەواب دا صەحابى ب عزز و عەلەم
 ب كەتم و ب حىننا حەببىيى عەظيم
 هەچى رەش ب صبغى موزەيىھەن دبوو
 وها بۇو روایەت ژ ئېنى وەھەب
 كوئەز چۈومە نك بەعضاى ئەزواجى پاك
 دەرانى ھنك مۇويىن شاھى ھودا
 وھەم ئەمر كر ذاتى پاكى نەبى
 وەلىنى نەھى كر (أز) سەۋادى چونان

(۱) ئەف حەديسە ترمذى د شەمائىلى دا (۴۶) ژ ئەبۇ ھورەيرە ۋەدگوھىزىت.

(۲) ئەف روایەتە ب بەر چاشىن من نەكەفت د ۋېيدەتن بەر دەست دا، بەلىنى روایەتكا وەكى وى ترمذى د شەمائىلى دا (۴۸) ژ موحەممەدى كۈرىقىلى ۋەدقىلى ۋەدگوھىزىت، دېيىش: من مۇيىن پىيغەمبەرى -سلاڭ لىنى- ل نك ئەنسى كۈرى مالكى دىت يىن صىغىركى بۇو.

(۳) ئەف حەديسە طەبرانى د (المعجم الكبير) دا (۳۱۶) ب سەنەددەكا (حمسەن) ژ عوتىبىيى كۈرى عەبدى ۋەدگوھىزىت. و د گەلهك روایەتىن دورست دا ھاتىبىيە كۆ دەمنى بايى ئەبۇ بەكىرى ئىنایە نك پىيغەمبەرى -سلاڭ لىنى- ووى پىراتىپا وى دىتى، فەرمان دا ۋەنگى سەرى وى بىگەھۆزۈن و خۆ ژ رەشى بىدەنە پاش.. ژ بەر قىنى چەندەك زانا دېتىن: رەشكىرنا سەرى يا دورست نىنە

ژ به عضن رواتان روایت ب جى
 ب نهلا صحيحةينى كەت صححەتى
 حەبىيى كوباري كرى ئختيار
 ھەچى پەش ب زەردى مونەوودر دبوو
 مودەھەن دگىرما مويى سەر گەلەك
 ب زەيتى نەقى فەخرى ھەردو جەن
 كوتەدھىن دكر لەھىھ و مۇويى فەرق
 چكوجوملە بەرراق و ئەنۋەر دبوو
 حەبىيى خودا راست بwoo مۇئىنن
 كوتەدھىن بکن مۇويى خوه جوملەتان
 تەواظۇب ل تەدھىنى پەزىنەتە
 وەلى سوننەتى شاهى ئاخىر زەمان
 ئەمۇي راوىيى كو روایت لباس
 د تەحقىقى كوشلى رەسوللى خودا
 ھەمى شەب د ھنگامى نەھۆمى رەسول
 ب طەرز و ئوصۇول و ب ناز و ئەدەب
 ب طەرفى يەمەن وى دكىر ئىتدا
 د جوملە مەصالح قەليل و كەثير
 بەيان كر شەھنەشاھى كەون و مەكان
 ئەمۇي وجەن خەيرىيەتى ئاشكار

(١) ئەقىنى روایتى ئەبىو داود (٤٠٦٤) ژ عبدىللاھى كورى عومەرى قىدەگەتىزت ب سەندەدكا دورست.

(٢) قىنى حەدىسىن تۈمىزى (١٧٥٧) وئىن ماجە (٣٤٩٧) ۋە دەگەنلەنەن.

(٣) د دانەيا (قۇرغى) دا (قلچىك) ل شوينا (كلىچىف) ھاتىيە.

د ئەجفانى چاڤان مۇژە شىن دكت^(۱)
كويىكە صندقەك شاھى ئاخىر زەمان
د گەل مەكحەلە ئايىنە ئين ھەمە
م ژى بانگ كر خالقى (لا ينام)
كەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

ئەو چەشمى روھنى و نۇورىن دكت
ز راوى روایەت موحەققەق بزان
ھەبۇو تىدە مقراض و مسواك و شە
قەلم سىست بۇو قەطعە كر ئەڭ كەلام
ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

(۱) د گەلەك روایەتان دا ھاتىيە كو پىغەمبەرى - سلاڻ لىنى بن- شىرەت ب (ئىتمىدى) كرييە، وەندەك زانا دېيىشىن: ئىتمىدى كلىنى ئەصفەمانىيە.. بىلنى من نەدىتىيە كود چو روایەتان دا ھات بىت پىغەمبەرى - سلاڻ لىنى بن- ب ناڭ بەحسىن كلىنى ئەصفەھانى كر بىت.

بند عاشر

در بیان لباس رسول خدا

نه ظم ببو د سلکن چو دوررئ نه فیس
 مو عه نعهن ب روواتن قهنجن فه صیح
 ژ همه میان قه میصه ک^(۱) ده لالن سپی
 هه تا کو وعی دهستان دهات هه ردو مل^(۲)
 نه ببو سه رلباسن دریث مهیلی وی
 د کبری ده عصیانی مهولا هه یه
 ل نک ذاتن وی هه ر ته که سسور هه ببو
 کو (أَسْفَلُ مِنَ الْكَعْبَ فِي النَّارِ) هه^(۳)
 روایهت وها کر ب وجد و مقه
 وه لی موتته کی ببو ل سه ر بنی زید^(۴)
 مو خه ططه ط ب سورخی خه شن تی هه ببو
 ل به طحا مه دی شاهن صاحب ئه شه
 هه ببو پاک و نشمی ب طه رز و لیاق

ژ ته قریری راوی ب نوطقی سه لیس
 د به حا لباسن رسولی مه لیح
 ئه حه بیی لباسان ل نک ذاتن وی
 قه میص چوون د پوشی نه بیی چو گول
 هه تا که عبی پایی دهات ذه لی وی
 د لبیی دریث کبر و خه يلا هه یه
 د طه بعی حه بیی ته که ببور نه ببو
 حه دیشا رسولی ب ئظهاره ئه مو
 ئه نه س راویی راستگویی شه
 مه دی هاته ده شاهن جبریلی صهید
 یه کی شه بی قوطری ل سه ر وی هه ببو
 وه لی ببو جو حه یفه وها کر خه بمر
 ل وی حوله یه ک سو ر تا نصفی ساق

(۱) ئه ببو داود (۴۰۲۵) و ترمذی (۱۷۶۲) و نمسائی (۶۹۶۸) ژ (أم سلمه) فه دگوه هیزن کو ژ هه می جلکان پتر پیغه مبهري - سلاف لئ بن - حمز ژ (قه میصی) دکر، و قه میص جلکه کتی نیزیکی وی جلکییه یی نوکه دی پیشنه: دشداشه.

(۲) فن حمديسني ئه ببو داود (۴۰۱۲) و ترمذی (۱۷۶۵) ژ ئه سمانا کچا یه زیدی فه دگوه هیزن.

(۳) بوخاری (۵۷۸۷) حمديسنه کا نیزیکی فن ژ ئه ببو هورهیره فه دگوه هیزن.

(۴) فن حمديسني ترمذی د شه مائلنی دا (۱۳۳) ژ ئه نه می فه دگوه هیزن، و (ئین زیدی) ئوسامیه یی کوری زیدی بیو.

شیئینتر ژ وی پادشاهی ب نور
 رفاعه وها گۆب ئەصل و ب جى
 چىابى د خلقە حەبىبى جەن
 وەلى ئەغلەبى شاھى گەردن فراز
 ئەمر ھەم دکر بىر صەھابى كرام
 چكۈئە حەسەننى شەۋە شەوبى سپى
 عەمامە حەبىبى ل سەر دادنا
 د ئەڭەر سپى بۇو عەماما حەبىب
 وەلىكىن موحەققەق بۇويە ئەڭ يەقىن
 ئەوي شاشەكى رەش ل سەر لەف كرى
 مە سەح كر ژ راوىيە شىئىن كەلام
 درېڭىز ژ وى شاشكى رەنگ سياھ

نەدى من د لېس و د حوللى د سۆر^(۱)
 دو بوردى د ئەخضەر ل سەر وى م دى^(۲)
 دېۋشى ل سەر خود بەعضا زەمان
 تەلەببىس دکر لېسى پاكى بەياز
 چىابى سپى وەرگەن صوبج و شام^(۳)
 موحەققەق ژ قەمولى نەبىيى ئومى^(۴)
 نە ئەو چەند مەزىن بۇو نە ئەصفەر وسا
 ھەچى شەيئى ئەبىيەض ب حوسنە نەجيپ
 د فەتحى مەكەھ شاھى بەطحا زەمین^(۵)
 ژ غەرزاڭ ل ناشا ملا رەف كرى^(۶)
 د يەومى مەكەھ دونزدە عەذبە تەمام
 ب تەشىيەن ھالە ل ئەطرافى ماھ^(۷)

(۱) ئەقىن حەديسىنى ترمذى (۱۹۷) قەدگۈھىزىت، وئەبۇ جوھەيفە ناقىن وى وەھبىن كورى عەبدىللاھى سوائىيە، وئەو ئىيىك ژ صەھابىيەن بۇو.

(۲) ئەڭ حەديسىنە ئەبۇ داود (۴۰۶۵) وترمذى (۲۸۱۲) ونەسائى (۵۳۱۹) ژ ئەبۇ رەشمەقى قەدگۈھىزىن، وەندەك دېيىزىن: ناقىن ئەبۇ رەشمەقى رفاعەيىن كورى يەشىبى بۇو.

(۳) ئەبۇ داود (۴۰۶۱) وترمذى (۲۸۱۰) وئىن ماجە (۳۵۶۶) ژ عەبدىللاھى كورى عەبىياسى قەدگۈھىزىن، كۆپىغەمبىر - سلاڭ لىنى بن - دېيىزىت: **«عليكم بالياسن من الثياب ليلبسها أحياوكم، وكفنا فيها موتاكم، فإنها من خير ثيابكم»**.

(۴) حەديسىكى ب قى رەنگى بەيمەقى د (شعب الإيمان) دا (۶۲۵۲) ژ عەبدىللاھى كورى عەبىياسى قەدگۈھىزىت.

(۵) موسىم (۱۳۵۸) وئەبۇ داود (۴۰۷۶) وترمذى (۱۷۳۵) وئىن ماجە (۳۵۸۵) ونەسائى (۲۸۶۹) ۋىن حەديسىن ژ جابرى قەدگۈھىزىن.

عه‌مامن سیه‌ه وی ل سه‌ر له‌ف دکر^(۱)
 سه‌ری شاشکن بمه‌ر ددا ناف ملان^(۲)
 وه‌لی گه‌ه طه‌ویل و دگه‌ر گه‌ه قه‌صیر
 ژ وی شاشی بی عه‌ذبه و غه‌رزه بی
 د ئه‌که‌ر ئه‌موی هفت گه‌ز بوو ته‌مام
 ژ ته‌قیری راوی مه ئه‌ف زانییه
 نه‌کر زتیده ئه‌صلا ژ دوانزده هه‌رین
 موکه‌بیه‌ر دکن سه‌ر ب شاشی مه‌له‌س
 ته‌هسی دکن ئه‌و ب شاهن جهان
 دکن دامن صه‌یدی ژ بؤ خاص و عام
 ئه‌و ئسراfe ئسراfe ئسراfe قه‌نچ
 که‌پ ولال و گیزه تو نینه مه‌دار

وه ههم چهند جاران کو خوطبه دکر
 عه‌مامه چ وه‌قتا گریدا چونان
 دکیشا ژ وی عه‌ذبه شاهن که‌بیر
 دکر ئستعاذه نه‌بییئ ئومی
 بزان طه‌ولی ده‌ستاری^(۳) (خیر الأئمما)
 وه‌لی به‌عضا شهش گه‌ز ل سه‌ر دانییه
 وه‌لیکن تو جاران حه‌بییئ ئه‌مین
 زه‌مانی مه به‌عضا عه‌وامن نه‌که‌س
 د زدعا بـهـطـالـی ئهـوان جـاهـلـان
 هـهـمـی كـذـبـی مـهـحـضـه بـزـانـه تـهـمـام
 هـهـچـی سـهـرـهـ مـهـزـنـ کـتـ بـتـهـعـبـ وـ بـرـدـجـ
 ئـیـلاـهـی تو روـوـحـی نـهـکـی شـهـرـمـسـارـ

(۱) موسلم (۱۳۵۹) وئه‌بوو داود (۴۰۷۷) وترمذی د شه‌مائی دا (۱۱۴) وئبن ماجه (۱۱۰۴) ثنی

حدیسین ژ عه‌مرئ کوری حوره‌یی شه‌دگوھیز.

(۲) ثنی حدیسین ترمذی (۱۷۳۶) ژ عه‌بدلاھن کوری عومنی شه‌دگوھیز.

(۳) د دانه‌یا (قزغی) دا: دهستا وی.. ودهستار ب فارسی شاشکه.

بند هادی عشر

در بیان خف و نعل رسول خدا

ژ راوی د ئىباتى لەفظى حەديث
دەرى وى ژ بۆ مەجلسىن حاضرین
سېيھ بۇون قەھوي شوھى لەيلى دەھيم
دو خوفقى د پەش وى ھەدىيە كرى
ھەتا پاره بۇون ئەم د پايىن عەزىز^(۱)
ھەبۇون نۇوردار و مەصۇون و قەبۇول
ب دەقەت صەحابان مەساحە كرى
جەن پاشنە ھەفت ئەصبەع يەقىن
د بەطنى قەددەم پېئىچ تلى (والسلام)^(۲)
سەرئ وى درېڭىز و زراف بۇو تەمام
موصەنەع ژ وى نەعلى پاكى سپى^(۳)
وەلى بى موى و سادە مەدبۇوغ بۇو^(۴)

موحەققەق بۇويە ئەف كەلامى سەلیس
(مغیرە بن شعبە) روایەت يەقىن
كۆ خوفقى رەسوللى خوداين كەريم
(دھىئە بن كلبى) ژ بۆ ذاتى وى
نەبى لبس كر ھەردو خەفقى تەمیز
دو نەعلى كەريمە د پايىن رەسول
درېڭىز ل وان شېرى^(۵) كۆ دو تلى
وەلى عەرضى وى نەعلى شاهى ئەمەن
ژ پېش ۋە ئەمەن شەش ئەصابع تەمام
ل سەر پېزى نەعلى ھەبۇو دو زىمام
عەجب سختيانەك ژ مۇويان نەقى
ژ جلدى بەقەر نەعلى مەصنوع بۇو

(۱) ئەقە دو حەديسن شاعرى تىكەل كىرىن، ھەردو ترمذى (۱۷۶۹) ۋە گوھاستىنە، و د چۈز وان دا نەھاتىيە كۆ رەنگىن وان خوفقان يېن پەش بۇو. بەلنى د روایەتكەدا يَا ئەبۇو داود (۱۵۰) و ترمذى (۲۸۲۰) وئىن ماجە (۳۶۲۰) ژ بوردىدە ۋە گوھەتىزنى ھاتىيە كۆ نىجاشى دو خوفقىن پەش و حلى و نە يېن نەخسانى ب دىيارى بۆ پېغەمبەرى سلاڭ لى بن- ھنارتىوون.

(۲) د دانەيا (قۇرغى) دا: شوھى.

(۳) بوخارى (۵۸۵۷) ژ ئەنسى ۋە گوھەتىز كۆ نەعالا پېغەمبەرى سلاڭ لى بن- دو (قبال) پېشە ھەبۇون، و مەخسەد پىن (تىلەك) ئەو داڭا د ناڭ تىلىپن پىنى را چەت.

(۴) ئەو نەعالىيەن ژ چەرمىن چېلىن دەتتە چېكىن دگۇتنى (السبتية) و د روایەتكەن دا يَا بوخارى (۵۸۵۱) و موسىم (۱۱۸۷) ژ ئىن عومەرى ۋە گوھەتىزنى ھاتىيە كۆ نەعالا پېغەمبەرى يَا ب وى رەنگى بۇو.

خودایا ههزار شوکر بۆ ته مودام
 د گەل جومله ئخوان و يار و برا
 ب چاڭ دىتنا نەعلى پاكى ب ناز
 مە تەقىيل كر نەعلى پىغەمبەرى
 همزار شوکر و حەمد و شەنائى عەميم
 تە دا من فەقىرى (عياناً عيان)
 مە مالى د چەشم و د رۇو ئەم نعال
 مە هيقى هەيە رۆزى حەشر و جەزا
 وە گەرنە قەھىم بەس درېش كە سوختەن
 چكۈپ مەلۇولم ژەجرانى يار
 مە ئەۋەن خەنەتەن بەندى شىپىن كەلام
 مە دانى ژەستى خوه خامە كتاب
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

نەصىب كر ژ بۆ من ب سەد ئەحترام
 جەمیعى ئەحبىا تەقى ھۆگرا
 ب تەقىيلى وي ئەم كرن سەرفراز
^(١)
 چ ئەحسان تە دا رووحىيى كەمەتەرى
 ژ بۆ تە خودايىن غەفرورى كەرىم
 تەبەرروك ب نەعلا حەبىبى جەنان
 مونەوودەر مە پى بۇ دل و روح و بال
 خودا من بىدە خاطەرى نەعلى پا
 أيا شاهى (الولاك)^(٢) دەستم بىگىر
 نىكارم نەظمكەم كەلامى عەلمەن
 ل من مەگرن ئەي مەجلسى گۇوشدار
 د ئەوصافى خوفى و نەعل كر نەظام
 مە با كر خودا دەر جەڭەر ئەلەباب
 كەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

(١) ب راستى مە نەزانىيىه كانىن مەخسىدا شاعرى چىيە دەمى دېيتىش: من ب چاڭ نەعالىيىن پىغەمبەرى سلاپ لىنى بن- ب چاڭ دىتن و من ئەو ماچى كرن! وبىلكى مەخسىدا وى دوعا بت، يەعنى: يَا رەبى تو وى چەندى ب رزقى من بىكە..

(٢) ئەقە ئىشارەتە بۆ وى گۇتنىا بىناخە، ئەوا هندەك ب حەدىس دازان، ئەوا تىدا هاتى كو خودى دېيتە پىغەمبەرى سلاپ لىنى بن-: ((الولاك لولاك ما خلقت الأفلاك)) يەعنى: ئەگەر تو نىبى من گەردۇون نەدئەراند، وزانايىن حەدىسى دېيتىش: ئەۋەن حەدىسە يا (مەوضۇوعە).

بند ثانی عشر

در بیان انگشت رسول خدا

درېژ بwoo روایهت ههتا سهر ئەنەس
د تەعریفى ئەنگوشتەرى موصطفەفا
ھەبwoo خاتەمەك سیم خالص عیار
^(۱) وەلیکن عەقیقى حەبەش بwoo حەقیق
^(۲) (محمد رسول الله) لى نەقش بwoo
^(۳) ب قى طەرزى گۆتن ب نوطق و بەیان
بىشىنت كتابان د مولىنى عەجمەم
نېھەت كر ۋەپىرى كت كتابى د خوھش
چو نەججاشى و قەيىصر و خوسرەوى
كۈ دەعوەت بكت دينى ئىسلامى وان
كە ئەھى تاجى عالەم شەھى با وەفا
قەبۈول نابە مەكتوبىي بى مۇھەنەبى
كۈ مەكتوبىي شاھان خەتمى پى بکن
تەداول دكىن مۇھەر و خاتەم موقىم
ژ وى تى دلى وان شەك و ئىتىاب

ژ وى راوىيىن پاكى شىرىن نەفەس
روایهت دكىر ئىبىن مالك وها
حەبىبى كۈ مەولا كرى ئختىار
موعەيىھەن ئەھوی فەصى خاتەم عەقىق
ئەھوی قاشەكى صاف و بى نەقص بwoo
سەبەب صەوغى خاتەم ھەمى راويان
ئراادە كۈ كر صەدرى عالى ھەمەم
د ئەملاكى رۆم و د فورس و حەبەش
ژ بۆ وان مولوکى عونوق مولتەھوی
بەطال دا بىت حۆكم و ئەحکامى وان
وەلىن ھاتە گۆتن ژ بۆ موصطفەفا
موحەققەق بە نك ذاتى پاكى نەبى
ئەمر كر كويىھەك خاتەمىنى چى بکن
چكۈ طەبىعە نك پادشاھان قەدىم
ئەگەر موھەرى تىدا نەبىيتن كتاب

(۱) ۋەنەنەسى بخارى (۵۸۷۰) و موسىم (۲۰۹۴) و ترمذى (۱۷۳۹) ژ ئەنەسى كۈرى مالكى ۋەنەنەسى.

(۲) بخارى (۵۸۷۸) و موسىم (۲۰۹۲) ژ ئەنەسى ۋەنەنەسى كۈنى گوستىرا پېغەمبەرى - سلاف لىنى بن-رېزەكىن (محمد) ل سەر ياخىسى بwoo ورېزەكىن (رسول) ورېزەكىن (الله).

(۳) ۋەنەنەسى بخارى (۵۸۷۲) و موسىم (۲۰۹۲) ژ ئەنەسى كۈرى مالكى ۋەنەنەسى.

کو چى كت ژ بۆ هونگوليسەك ھەسەن
 لبس كر د ئەنگوشتى پىغەمبەرى
 كو پى خەتم كت نامە و دەفتەران
 ژ دەستى خوه باشىرە ۋى خاتەمى
 ھەسەن چونكە لىسە ژ بۆ ئەھلى نار^(١)
 ۋەلى ئەمر كر خاتەمەك (أزا) نوحاس
 ژ دەستى خوه باشى ئەفان جوملەكان
 نوحاس چونكە ژى تىيت بەنا صەنەم
 ئەمر كر ل صەھواغى خاتەم ژ سىيم
 نىگىن لى دوروست كر عەقىقى حەبەش
 ئەھۋى فەھص و حەلقە ژ سىيم بۇو تەمام
 رضا دابۇو وى جېرەئىلى ئەمەين
 د خونصر ژ دەستى يەمەين ئەغلەبا^(٢)

ئەمر كر ل صەھواغى شاھى مەزن
 كو چىيىو ژ ئاھن ئەنگوشتەرى
 نىمەت كر ئەھۋى سەرورەرى سەرورەران
 ۋەلى جېرەئىل گۆتە وى وى دەمەن
 نە لائىقە بۆ سەرورەرى نامدار
 ژ دەستى خوه ئاشقىتى وى بىن ھەراس
 چونان جېرەئىل ھات و گۆتەن عەيان
 نە طەرزە ژ بۆ شاھى صاحب كەردم
 طەرح كر ژ دەستى خوه شاھى كەريم
 يەكى زىقى خالص وەكى نەجمى گەش
 ل سەر قەھولى بەعاضى شويوخى كرام
 دەما لبس كر شاھى رۈويىز زەمەين
 ئەھۋى ذاتى پاكى حەبىبى خودا

(١) نمسائى (٥٢١٨) ژ عەبدىلاھى كۈرى ئەھمەرى ۋەدگوھىزىت، كو پىشتى ئەمو گوستىر بۆ پىغەمبەرى - سلاخ لى بن- ھاتىيە چىكىن، رۆزىكىنى وى ئەو كە تبلا خۆ، پاشى ئېخسەت، يەعنى: كاغزىن خۆ بىن خەتم دىرن بەلىنى نەدەركە تبلا خۆ.. و د وى روایەتنى دا نەھاتىيە كو ئەو ژ ئاسىنى بۇو، بەلكى تىدا ھاتىيە كو ئەمو ژ زىقى بۇو، و د روایەتكە دى دال نك ئەبۇو داود (٤٢٢٤) ھاتىيە كو ئەھۋى ژ ئاسىنى بۇو وزىف تى ھاتىبو ئالاندىن. و مەسىلە كو جېرەل ھاتە نك وئەث گۆتنە گۆتنى يا شاعر فەدگوھىزىت، د چو روایەتان دا ب بەر چاقىين من نەكەفتىيە، و تىشتنى ئاشكەرايە كول بەرخۆكىندا گوستىرا خورى ژ ئاسىنى ھاتىتكە چىكىن ھەرامە، بىتىپ (موسوعة المناھي الشرعية) ياخىدا (سلیم الھالالی) ياخىدا (٣/٢٣٣). و د ھندەك روایەتىين دورىست دا ھاتىيە كو پىغەمبەرى - سلاخ لى بن- پىشتى ھنگى ئەمو گوستىر دىرى، و پىشتى وى ئەبۇو بەكىرى و عومەرى ژى ئەمو گوستىر دىرى، پاشى ئىمامى عورشان ھەر ئەمو گوستىر دىرى جارەكى ژ دەستى وى كەفتىيە د بىردا (ئەرسى) دا، وەكى بۇخارى (٥٨٧٣) و موسىم (٩٠. ٢٠).

(٢) د گەلەك روایەتان دا ھاتىيە كو پىغەمبەرى - سلاخ لى بن- گوستىرا خۆ دىركە تبلا ب رەخ يا قلىچىن ۋە ژ دەستى راستى، وەكى وى ياخىدا ئەبۇو داود (٤٢٢٦) و نمسائى (٥٢٠٣) ژ عەلمى ۋەدگوھىزىن.

تهیه ممدون د ههر تشتی حهز ژئ دکر^(۱)
 د چهپ لهبس کر به عضتی ئەنگوشتەی
 ژ وی پاش ۋە دەر دەستىن صىدىقى بۇو
 ژ صىدىقى ئەكىرىڭە نك عومەر
 گەما دەستىن عوشمانى صاحب حەيىا
 ژ عوشمان سوقۇوت بۇو د بىرا ئەرىس^(۲)
 د ناڭ بىرىنى خاتەم قە پەيدا نەكىر
 خىلافەت ب وى خاتەمىنى بۇو عەيان
 كۆئىسىرارى مۇھەرا سولەيمان يەقىن
 تو واقع نەبى شەكك و رەبىنى، ئەمان
 مەزن بۇو ھەتا قەتلەنی ذاتى ب نۇور
 درېش بۇو ھەتا ئاخىرى دەورى دۈون
 وە گەرنە ب خاتەم دېبۈن پادشاھ
 دېت كەرب و حەسرەت ل نك حاضران
 عەجائب موصىبەت ل ئىسلام بۇون
 يەدىن خۇد درېش كە بىتىزە ژ دل
 كەر ولال و گىزە تو نىنە مەدار

دکر لېسىن خاتەم ئەمر پى دکر
 ژ بۆ رو خصەتنى ذاتى پېغەمبەرى
 ئەوي خاتەما كوب تەھوفىق بۇو
 ژ شەيخان^(۳) وها بۇو روایەت ئەشەر
 عومەر چۈون رەوان جان ب جان بەخش دا
 وەلى حەيف ئەمو خاتەما پېنەفيس
 ئەمۇي ذاتى عوشمان چەند طەلبە كر
 ئىشارەت ھەيىه تىيەت ئەمە جانى جان
 نە مەخفى ل نك هەركەسىن دووربىن
 د وى خاتەمىنى دە ھەبۇو بىن گومان
 ژ فەقدا وى پېشە فەمن بۇو ظۇھۇر
 خىلافەت بەدل بۇو ب قەتل و ب خۇون
 ژ وى پېشە بۇو پادشاھى تەباھ
 بەسە ئەمە قەلەم ئەف گەلامىنى گران
 د فەقدا ئەمۇي خاتەمىنى خام بۇون
 بەسە بەس درېش كە كەلامىنى ب كول
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

(۱) بوخارى (۵۸۵۴) و موسىم (۲۶۸) ژ عائشايىن قەدگوھىيەن كوبىغەمبەرى - سلاط لىنى بن - حەز ژ راستى دکر، ھندى د شىيان دا با.

(۲) مەخسەد ب هەر دو شەيخان بوخارى و موسىمە، و د بەر پەرى بۆرى دا ئىشارەت مە دابۇرۇ ۋى روایەتنى.

(۳) بىرا ئەرىس د كەفتە ناڭ بىستانەكى ل قوبائى.

بند ثالث عشر

در صفت سیف رسول خدا

گها ذهوقى من شویهه تى ئەنگەبىن
 ژ نەقلائەنس ئىنى مالك عەيان
 دکر وەصفى سەيەفى حەبىبى خودا
 ژ بۆ قەتللى قەومى كەفۇرى عەنىد^(۱)
 ل وى ئىسم دانى ئەوى (ذو الفقار)^(۲)
 قەبۈول كە تو تەقىرىرى شىرىن ب دل
 سەبەب ئىسى وى شىرىن صاحب ھىمەت
 ب تەشىبىھى سووراخى زەنسۈرى بىن
 ب تىپىر و بەراق و وەك بەدرى تام
 چو سككىنى ئەعلا ل تازە خىار
 د نىف جەرگى گەبران ب مىلى لەھەب
 نە كۆ حاشە مەھۇضۇوع بىتن ھەمەين
 تەھەرروك بكم پى سەرئ خامەئى
 ژ شەيخان و روواتى صاحب وەقۇر

ز راوى چ ئەلفاظى شىرىن شىرىن
 كۆ ئۆستاد ئىمام ترمذى بىن گومان
 ئەموى ئىنى مالك روایەت وەا
 كۆ سەيەھەك عەجەب قەنج و پاك وەمدىد
 مۇدامى ل نك بسو شەھى تاجدار
 ب مەعنა بىيىڭ ژ بۆ تە ژ دل
 د مەعنا وەا گۆتن ئەھلى لوغەت
 كۆ تىيدە ھەبۈون چەندى حوفە يەقىن
 ئەوى شىرىن من تىيدە گۆتى كەلام
 ل سەر گەردەن نا دورستى كوفار
 ژ وى حەز دکر بىن قىاس ئەي عەجەب
 روایەت دکم ئەز ژ شەيخان يەقىن
 ھەچى دەرج كم ئەز د ۋى نامەئى
 بزانە كۆ نەقلن ھەمى بىن قوصۇر

(۱) حەديسا ترمذى (۱۶۹۱) ز ئەنسىي روایەت كرى دەقا وى دېيىش: دەستكىن شىرىن پىغەمبەرى - سلاخلىنى بن - ژ زېقى بىو. وقىن حەدىسى ئەبىو داود (۲۵۸۳) و نەسائى (۵۳۷۴) ژى قەدگەھىتىن.

(۲) بەيەقى د كىتىبا خۆ (السنن الکبىرى) دا ژ عەبدىللاھى كۆرى عەبىاسى قەدگەھىتى، كۆ شىرىن (ذو الفقار) ژ دەسکەفەتىتىن رۆژا بەدرى بىو، وئمو گەھشتىبو پىغەمبەرى - سلاخلىنى بن -، و دېيىتە قەگۇھاستن كۆ ئەمو شىرىن عاصلى كۆرى مونەبەھى سەھى بىو، و پىغەمبەرى سلاخلىنى بن بەرئ مىنا خۆئە دابۇو عەلەيى كۆرى ئەبىو طالبى.

قهبول که ب قەلب و ب دل بىرەھ حەق
 د نىش نارى دوورى دبى جانگوداز
 بكم تەجربىھ طەبع و ھەم ڈھوقى خویش
 ژ راوى م ژى زانىيە ئەھ سوخەن
 ژ وي سەيىھ مەحبووب ناھ (ذو الفقار)
 ژ تەقىرىئى راوى ھوھىدا بزان
 ل سەر كىلى ۋى ھندە زېش لى ھەبۇو
 بزانە ژ يولدوز مۇھەللا ب زىپ^(١)
 دورستە كوشىرى خوه قاپلمە كى^(٢)
 كوشەلاق نەبت پارىيەك زېش ل سەر
 ژ وي پىشە با جوملە قاپلمە بت
 ضەرەر ناكە ئەھ ژى ب نەقلە حەدىس
 كوشەلاق نەبت ژى ب عەرضا ل نار
 دورستە كوشەلاق جوملە قاپلمە كى
 كوشەلاق بىن كەن قەھۈمى پىسىتى ب زەنگ
 دەلالەت بىكت قۇوتى دينى حەق
 د ئەغلەب ل نك شاهى ئاخى زەمان
 وەلى بەعىضى ئەۋقاتى شاهى ئەمەن
 بىنېرە ل ئەحكام و تەئشىرى وى

تەھوججوھ بکە لى ب وەجمەك صەھق
 وەگەر شوبەكى جوزئەكى (العياذ)
 تەماشا بکە بىمە سەر سەھوقى پىش
 ژ من گۇوش كە نەظمى پاكى حەسەن
 جەنى دەستى دانا شەھى نامدار
 قەھوي زېشەكى صاف و بەيضا بزان
 د گەمل بالچق و كابكان فەضە بسو
 وەلى زېشى وى سەيىھى با فەتح و خىر
 بزان روخصەتە رەدیب و شەك تى نەكى
 وەلى فورجە تىدا ھەبت ئەھەدر
 ئەقەللى ئەقەللى دو ئەصبەع ھەبت
 وەگەر ئابزەر^(٣) كى ب زىپنى نەفييس
 وەلى ئابدانەك وسا زىنەر
 ھەچى ئەسلوھى حەربى پەيدا بکى
 ژ بۆ زىنەت و شوھەرتى وەقتى جەنگ
 كوشەلاق كافران بکە شەق
 ئەقەللەت بىن كەن قەھۈمى پىسىتى كەن
 د غەز و قاتالان ل نك بسو يەقىن
 تەقەللەد دەرك بەعىضى شەمشىرى دى

(١) د روایەتكى دا يا ترمذى (١٦٩٠) ژ سەعدى قەدگوھىزت ھاتىيە كوشەلاق لى بىن- رۆزرا
ھاتىيە د مەكمەن دا شىرى وى ب زىپ و زېشى يىن نەخسانىد بسو. بەلنى ئەھ سەر دەھىسىدە وەكى زانا دېيىش يىن
ضەعيفە، لەو پىتىقى ناكەت ئەھ سەر دەھىسىدە بگىرىن ياشاعر دېيىش.

(٢) د دانەيا (قۇغۇ) دا: ئابزەر.

(٣) د دانەيا (قۇغۇ) دا: جە.

حهبيبي خودا چهندئ سهيفي حهديد
 ب عهدي صهابان ز سهيفان عهشر
 موسه مما ههمى بعون ب ئسمەك جودا
 يهكى شيرى وي قەنچ و پر نور بولو
 يهكى دى هېبۈرۈ ذاتى پاكى حمېب
 سېيم ئسمى (قەلۇعى) چەراھم (بەتار)
 شەشەم بولو موسه مما ب ئسمى (حەتف)
 يهكى دى موسه مما ب (مخدەم) بزان
 ئهۋى دى موسه مما ب ئسمى (رەسوب)
 نەھەم ئسمى (صەمماصامە) لى بولو يەقىن
 دەھەم ئسمى شىرىن ل وي بولو (لوحەييف)
 ئەقان دەھ سوپۇوفى مۇبارەك نىزاد
 ز بولقەتللى قەومى شەقىيى لەعين
 سەرئ وان عەنىدان دىرك پى فەصل
 ئهۋى شاهى (الولاك) عالى جەناب

موھەيىا كرى وي ل قەومى عەتىد
 موھەيىا كرى جومله (خیر البشر)
 ل وان ئىسى دانى حەبىنى خودا
 ئەوي ناۋى شىرىن (مەئشۇر) بولو^(۱)
 موسه مما كرى ئەم ب ئىسى (قەضىب)
 بەشىنجى ئەوي ئىسى لى (ذو الفقار)
 حەتف زى^(۲) دبارى ل قەومى تەلەف
 ز مخدەم نەبۈرۈ بۆ كوفاران ئەمان
 ز بەر خەوفى وي مورتەعب بۈرۈن قوللوب
 مەھاب بولو مەخاف بولو ل قەومى لەعىن
 ز وي دۆر دچوو گەبرى دۈرۈن سەد خورەييف
 ل نك شاهى بۈرۈ ئابدار و حداد
 كەسى بکرا ئىكارى دينى مويىن
 دەمار^(۳) زى دكىشا ب عرق و ئەصل
 د دەستەك دە سەيف و د دەستەك كتاب

(۱) د كىتىبا (عيون الأثر فى فنون المغارى والشمائل والسيير) دا يا (ابن سيد الناس) (٤٤٧/٣) هاتىيە كو پىغەمبەرى - سلاڭ لى بن- دەھ شىرى هېبۈرۈ، وناۋىن وان ئەقە بۈرۈن: (مأثور) وئەقە شىرىت بابى وي بولو گەھشتىبو وي، وئەم مابۇرۇ حەتا پىغەمبەرى - سلاڭ لى بن- مشەختبۇرىيە مەدىنىت زى، و (العضب) وئەقە سەعدى كورى عوبادى دابۇرىن دەمىن ئەو چۈرىيە بدەرى، و (ذو الفقار) وبەن نوكە مە بەحسىن وي كىرىيە، و (الصماصمة) وئەقە شىرىت (عەمرى كورى مەعديكەرب بولو گەھشتىيەن)، و (قلعى) و (بىتار) و (حتف) وئەف ھەر سېيىھ ز شىرىن (قەينۇقا عىييەن جوهى) بولو گەھشتىنە وي، و (رسوب) و (مخدم) وئەقە ب صەنەمنى ئويجاخا (طەھى) قە بۈرۈن، و (القضىف) ئەف ھەر دەھ شىرىد وي هېبۈرۈن، بەلىن يىن ز ھەمييان پىر وي حەز زى دىرك (ذو الفقار) بولو.

(۲) د دانەيا (قۇرغى) دا: لىن.

(۳) د دانەيا (قۇرغى) دا: دەما.

کتابا مونهززده ژ خەلقىيەتى
وەلىكىن ئەقان سەيفى تىرىشى گران
حەبىسى خودا وەقتى جەنگ و قتال
ئەوي ھەفت درعى مواردك ھېسۈن
زوپەير ئىنى عەمۇرامى گۆئەف سوخەن
دو درعى گران وي ل سەر بۇ نەبى
كوشەيغانى پىسى شەقىيى لەمعىن
د حەققى وەفاتا رەسولى خودا
ب تەشۈش بۇ ئەھلى مەيدان گەلەك
ئەوان دل ھلاتىن ژ جەنگ و نەبەرد
دەما گۈوش كر شاهىن (ختم الرسل)
طەلەب كر يەكى صەخەرە ذاتى نەبى
ژ بۇ مورتەفع بت جەت پادشاه
كودا بن^(٤) ل سەر وي ھەمى راجعون
خولاصە ژ لېسى دو درعى گران
نكارى بچت سەر حەجەر وەي ل من!

ژ بۇ دين و ئەحكامى ۋى ئومەتى
ژ بۇ رئىسى بى دەولەتى كافاران
لبس وي دكىر ززە و مغەر دەلال^(١)
ژ بۇ جەنگى كوفشارى ئاماڭ بۇون^(٢)
د غەزۈئ ئوحود شاھىن جەددى حەسەن^(٣)
د گەل ئالەت و ئەسلىخى حەربى وي
صەلا دال نىش ئەھلى ئىسلام و دين
ل نىش ئەھلى ئىسلامى دا (الصلا)
ژ وان الله و ئاھ چۇو تا فەلەك
ل غەزوا عەنيدان دمان دەست سەرد
ژ قى واقعى تەنگ بۇ قەلب و دل
نېھت كر ل سەر صەخرە بت مۇستەھى
كۆئىلام بكت ئەھلى ئىيمان و راھ
بىزانن كوكەذابە مەلعونى دوون
ژ بەر جەرھى لى شاھى ئاخى زەمان
چ زەممەت دىيە وي حەبىسى مەزىن

(١) د بىيات دا (ززە) هاتىيە، وېلکى (زىد) بىش بەر كور زىد ئەپە خەلکىن ئاسىنинە يېن (مغەر) ژى دورست دېت، و مغەر كولاڭەكىن ئاسىنیيە شەركەپان د بن (خۇوڈى) قە دكىر بەر خۇ. و بۇخارى (٣٠٤٤) و موسىلم (١٣٥٧) ژ ئەنسىنى كورى مالكى قەدگۈھىزىت كورۇزىدا پەنگەمبەر سلاڭ لى بن - هاتىيە مەكەھى (دەمىنى ۋەكىندا وئى) مغەر د سەرى بۇ.

(٢) ئەو ھەر حەفت درع وەكى د كىتىبا (عيون الأثر) دا هاتى ئەۋە بۇون: (ذات الفضول) و ئەم سەعدى كورى عربىادى دابۇرىن دەمىن چۈچى بەدرى، و (السغدية) و (فضتى) و ئەۋە ھەردو ژ قەينوغا عييان ستاندۇبور، و (ذات الوشاح، ذات العواشى، البتراء، الخرق).

(٣) قىنى حەدىسىن ترمذى (١٦٩٢) ژ زوپەيرى قەدگۈھىزىت.

(٤) د دانەيا (قۇرغى) دا: يېن.

ب دوازده برین جرح بسو موصطفه
 کوئه فغان و ناله بکن ئنس و جن
 بکیشم ژ نیف هندی دل ناله یەک
 زه مین و سەما دى ببن واژگۇون
 بکن ناله و ئاھ و ئەفغان گەله یەک
 ل جەننەت گەریبان بکن جومله شەق
 ژ حەسرەت ببن رەسپى کۆز پشت
 موحەووەل دبت دوزەخەک پەلەھەب
 ژ تەقیرىئى قى سەوقى ئەندوھەگىن
 ژ مەئتەم ھەمى دى ببن لال و كەر
 دبن جومله ئاتەش د قەعرى بوحور
 ژ قى گۆتنى تىكىدە ئاتەش فاشان
 ژ حەسرەت دبن پارەيەک سەنگى رەش
 د نەفسا خوه دە دى ببىم موحەترق
 دبت پارە ئاگر ژ ئەفغان و ئاھ
 مورەككەب دې تىدە يەک قەطەرە خۇون
 د دەستى مە موسوەددە بت شوعلەدار
^(۱) وەلىکن ژ من خودست بەساطا مەقام
 شەھيدبۇونا سىننى بەشىرى ئەذىز
 وها گۆتبۇو ئەھلى سۈننەت خەبەر
 جەمع بۇون ھەمى عەسكەرى مۇسلمۇون
 ئەمر كر ئەمۇي صەدرى صاحب قەبۇول

ژ بۆ دىنى ئىسلامنى كىشا جەفا
 وەلىکن سەرى جومله دەرى دەزىن
 بېئىزم ژ دەريا وەكى قەطەريەك
 دبت جومله عالىم مۇنەققەش ب خۇون
 صوفۇوفى مەلاتك ل چەرخا فەلەك
 ھەمى حورى فرەدەسى ھەفتەم طەبەق
 بزانە كو غلمانى باغانى بەشت
 ئەوان رەوضەئى خولدى جايى طەرەب
 ھەمى مورغانى جەھوئى سەما و زەمین
 دسووزن ب يەک بار وان بال و پەر
 د گەل حوت و حەيوانى دەريايىن كۈور
 دبن جومله عەورى بەhar و نىسان
 كەواكب د گەل ماھ و خورشىدى خۇوش
 ل قى گۆتنى بىوم كۆئەز موتەفق
 د دەستى مە دە خامەئى رووسىيەھ
 دەراتى مە دى زى بىت سەرنگۇون
 ژ تەئىشىرى ئاھى دلى دەرددار
 مە نىيەت نەبۇو ئەم بېئىز كەلام
 چكۇ دەرەكى پەر كەبىرە كەبىر
 د غەزوئ ئۆحود راوىيىن با ئەڭەر
 كو سەر دەستبۇون جوزەكى گەبرى دوون
 خوه دان شعېرى كۆھى ب ئەمرى رەسۋول

(۱) د دانەيا (قۇغى) دا: نظام.

جممع بعون ل دۆر شاهن بە طحا زەمین
 شەھید کر درانی موبارەک شەریف
 خوھ بگەپىنە خۇونا حەببىئى ئەمین
 چكۈ ئەرض و ئەسمان دېيتىن كەباب
 دبارت ھەتا دەورى ئاخىر زەمان
 دېيتىن كو خۇونى نەببىئى ئەمین
 بگىزى ئەيا حاملى وەجىپ پاك
 ب تەعجىل گە فەخرى ئىنسان و جان
 سەبوک بىر گەناندە بەشتى تەمیز
^(۱) ژ قىنى واقعى تىك جەن دەردىك
 چ زەممەت كشايد ژ بۆ ئۆممەتى
 ئەذىيەت دىيە پادشاهن ئەمین
 وەلى ئەم ژ وي دائما پووسياھ
 ل كوففارى دونيا دىرى تەلخ و تەنگ
 ژ بۆ مە بىي ئەف قەدر تو مەلۇول
 ئەم و دەست و دامانى تە (والسلام)
 كەر و لال و گىزى تو نىنە مەدار

وەلى چەند گەبرى شەقىيىن لە عىن
 ئەوى كافرى لە عنەتىيىن سەخىف
 خودا ئەمر كر جىرىئىلى ئەمین
 وقوع دا نەبت سەر زەمینى توراب
 نە يەك قەطىرە باران ژ عەمورى گران
 نە طايىن گيىاي ژ ئەرضى هشىن
 وقوع^(۱) بت ل سەر رۇويىنى في جىسىن خاڭ
 د وى ساعەتى مورغۇنى سەدرە مەكان
 ئەوى خۇونى پاكى حەببىئى عەزىز
 ھلانى د نىيېش شۇوشەئى خۇونى پاك
 ھەوارە ھەوارە وەرن حكمەتى
 ب رۆز و ب شەف ھەر د وەقت و د حىن
 ژ بۆ خاطرى ئۆممەتا پىر گوناھ
 ژ بۆ مە كىن چەند غەوغاء و جەنگ
 نە هيئانە ئەم ئىين چۈنۈن ئەي رەسول
 وەلى تو شەھىشاد و لوطفا تە عام
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

(۱) د دانەيا (فەھمى) دا: وubit.

(۲) چو سەندىن دورست بۆ ۋىن روایەتنى يا شاعر قەدگوھىزت مە نەدىتىنە، وتشتى بەلاف د كىتىيەن حەدىسىنى وسىرەتنى دا ئەوه كو دەمى ددانى پىغەمبەرى - سلاڤ لى بن - ھاتىيە شەكەن، ولېقا وي ھاتىيە بىننداركەن وى خوين ژ ropyin خۇ فەدمالى ودگۈت: چاوا ئەم مللەت دى ئىفلەھى بىن يىن خوين د ropyin پىغەمبەرى خۇ ئىنای وئەو بىن بەرى وان دەدەتە خوردى.

بند رابع عشر

در صفت نان او چیزی که بنان می خورد^(۱)

ژ تەقیرى لەفظى (أَمِ الْمُؤْمِنِينَ)
ژ ئىككىت ب ئايىت خودى كر بەرى
ژ ئەحوالى پىغەمبەرى ئنس و جان
دو روژا ل سەر ھەف ژ خوبىز شەعير^(۳)
نه شىف و نەنانەك بىين حالى وي
دكر ئختىارى فەقر سەر غنا
دبۇون زىرى خالص ژ بۆشاھى جان
دكر صەبرى كوللى ژ دونيایى دوون^(۴)
سوئال كر ئەبۇ حازمىنى با خەبەر
ژ كاپەك موصەففا دەقىقى نەقى
دېيىنگى وەردائى ئاردەك چونان
کو ئاردەن نەقى وي ب چاقان نەدى

ژ راوى وها هاتە گۈتن يەقىن
دىا موشىقە عائىشا ئەنۋەرى
بزانە وها گۈت بۆ راویيان
نەبۇو تىير^(۲) ئالى رەسولى كەبىر
بزان پى شەفان رادزان ئالى وي
دكر صەبر بەر فەقرى پە موصەفە
چو بکرا طەلەب جوملە كۆھى جەن
وەلىكىن ل سەر حالى شىددەت فۇزۇون
ژ سەھلىنى بنى سەعدى موبارەك ئەشەر
كۈئىيا ئەكل كر نەبىيى ئومى
دەقىقى نەقى كىيىكە بىتەھە عەيەن
جەواب دايە سەھلى خەبەر كول وي

(۱) ئەف بەندە د دەر حەقا ئاشكارا كرنا وەصفا وي نانى دايە يىن پىغەمبەرى - سلافلەن بن - دخوار، كانى يىن چاوا بۇويە.

(۲) د دانەيا (فەھىمى، ئامەدى) دا: سىر. و (سىر) د زمانى فارسى دا ھەر ب مەعنە (تىير) يا كوردى دېيت.

(۳) قىنى حەديسىن موسىم (۲۹۷۰) و ترمذى (۲۳۵۷) قىنى حەديسىن ژ عائىشا يىن ۋەدەگۈھىزىن.

(۴) قىنى حەديسىن بوخارى (۵۴۱۳) و ترمذى (۲۳۶۴) قىنى حەديسىن ۋەدەگۈھىزىن، و د دەقىن حەديسىن دا هاتىيە ئەبۇو حازم دېيىت: پىيار ژ سەھلىنى كورى سەعدى ھاتەكىرن.. يەعنى: پىيار كەر ئەبۇ حازم نەبۇو، وەكى شاعر دېيىت.

نه بېزىگ و منخەل د وقتا حەبىب
 صەحابان دەقىقىنە جەمۇرى جوملەشان
 ھەچى كاپەكى زەحفى نەفخى دبر
 چىرا چونكە ئەفكارى وان دائما
 نە شەھواتى نەفسانى و لەمذەتان
 ژ بۆ قۇوەتىن طاعەتنى ئەكللى قۇوت
 تە چەندان دخوارن ژ وان ھىچ كەسى
 حەبىبى خودايىن ب فەخر و ئەدەب
 حەجەر دى بخستا ل بەر بەطنى خوه
 د رېزىدەك ئىمام مورتەضايىن عەلى
 ل مەسجد گەناك نەبىيى ئومى
 ژ بۆ موطمەئىن بىت قەلبى ئىمام
 ژ بەر بەطنى ئانى ئەموى سى حەجەر
 نەبىو طەبىع بۇو موصطەفايىن كەريم
 ب پاش رەد نەكىرى وى طەعامەك تو جار
 وەلىكىن ژ شىر و ژ قەرع و عەسەمل
 چسان ئەم دىن نك خودائى عەزىز
 نەخۆرى مە چاشتى د حەيرا عەشا
 ئەيا نەفسىن پىسىنى خەبىشى خەبىش

نه تەنخىل و تەصفى بزان ئەي لەبىب
 نەفح لى دكر وان ب دەث ئەي فلان
 ھەچى كوبما پاشى تەعجىن دكر
 ل تەحصلەن طاعەت رضايى خودا
 تەقەمۈوت ژ بىر وان بەهانە بزان
 دكر وان وەلى قۇوتەكى (لا يموت)
 نەما دەر بەدەن وان طەريقىنە فەمس
 دەما وي بىدىتا ژ جۇوعىن تەعەب
 وەلىكىن نەمانى دكر شەئىنى خوه
 سوارى ل دولدول عەلەيى وەلى
 حەبىب دىت ئاثارى جۇوعىن ل وي
 رەسوللى كەريمى كەبىرىن ھومام
^(١) بزانە ژ جۇوعىن ھەبىو لى ئەڭىر
 كۆبکرا ژ مەطعوم شەيئەك ذەميم
^(٢) ھەچى كوبهاتا ل بەر ئەو دخوار
 دكر حەز حەبىبى شەھى (الم يزلى)
 چو فکرا مە دائم ل لوقما لەذىذ
 عشا چۈون بىت كەتنە فكرا غەدا
 تو گوھ د روایات و لەفظى حەديث
^(٣)

(١) ئىف حەديسە ب بەر چاقىن من نەكەفتىيە، بەلىنى حەديسەكى نىزىيەكى وي ترمذى (٢٣٧١) ب سەنەددەكى ضەعيف ژ ئەبىو طەلەحەي ۋەدگەھىزت كۆپىغەمبەر سلاڭ لى بن - دو بەر ب زكىن خۇڭ قە گىندا بۇون. وقىنى حەديسىن ئىمامىن بەغەوى رى د (شرح السنۃ) دا (٤٠٧٩) ۋەدگەھىزت.

(٢) قىنى حەديسىن بوخارى (٣٥٦٣) وترمذى (٢٠٣١) ژ ئەبىو ھوردىرى ۋەدگەھىزىن.

(٣) د دانەيا (قۇرغى) دا: تو گوھدىتە ئاييات و لەفظى حەديث.

مهکه فکری بەیەرووده چاشت و عەشا
 نه پىشە ژ رزقى خوه كەمتەر دخوت
 ئەگەر كوب حوكىمى فەرىدۇون بى
 چو ئەسکەندەرى سەرتەسەر عالەمىن
 فلاطۇون صفت گەر سەما و زەمین
 چو ئا خىر تو بىرى قەمۇي صفرى يەد
 نەياھەت كۆئەت بىت ل بەر جوملەمان
 بکە تەۋبە جارەك ژ فعلى حەرام
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

چو (نحن قسمنا)^(۱) ئەمر كر خودا
 نه عەنقا ژ حەققى خوه زېدە دېت
 وەگەر كوب مالى خوه قارۇون بى
 بکى قەبضەئى مولكى خوه تو ھەمى
 مەساحە بکى جوملە بى دووربىن
 ژ غەيرى دو قاتىن كەفەن سەر جەسىد
 مەکە فکرى دونىا ل سەر خوه گران
 تەۋەككۈل بىدە رازقى (والسلام)
 كەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

(۱) ئەقە ئىشارەتە بۆ ئايەتا: ﴿نَحْنُ قَسْمَنَا بَيْنَهُمْ مَعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا﴾ (الزخرف: ۳۲).

بند خامس عشر

در صفت فراش که بران می خوابید^(۱)

ژ وی راوییت راستگو تیز هووش
 ژ سهرداری ئەزواجى با فەضل و خەیر
 وەلى ئەمۇ فراشا ل سەر پادزا
 ژ بۆ سائىلى نوطقەكى پر ئەڭىر
 يەكى سختيانەك قەمۇي بۇو بزان^(۲)
 ژ حەشۈئى تىرى بەلگىن خورما مودام^(۳)
 وها گۆتى جارەك ژ بۆ صەھبى وي
 موھەببىا د حجرا مە دا يەك پەلاس
 حەببىت خودا وي ل سەر خەمو دکر
 ل نك من خەيالەك ظەرييف و دەلال
 نەرمەتر دېت بۆ رەسۋولى عەزىز
 شەھنەشەن ئەكەرم ل سەر دانەناند
 وە بۆ من چ فەرش كر شەبىن بارحە
 فدائى تە بىتن ئەز و دا و باث
 وەلى زىدە من چار طەمۇ كر چونان

يدقىن كە روایەت وەھاتە گۇوش
 سوئال كر بزان (عروه ابن الزىير)
 ژ شەكلەن فراشا حەببىت خودا
 جەواب دا دىيىا مە ب فەضل و هونەر
 فراشى شەھنەشەن ئاخىر زەمان
 ئەمۇ ھەردو رۇو سختيان بۇو تەمام
 وەلى حەفصەتە زەوجىن پاكىن نەبى
 فراشى ئەمۇ شەھنەشەن نۇورىن لباس
 پەلاسى مۇوارەك مە دو طەمۇ دکر
 شەقەك ھاتە قەلبىن مە ئەث ۋەنگ خەيال
 كو چار طەمۇ بكم ۋى پەلاسى تەمیز
 مە ئانى ب چار طەمۇ ل ھەف وەرگەپاند
 دەما بۇو سبە گۆتە من لائەھە
 مە گۆتى ئەمەيا روھىنیا ھەردو چاف
 فراشا بەرئ بۇو موحەققەق بزان

(۱) ئەپ بەندە د دەر حەقا ئاشكەراكىنا وەصفا وي جەپ دايىه يىن پىغەمبەر - سلاٹ لىن بن- ل سەر دنەقىست، كانى يىن چاوا بۇويە.

(۲) موسىم (۲۰۸۲) وئەبۇو داود (۴۱۶) و ترمذى (۱۷۶۱) قىن حەدىسىنى روایەت دىكەت.

(۳) ترمذى د شەمائىلى دا (۳۳۶) قىن حەدىسىنى روایەت دىكەت.

مه گۆنەرمىر بىت ژ بۆ ذاتى تە
 جمواب دا ژ بۆ من رە پىغەمبەرى
 ژ بەر نەرمىيى ۋى فراشى ب ناز
 صەلاتى تەھەججۇد ل من فەمۇت بۇو
 بىتىن گەلى يار و ئەحبابى من
 ژ چار طەپەلاس شاهى عالى جەناب
 سەبەب كوشەنشاھى گەردەن فراز
 ژ ئىشار دە سەر دۆشەك و ياسىغان
 دكم خوابى ناڭ ۋان جەن نازدار
 نە ذکر و عىبادەت نە ئاھ و نياز
 د گەل ۋان گوناھى ل من بىن قىاس
 ئەيا فەخرى عالىم دەخىلىم دەخىل
 قەمۇي بىن كەسم من نە دا و نەباب
 ئەگەر تو نەبى ئەي رسۇولى كەريم
 مە دەستى خوھ ئاقىتە داوا حەبىب
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

تەنەعوم بكت بەلكە پى ذاتى تە
 كورەد كە فراشى ل حالت بەرى
 ل من چۈونە ئەمشەب صەلات و نەماز
 گەلەك فەرخ و شاھى ل من فەمۇت بۇو
 هەمى ئختىار و هەمى شابى من
 تەنەعوم حساب كر كرى ئەجتناب
 ل وى فەمۇت بۇو چەند ركعەت نەماز
 ب ناز و ب نعمەت ب فەخرەك چۈنان
 هەتا فەجرى صادق ب شوبىمى مرار
 نە دەستى دوعا نە دو ركعەت نماز
 ژ دەستى عەذابى چسان بىم خەلاص
 تو مەحرۇوم نەكى ۋى فەقيرى ڈەليل
 وەلى فەخرى من شاھى عالى جەناب
 قەويى مۇستەحەققى عەذابىم ئەلىم^(۱)
 ب زارى مە گۆتى ژ قەلبى كەبىب
 كەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

(۱) ئەث رەنگە دوعايىه دېلىت ژ خودى ب تىنى بىنەكىن، نە ژ پىغەمبەرى -سلاڭ لىنى بن-؛ چۈنكى دوعا عىبادەتە و عىبادەت بۇ خودى ب تىنېيە.

بند سادس عشر

در صفت کلام و سخن گفتن رسول خدا^(۱)

(طويل السكت) بورو (كثير الحزن)^(۲)
 دکر وی نه حاشا ژ بۆ دونيەتى
 ل صونعى خودا فکرى دائم هېبورو
 نەكمەت قەلبى پاكى وى راحەت ئەبەد
 ب ئىسى خودا ئختىام ھەم ب وى
 كەلام وى فەصل بۇون نه حاشا فوضۇول
 فەصل بورو د مابەينى حەقق و بەطال
 وەلىنى لەفظىنى شىرىن و ئەنفەس ژ دور
 نەفەظ و غەلەظ و نەجافى موهىين
 موعەظىم دکر وى شەھىن پىركەرەم
 كەلام وى نەگۆتن نە قەنچ و خەراب
 ئەبەد وى نەکر شاھى ئاخىر زەمان
 ل صونعى خودا جومله تەھتن^(۳) ظوھور
 جەنان چونكە بۆ دل دېت حائىلە
 نەکر وى حەبىبى ب عزز و ئەدەب
 ب وەجمى طەلق بەرددادا جوملەشان

ز راوى مە زانى كو (جد الحسن)
 كوبىرا تەكەللۇم ژ بۆ حاجەتى
 كەلامى د زىدە ئەبەد وى نەبورو
 ژ بەر غائلا دىنى ئىسلامى جەهد
 دکر ئەفتتاحى كەلامى خوھ وى
 بزانە كو ذاتى كەريمى رسۇول
 فەصل كىيىكە بىيىرم ژ بۆ تە ب حال
 كەلام وى دکر لەفظى كەم مەعنە پۈر
 هېبورو وى چ ئەخلاق و طەبعى لەيىن
 هەچى خەلقى مەجلس بکىشىل جەنم
 ژ ئەشىائى دۆنيا وى عالى جەناب
 نە ذەمم و نە مەدەھىك ل شەيئى جەناب
 چىرا چونكە ئەفكارى وى ذاتى سور
 ژ دۆنيائى دۆون قەط نەکر غائىلە
 ژ بۆ تىشتى دۆنيا تو جاران غەضەب
 تەكەللۇم كوبىرا ل نىيىش مەجلسان

(۱) ئىش بەندە د دەر حەقا ئاشكەراكىنا وەصفا گۆتن و ئاخىتنا پىيغەمبەرى خودىيە - سلاپ لىنى بن.-

(۲) ئەقىنى حەدىسىنى تۈمىزى د شەمائىلىنى دا (۲۳۵) ژ ھندى كورى ئەبورو ھالى ئەدەب.

(۳) د دانەيا (قۇرغى) دا: تېتىن.

کو قهنج سهح بکن سامعینی حهديث^(۱)
 ب دهش وی نهگو قهط کهلامن همزدل
 ژ وی نسوری خنهنده دچرو تا فلهک^(۲)
 دکر وی ژ بهر کهیف و فهرح و سورورو
 یهقین بهعضا ئهصحابی سامع برویه
 ژ ئهذکاری مهولا قه نائینتن
 تهئسی بکه شاهن ئاخز زهمان
 ژ گردابی^(۳) غهفلت ودره بهر کنهر
 مودام لهقلهقه و غهیبه من روز و شهاب
 ل دهرگاهن ته من دریث کر فغان
 کهپ و لال و گیڑه تو نینه مهدار

موکهه رهه دکر وی کهلامن سهه لیس
 بزان مسویطلی دینی لات و هویه
 د صوحههت دکر وی تهه سسوم گمهه ک
 ولهی بهعضا ئهوقاتیه ضهه حکتی ب نسور
 بزان نادری ضهه حکتی واقع برویه
 چرا پر کهنه نین قه لبی دمرینتن
 مهکهن پر خه بهر پر مهده ئهی فلان
 برا نه مرتن قه لبی ته ئهی جگه
 فهقیر و گونهه کارم ئه زبی ئه ده ب
 د بهه حرا گونهه مامه زار و گران
 ئیلاھی تو رووحی نه کی شهرمسار

(۱) بوخاری (۹۵) وترمذی (۳۶۴) ژ ئهنسین کوری مالکی فهه دگوهیزن، دیبریت: پیغهه مبهه ری خودی - سلاف لئی بن- گوتنا خۆ سین جاران دگوت دا بین بەرانبهه تئی بگههت.

(۲) ئهقین حمديسین ترمذی (۳۶۴۵) ژ جابری کوری سهه موردی فهه دگوهیزت.

(۳) د دانهیا (قزغی) دا: ژ بهر دهئبی. و (کنهر) کورتییا (کنار).

بند سابع عشر

در صفت خواب کردن رسول کبریا^(۱)

د تەعرىفى خوابى رەسولى ئەمەن
بەيان بۇو حەدىشى قەوبىيى هودا
دكىر ئىضطجاع سەر طەنىشتا يەمەن
ئەفە وەصفى نەوما وي بى كىيم و كاست
(۲) د رۆزى جەمع كى كەسان سەر حساب
دگۆپادشاھى ب فەضل و كەرەم^(۳)
كۆپى مەسح كەت وي جەددەنەظىف
ئەمۇي پادشاھى ب موھر و سەنەد
د گەل (سورة الناس) شاھى ب حەق
دەمالى ب دەستان وجىودا خۇد وي
ژ (من بعدي) وەجمى موبارەك ئەڭەر^(۴)
دەمالى ژ بۆ دەفعى شەرىرى حەسۈد
دكىر مەسحى عوضۇق كۆيەد پى رەسەد

بازان ھاتە گۆتن ژ راوى چۈنин
ژ نەقلابەرائى بنى عازب وەا
چو بکرا ئيرادا خەموى شاھى دىن
ددا دەستى راستى ل بن خەددى راست
دگۆ: رەببى من حفظ كى (أزا) عەذاب
(أمسوت و أحيانا بإسمك) هەم
جەمع وي دكىر هەردو دەستى شەريف
قرائەت دكىر (قل هو اللہ احده)
د گەل (قل أعوذ برب الفلق)
ژ پاش پەف دكىر هەردو دەستان ئەوي
ژ ئەمۇدل دكىر ئېتىدا وي ب سەر
ژ پەمس هەرچ پېشىر بۇوا (أزا) وجود
وەلى ھەرچ مودىر بۇوا (أزا) جەسىد

(۱) ئەف بەندە د دەر حەقا ئاشكەرا كرنا وەصفا خۇوا پېتغەمبەرى خودىيە - سلاحفى لىنى بن.-.

(۲) قىن حەدىسىن ترمذى (۳۳۹۹) ژى روایيە دكەت.

(۳) قىن چەندى بوخارى (۶۳۱۲) وئەبۇ داود (۵۰۴۹) و ترمذى (۳۴۱۷) ژ حۇزەيفەي قەدگەھىزىن.

(۴) بوخارى (۶۳۱۹) وئەبۇ داود (۶۰۵۶) و ترمذى (۳۴۰۲) و ئىبن ماجە (۳۸۸۰) ژ عائىشايى قەدگەھىزىن.

دکر حممد بۆ خالقى عاله مىن^(۱)
 ئەبەد خەو نەکر قەلبى پاکى شەريف
 د خەو ھ دچوو پىش عوبۇونى عباد
 ئەھى تاجى فەخرى سەرى ئەصفيا
 ژ غەرقى مەنامى تەنەففر دکر
 ژ خەو راپبوو وى دېستى صەلات
 ب نەومى نەبۇو ئىتقاضى وضۇو^(۲)
 مودام فەرى مەولا ل نك وى هەبۇو
 ئەھى ذاتى پىغەمبەرى ئنس و جان
 گۈنە سەر م بۇون بى حەد و بى قىاس
 وەلىنى دەست بلندم ل دەرگاھى شاه
 كەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

چو ھشىار بۇو ئەو ژ خوابىن شىرىن
 بزان خاصەئى وى نەبىيى ظەريف
 ئەگەر چەند چاۋى مۇبارەك نىزاد
 وەلىكىن ئەھى سەرورى ئەنېيى
 ب قەلبى خوه دائم تەھەككىر دکر
 بزانە كۆئە شاھى عالى سمات
 ئەھى شاھى لەولاكى با رەنگ و روو
 چىو ثقلەتىن نەومى سەر وى نەبۇو
 نە وەك مە دبۇو غەرقى خوابىن گران
 م نىنە عەمەلکى كۆپى بىم خەلاص
 ئەگەر چ كۆ من زىدە لىنە گوناھ
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

(۱) ئەقە ژى پىشكەكە ژ حەدىسا حوزەيفەي يابۇرى.

(۲) د حەدىسەكىن دا يَا بوخارى (۱۱۴۷) و موسىم (۷۳۸) ژ عائىشايانى ۋەدگوھىزىن ھاتىبە، عائىشا دېپىزىت:
 من گۆتە پىغەمبەرى سلاڭ لىنى بن: پىشتى تو دىنى تو راپدى و ترى دكەمى؟ وى گۆت: ئەمى عائىشا،
 چاۋىن من دىنلىن، بىلەن دلىنى من نانقىت.

بند ثامن عشر

در صفت عبادت رسول خدا

چ شیّرین سیاقه ک خبهر بۆ مه هات
 (مغیره بن شعبه) نهایه‌ت ل وی^(۱)
 بهیان کم ژ بۆ ته ب کهیف و طهرب
 ژ قئی سهوقی بنهندی دییتن ظوهور
 عیبادت دکر وی ب فهضل و هونمر
 که ئهی شاه و سولطانی ئنس و جن
 کو ته‌عیبی بکی ددر عیبادت چونین^(۲)
 ژ ته مونته‌فع بن همه‌می ئنس و جن
 ئه‌هی پادشاهی طه‌ریقی هودا
 وەلیکن ئیطاعه‌ت ئه‌هی زیده کر
 هه‌تا هه‌ردو پا لى دبوون پر و دردم
 وەلی چهند ب خهوف و ب هه‌بیهه‌ت دکر
 عیبادت شه‌هی ئه‌هودل و ئاخري
 د سه‌جده دکر چهند ئاه و بوکا
 سوئال کر ژ قئی خهوف و طاعاتی وی
 ژ قئی ئه‌ذیه‌تی جه‌رگتی من بۆ که‌بیب

ژ راوی بزانه حه‌دیسا شه‌وات
 موعه‌نעהن ببویه ئه‌هش حه‌دیسا قه‌هوي
 د ته‌وصیفی طاعاتی فه‌خری عه‌هرب
 چسان بسو عیبادت حه‌بیبی ب ن سور
 د شیفان ل سه‌هه‌ریه ک قه‌هدم تا سه‌هه‌رم
 خودا وه‌حی کر بۆ حه‌بیبی مه‌زون
 مه قورئان نه‌دا ته رس‌سولی ئه‌مین
 وەلی دا ته‌خه‌للوق بکی خولقی من
 کو ئه‌هش وه‌حی هات بۆ حه‌بیبی خودا
 ل سه‌هه‌ریه ک قه‌هدم وی عیبادت نه‌کر
 عیبادت دکر وی شه‌هی پر که‌رد
 ئه‌هی پادشاهی عیبادت دکر
 ب ترس و بوکاء و ب ئاه و گری
 ده‌ما سه‌جده بکرا رس‌سولی خودا
 بزان جاره‌کن بە‌عضاي ئه‌صحابي وی
 چرا چهند طاعه‌ت دکی ئه‌هی حه‌بیب

(۱) قئی حه‌دیسی بوخاری (۱۱۳۰) و موسلم (۲۸۱۹) و ترمذی (۴۱۲) و نسائی (۱۶۴۴) و ئین ماجه

(۱۴۱۹) ژ موغیره‌بیت کوری شوعبی شدگوھیزین.

(۲) ئه‌هش ئیشاره‌ت بۆ گوتتا خودی: ﴿ طه ﴿١﴾ مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَتَعَظَّمَ ۝ إِلَّا لَنْ تَكُرَّ لَمَنْ يَخْتَمِ ۝﴾ (طه:

.۳-۱

چرا چهندی ته عبئ ددی بۆ جەسمەد
 یەقین عەفوی (الله) جامع دبت
 (ليغفر لک الله)^(۲) بۆ تە وەھى
 کو پى ذەنپ و عصيان طەھارەت بکن
 ل مە فەرضە طاعەت بکن ئەم ئەدا
 چرا ئەز نەبم عەبدى قەنجى شەکور^(۳)
 گوناھى د من جوملە كەفن و ئەخىر
 بكم طاعەتى حەق ب خەوفەك تەمام
 رېزاند من ل دەرگاھى تە ئابىن ropy
 ل من نەفس و شەيەطان كرن پېر غەدر
 م نىنە عەمەل هىچ هىچ ئەلمەدد
 رەوان كە ل سەر من بخارى عەطا
 بده خاطرى موصطەفایى مەزن
 ژئەنواعى قويىنى^(۵) هەزاران صۇنۇف
 نىزام ل نك تە بدم ئەز جەواب
 كوبم مەظەرمى عەفوی رەبىنى كەريم
 كەر و لال و گىزى تو نىنە مەدار

گوناھ و خەطا نىنە سەر تە ئەبەد
 وەگەر ڈەللەيەك^(۱) حاشە واقع بىت
 خودا ئەمر كر دەر كەلامى نەقى
 ل مە لازمە ئەم عىيادەت بکن
 ل سەر مە حسابە گوناھ و خەطا
 جەواب دا ژ بۆ وى رسۇلى ب نۇور
 ئەگەر چەندى غەفراندى رەبىنى^(۴) كەبىر
 وەلىكىن ل من حەققە دائم مودام
 ئەمان ئەي خودايىن كەريمى عەفوو
 نە من طاعەت و نە زەبانى عوذر
 عەفوو كى گوناھى منى بىن عەدد
 بکە دەستەگىرى ژ بەحرا خەطا
 بکىشە قەلەم سەر گوناھى د من
 ل من بۇونە ئاحادىن عصيان ئولۇوف
 ل سەر من گونەھ بىن عەدد بىن حساب
 وەلى ئەز دېيىزم ب زارى موقىم
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

(۱) د دانەيا (قۇغى) دا: زەرەيدەك.

(۲) ئەقە ئىشارەتە بۆ وى ئايەتنى ياخىدا هاتى: ﴿يَغْفِرُكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبٍ كَمَا تَأْخَرَ وَيُغَفِّرُ لَكَ مَا تَرَكَ وَيَهْدِيَكَ حِرَاطَ مُسْتَقِيكَا﴾ (الفتح: ۲).

(۳) ئەقە زى پىشكەكە ژ وى حەدىسىن ياخىدا دا: شاهى.

(۴) د دانەيا (قۇغى) دا: شاهى.

(۵) د دانەيا (فەھمى، ئامەدى) دا: قەنجى.

بند تاسع عشر در بیان أخلاق رسول خدا

ههتا خارجه ئىنى زەيدى نەقى^(١)
كوجومعەك موسىلماڭ جەمۇع بۇون بىزان
ل مەجلس كىرن زېدە عەرپىچ خولووص
وەپىف دە ژ بۇ مە ژ خولقى عەظيم
بىيىژە ژ بۇ مە كەلامى حەسەن
كوبى مۇنتەفع بىن ل ھەردو جەمان
بىن گوھ حەدىشا كرامى نەزاد
بۈرۈھ رەفيق و ھەفال بۇوم كەلهك
دئەغلەب ب من مەشۋەرە و رەئىي وى
چ ئەلفاظى نەرم و شىرىن وى ھەبۇو
دكىر ئىتىدا وى ب ئىسى خودى
د گەل مە ژ دونىيا دگۆپر ھونەر
ژ ئاخىرت دگۆتى د نىيىف مەجلسان
دكىر بەختى خوارن شەھى پر كەرەم
د گەل مە دكىر شاھىن صاحب جەمال
بىزانە ھەبىبىن كو ئىحسان عەميم
د ئەخلاقىن وى شاھىن (فخر الأنام)^(٢)

وها گۆت راوى ئىمام ترمذى
ئەموى خارجه گۆتى لمەفظى عەيان
ل نك زەيدى ثابت ھەمى بۇون جولووس
وەلىنى وان سوئال كر ژ زەيدى كەريم
ژ ئەخلاقىن ذاتى ھەبىبىن مەزن
بەيان كە تو ئەخلاقىن شىرىن بەيان
جمواب دايىھ زەيدى مۇبارەك نەاد
بىزانەن كو جىرانىنى وى بىروم كەلهك
كتابەت دكىر من ھەمى وھىن وى
د لىنى طەبىعەت ودكى وى نەبۇو
دەمما ئەم بەھاتا د نىيىف مەسجىدئى
ئەگەر مە ژ دونىيا بىدانە خەبەر
وەگەر مە ژ ئاخىرت بگۆتى وسان
كوبەھاتا طەعامى مە بىكرا ل جەم
مە بىكرا چ بەھاتا موباح و حەلال
د حەددى نەايەت ژ خولقى عەظيم
ئەنس ئىنى مالك وها گۆكەلام

(١) قى حەديسىن ترمذى د شەمائىنى دا (٣٥٠) و طەبرانى د (المعجم الكبير) دا (٤٨٨٢) ۋە دىگۈھىزىن.

(٢) قى حەديسىن بوخارى (٦٠٣٨) و موسىل (٢٣٣٠) ۋە دىگۈھىزىن.

تەمام دەھ سەنە خۇمەتا وى مە كر
 بزانە ئەموى ذاتى پاكى عەزىز
 چ تشت مە بکرا نەگۆ وى تو جار
 وە گەر تەرك بکرا مە شەيئەك چونان
 ز بۆ نەفسى پاكى خود دەرىيەك نەفەس
 وەلى ئەر ئەنگەر بەاتا ظوھور
 هەتا غايەتى كەس نەويىرا بچىت
 ل سەر ئەمرى مەعرووف و نەھىيى نەكىر
 ب جوز ئەمر و نەھىيانى هەرچى هەبۈو
 د صەبر و د حلم و د ئەخلاقى وى
 خودايى ب حەققى رەسولى خود كى
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

د وى موددەئى رۇول من ترش نەكىر
 ز بۆ من نەگۆ وى كەلامەك غەلیظ
 تە كر بۆچ ئەف ئىشى بى ئىتشار
 ب ناۋى خەنەگۆ قەط ز بۆچ تو ناكى بزان
 غەضەب وى نەكىر قەط ل سەرھىچ كەس
^(۱)
 غەضەب پەرك وى حەبىبى ب نۇور
 ل وەجمى مۇساردەك تەماشا بكت
 غەضەب كەش دبۇو ئەمە حەبىبى كەبىر
 ل سەر تىشتى دۇنيا غەضەب وى نەبۇو
 نەبۇوھىچ كەس هىچ ھەمطاقى وى
 د رۆزى قىامەت مە شەرمى نەكى
 كەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

(۱) ئىف گۈتنە ز حەدىسەكىنەتىيە وەرگەتن بۇخارى (۳۵۶۰) و موسىم (۲۲۲۷) ز عائىشايىن قىدگۈھىتىن.

بند عشرين

در بيان حياء رسول خدا

ژ راوی ئيمام نرمذىيىن هومام^(١)
 سەعىد كو مەنسوبىن بال خودره بى
 وەلىكىن نه شەرمى ژ شەرع بى جودا
 ژ بۇ مۇستەفيدانى ئەھلى كەمال
 نه شەرمى كو پى قاعده خەرم^(٢) بۇو
 كو مەستوروره بت ئەم د پاش پەردەئى
 شەرمىتىر دكىر پادشاھىن ھەنى
 يەقىن كە هەتا زەوجەئى طاھرە
 كو گۆتن مە قەط عەمۇرەتى وى نەدى^(٣)
 دبۇو پەيرەۋىن مەنچ و كەيىف و ھەوا
 مەددە سەد مەددە ئەمە حەبىبى ئەمەين
 ژ گەدابىن عصىيان بىگر بىنە دەر
 ژ فەرطا گۈنەھ بە تو شەرمەندى خۇو

مە تەحقىق كر ئەف مۇئەشر كەلام
 وەا گۆت راوى ژ نەقلائىبى
 د بەحشا حەيائىن رسۇولى خودا
 دگۆتى ئەمۇي بۇو سەعىدى دەلال
 كو فەخرى رسول زېلە پر شەرم بۇو
 (أشدُ حياءً) ژ وى عەذرەئى
 ژ قىزاز د پاش پەردە بىتن تەنلى
 چ كەس عەمۇرەتى وى نەدى ظاھرە
 موحەققەق بىنانە ژ ئەزوجىنى وى
 نە حاشا وەكى مە ب تەركا حەيا
 ب ۋى تەركى شەرمىن ھلاكم يەقىن
 شەفاعەت بىكى رووحىنى پىر خەطەر
 ل قەقطع كە رووحىبا بەندى خۇو

(١) في حديثي بخاري (٣٥٦٢) و مسلم (٢٣٢٠) و ترمذى د شەمائىنى دا (٣٦٥) فەدگوھىزىن.

(٢) د دانەيا (ئامەدى) دا: حەزم.

(٣) في حديثي ئىبن ماجه (٦٦٢ و ١٩٢٢) ژ عائيشايىن فەدگوھىزىت، بەلىنى سەندىدا وى وەكى زانا دېيىشنى با ضەعيفە.

مە چىكىر كەلامەك د گەل ئەحتشام
ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

شەمائىل خەتم بۇو ل ۋەر (والسلام)
كەپ و لال و گىزە تو نىنە مەدار

بند اهدي و عشرين در بيان نسب رسول خدا

قەھوي مونتەظم گۆتنى پر نەفيس
ئەساتىدى بى رەيد و شەك جوملەشان^(٢)
ب قى طەرزى وان دا نظامى تەمیز
رەسوللى موعەظظەم نەبىيى هودا
وە ھەم ئەمەد و حامد و ھەم رەسول
بزان ئوممى پاك (آمنە) پر جەمال
ب عززەت بزان دوختى پاكى (وهب)
کو (عبد المطلب) ئەھى ئختىار
ئەھى ئېنى يەكتايىن (عبد المناف)
(كلاپ)اه ئەھى پاكى وى ئەھى ظەريف
موبارەك بە بۆ وان تەشت و نەعيم
ب تەحقىقى من زانىيە ناشى وى
ئەقىن جوملە ساداتى بەيت و حەرەم
ئىبن (مالك)اه بى گومان ئەھى عەزىز

مە سەح كر ژ روواتى نەقلە حەدیس
ژ ضۇوباتى ئەنسابى تارىخ دان^(١)
بەيانى نەسەب بۆ رەسوللى عەزىز
کو ئەھى پادشاھى ب عازز و عولا
(محمد) ئەھى ئىسى پاكى قەبۈل
پودەر بسو ئەھى (عبد الله)ئ دەلال
ئەھى حەضرەتى (آمنە) با نەسەب
وەلى بابى (عبد الله)ئ نازدار
وە ھەم بابى وى (هاشم)اه بى خلاف
ئەھى ئېنى پاكى (قصى)ايى شەريف
وە ھەم ئېنى (مرة) كلاپى كەرىم
ئەھى سورە (كعب)اه (لؤى) باشقى وى
بزان بابى وى (غالب)اه (لا جرم)
ئىبن (فەرە)اه ئەھى غالبى پر تەمیز

(١) د دانەيا (ئامەد) دا: وان.

(٢) نەسەبا پىغەمبەرى - سلافلەتى بن - حەتا كو دگەھتە (عەدنان)اه ب روایەتىن دورست گەھشتىيە مە، وئىمامى بوخارى د (صەھىحا) خۆدا د بابەتنى (مېعىث النبى صلى الله علیه وسلم) دا (٤٥/٥) سلسەلە ناشىن باب وبابىرىتن وى دئىنت حەتا دگەھىنتە (عەدنانى) ب وى رەنگى يى شاعر ۋەدگوھىزت. و (ئىبن سەعد) ژ عبدللاھى كورى ئەبىياسى ۋەدگوھىزت، دېئىت: دەمى پىغەمبەرى سلافلەتىن بن نەسەبا خۆ دگوت ژ عەدنانى دەرباس نەدبۇو.

(نضر) بابی مالک بزانه یەقین
 (خزیمة) ئەبى وى یەقین بى شەكە
 وە ھەم مودرکە ئىنسو (إلياس)ە ئەم
 بزان بابی وى ھەم (نزار)ە یەقین
 مەعەد زى یەقین ئىنسى (عدنان) بزان
 ژ عەدنان ھەتا عەبدوللاھ بى گەزاف
 د ۋان بىست و يەك بابى دە يەك نوقەط
 ھەمى موتتەفق جوملەئى راويان
 كوناھى ئەقان بىست و يەك بابى راست
 ھەمى بى حساب و عەذابى ئەليم
 چرا؟ چونكە دەر صولبى وان طاھران
 ب يومنا وى سولطانى عالى جەناب
 وەلىكىن ژ عەدنان ھەتا ئادەمى
 چىرۇضەبەت نابن ھەمى ناھى وان
 روایاتى پى تىيەتتەفاق^(۱)
 وەلى ئەز بېتىم ھەموچىكان ل سەر
 كو مەحرۇوم نەمینن ژ ئەنفاسى وان
 نەظم كم ھەچى من بھىستى عەيان
 بزانە كو عەدنانە ئىنسى (أدد)

(کنانة) ئەبى وى كەريمى ئەمین
 پۇدر بۆ خۇزەيمە بزان (مدرکە)
 ئەبى وى (مضرا) چىتىرى ناسە ئەم
 ئەمۇ ئېنى پاكى (معدا) چۈنۈن
 جەنچى ۋان د جەنناتى عەدنان بزان
 ھەمى بىست و يەك بابە بى ئختلاف
 نەبوو ئختلافەك ژ روواتى قەط
 د گەل جوملە ئەصحاب و توبىاعى وان
 موحەققە ئەڤن يەك نە كىيم و نە كاست
 يەقين دى بچىن نىيڭ بەشت و نەعىيم
 قەرار گرتى نۇورا شەھى ئنس و جان
 بچىن جەننەتى بى حساب و عەذاب
 ھەيە تىيە پى ئختلافەك ھەمى
 ب ۋى طەرزى ئەبنا و ھەم باشقى وان
 نەھن تا ب ئادەم ب طەرز و لياق
 ئەصەحھى روایەت ب نەقلە خەبەر
 تەبەرروك بىن ئەم ب ئەنفاسى وان
 ژ راوى د ئەنسابىن فەخرى جەن
 ئەدد ژى بنى (أليسع)ە پى مەددە

(۱) د دانەيا (قۇغى) دا: روایەت پىرە تىيە بى ئىتفاق. ئاشكەرایە كو (ئىتفاق) د وان روایەتان دا نىنە يېن نەسەبا پىغەمبەرى - سلاڻ لى بن - پشتى عەدنانى ۋەدگوھىزىن، يەعنى: د ناۋىمەرا عەدنانى ئىسماعىلىنى كورى ئىبراھىمى دا - سلاڻ لى بن - خىلافكا مەزىن ھەيدى، ھەر چەندە ھەمى ل وى باوەرىتە كو عەدنان بىن گومان ژ دووندەها ئىسماعىلىيە. وئەش سلسلا شاعر ۋەدگوھىزىت ژ پشتى عەدنانى وەھەتا ئادەمى نە جى ئىتفاقىيە، وپتە هەزىز بۆ ھندى دەت كو يَا دورست زى نىنە!

ئىبن (يعرىب) ئىپا كە ئەم بىن گومان
 ئىبن (إسماعيل) ئەمۇي موختەرەم
 ئەمە ئىبنى پاكى خەليل (إبراهيم)
 بىزان ئىبنو (تاروخ) ئىصاھب كەمال
 يەقىن ئىبنى (ساروخ) ئەمۇ عەترىناك
 ئىبن (عاپرا) ئىبنو (شالخ) ھەمان
 موھەققەق بىزانە ئەمۇي ئىبنى (سام)
 بىزانە ئەمۇي ئىبنى (نوح) ئىنېبى
 كۆنووچى نېبى ئىبنى پاكى (المك)
 بن (إدريس) ئى ذاتى كۆچۈو ئاسمان
 بىزان (بردا) بن (مهلئيل) لا جەرەم
 قەبۈول كە ب قەلب و تو بىشىب گۆش
 ئىبن (آدم) ئابىن جوملە بەمشەر
 ژوان را فدا بىت ئوممى ئېبى
 د حەققى ئەثان جەددى پاكى رەسۋول
 د حەققى ئەثان جەددى پاكى رەسۋول^(۱)
 ب شويى نىكاھى د ئىسلام بىزان^(۱)
 ژ سەفح و زنا حاشە بىتن ظۇھۇر
 ل سەر ئەتقادى صەھىحە مەرن
 كۆتەلۈث بىت ئەم ب كۇفر و عناد

ھەم يەسەع ئەبى وي موھەققەق بىزان
 ئىبن (يشجرا) ئىبنى (قيدار) ھەم
 ذەبىخى كۆمەولا فدا كر كەرىم
 ئەمۇي ئىبراھىمى ب جاھ و جەمال
 وھ ھەم ئىبنى (تاخور) تارووختى پاك
 ئىبن (أرغوا) ئىبنى (فالغ) بىزان
 ئىبن (أرفخشىد) شالخى نىك نام
 ئەمۇي سامى پاكى ژ عەيىان بەرى
 موھەققەق بۇويە ئەف روایەت گەلەك
 (متوشلخ) ئابىن لەمەك بىن گومان
 وھ ھەم بابى ئىدرىسىن صاحب كەرم
 ئەمۇي ئىبنى (قىنان) ئىبنى (أنوش)
 ئەنۋەش ئىبنو (شىئىت) ب فەضل و ھونەر
 ئەفن جوملە ئەجدادى پاكى نېبى
 صەقنى شەك نەكى وھك جوهالى زەمان
 بکە ئەتقادەك ب قەلب و قەبۈول
 نىكاھا ئەوان جوملەشان بىن گومان
 موھەر رايە ذاتى حەبىبى ب نۇور
 يەقىن جوملەئى ئان كۆ من عەد كرن
 تەحاشا ژ ئەنسابى فەخرى عباد

(۱) ئىف چەندە د حەدىسەكا دورست دا ھاتىيە ييا طەبەرانى (الأوسط ۴۷۲۸) ژ ئىمام عەلى ۋەدەگۈھىزىت،
 دېبىشىت: پىيغەمبەرى خودى سلاڭ لىن بن- گوت: «خرجت من نكاح، ولم أخرج عن سفاح، من لدن آدم
 إلى أن ولدى أبي وأمي، ولم يصبني من سفاح الجاهلية شيء».

تەھەرضى ل ۋان جوملەشان لازمە
نە وەك جاھلان بىرىشى باپى حەبىب
وها رەنگە جەدداتى وى (لا جرم)
ھەمى دى بچىن جەنەتى بى گومان
خودايى ب حەققى رەسول و پودەر
ب باب و ب دائى رەسولى كەرىم
ب غەفرىنى من بى كەسى پې گوناھ
بىكىشە قەلەم سەر گۇناھى د من
موسەتتەر كە رووحى ب سەترى جەمیل
د عصيان و ذەبان گەلەك فائەم
ل دەرگاھى عەفوئ تە ئەى بى نياز
ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

يەقىنە ل نك ھەرچى پى عالمه
د نىڭ نارى دووزدەخ دېيتىن كەبىب^(۱)
ھەتا ذاتى حەۋائى صاحب كەرەم
حساب و عەذابەك تو نىنە ل وان
ب حەققى ئەقى سلسلى شۆھى زەر
ب ئەنسابى سولطانى ئەحسان عەميم
ئەقى رووحىيى موجرمى رووسياھ
سەتر كە ل من ۋان خەطائى مەزن
مەكە (عبد الرحمن) مەلۇول و ذەلەيل
موعەذذهب مەكە گەرچ ئەز لاتقى
بلند كرمە ئەفغان ژ جەرگى نەساز
كەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

(۱) مەسىلا كو دىيك وبايىن پىغەمبەرى -سلاف لىنى بن- حەتا ئادەمى دېرىنىه ژ كوفرى، وبەحەمشتىنە، خىلاف تىدا چىپۈويە، هندهك زانا وەكى ئىمامى سىيوطى، وشاعر ژى ژوانە، ل سەر قىنى باودىتى، وگەلەك زانايىتن دى ل سەر قىنى باودىن نىنن، دېيىزىن: شەرت نىنە سلسلە نەسەبا پىغەمبەران ھەمى خودان باودىن، بەلكى كافر د ناڭ دا ھەنە، وكافرييَا وان چۈرىت ژ بهايىن پىغەمبەران نائينتە خوارى.. وئەق بۆچۈونە دورىستتەر، ھەر چەندە شاعر خودانىن قىنى بۆچۈونى ب (جاھل) و نەزان دىزانت ژى!! ئىمامى مۇسلم (۲۰۳)
جەدىسىكىن ژ ئەنسى ۋەدگەھىزىت كو زەلامەكى پىيار ژ پىغەمبەرى -سلاف لىنى بن- كر: ئەرى بايىن من ل كىيھىيە؟ وى گۆتىن: «إن أبى وأباك فى النار» يەعنى: بايىن من وبايىن تە د ئاگىرى دانە. وھەر ديسا مۇسلم (۹۷۶) ژ ئەبىو ھورىبەرى ۋەدگەھىزىت دېيىزت: پىغەمبەرى -سلاف لىنى بن- سەرا قەبرى دەيىكا خۆ دا، وکە گىرى، وگۆت: من دەستوپىرى ژ خودايىن خۆ خواتىت كو سەرا قەبرى دەيىكا خۆ بىدەم، وى دەستوپىرى دا من، ومن دەستوپىرى ژى خواتىت كو دوغايان غەفرانلىنى بىز وى بىكم وى دەستوپىرى نەدا من.. ئىمامى نەوهۇي دېيىزت: ئەقە دەليلە كو چىن نابت مەرۆش دوغايان بىز مىشكەن بىمەت. وتسەتكىن د جەن خۆ دا نىنە مەرۆش حۆكمى ب جەھلى ونەزانىنى ل سەر ھەر كەسىكى بىدەت يىن بۆچۈونا جودا ژ يىا مەرۆقى ھەبەت.

بند ثانی و عشرين
در ابتداء مراجع رسول خدا

ههزار جار ههزار شوکر و حمهدى ته کر
د گمل وان سهلامى ته ئى موحته‌رەم
د گمل ئال و صەچبان مە پىن ھەدىيە کر
د ئەمرى مە قائىم بىه شۇبەسى شىپەر
نەقل كە چ ئەلفاظلى شىرىن ژ من
مە قەصىدە كۈچ مراجىنى شاھىن ئەمەين
بکىشىم د وەزنى چ تەعب و چ رەنج
جهان پىركەن كەيف و فەرەح و طەرەب
بدم بۆتە ئەنواۇنى شەھوقى گەلەك
ب طەبىع و ب حددەت وەكى نەمر بە
ژ دەستم دخۇى ضەربەتى خەنچەرەن
چ وەقتا كۈچ كۆر بى ئەمە قەلەم
بچى دەنگى زارىنى تە مەجلسان
تەئەددوب بکە نەقش كە نامەئى
بىبىنە ل مەيدان چ رەققاص بىم
وەلىنى جەوهەرەن زېدە قىيمەت گران
بنالە ژ دەستىن مە شۇبەسى جەرەس
ئەز و تو بىكىن ئاه و ئەفغان ههزار
ژ دەستىن مە بىگرى تو چەند ضەربەتان

ب نامى تە يا رەب مە نامە ۋەكىر
صەلاتى موقارن ب عىزز و عظىم
مە ھەدىيە ژ بۆ موصطەفايىن تە کر
(وبعد) وەرە ئەمە قەلەم گوھ بىدىر
خوھ پىك بىنە قەنچ مونتەظر بە ل من
مە تىشەك مەزىن دايى بەر خوھ يەقىن
نەظم كم وەزن كم ب ئاشارى قەنچ
ئەذىيەت بکىشىم بىدم تە تەعەمب
كۈچ كەنچەرەن بىم ژ ئاشارى عشقى گەلەك
كەمر بەستە بە قائىن ئەمر بە
نە كۈچ كەنچەرەن بى د ۋىن دەفتەرەن
(فو اللە واللە واللە) قەسەم
بىررم سەھرەن تە ب كىرىن وسان
دوشەق كەم سەھرەن تە ھەتا سىنەئى
د نېش بەحرى فكىرى كۈچ كەنچەرەن
دەرىن ژ بەحرا فكىرى جەوهەرەن
ئەلا ئەمە سوارى ئەنامىل فەرسەن
د گمل من موقابىل بە ئەمە شەھسوار
ل مەيدان ل ھەۋى دن ھەنگ صەدمەتان

بکه جهنگه کی پهله وانه گله ک
 تهه متهن صفت بیمه مهیدانی جهنگ
 بکم بهرقن سهیفان ل سه رهرقن ته
 بته ماشا بکن جومله ئی ئنس و جان
 پهیاپهی ل ته ضریه تان رهبط کم
 ژ نظمی بخم عاله می زهمزمه
 ل نیف هندی مهیدان کو بیتم جلوه کم
 بگورژم وکی عهوری فهصلی بوهار
 زه مین و سه ما پر بکم غولغوله
 شهف و روزی دونیا وکی ههف بیت
 ژ عشقی چقا ئه زحه راهت بکم
 ب قوریانی جانی ته بم ئهی قله لم
 مه شهرمی نه کی نیف هه فالی د من
 وده ئهی قله لم تیزروو به چونان
 هه زار جار ب قوریانی ته خامه بم
 خوه بشدینه ئهی خامه زوود و ب لمز
 هه چی هاته قله بی مه (آزا) عشقی یار
 هلین گورز و تیر و کهمانی د خوه
 بکه چه رخ و بازن ل مهیدانی فاش
 موھییا به بو ضریه تی پر ئه لم
 بدم دهستی گورزی گران و دزنییه
 بکیشم ژ نیف هندی دل چندی ئاه
 بزانه ژ روواتی هات بی حساب

تهه بیور بمین هم ئنس و مله ک
 ل مهیدان چو سندان بمین گله ک
 د عه ردی بچت ئه صلی ته عرقی ته
 بکن ئافه رین شهه سواری زه مان
 کو مهیدانی شعر و غه زل ضبط کم
 نه بیثت ل بهر من چ کس: ئه ز همه!
 هه چی شاعران جومله یه خترمه کم
 ب سه ر دهسته ئی من هه می دن قه رار
 هه می وده می عاله م بیت مشعله
 ژ هنگی ژ من بهرق و په رتو بچت
 ل ته زیده زور و ئه ذیمه بکم
 نه کی جانگرانی توئهی موحته ره
 نه بن لافی مه حض ئه ف که مالی د من
 بکم ئفتخار ئه مزل ئه لی زه مان
 تو غیره ت بکی بله که شهرمی نه ب
 د ئه مری مه ده سه ر سه ری خوه بیمز
 مه هیثا نه گوتی نه قش که ب غار
 ل ره خشی سوار به ل مهیدانی خوه
 گه پ و فه تله که شویه دولا بی ئاش
 نه بیثی کو بیت بهختیه ئهی قله لم
 نه ظم کم ژ بسو شاهی معراجییه
 و دزن کم کلامی د معراجی شاه
 د معراجی سولطانی عالی جه ناب

یهقین که تهواتور بورویه ئەف کەلام
موحەققەق ژئەصحابىن نۇورىن جەمال
دوشەنبى شەبى بىست و ھەفتى رەجب^(۱)
ھەبىنى خودا شاهى ئەفلاكتى طور
د وەقتى خەوى كر دو رەكعەت نەماز
ژ پاش ذكرى پەشاھى نۇورىن شوعاع
ئەھى خەرمەنلى گول نەما نىف جىيان
موبارەك سەرى وى ل بالىنى پاك
پوي و جەبەتەش مەظەمرى (والضھى)
شەب و روز تېك موتتەصل يەك زەمان
نەقىضەين جەمع بۇون د يەك ساعەتنى
خونك ئەھە فراشى عەزىزى قەبۈول
ئەھى كوررەئى خاکى مەھدا زەمین
چىچونكە سولطانى صاحب عەلەم

چ لازم روایەت نەقل كم تەمام
ھەزار تەن زىادە بىزان ئەھە فال
چ شىقەك تەرى شاھى و پەر طەرەب
ل دەولەت سەرای (أم ھانى)^(۲) ب نۇور
ئەھى كر بۇو عادەت ھەبىنى ب ناز
ل سەر جايىن خۇھ وى كرى ئەضطجاع
مۇنەوودەر ب نۇورا وى ھەردو جەمان
ژ گىسىزى چىن چىن جەمان عەطرناك
چو (والليل) اھ ئەھە گىسىزى موشكسا
ژ زولف و بناگۆشى شاھى جەمان
بەطال بۇون ئەصوصولى خودان حکمەتنى
ل سەر خواب كت موصطەفايى رەسۋول
گەلهك فەخر كر وى ل عمرشى بەرين
ل روويى زەمین دادنا وى قەدەم

(۱) د دەر حەقا دەمى موعجزىيا (ئىسراء و معراجىن) دا پەر ژ گۆتنەكى ھاتىينە روایەتكىن، ئېك ژ وان ئەھە يَا شاعر دېيىرەت، ئېيكى دى ئەھە ل دوشەنبى دوازدەي ھەيشا (ربيع الأول) ي بۇو، وەندەك دېيىشىن: ل ھەيشا رەھەزانتى بۇو، وەندەك دېيىشىن: ئەھەل مۇھەرەھى بۇو، وېچۈونەكى دى ژى ھەيە كو ئەھەل رەھەزانتى بۇو... و ل دۆر دەسىشانكىرنا سالىن گۆتن د ناۋىپەرا سالىن (۱۰) جەتا (۱۳) دانە پاشىنى هنارتىن پېغەمبەرى سلافلەنلىقى.

(۲) (أم ھانى) كچا (أبو طالب) ي بۇو، دۆتىاما پېغەمبەرى سلافلەنلىقى - و د ھەندەك روایەتان دا ھاتىيە كو ئەھەل مالا خۆ بۇو ل مەكەھى، و د روایەتكى دى دا ھاتىيە كو ئەھەل بەيتىن ل نك حەجرا ئىسماعىيلى ھاتىبىو بلندكىن، وزانىيەن ناۋىدار (ابن حجر العسقلانى) دېيىشىت: جەمع د ناۋىپەرا قان روایەتان دا ئەھەيە: ئەھەل مالا (أم ھانى) يېتى بۇو ل نەھالا ئىبۇو طالبى، وو گۆت: مالا من، چۈنكى ئەھەر د ما ل وېرى ئىچىجا ئەھە وەكى مالا وى بۇو، وېشتى مەلياكمەتى ئەھە ژ وېرى راڭرى بەھىتىن و ژ وېرى بلند كە عەسمانى. بىرىتە (فتح البارى ۷/۱۶۰).

ب ذکری خودا ئشتغال کر گەلهک
 مونه‌وودر ب وی ذاتی (فخر البشر)
 ئەمی پیشموایی طەریقى خودا
 وەلى قەلبى ذاکر ئەبەد (لا ينام)
 وەلى چاقى رەش خوابى راحەت دکر
 نەبییى عەلەمدارى ئاخى زەمان
 ل سەر فەخرى عالىم ھەزاران صەلات
 جەن بۇ لەبالەب گران تا گران
 لوغاتى موخالىف كەلامى ب رەنگ
 ژ ناڭ شەھپەرى جوملەشان بۇ عەيان
 عەيان بۇ ژ ناڭ وان ب حۆكم و دەليل
 گەن بەر پییى ئەممەدى چاڭ بەلەك
 ژ بۇ شاهىيىا فەخرى عالى ھەم
 كۆ كر ئەرمۇغان بىز حەبىبى كوبار
 ل دۆر فەخرى عالىم قەبەستن ھەلەك
 قەۋەستان فېشىتە ل فەخرى عەرەب
 بىدەركەفت جېرىلىنى صاحب نشان
 رەسولى ب حەق شاهى صاحب وەفا
 چو بولبول ل گۈل چەند خوانەندە بۇ
 ل وی وەجھى ن سورانىيى پە جەمال
 سەرئ خود ژ وی خوابى نازى شرین
 ژ جەمعا ئەمان قودسىييان ما شىكفت
 مەلائىك قەۋەستان گران تا گران

شەھنشاھى ئنسان و جەن و مەلەك
 ژ خاودر ھەتا باختەر سەرتەسەر
 فراغەت دەما كر ژ ذکری خودا
 دو چاڭ دانە ھەڤ وی ب قەصىئ مەنام
 ب دل ذکری مەولا و فکرەت دکر
 د مابەينى نەھومى و يەقظە بىزان
 كۇناگاھ بۇو غولغول و شاھنات
 صەفيرا جەناھى مەلائىك عەيان
 عەجايب ژ وان تىت ئەصوات و دەنگ
 وەلى شەھپەرى مورغى سدرە مەكان
 صەفيرا جەناھى ئەمۇي جېرىئيل
 ژ ئەوەل ۋە جېرىل و جوملە مەلەك
 د گەل ھەر يەكى سەد ھەزاران عەلەم
 د گەل خلۇمت وەمەيەئى گەدگار
 ب تەسبىح و غولغول صوفۇوفى مەلەك
 ب ناز و دەللى ب طەرز و ئەدەب
 ب تەنها ژ نىيەن صەفەن وان جوملەشان
 ب ئاھستە چوو بەر سەرئ موصطەفا
 ژ نۇورا روخى شاهى تابەندە بۇ
 پەر و بالي خوە تازە مالى دەلال
 ھلانى شەھنشاھى بەطحا زەمین
 چو غونچە ژ خوابى سەھەر بەر شىكفت
 تەماشا دەما كر حەبىبى جەن

د ئەف نىم شەب ھاتى سەر پۈرىيەن خاڭ
 ب تەشىرىفي طاها شەريفى يەقىن
 چ ئىحسان ل تە كر خودايىن عەظيم
 ۋەبۇون بۆ تە ئەو شاھى راھى خودا
 دكىن ئىنتظارا قۇدۇومىنى گەلەك
 بمالن ب پۇو خاڭپايان حەبىب
 ب پابۇسىنى تە دا تەبەرروك بىن
 شەھىن تاجدارى توئەمى مۇختەرەم
 مۇشەرەف بىن ئەو ب پابۇسى شاھ
 ل تە كىيە ئىحسان خودا بىن شومار
 ب نۇورا خوھ جەننەت مۇنھۇودر بکە
 ل وان بۇويە جەننەت ب تەمشىبىھى نار
 ب دىدارى خوھ قەلبى وان شاد كە
 دىئىش نار دوورى^(١) بىن دل كەبىب
 فرازى ل سەر سەطھىن چەرخى نەھەم
 بچى خەلوەتا خالقى (ذى الجلال)
 نەھى پايىن عززەت ل سەر خاچى و عام
 تو خودىستى حوضۇرى خودايىن غەفوور
 شەفافىت بکى دا ژ بۆ ئۆممەتنى
 تەماشا كە ئىمشەب ب ئەمرى ئەحمد
 ئەيا ذاتى شاھنىشەھى بىن رىبا

سوئال كر چ حالە تە ئەي پەيكتى پاك
 جەواب دا ئەموى جېرىئىلى ئەمەين
 تەماشا كە ئەمەي پادشاھى كەرىم
 هەمى بابى ئەسمان و عەرشى خودا
 صفووفى مەلائىك ل چەرخا فەلەك
 تەبەرروك بىن ئەو ب پايىن حەبىب
 ب شەوقا رەسولى تەبەرروك بىن
 ژ بۆ تە جەنان پې بۇويە (أز) كەرەم
 قەددەم دىينە سەر قورصى خورشىد و ماھ
 حەبىبى كەرىمى توئەمى شەھىيار
 مۇرۇورى ب فەردەوسى ئەطەھەر بکە
 ژ هىرا تە ئەو حۇورىيىن نازدار
 دەمەك وان ژ هىرانى ئازاد كە
 چ حەيفە كو حۇورى ژ هىرا حەبىب
 خودا ئەمەر كىيە كو ئىمشەب عەلەم
 ژ ئەكوانى عالىم بىتۈرى دەلال
 ئىرادەت خودا^(٢) كر كو ئىمشەب تەمام
 تەدەشور مەكە ناش كلىمىن ب نۇور
 كەرەم كە تو راپە ھەرە حەضرەتى
 جەن كەس ب چاشان نەدىتى ئەبەد
 مۇھەببىا بە بۆ حەضرەتى كېرىبا

(١) د دانەيا (قۇغۇ) دا: نارى دۈوزەخ.

(٢) د دانەيا (ئامەدى) دا: ئەموى.

تو رابه ته ماشا که قوددوسيان
 توبي لائقى (قاب قوسين) بهس
 موجه ممهد کو سەح کر كەلامى مەلەك
 وضووء و طەھارەت سەبۈك بەست تام
 ز پەس جبرەئىلى ب فەضل و هونەر
 ئەمر کر ز بۆ يەك فرشتە دەلال
 تزىكە ز وي زەمزەمى با صەفا
 ز بۆ ئەمرى جبرىلى وي پەيکى پاك
 سەبۈك جبرەئىلى ۋەمالى دو دەست
 دو شەق كر ئەوي سىنەش تا ب ناش
 نە تەعب و نە ئالەت ب ئىسى خودا
 دەما شەق كر ئەو صەدرى عالى ھەم
 دەرانى ز نېچ سينە قەلب و جەگەر
 دو شەق كر ل وي قەلبى زىياىپاك
 سەراسەر مونھۇوەر بسو عالەم تەمام
 يەكى نوقطەئى خۇونى رەش ئەو زەمان
 ز وي گرت و ئاقىيت خۇونى سياھ
 سوئال كر ز جبرىلى بى غلل و غەش

ژ بۆ تە لمبالەب جەمیعى جەن
 شەنايىن تە (طە) و (يس) بەس
 ل وي زىنە بسو كەيف و شاهى گەلەك
 رەسولى موعەظىم (عليه السلام)
 ز قودرهت دەرانى يەكى تىشتى زەر
 لمبالەب كە طەشتى ز ئابى زەلال
 ز بۆ غەسلى قەلب و دلى موصطەفَا
 ز زەزمەت تىرى كر ئەوي طەشتى چاك
 د خەدمەت گۇذارى ميانى خوھ بەست
 ئەوي صەدرى بى كىنى پاكى شەفاف^(۱)
 دو شەق كر ئەوي صەدرى شاهى هودا
 نەكىشا ز وي ذەرە تەعب و ئەلم
 ئەوي جبرەئىلى قەموي موعىتەبەر
 ز سورا وي عالەم ھەمى تابنائى
 ز سورا دلى ئەحمدەن نىك نام
 دەرانى ز ناف قەلبى شاهى جەن
 ب ئەمرى خودايىن كەريمى ئيلاھ
 چ خۇونە ئەڭى نوقطەئى خۇونى رەش

(۱) ۋەكىنا سنگى پىغەمبەرى سلاڻ لى بن- ز لايىن جبرىلى شە، ب رېتكىن دورست ھاتىيە ۋەگۇھاستن، وئۇر ئىك ز وان كارىن پەرددە يىتن د گەل پىغەمبەران دئىنەكىن، ودقىت باورى پى يىتە ئىنان بىتى چاوانىيىا وان يىتە تەفسىرەرن، ورويداندا ۋەكىنا سنگى پەر ز جارەكىن چىيۈویە، جارەكىن دەمنى ئەو زارۆك، وجارەكىن دەمنى ز نوى بۇويە پىغەمبەر، وجارەكىن بەردى بۇ معراجىن يىتە بىن.. وەمىزىيە بىشىن كو د ۋەكىپىندا قىن سەرھاتىيىن وسەرھاتىيىن بىن زىي يىن معراجىن شاعر ھندەك جاران موبالەغىن دىكەت، وھندەك جاران ھند ھۇبۇرمازان دېبىشىن بىن كو د روایەتىن دورست دا نەھاتىن، وئەقە ز خەيالا شاعرانە!

کو ئەف جاین شەيطانى پىسىنى خەبىس
 ژ قەلبى تە دەركەت ئەيا شاھى دىن
 ل نك تە جەن وەسوھسا وى نەما
 غەسل كر دلى موصطەفايى عەزىز
 ژ ئەوەدل ب قودرەت مۇنەوەر كرى
 وەيا كەۋەھەرئ لى بېرىڭى ھەمىنى
 بىزانن كو ئەف زەمزەمما پىشىرىن
 عەزىزىرل نك خالقى (لا ينام)
 ژ زەمزەم خودايىن مە كر ئختىيار
 ژ زەمزەم رە سەر كەۋەھەر و سەلسەبىل^(۱)
 ژ ئىمان و حكمەت تىرى كر ب لەب
 د قەلبى موحەممەد (عليه السلام)
 ژ نۇورا ئەھى خالقى (ذى الجلال)
 ئەھى قەلبى نۇورانىيى عەطرناسى
 دلى نۇوردارى حەبىبىن كەرىم
 ل سەر صەدرى سولطانى صاحب فەلاح^(۲)
 ژ بۆ خەرقىن عادەت بۇويە ئەلتئام
 وەكى جاین خەيطەك مە ئەھو شەق ددى

جمواب دا ب ۋى نوطقىن قەنجى سەلىس
 جەن وەسوھسا وى شەقىيىن لەعين
 يەقىن كە تو ئەھى سەروھرى ئەصفيا
 ژ ئەپاش بۇوى زەمزەمى پې تەمیز
 ئەھى قەلبى مەمۇلا موطەھەر كرى
 چ حاجەت بىشۇرى ب ۋى زەمزەمى
 وەلىكىن ژ بۆ جوملە عالەم يەقىن
 ژ ھەئابىن دونىيا و ئوخرا تەمام
 ژ بۆ غەسلەن قەلبى شەھى نامدار
 بىزان ئەفضەلىيەت ھەمە (بالدليل)
 غەسل كر دلى وى ب طەرز و ئەدەب
 تىرى كر ھەچى علم و حكمەت تەمام
 يەكى موھەرئ مازن دەرانى دەلال
 خەتم كر ب وى موھەرئ زىياسىن پاك
 ب عززەت وەضع كر د جاین قەدىم
 ب (بسم الله) جبريل مالى جەناح
 وەكى دىسە ئەھى صەدرى عالى مەقام
 روایەت بۇويە (أزا) صەھابىن د وى

(۱) زەمزەم نافىن دەنگىن ئاقىيە دەمىزىت، وئەھو نافىن وى بىرا ئاقىيە ئەوا دەكتەر ۋۆزھەلاتا بەرى رەش و باشۇرئ مەقامىن ئىبراھىمى، ل مىزگەفتا حەرام ل مەكەھىن، ئاقا وى چىتىرىن ئافە ل سەر روپىن عەردى، وەكى د وى حەدىسا دورست دا هاتى يا طېبەرانى (المعجم الكبير ۱۱۱۶) ژ عەبدىللاھى كۈرىي عەبىاسى ۋەدگوھىزىت، وتىدا هاتىيە: «خیر ماء علی وچه الأرض ماء زمزم»، وشۇشتا سنگىن پېغەمبەرى سلاڭ لى بن-ل شەقا مۇراجىن بۇخارى (۱۰۵۰) ژ ئابۇو ذەرىي ۋەدگوھىزىت.

(۲) ۋىن چەندى ئەحمد (۱۲۲۲) وحاكم (۳۹۴۹) ژ ئەنسى ۋەدگوھىزىن.

ژ پهس ئەو شەھنشاھى گەردن فراز
 ب ئەمە خودا هات و دانى ل سەر^(۱)
 موشەعشع ژ وي ھەفت ئەرپىز و سەما
 ھنارى ژ بۆ ئەھمەدى نامدار
 رەسولى ب حەق شاھى گەردن فراز
 كو مەولا ل نك خوه گەراند ھەدىھەت
 گەلەك لائىن ئۇن نە بۆ ھېچ خەلق
 ئەوي تاجى عززەت نە سەرسەرى
 شەھنشاھى ئەربابى قوربىن وەدۋود
 ئەوي تاجى فەخرى سەرى عالەمى
 ل دۆر وي فرشته د گەل ئىسرەفيلى
 ل بەر وان موحەممەد شەھى ئەنۋەرى
 ژ ئەنواعى تەسبىح و ذکرى ب ړنگ
 ب دەركەت موحەممەد (عليه السلام)
 د ۋى عەرصەئى تەنگى ڦووپىي جەھان
 ژ بۆ ئەحتراما رەسولى عەرەب
 ھەزاران ھەزاران مەلەك دەر رەكىب^(۲)
 سەرپا مۇوەشىھ ب طەرز و لياق

(۱) د چو روایەتین دورست دا نەھاتىيە كۈپىغەمبەرى سلاڭ لىنى بن- ل شەشا مراجىنى ئەپتەل جەھەكى كى بىت
 ژ بلى مىزگەفتا ئەقسايى ل قۇدسى، وچو روایەتىن دورست دەربارە داناندا تاجەكى ژى ل سەر سەرى
 پىغەمبەرى سلاڭ لىنى بن- ب بەر چاھىن من نەكەفتىنە.

(۲) حەدىسا بوراقنى ئىمامى ئەحمد (۱۲۶۹) ژ ئەنمىسى كۈرى مالكى ۋەدگەھىزىت. ووھصفا بوراقنى ب ۋى
 ړنگى بەرفەد د حەدىسىن دورست دا ب بەر چاھىن مەنەكەفتىيە، ب تىنى د وي مراجىنى دا ھاتىيە ئەوا
 ب نافى (مراجى ئىن عەبىاسى) ھاتىيە نىاسىن وبەلاقبۇرى، وجو بناخەيىن دورست بۆ وي نىنن.

سهبوکتر ژ طهيرانى هەر طهير بورو
 مویەسىر نەبوبويه ژ بۆ ھيچ كەس
 قوبابى ژ ن سورى ل سەر ئاھەر
 وەلى پا وەكى پايىن ناقە بزان
 ب ۋى طەرزى چىكىر خودايى جەليل
 تەمام پۆرى پۆرى ئەسپان^(١) كۈبار
 ژ لەعل و زوبەرچەد ژ ئەننواعى پۇر
 جەمیعى خەلائق دكىن ئىشتىاق
 موكەللەل ب ئەننواعى دور و گوھەر
 ركاب جوملە يا قۇوتى ئەحمدەر ھەممە
 ركابى مورەصصەع د دەست ئىسرەفىل
 موحەممەد مەشى دا بىيتىن سوار
 بوراقنى نەھىيلا بىت موسىتەوى
 نەھىيلا سوار بىت حەبىبىن جەمان
 كە ئەي بىن ئەدەب دابەئى بىن حەيا
 شەھى ئىسطەفا پىتشەموايى ھودا
 چەپى ددى ھندە جەھور و تەعەب
 ژ شەرمى بوراقنى عەرەق دا جەبىن
 ژ خويidan ھشىن بوبويه وەردا سېپى
 مەلال و عتابىن مەكە تو عەجىل
 وەلىكىن مورادەك د دل من ھەبۇر

بوراقنى موبارەك سەبۇك سەير بۇو
 ئەقى دابەئى پاكى طاھەر نەفەس
 ژ بەغلە بچووكتەر ژ خەر مەستەر
 ئەھى وەجەتى وي شوبەتى ئنسان بزان
 يەقىن گۆشى وي شوبەتى گۆشى فىل
 ھەمان دووقۇنى وي مىلى دووقۇنى حەمار
 ژ ئەلماس و ياقۇوت و زومروت و دور
 مورەككەب د^(٢) خەلقىيەتى ئەھە بوراق
 موسەررەج ب يەك سەرجەكى موعەتەبەر
 لجام و سەرئەفسارى جەھەر ھەممە
 لجامى بوراقنى د دەست جېرەئىل
 ب ۋى صۇورەت و زىنەتى بىن شومار
 كولنگ دا رەكىبىن رەسوللى تەقى
 جومسۇح كر بوراقنى دەلال ئەھە زەمان
 ل وي نەعەرە دا جېرەئىل وە
 نزانى موحەممەد رەسوللى خودا
 ل تە دى سوار بىت ئەيا بىن ئەدەب
 وە گۆت راوى ژ بۆ من چونىن
 كو قەطىرىنە قەطىرە ژ خويidanى وي
 جەواب دا بوراقنى كە ئەي جېرەئىل
 بزانە كو سەر ھشكىيى من نەبۇر

(١) د دانەيا (فەھمى) دا: ئنسان.

(٢) د دانەيا (قۇرغى) دا: ژ.

کو (إلا) رجایه ک همیه من ژ وی
 جگه نازدارم ژ شهوقا حهیب
 کو وعده بدت بو مه شاهن جهان
 شهفاعمهت بکت ئوممهتى پ خهطا
 بوراقنى موکھللەل ھنه بى شومار
 وھگەر نه دلى من دبت پيچ پيچ
 ل سمر عەقدى وان بونه شاھد مەلهك
 سوار نابتن شاهن پ تتفاق
 ب ظاھر ب باطن كرى وي قەبۇول
 کو بۇوم ئەز ژ داغىن فراقىن جودا
 ب سەد ئەحترام موصطەفا بۇو سوار
 صوفۇوفى فرشته ب ھاي و ب ھۆ
 ژ غولغول تىرى ئەرض و ھەفت ئاسمان
 تەزەلزول كەته (سدرة المنتى)
 بوراقنى دكىر خوطۇوه (مد البصر)
 مەلائىك ل دۆر جەمع با سەد شوکۇوه
 کو بەھتال ناش رە مەكانەك بلەند
 ژ بۆ راحەتى شاهن گەردەن فراز
 درېش دەست و پا کن ب ئەمرى ئىلاھ
 وھكى ھەف دچوو ذاتى پاكى حهیب
 دچى حەضرەتى كېريا بى نەظير
 ئەيا پادشاھن ب موھر و سەندەد

جومۇوحەت نەكىر من ژ بۆ ذاتى وي
 ب داغە دلى من ژ عشقا حهیب
 رجا من ژ وى ھەئەقە بى گومان
 سوار بىت ل من رۆزى حەشر و جەزا
 چو دەر باغىن جەننەت ھەزاران ھەزار
 نەكت ئختىار ئەۋۇز من پىقە هيچ
 رەسۈول دانە وي عەهد و پەيمان گەلمەك
 کو رۆزى قيامەت ب جوز ئەف بوراق
 بوراقنى كوسەح كر كەلامى رەسۈول
 سەرى خوه نەما بەر پىيىن موصطەفا
 موطىع ھات بەر پادشاھن كوبار
 سەرافىلى داگرت^(۱) زەنگى ژ بۆ
 ب دۆر وي كەتن صەفەفى قوددووسىيان
 ژ بەر صەوتى تەسىبىحى وان قاصدا
 مە سەح كر ژ وى راوىيىن موعىتەبەر
 بوراق بەرقى ئەول دەشت و ل كۈوه
 وها گۆتە من راوىيىن بى گەزەند
 دبۇو دەستى كوتاھ و لنگىن دراز
 نشىب گەر بەھاتا ل نىف ھندى راھ
 ب ۋى طەرزى راست و فراز و نشىب
 تو شاھنەھى ئەز گەدایىن فەقىر
 د خەلۇوت بىيىن خودايىن صەممەد

(۱) د دانەيا (قۇغى) دا: راگرت.

فهراموش نهکی روحییین پر خهطر
ئهشقی موستهحهققی عهذابی جهحیم
رجا که د وی حهضرهتی بی نیاز
د گردابی عصیان غهريقم غهريق
شهکورش ناری ذهنبیم ب یهک رهحمدتی
نه باب و نه دا من نه قهوم و نه کهس
ب دریوزه هاتم دهربی موصطفا
بده خاطری من ئهیا کردگار
وهگمر نه دزانم ل نک خوه یهقین
ل سهر من گونهه شویهی ئهرض و سهاما
ئیلاھی تو رووحی نهکی شهرمسار

شهفاعهت که من موذنی بی مهفر
شهفاعهت که جارهک ب لوطفا عههیم
ئهشقی روحییین موجرمی جانگوداز
د ناری گونهه بووم سهراپا حهريق
دهرینه ژ دهربیا بکه همههتی
توبی ملهجهئی من گونههکاری بهس
کو بیڑی تو دهربی حهضرهتی کبریا
گونههکاری بهد روحییین ذهندار
قهوی موستهحهققی عهذابی موهین
شهفاعهت بکه ئهی حهیبی خودا
کهپ و لال و گیڑه تو نینه مهدار

بند ثالث و عشرين

در بيان اشياء که در راه بدید از عالم بزرخ تمثيل او آمد^(۱)

د ئەوصافى راهى شەھى نامودر
ژنهك هاته پييش وي د جمۇوى سەما
ب زىپ و ب زيق و ب گەوهەر گەلهك
سەرپاپا ب جانفەس مولەببەس تەمام
برۇو سينه رەنگىن چو باغانى بوھار
نەظەر كە ل روويى منى شوبى گول
جگەر دانە شىشى ل گوفتارى من
ژ شەمقا ھەمى كەس دلم خالىيە
کو مام ئەز ژ بۆئنتظرى رەسۈول
ھەمى فکرى عالىم فەراموش كە
ب ئەمامى مەمولال ئەو پىرەذن
حەببىي ئەبەد ئىلقات پى نەكر
كە (أحسنت) ئە شاهى بەطحا زەمین
وەلىكىن حەقىقات گەلهك پىرە ئەو

وها گۆت راوى ب نەقلە خەبەر
چوو پىشىدە هنەك چوو ئەوي موصطەفا
موزەيىھەن ب ئەنواعى زىوەر گەلهك
ب خەزز و ب دىباچ و ئەطلەس تەمام
ب خلخال و گەردەنلەغ و گۆشوار
ندا دا ژ بۆ شاهى (فخر الرسل)
گەلهك خەلقى مۇشتاقى ديدارى من
وەلى قەلبى من مەيلى قەط كەس نىيە
كەرەم كە وەرە من بکە تو قەبۈول
وەرە جارەكى من دەراغۇوش كە
نەكر ئىلتاتەك حەببىي مەزن
چقا بانگ كر ئەو ژىن پىر مەكر
ژ بۆوي رە گۆ جېرەئىلى ئەمەن
ب ظاھر جوانەك ب تەدبىرە ئەو

(۱) ئىف بەندە د دەر حەقا ئاشكەراكىنا وان تىستان دايە يىن پىيغەمبەرى خودىن - سلاپلىنى بن- ب رېقە دىيتىن ژ وان تىستان بۆ وي هاتىنە بەرچاڭىرن (تەمیشلەرن) ژ جىهانا بەرزەخى. و ھەزىيە بىرىشىن: ئىف سەرھاتىيەن شاعر د قى ئەندىن دا ۋەدىگىرت ھەمى وي ژ وى كىتىيەن وەرگەتىنە ئەوا ب ناڭنى (ئىسراء و معراجا ئىن عەببىاسى) بەلاقبۇرى، و ئەو ب خۆ ب رېكىن دورست ژ ئىن عەببىاسى نەھاتىيە فەگۇھاستن، و چو بناخە بۆ پىرىيە وان سەرھاتىيەن نىيە يىن تىيدا هاتىن.

ل ڦئى پيرى نا مهربان و شهفيق
 خوه گيتشايه ڦى لبسى هانى خهبيس
 دبوو ئوممهت (أز) پاش ته دونياپه رست
 کوي يا رهه ته دا من طهريقي هودا
 عهيان جبرهئيل گوتبرو ذاتى شاه
 ل دهرگاهى حمهق پئى بى سهرفراز
 ئهوى ذاتى سولطان ل سهه روويي خاك
 نيهت کر بچت ئهول وئى راهى دور
 تو زانى كوجا بعو دو رهكعهت نه ماز؟
 (فقل لى) ئهيا جبرهئيل ئه مين
 کو ئهه ههدو رهكعهت ل مهدىين بزان^(١)
 ڙ پاش و ڙ چهپ هات دهنگى عهظيم
 ل من ئهى شهنشاهى عالي سمات
 بدھ من جهواب ئهى حهبيي عهظيم
 بوراقنى چو بدرقى رکاب لى شداند
 ل ڦر چهند دهنگى عهجهب هاته من
 ڙ وى جوزئى خهوفه کل من بعو عهيان
 کو يهك صهوتن قهومى نهصارا يهقين
 کو مهشھور بعونه ب ئسمى يهھوود

ته قهنج کر نه کر ئلتفاته ک حهقيق
 بزانه کو دونيايىه ئهه پيرى پيس
 کوبکرا ته لى ئلتفاته ک دورست
 شوکر کر گله ک موصطفا بخودا
 چوو پيشتر ڦه چوو به عضه کي ئهول راه
 پهيا به ل ڦر که دو رهكعهت نه ماز
 دو رهكعهت نه مازکر ل وي ئه مرضى پاك
 سوار بعو ل سهه وئى بوراقنى ب ن سور
 سؤال کر ڙ وي جبرهئيل لى ب ناز
 جمواب دا ڙ بخوي: نزانم يهقين
 ڙ بخوي ڙه گو جبرهئيل چونان
 چوو پيشتر هنه ک چوو ل راه ئهو هه بيب
 که (قف يا محمد) بکه ئلتفات
 سؤاله ک هه يه من ڙ ذاتى کهريم
 نه سهكنى ل دنگ و ئه بهد نه هه باند
 ڙ جبريل لى پرسى حهبيي مهزن
 بېيژه ڙ بخو من چ دنگ بعو هه مان
 ڙ بخوي ڙه گو جبرهئيل ئه مين
 دکر داعييى پيسى ئان قهومى بعوود

(١) کرنا دورکاعه تان ل بازىرى مهدىين، و دو ل بازىرى مهدىين، (بيت لحمى) د وئى حهديسى
 دا هاتىينه يا (بغزار و طهه رانى) ڙ (شهدادى كورى ئوسى) ڙ (شەددادى كورى ئوسى) ڙ (شەددادى كورى ئوسى)
 بېيژه كتيبة: (الاسراء والمعراج و ذكر أحاديثها وتخييرها وبيان صحيحتها من سقيمها) يا سهيدا (محمد
 ناصر الدين الألبانى)، پ ٦٥-٦٩، و (شيخ الإسلام ابن تيمية) دېيېت: ڙ بلى مزگهفتا ئه قصایى
 پېغەمبەر سلاحف لى بن- ل شەقا معراجى ل جەھەكتى دى رانمۇھەستايە و نېيېز لى نەكرييە.

(أصبت أصبت) دو جار گوت وي
 ئهگهر ته جهواب دا ژ بۆ وان بهدان
 يەھسۈد و نەصارا دېسۈن پاشى ته
 گەلەك حەمد كر بۆ خودايىن عەظيم
 ئىلاھى ته كر حفظى ئوممهت ل من
 كو پىشتر ده چوو پادشەھ چەند كام
 نوزۇول كە ل فرئى (كريم الصفات)
 سەبۈك ھاتە خوار ئەھبىيى ب ناز
 سوار بسو دەمما سەر ب سوراقنى دەلال
 كو ئەف ھەردو رەكعەت ل (بيت اللحم)
 ل (بيت اللحم) ئەو دورەكعەت بسوى
 ژ ئۇ پاش مۇروور كر ب قەبرى كەليم
 سەلام كر ل موسى (عليه السلام)
 هنک پىشتر ده كو بىزى ل راه
 د دەستى خوه ئانىنە وي چار لباس
 ۋەگەرتىن ل بىر فەخرى عالەم بەدىد
 وها گوت بۆئەحمدى نۇوردار
 حەبىبى خودا ئختىار كر چونىن
 ھەمان تەرك كر وي رەسسىلى ئىلاھ
 ژ بۆ وي ژ گۆ جەرەئىلى چونان
 سېپىدى بزان راهى شەرعى رەسسىول
 ۋەلى جامائى كەسکى نۇورىن ئەساس
 تەفائىل دكىن ئەم ب ئەخضەر وسان

نەدا تە جەوابەك ژ بۆ صەھوت وي
 دكەت ناث ئوممەت مللەتى مورتەدان
 بزان بەعضاھەكى ئوممەتى پاكى ته
 حەبىبى موعەظىھەم رەسسىولى كەريم
 كو مورتەد نەبن هيچشان پشتى من
 ژ بۆ وي ژ كو جەرەئىلى ھومام
 عەقد كە دەرينجا دو رەكعەت صەلات
 عەقد كر ب دققەت دو رەكعەت نەماز
 ژ بۆ عەرض كر پەيکىي صاحب كەمال
 تە كر ئەي شەھنشاھى عالى ھەمم
 جەن كومەسيح لى ولادەت بسوى
 كەليمى خودا بسو د مەرقەد موقىم
 جەواب دا سەلامەك ب سەد ئەحترام
 يەكى شەخصى كامىل گەبا پېش شاھ
 ۋەلىكىن لباسى موكەممەل ئەساس
 صەفت كەسک و زەرد و سیاھ و سەفيەد
 بکە دولباسان ژ ۋان ئختىار
 ئەوي جامائى كەسک و ئەبىھەض يەقىن
 ب كوللى ئەوان لېسى زەرد و سیاھ
 كو ئىلەمانى تە حەققە ئەي نۇورى جان
 دەلىلە كو ئوممەت بىكىن وي قەبۇول
 ژ بۆ ئەھلى جەننەت بزانە لباس
 د جەننەت بېۋشن ئوممەت جومەشان

و هلیکن ئەقى زىرد و ئەسۇد ھەمان
 ئەگەر زىرد و ئەسۇد تە بکرا قەبۇل
 دكەت قەلبى وان فکرى باطل ھەزار
 ھەزاران ھەزار حەمد و شوکرى ئىلاھ
 مەصۇون كر تە ئۆممەت (أيا ذا المتن)
 كو پېشتر دە چۈو شاهى با سەد شەرف
 يەكى شىئىر تىدا يەكى ئەنگەمېيىن
 ژ ۋان ھەردووان يەك بکە ئختىيار
 نەبۇو مۇستەمع شاھى عالى مەقام
 ژ بۇ وى رە گۆپەس ئەخىن جېرەئىل
 بزانە عەسىمل چەند شىئىنېيىه
 تە نۇوشى ئەھى جامى نۇورىن تەمام
 ۋەخوار تە ئەھى شىرىئى صافى زەلال
 دبىت قەلبى ئۆممەت وە رەنگە صاف
 كو بۇرى ژ وان دىت قەمەك جەمع
 حەصادى دكەن زەرەكى قەنج پاك
 دەما بۇو تەمام ئەھى حەصاد و دوروون
 دكەن پالەئى دائما صوچ و شام
 سۇئال كر ژ جېرىلى صەدرى جەھان
 جەواب دا ژ بۇ وى رە جېريل (ايىن)
 ھەچى كوجىھادى بكت بى رىا
 يەكى خەيرەكى وان ب ھەفسەد شەواب
 ب تەشىبىئى ۋى زەرعىن ھاتى ووجىود

بزان لېسىن گەبران و تەرسايان
 دبۇو ئۆممەتا تە ژ پاش تە مەلۇول
 دكەر دينى تەرسا و گەبر ئختىيار
 ب قەلب و زەبان كر ئەھى ذاتى شاھ
 نەكەفتەن ژ سەر راھى شەرعىن حەسەن
 كەسەك ھاتە پىش و دو كاسە د كەف
 وها گۆت بۆ صەدرى سولطانى دين
 و هلیکن يەكى بەر كەھى من گۇذار
 ھلانىنە ھەردو ۋەخوارن تەمام
 كە ئەھى صەدرى مەجبووبى شاھى جەلیل
 حەلاۋەت خودا ھندە تى دانىيە
 دبىت دينى تە ھندە شىئىن مودام
 يەقىن كە ئەھى صەدرى صاحب جەمال
 مۇنەققا و پاك و دەلال و شەفاف
 ژ وان بەرقى نۇورىن دچوو چۈون شەمع
 دكەن جەمعى زەرعىن ژ سەر ropyىنى خاڭ
 ۋەگەپا (كما كان) شىن بۇو كونۇون
 ژ وى ئەرضى ئەھى زەرع نابت تەمام
 چ حالە دىيىنم ل پېشىبەر عەيىان
 كە ئەھى فەخرى عالىم بزانە ھەمین
 ژ بۇ وانرە ئەحسان دكىتن خودا
 خەلاصن ژ ئەھواڭ و خەوف و عەذاب
 مۇسەملە ددت كەرگارى وەدوود

ژ وی موصطفا بۆری (غیر بعيد)
 جەمع کریه ئەو شەخصى حەزمەك حەطب
 نکارى ژ جى راکتن ھيزمان
 تەعەججوب ژ وی کر رەسولى جەلیل
 وە گۆت جەریلى بۆ ذاتى شاھ
 کو يەعنى ھەچى پر گوناھ و خەطا
 د زېر بارى عصيان دېن بى مەفر
 چوو بۆری ژ وان دیت قەومى دیگەر
 هنک لەحمى دى پىسى مەداروەش^(۱)
 ژ وی گۆشتى تازە نەخوارن ئەبەد
 عەجب ماندە پېسى ژ پەيکى خودا
 ئەخى جەرەئىل گۆت بۆ موصطفا
 نسائى خودا كر حەلال (بال تمام)
 کو پىشىدە هنک چوو حەبىپى جەلیل
 قەوي طازى و رۇوت و عورىان ھەمە
 يەكى خەرقەئى پىسى بەر عەورەتى
 ئەكل وان ژ خارى موغەيلان تەمام
 سوئال كر ژ جەریلى با سەد كەمال
 چ قەومن د ۋى حالتى وەك حالتى صا
 وە گۆت جەریلى عالى سمات
 ئەفە حالتى وى دەر عەذابى جەھىم
 ژ ئەو پاشدە دى قەومنەكى بى زەبان

(۱) د دانەيا (قۇغى) دا: مەدارى رەش.

ل نىڭ راھى شەخصەك عەيان بۇو بەديد
 دكت قەصدى دا ھلگرت بى تەعەب
 ل سەر وان زىادە دكت ھەر زەمان
 سوئال كر چ حالە ئەيا جەرەئىل
 موشەخەخص بۇويە حالىن صاحب گوناھ
 چو عصيان دکن ئەمو ب رۆز و شەقا
 علاوه دکن بارى عصيان ل سەر
 يەكى گۆشتى تازە د قدرى چو زەر
 مولەوەث د ناف چەند قدرى نەخوەش
 ژ بۆلەحمى قەشمەر دكىشان جەھەد
 ئىمامى روسلو سەيىدى رەھنوما
 بزانە ئەۋە حالتى ئەھلى زنا
 دەيىلن دکن قەصدا فعلا حەرام
 ب چاش دى هنک قەومنى پىسى ئەقىل
 ل ناف ھەف دچىرن چو حەيوان ھەممە
 ل پىش ول پاش و ژ بۆ حورمەتى
 دکن بەلۇنى سەنگى جەھەننم مودام
 بەيان كە ئەۋى حالتى حكمەت مەئال
 ئەفان سەنگ و شەوكان دخون ھەرسا
 ھەچى مەنۇ كت ئەمە حقۇوقى زەكات
 خودا بۆتە تەشخىص كر ئەمە كەرىم
 چ بەنەك نەخوەش تى ژ وان ھەر زەمان

ب ئەذىيەت ب تەعبەك مەزن جلدى سەر
 كو بۇ سەلخى رئىسى خەبىشان تەمام
 ئەفەحالى وان دائما رووز و شەب
 سوئال كر چ حالە ئەيا جىرىئىل
 جەواب دا وەا جىرىئىلى دەلال
 ئەقى قەومى دەر حالەتى پەزىزا
 تەشاقول چىيە ئەمى شەھى پە صفات
 موشەخخەص بۇويەحالى وان دەر جەن
 كوبۇرى ژ وان شاهى عالى عەلم
 ھەچى كو مۇروورى بكتلىنى ژناس
 ژ بۆ موصطەفا گۆتى پەس جىرىئىل
 ب تەشىبەرى قاطع طەريقىن يەقىن
 ژ دارى كوبۇرى شەھنەشاھى جان
 د ناف د دچن تىين هنك قەومى پىيس
 دكىن لوقمەھەر لەحظە سەنگ و كەفر
 ژ جىرىلى پۈرسىد فەخرى عەرەب
 جەواب دا ژ بۆ وي ب عازى و شەرەف
 عەيان كر ژ بۆ تە شەھى لا يەنام

موسەللەخ دېت وان كەسان سەرتەسەر
 دبوو عەودە چەرمى سەرى ددر مەقام
 دكىشن ئەقى حالەتى پە تەعبەب
 دكىشن ئەقى قەومى پىسى ذەليل
 كە ئەى صەدرى سولطانى صاحب جەمال
 تەشاقول دكىن ئەمو ژ فەرضا خودا
 دبۇرىن ل وان فەرمى پاكى صەلات
 كوتەندىر كى ئوممەتى جوملەشان
 ل نىف راھى دى دارەكى پە كەلەم
 دكت پارە پارە ل سەر وان لباس
 بناسە ئەقى دارى پىسى رەزىل
 كوتەعب و مەشمەققەت ددن موسىمەن
 ل بەر چەشمى نەھەك ژ خۇون بۇو عەيان
 ژ وان تىچ بەنەك مىرارى خەبىس
 ژ تەلقىمى ئەحجارى ناكن صەبر
 چە ئەف دفى حالەتى ئەى عەجب؟
 ئەقەحالى ئەھلى رىبا و سەلەف^(۱)
 بکى نەھىيى ئوممەت ژ فعلا حەرام

(۱) بوخارى (۲۰۸۵) ژ سەمۇرەبىن كورپى جوندوبي ۋەدگۆھىزت كوتەجاردەكىن پىغەمبەرى - سلافلەن- گۆت: شقىدى من د خەونى دا دىت دو زەلام دھاتن ئەز دېرم.. و پېدا دېت، و بەحسى حالەتى هندهك گونەھكاران دكەت، و ئېك ژ وان ئەو بۇ يېن رىايىن دخوت، كو د روپىيارەكىن خۇينى دا بۇو، و زەلامەك ل هنداقى روپىيارى بۇو هندهك بەرل نك بۇون، و هەر جاردەكى ئەمۇي د روپىيارى دا قىابا دەركەفت، وى زەلامى بەر تى وەركەن.. هەر وەسا بەحسى حالى هندهك گونەھكارىن دى ژى دكەت، مەعنە: ئەمەن د خەونى دا دىتىبۇو، نە كول شەقا معراجى.

چوو بورى ژ وان ژى ل نىقا طەرىق
 كو قومەك جەمع بۇونە سەرھەف گەلەك
 دېپەن ب وان ئەۋە زەبان و لەبان
 وەكى خوه دېن دىسە ئەزمان و لەب
 تەعەججوب گەلەك كر حەبىيى جەلەل
 ژ بۇرى رە ناموسى ئەكەر دەلال
 ئەفەحالى واعظ دېئىت وەعظ
 خودا دى د روژا شەواب و عقاب
 ژ رووحى تو سەحکە كەسى دەر حوضور
 بەيان كم هنك حالەتى واعزان
 هنك موددەعى ۋى زەمانى ھەنە
 سەرى وان مەزن پې ب شاشىنى سېى
 سەراپا دېيىچن ب ئەخضەر ووجۇود
 موسەرەدە دەن لەيەئى پېر مەزن
 دېۋشەن گەلەك طەيلەسان و ردا
 ل سەر كورسييىن وەعظى ئائىم مودام
 حەدىشى موطەوەدل موفەسەر دەن
 وەلىكىن ل وەعظا خوه نابن خودى
 خوه قورمیش دەن سەر كەراسىيىن علم
 ژ بۇ حىلەكارى خوه تەزىيەن دەن

عەيان دى ب چاقى خوه شاهى شەفيق
 د ناف دەستى وان دە مەقەص يەك ب يەك
 ئەفەكارى وان ھەرب روژ و شەبان
 خودا دايە وان ئەف سەبىلى تەعەب
 سوئال كر ژ ذاتى ئەخى جەرەيىل
 جەواب دا و گۆت ئەي شەھى پەركەمال
 ب وەعظا خوه ئەمونابىن موتتەعەظ
 ژ بۇ وان بدت ئەف مەشەققەت عەذاب^(۱)
 كو چەند شعر بۇون دەر دلى من خوطۇور
 وەلىكىن ھەچى واعظى ئەۋە زەمان
 ب تەلبىس و حىلە چ ئامادەنە
 ب طاعاتى ظاهر شەدىد و قەھرى
 ب شەكلەك غەرېب و عەجب تىين شوھوود
 دەن حەفەتى شارب ھەتا كۈوكىن بن
 ژ بۇ بەعاضى جاھل دېن موقتەدا
 دەن وەعظ و شىريت ژ بۇ خاص و عام
 ژ وان ھەر چى نادانە باواھر دەن
 ژ چەندى مە ئەف رەنگ و بۇوياغ دى
 وەلىكىن عەمەل ناكن ئەو قەط ب علم
 ب ۋى طەرزى خوه رەنگ و ئايىن دەن

(۱) ئەف جازىيەن كو دى بۇ وان وەعزىزەران ئىيىتە دان يېتىن باشىيەن بۇ خەملەكى دېتىش، و ئەمو ب خۆكارى پىنى
 ناكەن، د وى حەدىسى دا ھاتىيە يا ئىبن حبىان ژ ئەمنەسى كورى مالكى ۋەدگەھىزىت.. بەلى ئەف چەندە
 پىغەمبەرى سلاڭ لىنى بن-ل عەسمانى دېتىبۈون (د جەنەمىن دا)، نە كول عمردى بەرى ئەمۇ بىگەتە
 قۇدسىن.

ب جەراري و حيلەسازى گەلهەك
 نە بۆ ذاتى بارى دېيىژن وەعەظ
 عبادا دخاپىن ئەمۇ رۈوز و شەب
 حەريصن ل جەمعا دراھم چۈنин
 تەھەرروك دکن سەر ب وەعەظى خوھ رە
 موزەخرەف دېيىژن خەبەر بى حساب
 ئىلاھى مە زارى ل بابى تە كر
 مە رۈومالى كر خاكى بەر ئاستان
 نەكىشى ل نك خوھ كتابا مۇبىن
 نەوەعەظى ددم بۆ كەسى مونتەظر
 بىسۈزە دلى من ب عاشقا گران
 بده جامى عشقى بنوشى تەمام
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

فەقیران دکن رۈوت و طازى گەلهەك
 ژ بۆ جەمعى مالى دېيىژن وەعەظ
 دکن فعل و ئەفعالى تەركى ئەدەب
 ب شۇمىسى ذوبابى ل سەر ئەنگەبىن
 تەكەللەرف دەكتىش ب لەفظى خوھ رە
 كو ئەمۇ جەمع كن سىيم و زەر بى حساب
 طەريقا رەجائى ئەپەندە كر
 تو رووحى نەكى دەر ژ ناف دۆستان
 ژ زومرا ئەقان واعظا (شمس الدین)
 نە شەرمەندە بىم ئەز د رېزى حەشر
 ژ عشقى حەياتەك بىدە جاودان
 ل ۋەختىم كم بەندىرەھ (والسلام)
 كەر و لال و گىزە تۈنىنە مەدار

بند رابع و عشرين

در دخول رسول الله صلی الله علیه وسلم بمسجد انصی^(۱)

ب عشره شهقا مه بکه شویهی روز
چو یاقوتی سهیاله و چون عهقيق
تو سه حکه چ شیرین که لامن د من
بیترم قصا مه سجد ولئه قصهئی
کو ئهو شاهن سه دراری نورین نقاب
ژ خورشیدی عالم مونه وودر ته مام
ژ صوبیت سه عادهت ب نور بوو هه مان
پهیا پهی ته جه للی ژ ذات و صفات
ز بمس^(۲) بهرق وئه نوار و تیریث و ضهو
موضی بوو جهان (أز) کران تا کران
رسولی خودا با ئه خنی جبرهیل
حساب ناكه (إلا) خوداین که بیير
سه لاملغ کشانه مهلهک بی حساب
ژ بو خدمه تی شاهن ئاما دنه
عمده خارج (أز) حددیت ئلف و ئولوف
ته زلزل که ته ئاخ و ئقلیمی شام^(۳)

بده ساقیا بادهئی دل فروز
له باله ب که ساغمر ژ ئابی ره حیق
ژ دوردی مونه ققا بکه جامن من
کو سه رگه رم بم ئمز ب ژنی بادهئی
وها گوت راوی ژ نه قلا صه حاب
قه دم چوون نهَا وی ده ئقلیمی شام
کو چوو مولکی شام شاهن ئاخ زه مان
یه قینکه ل شامنی هه زار رؤژ هلات
نزانی چ که س رؤژه يان شیقه ئهو
سوا به لدھئی قودسی چوون بو رهوان
دهما هاته بھر بابی (قدس الخليل)
عهیان دی مه لائک چ جه معهک غه فیر
چه پ و راست بو شاهن عالی جه ناب
ھه می دهستنی خدمه ت که مه ر بھستنی
(یمنا یسارا) کشانه صوفوف
ھه می دنگ دانه صه لات و سه لام

(۱) ئیف بمنه د ده حهقا چوونا پیغەمبەری خودن دایه سلاف لى بن- بو مزگەفتا ئەقصابین.

(۲) د دانهیا (قوغى) دا: ژ پەس.

(۳) ئیف چەندە د چو حەدیسیئن دورست دا ب بھر چاقین من نەکەفتىيە.

ههتا کو ب مهسجد ووصول کر حهیب
 ژ وی بابی لئ شهکلی شهمس و قههمر
 صهفی ئهنبیا جومله ددر ئنتظار
 ژ فورقهت ههمى جهگشان بسو کههیب
^(۳)
 ل دور ته چو پهروانهئی شهمع بن
 موشههرهف بکه وان ب خاكى قههدم
 ب تمشريفي خوه ئهنبیا و رسول
 ههمى جهگ سووزن ل ئهنسوارى ته
 ب (بيت المقدس) دهاما بسو ووصول
 ل بھر بابی مهسجد ب طهرز و لياق
 ژ بؤ رهبطى مهركوبى شاهى كوبار
^(۴)
 سهنهفسار دهر ثوقبه دهرباس كر
 علهامهت بيت دا ژ بؤ مونكىن
 ب ئسمى خودا بابی مهسجد ۋەك

ژ بابی يهمانى دوخول کر حهیب^(۱)
 دوخول کر شههنى سهروهرى نامېھر
 كهرم كه ب لهزئەي رسوللى كوبار
 ههمى مونتمظر بؤ^(۲) قودوومى حهیب
 بمهش مهسجدى دا ههمى جهمع بن
 كهرم كه توئەي شاهى بهيت و حهدم
 بکه سەرفراز ئەي شههنى ههمىچو گول
 ههمى ئارەزۆمەندى ديدارى ته
 وها گوت راوى ژ نەقلە رسول
 نوزوول کر حهیبى خودا ئەز بوراق
 كهفركى مەزن بسو د روکنى جدار
 ب دەستى خوه جبريلى قولكى كهفر
 گىدا بوراق جبرەئيلى ئەمەين
 بزان جبرەئيلى خوه ئاماذه كر

(۱) ئىش چەندە د حەديسا شەددادى كېرى ئەسسى دا هاتىيە ئەوا بەززار و طەبەرانى ژى ئەدگوھىزىن، و بھرى نوکە مە ئاشكەمرا كېرىو كو سەنەدا وى يَا دورست نىنە.

(۲) د دانەيا (قۇغى) دا: بۇون.

(۳) يَا دورست ئەوه پىيغەمبەرى -سلاٹ لىن بن- ل چۈونى چو پىيغەمبەر ل مىزگەفتا ئەقصايىن نەيتىبۇون، بەلكى وى ئەول عەسمانان ديتىبۇون، و ل قەگەربانى وى ئەول مىزگەفتى ديتىبۇون و ئىشىل بھرا وان كېرىو، ۋىن چەندى (ئىن كەشىر) د تەفسىرا خۆ دا ئاشكەمرا دكەت، دەمنى سورەتا (الإسراء) تەفسىر دكەت.

(۴) گىتىانا بوراقى ب وى خەلەكتى قە يَا پىيغەمبەران دهوارتن خۆ پىتىقە گىتىدان، ل بھر دھرى مىزگەفتا ئەقصايىن، د وى حەديسىن دا هاتىيە يَا موسىم ژ ئەنسىنى كېرى مالكى قەدگوھىزىت، و ئەشە هندى دگەھىنەت كو خەلەكت بھرى ھنگى ھەبۈويە، نە كو جبريلى كەفر ب دەستى خۆ كون كر دا سەرى ھەقسارى تى بدانت، وەكى شاعر دېپىش، و ئەوا شاعر دېپىش، ترمذى ژ بورەيدەيىن ئەسلەمى قەدگوھىزىت ل بن ژمارە (۳۱۳۲) بەلنى زانايىن حەديسىن حۆكم ب لاوازىيىن ل سەر دايە.

ده ما بwoo دهري مه سجدي فه تج و باز
 ژئه و هله هه زاران صه فئي ئه نبيا
 كر ن هه ديه بwoo وي صه لات و سه لام
 هه مى ئه نبيا صه ف ب صه ف چار طه ره
 چو مه ركه ز د نىش گه ردى شى دائره
 ژ شه و قىن هه مى ده ش و بى صه حو بون
 (أولوا العزم) و هسطانه خدمه تگوزار
 مو شه ره ف هه مى ئه نبيا (لا جرم)
 چرا؟ چونكى مه قصودى (بالذات) ه ئه مو
 هه مى ئه نبياء و جه ميعى رسول
 جه ميعى رسول پي شقى ده ست به سته بون
 ژ بى وى ره گؤئاده مى با صه فا
 ژ پشتا منى ليكى چي تر ژ من
 ب ئسمى ته ب يوم مه ظهير عه فوى حه ق
 طوفه يلى سه را په ردئى خدمه تم
 نه بي نو وحى گوت: ئمى (أكريم الصفات)
 كونه بوا ژ بى مه تو فه ريا در دس
 وها گوتى يو ونس كه ئه ي قوره ت
 خه ليل گوتى: ئه ي رو هنبيا چهشمى من
 ژ بى ته خودا دا مه ئه ث پر كه ردم
 چو يه عقووب هات نك حه بىي ئه مين

دو خوول بwoo موحده محمد ب سه د عزز و ناز
 گهان خا كپايى شه هى ئه صفيا
 كو عه د ناكه (إلا) شه هى (لا ينام)
 ل ده ر فه خرى عاله گريدانه صه ف
 چو شه مس ل كه مو كه ب بين ظاهه
 هه مى ئه نبيا نورى وان مه حو بون
 رسول بون هه مى چا كرى به نه دهوار
 ب رو و مالئى خا كى پاكى قه ده
 ژ بى نورى ذات صافى مرئاته ئه مو
 ود كى غونچه و فه خرى عاله چو گول
 ژ ناف ناري هجرانى وارد سته بون
 كه ئه ي نورى ديده شه هى با وه فا^(۱)
 نو سوهت خودا دا ته بى ئنس و جن
 ژ بى ته ژه خوهندم خودى بى ب حه ق
 قه وى ئاره زو و مه ندى بى هممه ت
 ژ طووفان ب يومنا ته ئيز ب يوم نه جات
 ژ طووفان خه لاصى نه بون بى چو كه س
 ژ ناف بھ طنى حوطى ب ته ده ركه ت
 كو بى ناري نه مروودى جه نه ت ل من
 ب ته سه ر بلندن هه مى (لا جرم)
 ژ بى عه رض كر ئه ث كه لامى مه تين

(۱) ئه ث گوتى نين پيغەمبەر دېيىز نه پيغەمبەر مه، يېن شاعر ژ دېيىن وان ۋەمدىگۈھىزىت، هندىك (خەيالاتىن شعرىنە!) و ئەم د چو روایەتىن دورست دا نەھاتىنە روایەتكىن.

خهلاصى خودا دا ز نارى فراق
 شەھى ئەنبىا پىشەوايىن خودا
 ژ ئحسان ل من بۇونە نعمەت گەلەك
 ب فەضلا تە (أز) چاھى كەنغان خهلاص
 ژ زىدان خهلاصى ب تە دا خودا
 ب يومنا تە ئەز بۇوم عەزىزى مىر
 ۋەھىسىتام ل نىتىپ يار و ئەجىابى خوه
 كو ئەف چەند لوطىف و كەرەم دا خودا
 ل سەر من موسىبىھل ژ لوطىفا حەبىب
 ۋەھىسىتام و كر عەرضى خەممەت كەلام
 تەجەللى ل من بۇو ل سەر كۈوهنى طۇور
 ل منكىر ژ ئحسانى تە (لا جرم)
 ب رەحىما تە (أز) مەوجى دەريا خهلاص
 نەجات بۇوم و فەرعون تى بۇو غەرىق
 كە ئەي صەدرى دىن شاهىن صاحب قەبۇول
 وەلىنى من ژ ئاشارى لەطفا تە كر
 ل وى قابىن قەھوسيين و قوربىن خودا
 خەليل هات و سولطان ب محاربى بىر
 كەرەم كە ئىمامەت ژ بۆئەنبىا
 ئىمامەت بىكە تو ژ بۆ جوملەمان
 كو رۆزىن حەشر بن د ژىتى لوا
 مۇھەممەد ب محاربى چوو مۇصطەفا
 رەسۋولى خودا وى دو رەكعەت نەماز

ب يومنا تە ئەي شاهى پىتەتفاق
 چو يۈوسىف گەناك حەبىبى خودا
 عەرضكىر كەلامەك ب دىققەت گەلەك
 ب تە بۇوم ژ بەر كەيدى ئخوان خهلاص
 ب تە بۇوم فارغ ژ كەيدا نسا
 ل نك من مۇھەققەت كەيە ئەف فىكىر
 كو بۇوم موجتەمع ئەز د گەل بايى خوه
 خەجىل ھاتنە نك مە جوملە برا
 دزانم ھەمى بسو ژ فەضلا حەبىب
 ژ بۆوي رە موسىا بنى عمران تەمام
 كە ئەي شاهى (الھولاكى) فەخرى ب نۇور
 د گەل تىسع ئاياتنى مەھۇلا كەرەم
 ب يومنا تە بۇوم نەجات (أز) قصاص
 ب فەضلا تە بۇو بەحر دوانزىدە طەرىق
 ژ پاش وى مەسیح ھاتە پېشى رەسۋول
 ئەگەر چ كوئىچىانى مەوتا مە كر
 كىرن تەھنئە جوملەئى ئەنبىا
 ژ پاش صوچبەتى پىر ب وان رە كو كر
 كە ئەي فەخرى عالىم شەھى ئەصفىيا
 چۆمەولا كرى شاهى ئىنسان و جان
 ژ بۆ مە توئىمشەب بىيە موقتەدا
 مۇھەممەد كو سەحىكىر ژ وى ئەف رجا
 عەقد كىرل بەر زۇمرەئى سەرفراز

ب تەسەبىحى مەولا كرى ئىشتغال
 ژ جەمعى روسول تىكىدە خۇھىتى وەداع
 شەنا كول وى ھەمچو بولبول ل گول
 ب پاش ده ۋەگەپەيان ژ دوو موصطەفَا^(۱)
 ب ئەمەممەد گەل جوملەئى پېغەمبەران
 د زومرا موحەممەد (عليه السلام)
 بىدە خاطرئى شاھى ئاخى زەمان
 كو روح بىتە سىنە د ئاخى نەفس
 ل من پىر خەطائى بکە رەحمەتى
 گۈنەھكار و مۇذىب د طوولى ئەمەل
 گۇناھ و خەطائى مە چۈون تا فەلەك
 كەريمى رەحىمى غەفۇرى عەفۇر
 كەپ و لال و گىزە تو نىنە مەدار

دەما كۆسەلام دا شەھى با جەمال
 ژ پاش ذكرى بارى شەھى پىر شوعاع
 ب دووركەتنە تىك ئەنبىاء و روسول
 ھەمى دەست و پا بوسەدان ئەنبىا
 خودايىبا ب حەققى ئەقان سەرورەران
 نەكى رووسىيەھ من د رۆزى قيام
 حەشر كى منى پىر گونەھ (الأمان)
 موحەممەد بشىنە تو فەريادەس
 دەما تى كەشم حالەتى سەكەرتى
 قەمۇي روورەشم صفر يەد بى عەمەل
 ل من نەفس و شەيطان موسەللەط گەلەك
 بىغەفرىنە من روورەشى زۇو ب زۇو
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمزار

(۱) بەرى نوکە مە ديار كەپپەو كۆ بەرى پېغەمبەر - سلاڭ لى بن - بچتە عەسمانان وى چو پېغەمبەر ل مىزگەفتا ئەقصاين نەدىپۈون، و ل دەمىن ۋەگەپەيانى وى ئىشىش ل بەرا وان كەپپەو، و د چو روايەتىن دورىت دا نەھاتىيە كۆ پىشتى ئىشىش وان دەست و پىيىن پېغەمبەرى ماچى كرین!

بند خامس و عشرين

در عروج رسول خدا صلی الله علیه و سلم باسمان^(۱)

ل ئەمر و ل نەھىي مە گوھدار بە
د ئەمرى مە قائم بە شومىنى عەبىد
بەيانكم ب ئەبيات و شعرى قەبۇول
ژ پىتىنى فوراقنى جگەر پېز نار
ژ هجرا حەبىبى جگەر بۇ كەباب
مە هيقى رجايه كونەگرى ل من
ب ئەرض و سەما كەت فغانەك عەجيپ
ب زەلزەل كەتن ئەرض و ھەفت ئاسمان
يەكى صەخرە تىيىكە موزەيىھن ژ^(۲) نۇور
سەرى وى ل سەر صەخرە گرتى قرار
يەكى نەردەوان بۇو^(۳) ژ نۇورا خودا
مۇرەصمەع ب ياقوقوت وجەوهەر چونان^(۴)
مەلائىك ب تەسبىحى مەولا و وقوروف

وەرە ئەمى قەلەم قەنج ھشىار بە
كۈيلىقا بكم سەرتە ئەمرى شەيد
مە قەصدە كەحالى عورووجا رەسۈول
وەلىكىن ژ هجرى جگەر پارە پار
بزان ئەمى قەلەم كەتمە حالەك خەراب
ئەگەر جوزئى سىستى بىينى ژ من
ژ نېش بابى مەسجد كو دەركەت حەبىب
ژ بەر دەنگى تەسبىحى قو دەرسىيان
حەبىبى خودا دىتى جوزئەك ژ دوور
كە معراجى نۇو (أزا) سەما ھاتە خوار
بزانە كو معراج بىز موصطەفا
ھەمىسى سىيم و زەر بۇو ئەھۋى نەردەوان
ل راست و ل چەپ سەد ھەزاران صوفۇوف

(۱) ئىف بەندە د دەر حەقا بلندبۇونا پېغەمبەرى خودى دايە - سلافلەن بن - بەر ب عەسمانى ۋە.

(۲) د دانەيا (قۇرغى) دا: ب.

(۳) د دانەيا (قۇرغى) دا: نەردەوانەك ژ.

(۴) ئىن حەجمەر د كىتىبا خۆ (فتح البارى) دا (164-163/7) ئاشكەرا دكەت كو زانايىان د مەسىھلا معراجى دا
كائى ب چ بۇو دو بىزچوون ھەنە: ھنەك دېيىشنى: ئەو ژى وەكى ئىسرايىنەن ھەر ب (بوراقنى) بۇو، و ھنەك
دېيىشنى: ئەو ب (معراجى) بۇو كە پىپەلىسىكە.. و روایەتكىن ۋەدگەھىزىت كە ئەو ژ زېر و زېقىيە، ب لەئلۇئى
يا تامدايە، و ل راست و چەپن وى ملياڭەتن.

که (اصعد عليه) ئەيا صەدرى دىن
 ژ بەر شەوقى وى صەخرە كەت جەذبەئى
 نەرمبۇو كەفر بۇو ب شۇمىسى خەمیر
 قەددەم تىيىدە چۈو خوارلىق بۇو نشان
 تەقى لىنگى وى صەخرە راپۇو ھەوا
 نىيەت كر كو پىپا بىت ھەمرەكىب
 ئەمر كر ژ بۇوى كە (قف ياخىرى)
 ژ بۇ موعجزە تا ب رووزى جەزا
^(١) ل پىشانى يەك قامى ئنسان بەلەند
 تەزەلزول كەتە نەردەوانى گران
 وەلىنى دىت دەرگاھى ئەسمان كلىد
^(٢) كە (افتتح لنا الباب يا إسماعيل)
 د گەل تە چ شەخصە د ئەف نىيم شەب دا
 موحەممەد رەسۋولىق خودايە بىزان
 شەفاعەت بكت ئەو ژ بۇ ئۆممەتى
 ب تەعجىل قاپى ۋە كە دەرگەشان
 موشەرەف گەرپاند ئاسمانى ئەمول
 ژ نۇورا وى بەدىن فەلەك بۇو خوسوف

ژ بۇوى رە گۆ جېرەئىلى ئەمین
 دەما پى نەما وى ل سەر صەخرەئى
 ژ بەر ھەبەتا موصطەفايان كەبىر
 كو بۇو مۇستىموى فەخرى عالىم عەيان
 قەددەم چۈون ھلانى ژ سەر موصطەفا
 نىكارى صەبر كت ژ ذاتى ھەبىب
 دەما دىت سولطانى صاحب خەبەر
 ھەجمەر ما موعەللەق د جەھووى سەما
 ژ عەردى ئەوي صەخرەئى بىن گەزەند
 ژ سەر صەخرە پى دانى سەر نەردەوان
 عورووج كر ھەتا باپىن ئاسمان بەدىد
 ندا دا ژ بۇ دەرگەشان جېرەئىل
 سوئال كر ژ وى دەرگەشان با ئەدەب
 جەواب دا ل وى جېرەئىلى چونان
 خودا خودستىيە دى بچىت ھەضرەتى
 كوش كر ئەقى مۇزەئى روح و جان
 قەددەم دا ل سەر ئاسمانى ئەمول
 دەما كر ھەبىبى ل ئەسمان ووقۇوف

(١) ئەف چەند د چو حەدىسىن دورست دا ب بەر چاقىين مە نەكەفتىيە، و زانابىن ناقدار (أبو الثناء الآلوسى) دەمنى سورىدةتا (الإسراء) تەفسىر دىكەت، د كەتىبا خۆ (روح المعانى) دا، بەحسىن ۋە مەسىھلىنى دىكەت دېتىش: ئەو ژ درەۋىن بەلاقا!

(٢) ئىن چەندى ئىمامى بەيەقى د كەتىبا خۆ (دلائىل النبىة) دا ژ ئەبۇو سەعىدى خودرى (٦٧٧) ۋە دەگوھىزت.. و تىدا ھاتىيە كو مەزىنى مiliاکەتتىن ئەسمانى ئىكەن ناڭىنى وى (ئىسماعىلە)، و ھەفتىن ھزار مiliاکەت ل بن دەستىنى وينە، بەلىنى ئەف حەدىسە يَا دورست نىنە.

گهار نهعلن سولطانى صاحب كهمال
 جهمال داييه عهدا ز سه طحن فلهك
 سماعيلى گۆبۈز حەبىبى خودا
 نەظەر كەل من ئەي حەبىبى ئىلاھ
 ل سەر لەوحى ئىسى تە كر من شوھورود
 ل ۋەزىر بۇ لقا جىسى تە
 قەدەم بۈوسەدان شاهى عالى جەناب
 كەتن بەر پىيىن موصطفائى گەلهك
 ب روو مالى نەعلن حەبىبى جەناب
 قەدەم رەنجه بۇو بەعسى رەھ بېشتر
 ل نېڭ راهى دى شاهى عالى جەناب
 سەراپا بۇويە غەرقى نۇورى غەفۇور
 چ ذاته ئەقى شەخسى نۇورىنى پاك
 ل ۋەزىر جالسە ھەر زەمان^(۲)
 ب طەرز و ئەدەب ژىپە گۆ (السلام)

وسا مايە رەش طارى و بىن جەمال
 ژ پابوسىنى وى كەسبى نۇور كر گەلهك
 هەزار ئەھل و پانسەد هەزار مەرەبا
 خوه ئاقىتە دەست و پىيىن پادشاھ
 ژ وقت كو مەمول ئەز ئانىم ووجرود
 ۋەمام والە و عاشقى ئىسى تە
 صوفۇوفى مەلهك بىن عەددە بىن حساب
 ھەمى صەفەفى قوددووسىيانى فەلهك
 مەلائىك ھەمى (أز) كران تا كران
 چو پىيغەمبەر (أز) وان ھنك پېشتر
 يەكى شەخسى كامىل نەدادى موھاب
 ل نېڭ راهى بۇو لېتكى يەك پارە دوور
 سوئال كر ژ جەرىلى بىن خەوف و باك
 جەواب دا كو ئەف رووحى ئادەم^(۱) بزان
 ب نك وى ۋە چوو شاهى (بىت الحرام)

(۱) زانا ل وى باورىتىنە كو ئەمۇين پىيغەمبەرى مە - سلاڭ لى بن- ل عەسمانان دىتىن رەحىن پىيغەمبەران بۇون، بۇ وى ھاتىنە (تەمىزلىكىن)، عيسا تىن نەبت، و ئەمۇين وى ل مىزگەفتا ئەقصايىن ژى دىتىن ھەر وەسا، بىتىدە: (فتح البارى) ۱۶۴/۷ و ۱۶۶.

(۲) د دىتنا پىيغەمبەرى بۇ ئادەمى - سلاڭ لى بن- ل عەسمانى ئېتكىن د حەدىسىن دورست دا ھاتىبىه، بوخارى و مۇسلم ژ ئەنسى شەدگوھىيىزنى كو پىيغەمبەرى - سلاڭ لى بن- ئەمو دىت، رەشاتىيەك ل لاين وى بىن راستى بۇو، و رەشاتىيەك ل لاين چەپى، دەمنى وى بەرئ خۆ ددا لاين راستى دكە كەنى، و دەمنى بەرئ خۆ ددا لاين چەپى دكە گىرى، و گۆتىن: ب خىير بىتى پىيغەمبەرى چاڭ، و كورى چاڭ، و گافا وى پىسيارا جەرىلى زىن كرى وى گۆت: ئەفە ئادەمە، و ئەمۇ رەشاتىيەل لاين وى بىن راستى رەحىن بەھەشتىيانە ژ دووندەها وى، و ئەوا ل چەپى رەحىن جەھنەمەيىانە ژ وان. و ئەف ھەمى گۆتنى دى يە ئادەمى، ئەمۇا شاعر زىن فەدگوھىزت، ب رېتكىن دورست نەھاتىبىه روایەتكەن.

شهريفتر ژ نهسلی بهنی ئادهمى
ژ بۆ ذاتى پاکى تە ئانى ووجوود
ژ نورا تە خەلقاندى عەرشى مەجید
^(۱) وەلىكىن حەقىقەت تو پشتا منى
نەدایە ژ بۆ هېچ كەس ئەنبىا
فەرامسووش نەكى ئومەمەتى زىنەر
نە ئەز وەصل بۇومە نە كەس غەيرى من
وەلىكىن ژ ئادەم كرى يەك سوئال
^(۲) دېيىن كو يەك پارەئى خەستەئى
كە ئەي مەرھەمى قەلبى مەجرووحى زار
تەماشا دكى رwooحى ذوررىيەتى
ھەچى كوشەقى بىت موڭەددەر دبم
موڭەددەر دبم (أزا) گۈناھى د وان
عبدەت بىن ئاشكار و نەين
نە (أزا) ذەنبى وان زىيە پېغەم بېم
وەداعى پەودەر كرد و بۆرى ژ وي
قوطارى جەممەل دىت جوملە ژ نور
موقەددەر وەا كىيە شاهنى كەبىر
پەياپەمى مودام روزو و ھەر شەب دچن

(علیک) جهواب دا ل وی ئاده‌می سه‌ما و زه‌مین کردگاری و ددوود ژ بو ته فهرش کریه فهرشن مه‌هید ئه‌گهرچ ب ظاهر ژ پشتا منی خودا دایه ته قوربی حه‌ضردت وها ده‌ما بچیه پیش خالقی کردگار ئه‌قی دهوله‌تی تو گهشتی مه‌زن (نعم) گوت سولطانی صاحب جه‌مال (درین جا چو همواره بنشسته‌ءا) این ژ بو وی ره گو ئاده‌می نووردار ل ژر جالسم هه‌ر ده‌م و ساعه‌تی هه‌چی کو سه‌عیله مونه‌ووده ده‌نم نه بیمار وردنجوورم ئه‌ی رووحی جان ژ بو ئوممه‌تی بیزه ئه‌ی دووربین ب طاعاتی وان شاد و خورده ب بم ژ ئمو پاشی ذاتی که‌ریمی نه‌بی ژ وی چو ب راهنی سه‌ما به‌عضا دوور دو صندوقنی ده‌باری هه‌ر یه‌ک به‌عیر ژ مه‌شرق ژه تین سووبی مه‌غرب دچن

(۱) چو راستی بوقتی نینه کو خودی عذرشی خو و همه مهلوقات ز نسورا پیغامبری ئافراندییه، و ئەف هزرە یا کود ناش هندهک دەستەکین صووفیيان دا بەلاف، وان ز شیعەیین ئىسماعیيلی ودرگرتییه، و وان زى ژ فەلسەفەفلوتوپىنى ودرگرتیيە پشتى هندهک گوھرپىن ب سەر دا ئىنائين، بىنېرە كىتىبا (الحقيقة المحىدية أم الفلسفۃ الأفلاطونیة) ياسیدا (عايىض بن سعد الدوسري).

(۲) یه‌عنی: لئه‌له چیه لئه‌ز دبینم تول فی جهی هه‌ردهم یی تو یی نه‌خوش و خدمگینی؟

دچن هەر ب ذھوق و ب کەیف و طەرەب
 نەبۇو راھىن (إلا) د ناشا ئىيىل
 هەتا كو مۇرۇورى بىن ئەو تەمام
 ژ پاش كو بىۋۇن بچت ئۆغۇرى
 كە ئەى نۇورى دل قۇوهتا جانى من
 تەمامىن بەعىران قەمۇي دۇورە دۇور
 نەياھەت ل ئاخىر مەكە ئىتظار
 ژ كەتمى عەددەم خەلق كر جېرەئىل
 دەقە هەر دچن بى عەددەد بى گومان
 نە ئەووەل نە ئاخىر مە نەدىيە ئەبەد
 چ صندوقن ئەو بارى هەر يەك دەقە
 بەيانكە ژ بۇ من ۋى سررى خەفى
 بېيىرەم ژ بۇ تە كەلامەك عەجىب
 هەمى بارى معنایى (بسم الله ان
 دىيىشنى ئەقان حەمل و بارى گران^(۱)
 دچن خزنىيَا غەيىيى بى رەيىب و شەكى^(۲)
 بچت ئەول راھى خوھ بەر تەر فراز^(۳)
 كو جەريان دىكىن ئابىن پاكى دو چەم
 ژ قودرەت ووجۇود كر شەھىن (لا يزال)
 چ نەھرن وھا تىين پەيپەي رەوان؟

ژ هەف ناقەتن ئەو دەقە رووز و شەب
 ل دوو هەف دچن ئەو جەمەل موتىھىلى
 ۋەھسەطا رسۇلىنى شەھىن (لا ينام)
 كو قەطۇنى قەطىيە نەكت ئەو ل پى^(۱)
 ژ بۇ وى رە گۆز جېرەئىلى مەزىن^(۱)
 كەرەم كە ل ئۆغۇر بىكە تو عوپۇر
 كەرەم كە بىۋۇرە د نېشا قوطار
 ژ وەقتا ژ قودرەت كو حەيىن جەلەيل
 دېيىن ژ ئەووەل قە تا ئەف زەمان
 قەطۇ نابىن ئەف ئوشۇرى بى عەددەد
 ژ جېرىلى پېسى چنە ئەف دەقە
 ژ كوو تىين دچن كى درى ئەي ئەخى
 عەرض كە ژ بۇ خاکپايىن حەبىب
 بىزان ئەف جەمەل كول ناشا رەھن
 ژ جەم لەوحى مەحفۇظ تىين هەر زەمان
 ژ وۇ بار دىكىن بار هەر يەك ب يەك
 مۇرۇور كر ژ وان ژى رسۇلىنى ب ناز
 ل وى دىت سۈلطانى عالى عەلەم
 عەجەب نازك و تازە ئابىن زەلال
 ژ جېرىلى پېسى حەبىبىنى جەمان

(۱) د دانەيا (فەھمى) دا: ئەمېن.

(۲) ئەف سەرھاتىيە د چو زىلەرىن بەرداشت دا ب بەرچاڭىن من نەكەفتىيە.

(۳) د دانەيا (قۇرغى) دا: پېرسەرفراز.

ئەقىن ھەردو چەم ئابى نىل و فورات^(١)
 مۇرۇورى دىكىن دەر بەشتى دەلال
 ب جوملە سەمائان عوبۇرى دىكىن
 نوزۇول كەت ب عەردان بىت موتىھىصل
 رەوان دىي بىت ئەمول سەر ۋەويىت خاڭ
 دېن ئەھلى دۇنيا ب وى مونتەفۇع
 ئەفى شاعىرى ساحرى پىر فوسۇون
 دىكىن زىدە جەيھۇون و ھەم دجلەئىنى
 ب چاش دى ل سەطحى سەمائىنى يەكەم
 وە ھەم دجلە جەيھۇونە ھەر چار تەمام
 كۆھەر چار چەمن تىين ژ سەر ئاسمان^(٢)
 قەھىپەر دىكىن ئەف روایەت گەلەك
 تو ژى گوھ بدى دا بىسى پىر ئەدەب^(٣)
 د ناھەنارەك ب مىلى بەعىر

جەواب دا كە ئەمى شاھى عالى سمات
 ژ نىيەش سدرە تىين ئابى پاكى زەلال
 د جەنەت ب كەوشەر مۇرۇورى دىكىن
 ھەتا كۈز ۋەتى ئاسمانى ئەمول
 ب قۇروت نوزۇولىت دكت ئابى پاك
 ل ھەر جا كۆئەث ئابى بت موجتەمع
 دېيىت گۈنەھكەر رەوھىيىت دوون
 كۆ بەعەضەك ژ روواتى ئەقىنى قىصەئىنى
 كۆ يەعنى حەبىبى خودا چار چەم
 فورات و د گەل نىلىت پىر ئەحتشام
 صەھىھىتلەن نك من ئەفە بىن گومان
 وە ھەم ئەغلىبى راویان بىن ھەنەك
 ژ راوى مە سەح كر كەلامەك عەجەب
 زەمانەك ئەمول ئابى نىل بۇ كەشىر

(١) دېيتنا نىل و فوراتى ل عەسمانى ئىتكى د ھندەك روایەتىن دورست دا ھاتىيە، و د ھندەك روایەتىن دى دا ھاتىيە كۆ ئەمول عەسمانى شەمىنى ل نك (سدرە المتنى) ھاتىن، و ئىبن حەجەرى گۆتنەكە گۈنگ ل دۆر ۋەن مەسىھلىق ھەيىه، بېتىنە: فتح البارى ١٦٩-٧.

(٢) موسىلم (٧٣٤٠) ژ ئەبۇو ھوردىرى ۋەدگوھىزىت، دېيىت: پىغەمبەرى سلافلەن بن- گۆت: **«سيحان و جيحان والفرات والنيل كل من أنهار الجنة»** و بەحسىن دجلەيى تىيدا نىنە، و ئەف حەدىسە گۆتنەكە گۆتنەكە، نە كول شەقىا مەراجىن ھاتىيە گۆتن.. و بوخارى (٣٢٠٧) ژ ئەنەمسى ۋەدگوھىزىت كۆ پىغەمبەرى سلافلەن بن- ل نك (سدرە المتنى) چار ۋەيىار دېيتن: دو د قەشارتى و دو د ئاشكەرا بۇون، و دەمىنە وى پەسپارا وان كرى، جېرىلى گۆتنى: ئەمۇين قەشارتى ۋەيىارلىن بەھەشىتىنە (و د ھندەك روایەتان دا ھاتىيە كۆ ناھىيەن وان: كەوشەر و سەلسەبىلە) و ئەمۇين ئاشكەرا نىل و فوراتن.

(٣) د كەتىبە (السيرة الحلبية) دا (٧١/٢) ئەف گۆتنە دئىتە فەگىران، و دېيىت: ھندەك دېيىشن.. يەعنى: ئەمۇنە حەدىسە.

قهرار دان هەچى عالمان (این چىين)
 ب ئەمرى خودا ئەۋۇز بۆ حكمەتى
 بىدە ساقىيا ساغرەك مۇحتەشم
 بكم عەودە سەر مەقصىدا خوھەما
 چۈرۈپ بىزىرى ژ سەر ئاسمانى يەكەم
 ندا كەرد جېرىلى بى غىشىش و غەل
 سۇئال كر د گەل تەكىيە دەرگەثان
 ژ بۇرى پە گۆ جېرىلى چونان
 كو ئىسمى رەسوللى خودا گوش كر
 ب لەز دەرگەھى ئاسمان باز كر
 چۈرۈپ بىزىرى خەلەم عالى عەلەم
 گەلەك فەخر كر وي د ژىرى نەعال
 عەطارد ژ تەدبىرى خوھ ما ذەليل
 دەبىرى نەكىرلى نەما خەلطى دەست
 خوھ ئاقىتە بەر پايىن ئەحمد گەلەك
 ب موڭغانلەنلى تۈرلەن نەعال
 سىاهى مۇرەككەب بەدل كر ب ئال
 ل ئەسمانى شانى چقاىس بۇون مەلەك
 دەخىل بۇونە بەر پايىن شاھى خودا
 شەناء و شوکور بۆ قەرىبىن موجىب
 ل وى دىت يەك كورسىيى سادە زەر
 مەرۆڤەك مۇنەمۇدر ل سەر قاعىدە
 سۇئال كر ژ جېرىلى ئەف مەرد كىست؟

كۈئەف عەينى روممانى جەننەت يەقىين
 د ئاقىتى دە دەركەت ژ ناڭ جەننەتى
 ل مەقصىد بىگىرەم قەلەم بىش و كەم
 بەيانكەم ھنكە حالتى ئانى سەما
 ۋەھوھەسەنلەن بابى سەمائى دوودەم
 كو قاپى قەكە دەرگەثان (العجل)
 كو تەمعجىلى ھندە دكى ئەف زەمان؟
 د گەل من رەسوللى خودايە بىزان
 ھەمى فىكىي عالەم فەراموش كر
 ب پابوسى سولطان خوھ پې ناز كر
 ب نەعلەن شەريف بۆ سەمائى دوودەم
 ب پابوسى پېغەمبەر ئەپەنلەك
 خوھ ئاقىتە بەر لىنگى سولطان دەخىل
 ل پېش وي دەوات و قەلەم كر شەكتە
 ھەتا دىسە بۇو ئەھەن خەطاٹى فەلەك
 ژ موحىدەت رېزادەن ل سەر ئەشكى ئال
 عەطارد ب سورخى ئەقىسى دەلال
 كىرن بۇسە نەعلەن نەبى يەك ب يەك
 قىامەت مە بىگەرە د ژىرى لوا
 كو پابوسى تە بۆ مە كىريە نەصىب
 موڭەللەم ب ياقۇوت و دۇر و گوھەر
 كو شەمسىن فەلەك (أز) جەمال كاسدە
 جەواب دا كو ئەمو يۈرسەن پاك زىست

ب نه زدیک یوسف خرامان کو چورو
 سلام کر ل یوسف ب طهرزه ک تهمام
 ل سهر چاقن من هاتی ئهی نوری جان
 ته تمشریف دا من ب خاکت قهدهم
 خودا عززه ته ک دایه ته ئهی ئه مین
 توئمشب دچی قابن قوسه ینی حق
 بزانه تو مهولا یی ئوممهت یه قین
 بخوازه ل دیوانی حق زینهار
 وداع کر ژ صدیقی یوسف حبیب
 ب ری کەت ژ سهر ئاسمانی دویم
 ژ بو بهوابن ئه سمانی ثالث چونان
 ژ جبریلی کر دهگه فان ئه ش سوئال
 چ شهخصه ب قى حسن و هەیەت مەزن
 ژ بز وی رە گۆ حاملن وە حیى حق
 دچت بو حەظیرا قودوس ئەمە یه قین
 ب لمز کەت گەله ک دهگه فان ئەمە زەمان
 قهدهم دا ل سەر ئاسمانی سیم
 ژ ئەووەل ۋە بهوابن ئەلەن سەما
 سەر و چەشم مالى د ژىرى نەعال

ژ بھر نوری شەھ حوسنی وی مەحو بورو
 قیام کر ژ بھر گۆ: (علیک السلام)
 ژ بۆ تەھەمی ئەرض و تو ئاسمان
 هەمی خەیل و تو شاهى صاحب عەلەم
 نەدایه ژ بز ئەووەلین ئاخىن
 تە بر (أز) جەمیعى رەسوللان سەبەق
 ژ تە پېشە كەس نىنە وان ئەمین
 شەفاعەت ژ بز ئوممەتى ذنبدار
 ل هجرانى وی کر تەھەسسوف حبیب^(۱)
 خرامان سوپى ئاسمانى سیم
 طەلەب کر کو دەرگەھ ۋە كە ئەف زەمان
 د گەل تە دېيىم يەكى پە جەمال
 مەكە خەف ل من ئەشكەرا بېشە من
 موحەممەد ئەفە شاهى ھەفتەم طەبەق
 خودا خودستىيە ئەف حەبىبى ئەمین
 ۋە كر ئەمە فەمس قاپىيى ئاسمان
 موشەرەف کر ئەسمان ب خاکت قهدهم
 خوه ئاقىيە دەست و پېيى پادشا
 ب خاکت قهدهم کر گەلەک ئەكتحال

(۱) د ھەمی ریوايەتىن معراجى دا ھاتىيە کو پېغەمبەرى - سلاطلىنى بن - یوسف ل عەسمانى سیيىن دېتبۇو، و
 يەحىيا و عىيسا ل عەسمانى دووئ دېتبۇون، ریوايەتا ئېبۇو سەعىدى خورى تىن نېبت، و ھەر چەند ریوايەتىن
 دى ددورستىرن ژى، بەلنى شاعر ل دېيف ریوايەتا ئېبۇو سەعىدى چۈرۈيە. و د ریوايەتا موسىلى دا ھاتىيە کو
 دەمى پېغەمبەرى یوسف دېتى، یوسفى دوعا ياخىرى بۆ وى كر، و ئەف گۆتنىن دى يېن شاعر دېيىت، مە
 د چو ریوايەتىن دورست دا نەديتىنە.

ۋەھىسىتىيە دەست بەستە پېش موصطەفا
 كو پابوس كت شاهى عالى جەناب
 ل حوسنى رەسول ما كەر و لال و گىز
 ل وي حوسنى بى مىلى شاهى ھودا
 ب تەسبيح و تەھلىلىق پىزەمىزەمە
^(١)
 فرشتان ب پابوس كر ئفتخار
 قەدەم دا سوبى طارومى چارەمین
 صەدا دايىھە جېرىلى بۆ^(٢) دەرگەۋان
 ب تەعجىل فەتحى بکە ھممەتى
 جەواب دا د گەمل من نەبىيى ئومى
 ب تەعجىل ۋەھىر وى د وەقت و زەمان
 سەرى دەرگەۋانى بلند بۇ ھەوا
 نەا بەر پىيى شاهى صاحب جەمال
 مە بگە لۋائى شەھى با وەفا
 ل ۋەر بۆ قەدەمبۈسى مام ئىتتىزى
 ظۇھور بۇ سياھى ل شەمسا فەلەك
 شەمس مۇختەفى بۇ د فەحمى ئەسەد
 نەبۇ فەرقى شەمسى ژ حەجمى حەجمى
 ژ بەر ھەيىەتا پادشاھى شەرىف
 كو دا كەسب بكت بەعاضى نۇورى نەعال

ب رەقص و طەرەب زوھرەئى با صەفا
 ژ دەستى خود ئاقىت چەنگ و رەباب
 نەكەر موطربى زوھرەئى دەنگبىز
 گەلەك زوھرەئى دا سوروود و غنا
 مەلائىك ل ئەسمانى ئەلەن ئەمە
 قەدەم بۈسى دانلىق ھەزاران ھەزار
 ژ وان ژى كو بۆرى حەبىبى ئەمین
 ل بەر بابى ئەسمانى رابع چونان
 ۋەكە بابى ئەسمان د ۋىن ساعەتى
 كىيە ھەمرەھى تە؟ سوئال كر ژ وى
 سەڭ دەرگەھى ئاسمان دەرگەۋان
 ژ فەرح و سورورا حەبىبى خودا
 د گەمل ئەمۇبلەندى سەرى خودە دەلال
 تەضەررۇغ گەلەك كەل بەر موصطەفا
 ل من چۈونە ئەف سال و مەھ چەند ھەزار
 ژ نۇورا شەھى ئىنس و جىن و مەلەك
 ژ حوسنا حەبىبى خودايان صەممەد
 ژ بەس بەرق و ئەنوارى بازى بۇ فەر
 ب شۇيەن حەجمى حەجمى ما سياھ و كەسيف
 گەرا ژىرى نەعلىق شەنۋەھ دەلال

(١) د رىوايەتا مۇسلمى دا ژ ئەنسى ھاتىيە كو پېغەمبەرى -سلاپ لىنى بن- ل ئەسمانى سىيىن يۈوسف پېغەمبەرى دىتىپو.. وەكى بەرى نوکە ژى مە ئاشكەرا كرى.

(٢) د دانەيىن (قۇرغۇ، ئامەدى) دا: جېرىل ژ بۆ.

ژ نوورا نه عالى کو تەنۈر بۇ
 فرشته ژ سەر چەرخى چارەم فەلەك
 ب جوملە ژ سەر طارومى چارەمین
 تورابا د ژىرى نەعالا رەسول
 تەضەرروع چونان كىنە ئازىز چونان
 كىن عەرضى خەمدەت ژ بۆ خاپا
 ھەمى ئەم ب روومالى خاكى دەرن
 ل سەر چەرخى چارەم شەھى با خەبەر
 تەلەئلوء دىرى نوورى ژى (ايىن چىن)
 ژ جىرىلى پېسى كىيە ئەي برا
 ژ بۆ وى رە ناموسى ئەكەپ چونان
 بزانە كو عيسا بنو مەريم يەقىن
 دەما رەفعە بۇ ئەم ب ئەمرى عەزىز
 ئەگەر كو ژ دونىيا د گەل وى نىيە
 كو تەفتىش كىن قودسیان يەك ب يەك
 ندا هاتە گۈوشى مەلاك چونان
 چو نەبوا بەرابەر ژ دونىيائى وى
 وەلىنى دا بىنەت ل وى دەر گەلەك
 ب پاستى دىيىرەن نە ھەزىز و حەنەك
 دىگەر مالى دونىيا مەتاعى د وى

خودان بەرق و تىپىر و تەئىشير بۇ
 ب ئەفغانى تەمسىحى مەولا گەلەك
 قەدەم بۇسە دان لى ھەزاران يەقىن
 ب چەشم و ب ۋۇ جوملەشان كر قەبۇول
 فەلەك بۇ لەبالەب ژ ئەشكى د وان
 كە ئەي سەرەتەرە جەمع و شاھىن ھودا
 ژ قى ئەم خودان مەرتەب و رەبىمن
 كەسەكدى مۇشەككەل ل سەر تەختى زەر
 ئەشىعە دچوو طارومى پەنجەمین
 ل سەر كورسىيەن زەر جولۇسە لەما؟
 جەواب دا كە ئەي صەدرى عالى مەكان
 لەايە ب ئەمرى خودا جانشىن^(۱)
 ئەمر كر فەستان بىنېرن تەمیز
 رەفعەم مەقامەك قەھى عالىيە
 د نېش خەرقەئى وى د بۇ دەرزىيەك
 بەيىلن ل سەر چارەمین ئاسمان
 حەظىرا قودوس من دىرى جايى وى
 كو عبرەت بىن ژى ھەم ئنس و مەلەك^(۲)
 حجاپى رەھەش بۇ ژ حەق سووزەنەك
 حساب كە قىاس كە ھەمووچىكان ل وى

(۱) د رىوايەتا بوخارى و مۇسلمى دا ھاتىيە كو پىيغەمبەرى - سلاف لىن بن - يەحىا و عيسا ھەردو ل عەسمانى دووئى دىتىبۇن، و د رىوايەتا ئەبۇ سەعىدى دا ھاتىيە كو وى ئەم بەرەنەنى سىيىن دىتىبۇن، و رىوايەتا ئېكىن ب ھېزىرە.

(۲) ئىش مەسەلە د چو رىوايەتىن دورست دا ب بەرچاڭىن مە نەكەفتىيە، و من نە باوەرە ئەم بەرەنەنى دىرىتىن بىت!

ئیلاھى ب ئەمەد شەھى نامدار

ب حەققى خوھ کى ئەھى خوداين مەجید

ئیلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

نهخى قەلبى من حوبىن دونيا تو جار

نهكىشى ب رووحى عەذابى شەدىد

کەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

بند سادس و عشرين

در ديدن رسول خدا صلي الله عليه وسلم عزرايل را^(۱)

کو بورى ژ وي سهروهري تابناك
ل سمر تهختنى زهر جادى چاردم فمهلك
ژ قمهرا خوه چيكر خودايى رهئوف
يەقين پەيىدە بويىه ژ خەشمى خودا
كىيە ئەف فرشته کو هنده موھىب
ئەقى شەخسىن ھە عزرايلە بزان
دكت قەبضى ئەرواحى صاحب نەفسەس
ژ بۆ قەبضى رووحان ئەمە مونتەظر
مە نەديه ژ بەر كەس قيام كر ئەبەد
زومەرەد سەراسەر خودا چىكىرى
ژ وي نەدبۇو غافل ئەبەد يەك زەمان
ژ جبريلى سولطاني صاحب كەمال
تەر و هشك تىدە عقاب و شەواب
شەھىن (لم يزل) وي ژ رۆزئا ئەزەل

ژ راوى نەقل بسو ب ئەلفاظلى پاك
ل رەھ ديت سولطاني دين يەك مەملەك
قەمۇي ھېيکەل و سەھمگىن و مەخۇوف
ب شەكللى خوه غايىت مەھابەت فزا
سوئال كر ژ جبريلى شاهى نەجىب
جمواب دا كە ئەي صەدرى صاحب قەران
ژ بەر وي خەلاص نابتن ھېچ كەس
ل ۋەر جالسە بۆ خطاب و ئەمر
دەما خەلق كىيە خودايى سەممەد
يەكى لەوحى مازن قەمۇي ئەخضەرى
ل بەر بسو تەماشا دكىرىلى چونان
ئەقى لەوحى هانى چىه كر سوئال
ئەڭە لەوحى مەحفوظە، وي دا جەواب
نېيساندىيە تىدە عومر و ئەجەل

(۱) ئەڭ بەنە د دەر حەقا دىتنا پېغەمبەرئ خودى دايە - سلاف لىن بن - بۆ عزرايلى .. و ھەزىيە بېشىن: د چو
حمدىسيين دورست دا نەھاتىيە كوناھىن وي ملياکەتى رحان هل دىكىشت عزرايلە، بەلكى ئەم بۆ وي دئىتە
گۆتن: (ملک الموت) ملياکەتى مرنى، و ئەڭ سەرەتاتىيا شاعر ئەدگوھىزىت، د ئەصل دا د وى (ئىسرا و
معراجىن) دا ھاتىيە ئەمە ژ درەو بۆ (ئىبن عەبیاسى) دئىتە پالدان، و مە چو بناخە بۆ وي د رىوايەتىن
دورست دا نە دىتىيە.

مودام جالسه لیره با ئەمرى حەق
 قەبض دى بكت ئەو د وئى ساعەتى
 ئەقە كارى وي (أز) ئەمۇل تا كونۇون
 ئەمر كر رەسولى كەبىرى جەلب
 بچن تا ل نك وي ب سەد ئاحترام
 (نەعەم) گۆت جېرىلى پاكى دەلال
 رەسولى ژ وي عەزمى عزىزىل كر
 ل تەمۇزىد بىتن ئەيا عزىزەيل
 موشەرەف بىسى دى ب خاكى قەددەم
 كوناھىن رەسولى ب گوھ وي ۋە چۈرۈپ
 د گەل جوملە ئەعوانى خوه بىن حساب
 ۋەھەسطان ل جايىن سەلامى مەلەك
 ژ ئەمۇدل ۋە عزىزىل با سەد صەفا
 مەلائىك ھەمى جوملە با سەد شوکۇھ
 خەرامان خەرامان د بەر جەمعىي وان
 ھەتا كو گەشتە جەن تەختى وي
 جولووس كر ئەوي شاهىن گەردەن فراز
 كەمەربەستەبۈون جېرىيل عزىزەيل
 شەنا گۆتى عزىزىل بۆ وي چۈنۈن
 تو سەرەتلىنى قابە قەوسەين تەنلىنى
 ژ پاش وي شەھى موسىنەدى ئەصطەفا
 چو ئايەد كەسى را ئەجەل دەر كەمەن

چ ساعەت بتن قەبضى ئەرواحى خەلق
 ئەبەد لەحظەيەك نادەتى مۇھلەتى
 ھەتا كونەيەت بە دونيابىن دوون
 ژ بۆ ھەمرەھى خوه ئەخى جېرىيل
 بىن ئىستفادە ژ وي چەند كەلام
 ھەچى ئەمرى كە لازىمە ئەتىشال
 بشارەت ژ بۆ وي ۋە جېرىلى بىر
 ئەوي ھاتە نك تە رەسولى جەلەل
 وەكى زەمزەم و حجرە بىتولحەرمەن
 ژ جايىن خوه راپۇو ب پېش وي ۋە چۈرۈپ
 مەشىن پېشىبىا فەخرى عالى جەناب
 صەلات و سەلام دەنگى وان چۈرۈپ فەلەك
 خوه كېشا ئەتكە بۇسىيىن موصطەفا
 خوه ئاقىتىنە بەر قەددەم شۇبەھى گۇوه
 فەرستان دچۇو فەخرى ھەردو جەمان
 شوکوفت ئەو زەمان غۇنچەئى بەختى وي
 ل سەر جايىن عزىزىل با عزىز و ناز
 د گەل قودسىييان پېشى شاهىن جەلەل
 كە ئەمى صەدرى سولطانى دونىا و دىن
 تو سەردارى و ئەم ژ بۆ تە طوفەيل
 تو را وەصفى (الولاد) و (ياسىن) تەنلىنى
 ژ بۆ قابضى رووحى كوبابا صەفا
 چ دانى تو ئەمەز ئاسمان دەر زەمەن

کو بیت و هقتی مردن ژ بو نه فسه کی
 وها عزره یائیلی گو ده عه جمل
 ئه شی لموحی هانی خودا دانیه
 د گمل بابی وی داین وی ئه صلی وی
 دناسم هه موچکان ب دا و ب باب
 چ وقتا ئه جمل بی ژ بو نه فسه کی
 دزانم خه تم بویه ئه بیامی وی
 ئه گهر قطره تی وی سپی بت ل نام
 دزانم کو قه نجه خودان خه یره پاک
 ئمز ئه عوانی ره حمه دشینم ل نک
 ئه ذیه ت ئه به د ناگهیتی ژ مه
 و گهر قطره و گ بهختی وی رهش بتن
 دزانم خودان فعلی ناپاکه پیس
 پهس ئه عوانی قه هری بشینم ب تاب
 بدن رووحی وی زه حمه تی بی شومار
 نه بی گوتی ئمی عزره بیلی مه زن
 کو حال بت ئه جمل بو که سی ده جهان
 ئه وی عزره بیلی ب طه رز و ئه ده ب
 سه عیدان عه لامه سسینه یه قین
 یه کی و هجتی زه دی گوشاده بزان
 سی هم لاشی وی نه رم و شیرین دبت
 که سی کوشه قی بت ئه وی پر جهزا
 یه کی ره نگی وی پر موغه بیهه بتن

چرا تیده ناکی تو رهیب و شه کی؟
 ب شه ک ناکه قم ئه زد وقتا ئه جمل
 ل وی ئسمی هه ر که س نهیساندیه
 د گمل به مله د و مه سکه ن و فه صلی وی
 خه طا نابه فکرا مه (إلا) صهواب
 ل ئسمه ش در یشن یه کی نو قطه کی
 کو قطه نو قطیه ل سه ر نامی وی
 ب ره حمه د دم ئه زل صاحب سه لام
 مه نافی بیت ئه مو هرف ده دنا ک
 قه بضکن ژ وی جان ب نرم و سفک
 ب جوز راحه تی ناگهیتی ژ مه
 سی هه به خته دی پر مو شه و وش بتن
 گونه هکار و مهولا نه ناسه خه بیس
 بکیشن ژ وی جان ب ته عب و عه ده اب
 موعه ذه ب بکن تا ب ره زی شومار
 سه عید و شه قی ده جهان بیت ه من
 سه عید به چسانه شه قی به چسان
 جهواب دا ژ بو شاهی عالی نه سه ب
 ژ ئه و وه ل شه جاری بویه (این چنین)
 دو وهم چا شی وی ئابی داده ب زان
 د هنگامی نه زعی نه فه س خوهش ده ت
 عه لامه سسینه ب زانه وها
 سی هه و هجت و پیس و مو که ده ده بتن

دچت صهتن وی تا ب چهرخا فلهک
 نهفم هشک تئی ئهی رسولی مهليع
 جهی عزرهیلی د بن وی ده بسو
 جهواب دا که ئهی روھنیبا چاھن من
 کھسی زېرې بیتن دهمن قهپضی جان
 ب داری ۋە تئی يەك وەرق تازەتەر
 دمینت ھەتا دهور بى نامى وی
 دبن زەردئ ئەوراقى وی يەك ب يەك
 وەلیکن نزانم کييە با نشان
 دچت حالەتئ نەزعن جان ئەو بە شهر
 دچت وی دهمن ئەو ژ دونیايىن دوون
 كە تەفسير (این آيتىست این ورق)
 ب ئاجالى مەخلوقە مەولا عەليم
 ب حەققى حەبىب و ب حەققى خەليل
 د لەوحى مەزن د ب نوقطا سياھ
 بشينى مەددەد (خاتم المرسلين)
 تەحەممۇل نەشم شدەتا سەکرەتى
 ب سەطوهەت نەشىنى ل سەر من مەلهک
 وەلیکن مۇقرم دكەم زارىيىا
 كە سەتتار و غەفارى تو (لا جرم)

دووھم خىرە خىرى دكىتن گەلهک
 سېيم لاشى وى سەرت و هشک و قەبىح
 درەختەك مەزن سەبز و خورەم ھەبۈر
 چ دارە سوئال كر حەبىبى مەزن؟
 ب بەلگى شەجەر زى دزانم ھەمان
 ل دونيا كو پەيدا بتن يەك بە شهر
 نېيساندىيە سەر وەرق نامى وی
 كو بىمارى موردن بتن مەردوھەك
 دزانم كو يەك دمرتن ئەھ زەمان
 ھەتا قەطع بت يەك وەرق (أزا) شەجەر
 دەما بىتە خوارى ژ تاكى غوصۇن
 ئەمر كر ئەھىي صەدرى صاحب سەبەق
 (وما تسقط)^(۱) ئەمر كريھ كەريم
 ئىلاھى دەخىلىي رەسولم دەخىل
 تو نىشان نەكى (عبد الرحمن) ئاھ
 دەما بىتە وەقتى ئەجمل (شمس الدین)
 ب ئەعونانى رەحمەت بکى نعمەتى
 ئەگەر چ غەريقى گوناھم گەلهک
 ئەگەر چ جەسۇرەم ل بى ئەمربىا
 عەفوو كى سەتر كى منى پر ئەلم

(۱) ئەقە ئىشارەتە بۆ ئايەتا (الأَعْمَام) ئەوا تىيدا هاتى: ﴿وَيَعْلَمُ مَقَابِعَ الْعَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ
 وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْضِ وَالْأَسْرَرِ وَمَا شَفَطَ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا يَأْمُدُ إِلَّا فِي كِتْبِنَا﴾^(۲) و
 ثىن ئايەتىن -وەكى زانايىن تەفسىرى دېرىز- چو پەيوەندى مىنا مەۋشان و عزرايىلى ۋە نىنە، بەلكى ئەوا
 بەحسى علمى خودى يىن بىن توخوب دكەت.

ب نارئ مەھمیبەت مۆئەددەب بکە
جەھىمە ل سەر مە ئەڭى نارئ دل
ب سووزە ب وى ما سوا ۋاتى حەى
كەپ و لال و گىزە تو نىنە مەدار

د نيرانى عشقى موعەذەب بکە
چ حاجەت ژ بۆ عاشقان نار و پل
لەھەب ساز كە نارئ دل پەھى ب پەھى
ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

بند سابع و عشرين

در دیدن رسول خدا صلی الله علیه و سلم مالکی دوزهخ را^(۱)

که سولطانی دین همه‌مچو دورری عهدهدن
قهوی ههیکه‌ل و خهشمدار و موهیب
عهجهب سههمگین و عهبووس و مهلهل
ز خشم آفریدش) خودایت مهزن^(۲)
چ شهخصه ل فرئو ب قنی ههیبه‌تنی
ژ کن رهنجه کیشايه (این چنین)
جهواب دا که رووح فدایت ته بی
ژ قمهرا خودا خهلق بوویه عهجهب

ژ راوی چونین یاددارم سوخمن
(چو بگذشت زو دید شخص عجیب)
تورش پوو فروههشتہ^(۲) لهب در بهغمل
(بترسد ز رویش همه انس و جن
ژ جبریلی پرسی د وی ساعه‌تنی
چرا هنده بی مهعدیه خهشمگین
چو جبریلی سه‌حکر کهلامی نه‌بی
ئهله مالکی دوزهخی پر لهه‌ب

(۱) ئەف بەنده د در حەقا دیتنا پیغەمبەری خودی دایه -سلاف لى بن- بۆ مالکی خازنی جەھنەمی.

(۲) د دانیا (فەھمی) دا: فرشته، و مەعنایا قنی مالکی ئەفهیه: روویی وی بین ترش بوو، و بین تبعەت زثر
بوو، لیثا وی ل سفر سنگی بوو، و بین ب سەھم و ناقچاڭ گری بوو..

(۳) وەسا ژ گۆتقى شاعرى دئىتە زائين كۈپەنەمەپەری -سلاف لى بن- مالك ل عەسمانى چارى دیتىيە، و چو
ەددىسىن دورست د قىن چەندى دا ب بەر چاۋىن مە نەكەفتىيە، بەلكى د هندهك ریوايەتىاندا ھاتىيە كۆ
پشتى پیغەمبەر -سلاف لى بن- بۆ (سدرە المنتھى) ھاتىيە بلندكىن، پشتى عەسمانى حەفتى، وی مالك
دیتىبوو، و د هندهك ریوايەتىان دا ھاتىيە كۆپەنەمەپەری -سلاف لى بن- گۆتكە جبریلی: ھەر ئىيکى من دىتى
ژ خەلکى عەسمانى كەيفا خۆب من ئىينا، ئىيک تى نەبت.. جبریلی گۆتنى: ئەو مالك بۇو خازنی
جەھنەمی، ئەقە خودى ئەو داي وی نەكىيە كەنى، و ئەگەر وی كەيفا خۆب ئىيکى ئىنابا و كربا كەنى، دا
د روویی تە دا كەتە كەنى. و د وی ەددىسىنى زى دا بەحسى خەونا پیغەمبەری -سلاف لى بن- دىكت، يا
بۇخارى و موسىم ۋەدگەھىزىن، دەمىن دو كەمسان ئەو بىرى و هندهك تىشت نىشا دايىن -د خەونى دا- وی خازنی
ئاگرى دىت، و وەصفا وی كەنەو كەنەك بىن كېيت بوو.

هەمى طەھور و ئەطوارى وى ھەبىتە
 گوشایش نەكت وەجىنى وى يەك درەم
 ب ۋى طەرزىيە ئەول سەطەن فەلەك
 سەرپاپا وجود بۇو ژ قەھرى قەھار
 جەھەننەم دېيتىن چ ھەبىت فزا
 ژ دەنگى وى ئاتەش دېيتىن ئەلىم
 بىزانن ژ وى بەعاضى ئەحوالى وى
 عەيانكىن ھنك حالەتى جەھەمنى
 مەشى حاملى وەجىنى مەمولال بەر
 ژ شەرقا موھەممەد ھەلمەستا عەجىب
 گوشایش كەته قەلبى وى (ايىن چىنин)
 ژ فەرحا شەھنشاھى نۇورىن نقاب^(۱)
 توبي ئانكە (روحى و قلبى لدىك)
 ژ ھجرانى تە پىرىندارام ئەز
 ژ بۆ من تو دەرگەھى ئاتەش ۋەتكى
 تەماشا بكم نارى وى دوویى وى
 بىيىن د نىيىش ئاتەش ئەھلى عەذاب
 ھلانى طەبەقما ژ نارى جەھىم
 ئەشهر دايە تا ساقى عەرشى ئىلاھ
 وەكى مەوجى بەحران د ھەف وەربىن
 موھەبىيا ژ بۆئەھلى كوفر و عقاب
 تىرى سەممى قاتل ژ بۆ قەمومى زار

ژ كەس رەنجه نەبۈوه ل وى عادەتە
 ژ وەقتا ووجوود بۇو ژ كەتما عەددم
 ژ ھنگى كو من دىتىيە ئەف مەلەك
 ب كەس ۋە كەننەن وى نەكىيە تو جار
 ل نارى جەھەننەم دكت ھايە ھا
 سەقەر ئەو قەدەر ژى دكت خەوف و بىم
 نەبى گۆ: بچىن دا دەمەك ئالى وى
 جەھەننەم چەوايە بېرسىن دەمى
 ب فەرمانى سولطانى صاحب خەبەر
 ژ بۆ مالكى بىر پەيماما حەبىب
 طەرەبدار بۇو مالكى سەھمگىن
 عەجەب ضەھەكى تازە كر بىن حساب
 ب وەجىنى طەلق گۆ: (سلام عليك)
 ژ ئەمەد ۋە مۇشتاقى دىدارام ئەز
 ئەمر كر حەبىبى ژ بۆ مالكى
 طەبەقما ھلينە ژ سەر ۋەسى وى
 ھلينە ژ بەر من نقاب و حجاب
 ب فەرمانى سولطانى بەيت و حەطىم
 د (تحت الشري) دى جەھەننەم سياھ
 لەھىبىن جەھەننەم وەسا را دېن
 ژ عەدد و حسابى زىادە عەذاب
 حەيات و عەقارب كەلەلەپىن نار

(۱) ئەقە دىرى وى رىوايەتىيە يا مەدھامشى بۆرى دا قەگىزى.

جمال و وهادى کوتىدە عەجب
 صەناديقى زنجير و ئەغاللى پى
 ژ خەوفا خودا شاهى نالىندە بىو
 ژ ئەحوالى ئومىمەت سوئال كر رەسول
 بىيىزە ژ ئومىمەت گونەھكارى وان
 وها گۆت جىرىلى با سەدىز
 بىزان هەفت طەبەق نارى دووزەخ خودا
 ھەچى مەنزلا بەرتىن بىت يەقىن
 سەرى ھەفت طەبەق جايىن ئومىمەت بىزان
 حەبىب گۆتى دىسان ژ بۆ جەرەيل
 ئەشى نارى ها بۆچ ھنده سياھ
 وها گۆك مەعبۇدى پاكى وددۈد
 ھەتا سورخ بىو ئاتەشىن لەبىدار
 سېپى بىو ئەمۇي ئاگرى پى ئەشەر
 وها بىو سىيەھ مايە تارى و رەش
 عەجب بەنەكى پىسى دا دووزەخنى
 ل دووزەخ تەماشا كو كر موصطەفا
 يەكى دى لەبى وى ب مقاراضى نار
 ژ فەرقى سەرى تا ب پۇويىن قەلەم
 كىيە ئەف؟ سوئال كر حەبىبى خودا

ژ ئاتەش ھەمى پىر جەزا و تەعەب
 موھەيىا ژ بۆئەھلى ذنوب و كوفر
 ژ بەر ھەيەتا نارى گىرەندە بىو
 ژ جېرىلى كاي پەيکى وەحىيى قەبۇول
 چسان دى بىت حالى دەر نارى وان
 ژ بۆ پادشەھ كاي شەھىن سەرفراز
 ووجۇودكە ئەيىا پادشەھىن ھودا
 سەھلتەر دېت ئەمۇز يى ئەسەھلىين
 ژ بۆ وان ۋە (فى الجمله) راحەت بىزان
 كە ئەي حاملى وھىيى پاكى جەلیل
 ژ وى نۇورى كىشايە ذاتى ئىلاھ
 سىن جاران ھەزار سال كرييە وەقروود
 د پىن وى وەقروود دايىھ وى سىن ھەزار
 ووقروود كر فەستان سىن ئەلەفى دېگەر
 ئىلاھى ژ وى سەلب كر نۇورى گەش
 كوئەھلى عەذابى بىن ئاواھىنى
 ب دىدە عەيىان دىت ئەھلى جەزا
^(۱) دېرپىن زەبانى ھەزار ھەزار
 دكىيەن ھەمى جلدى وى (لا جرم)
 جەواب دا: سوخمن چىنى ناپارسا

(۱) ئىن حبىان (۵۲) د حەدىسەكى دا ۋەچىكەتىز كو پىتغەمبەرى - سلاپلى بن- ھندهك زەلام دىتن دەقىن وان ب ھندهك مەقسىيەن ئاگرى دەتەنە بىن، و دەمىن وى پىيار ژ جېرىلى كرى: ئەفه كىنه؟ وى گۆت: ئەفه خوتىبە خوبىنەن ئومىمەتە تەنە، فەرمانى ب باشىيەن ل خەلکى دەن، و خۆ ژ بىر دەن..

کەسى كونەمامى بىكت بى حىيا
 يەكى دى دەۋىتى وي تىرى خۇون بىو
 سوئال كر كىيە ئەف خەبىشى يەئووس
 يەكى دى كو ئاگر دخوت هەر زەمان
 سوئال كر كىيە ئەف خەبىشى مەھىن
 ربا كى بخوت حالى وي ئەف بتن
 يەكى دى دەۋىتى وي تىرى نارى گەش
 سوئال كر كىيە ئەف د نارى جەھىم
 يەكى دى سەرازىز ئاوىختە
 سوئال كر كىيە ئەف د حالى نەپاك
 يەكى دى تىرى عەقرەب ئەعضايانى وي
 سوئال كر كىيە جىفەوارى خەبىس
 يەكى دى كو پۆشىدە زاتش لباس
 سوئال كر: چ شەخصە ئەققى بى نموا؟
 ژنگ دىت سولطانى صاحب عەقل
 سەر و ropy و پەھلۇو تىزىنە ژ نار
 سوئال كر گوناھنى ئەمۇي قەھچەئى
 جەواب دايە مالك ژ بۇشاھى جان
 ژنگ دى دناش ئاگرى بى ئەمان

ئەڤە حالەتى وي د رېۋە جەزا
 زەبان (أز) قەفا ھندە بىرۇون بىو
 جەواب دا: خودانى يەمینى غەمروسو
 زكى وي ددرېت ب ئاگر چۈنەن
 جەواب دا رىاخوارى ناپاكى دىن
^(١)
 ئەگەر پۇز بىتن وەگەر شەفت بتن
 ژ وي تىيت وەك جىفە بەنا نەخۇوش
 جەواب دا كە خۇوردىست مالى يەتىم
 گەلەك زفت و قەطران ل سەر رىختە
 جەواب دا گونەھكارى بى خەوف و باك
 دخۇون تىيىكىدە عەقرەب سەرپاپىيى وي
 جەواب دا ئەڤە شاربىي خەمرى پىيس
 شەكم پىز عەقرەب مەزىن وەك پەلاس
 جەواب دا كو تارك زەكات و صەلا
 ھەمى ئاگرن گىسووئى ناف مل
 كونارلى دېچت شوبىي پۇشى بەيار
 موعەذىدەب دېت ھندە دەر دۇوزەئى
 نەپۇشى ئەمۇي ropy ژ نا مەحرەمان
 كو دىوانە بىو لەب وەكى دۆھەبان

(١) د وى حەدىسىن دا يَا بوخارى و موسىلم ژ سەمورە ۋە گۈھىزىن، ئەوا ل دۇر وى خەمنى دىزىرت يَا
 پىيغەمبەرى دىتى ھاتىيە كو وى د خەمنى دا -نە ل شەمە مەراجىن- زەلامەك دىت د روپىارەكىن خەمنى دا
 بىو، و ل سەر لىيغا روپىارى زەلامەك ھېبۇو تىرى بەرل نك بۇون، ھەر جارەكَا وى زەلامەن د روپىارى دا خۇ
 نىزىك دىك دا دەركەفت، ئەمۇي دى بەرەك تىن وەردەن دەزقاندە جەنى وى... و گاڭا پىيغەمبەرى سلاڭ لى
 بن- پسيار كىيە ئەنلى ئەمۇي كىيە؟ گۆتنى: ئەمۇ ئەنلى بىن رىابىن دەخزت.

جهواب دا: ل سهر مهیتى بسو نهوحه‌گمر
 د گەل نهوحه‌ئى رەش دپوشى چونان
 ترى نارى دووزەخ د بەطن و دەۋە
 ل سەر سىنه و بەر ترى نار و مار
 دىيىشت عەذابى د نارى شەدید؟
 رضاع دايە بى ئىنى زەوجى حەبىب
 دو صندوقى مازن مۇزىيەن د نار
 ل بەر ھەرىيەكى چەند مەلەك دانىيە
 دىن دەفعى ئاگر مەلائىك ژوان
 عەذاب ذەررەيەك ناگەن وان تو جار
 تو حالى ئەقان ھەردوکان بېزە من
 د ناف پىتىئى نارى بى زەحمەتن
 ژقان يەك بزانە تو نۇوشىرەوان
 د حۆكمى خوه دە وى عەدالىت دىكىر
 چىرا دەر جەنەنەم فەرمۇودگار
 كو ئاساسى جىود و سەخا دانىيە
 ب نارى جەنەنەم موعەذىب نەكىر
 ب عەدل و سەخا ھەردو مەشەپور بۇون
 وەلى چونكە قەنجبى ل دونيا كرن^(۲)
 ژنارى جەنەنەم سەلىمن سەلىم
 خودا دى ل وى رەحم سەد بار كت

سوئال كر كىيە ئەف ژنا بى مەھەر؟
 مەحسىن دىكە عەد ژ بۆ مۇرددىيان
 بىين حالى وى قەھچەكى ھەر ئەۋە
 ژنگ دى د ناف ئاتەشى تىيزاز^(۱)
 سوئال كر: چىرا ئەف ژنا بى ئومىتىد
 جهواب دا ژ بۆ طەللى خەلقى غەربىب
 ژ پاش دىت پىغەمبەرى نۇوردار
 د ھەر صەندقەك مۇردو مەك دانىيە
 دەما لەھبەئى ئاتەشىن تىتە وان
 ئەذىيەت ژ بۆ وان تو نىنە د نار
 ژ مالك سوئال كر حەبىبى مەزن
 چ شەخىن چىرا ھنده دەر نعمەتن
 جهواب دا كە ئەمى فەخرى ھەردو جەنەن
 ل سەر ھنده عالىم رىاسەت دىكىر
 خودا رەحم لىنى كر نەسۈزى ب نار
 رەفيقى دىگەر حاتەمىن طائىيە
 ژ فەرتا سەخا وى خودا رەحم كر
 ب كوفرا خوه چەندان كو مەغروور بۇون
 كەتن نارى دووزەخ چ كو كافن
 چۈزەممەت ژ بۆ وان تونە دەر جەھىيم
 مۇسلمان كو عەدل و سەخا كار كت

(۱) د دانىيَا (قۇغۇ) دا ھاتىيە كود ھندهك دانىيەن دا (تىيزار) ھەمە.

(۲) چۈرۈپ ئەتتىن دورست د دەر حەقا ئان رەنگىن عەزابى يېئى شاعر قەدىگۈھىزىت ب بەر چاقىن مە نەكەفتىنىه.

د نیش حورئ غلمان بیت فه‌رخاک
 نه مالدارم ئەز سیم و زدر بەذل کم
 نه قەلبەک ضەعیفە بکم خەشیه‌تى
 ئومىیدم نەھن غەیرى رەحما رەحيم
 بىدە بىر مە ئىرۇ طەرىقا ھودا
 موعەذىب مەكە من د پۇزى جەزا
 موشەرەف ب وەصلا نگارا كوبار
 گران كە ل رووحى تو عشقا كەبىر
 ل ئاوازى خامە بکم نعمەئى
 ۋەگىپاند مالك طەبەقەل سەر
 زەبانى و زنجىر و غلىل و عقاب
 چسان بىت د نار حالى ئى ئۆممەتى
 ۋەگەپىا كو دىسان بىيىت سەقەر
 نەھىيەلا كو دىسان بىيىت سەقەر
 چرا تە نەھىيەلا بىيىن عەذاب
 كە ئەى سەرۇدەرى مەفخەرى خاص و عام
 موبەددەل دېت ئەو ب باغى نەعىيم
 جەھەننەم دېيتىن بەشتەك عەجىب
 ژئاگر ئەوى نىش گەرمى برى
^(۱) دېت عەينى باغانەك ژ خولدى بەرين
 ب رووحى نەكىشى عەذاب و جەفا

تەنەععوم بىت وى د فردوسى پاك
 ئىلاھى نه سولطانم ئەز عەدل كم
 نه غىرەت د من د بكم طاعەتى
 توھى دەست و زار و ذەلیل و لەئىم
 د گەل من ب رەحما خوه كى ئەھى خودا
 بىدە خاطرى (سید الأصفيا)
 بکە (عبد الرحمن) ھىسىرى زار
 ب جوز راھى عشقى مەدە بەر فەقىر
 وەرە رووحىا بىمە سەر قصصەتى
 ژ پاش دىتنىا وى عەذابى سەقەر
 ژ بەر شاھى عالىم ۋەشاردن عەذاب
 حەبىبى خودا چوو د گەل حەسرەتى
 هنك چوو ژ وى موصطفايانى كەريم
 ۋەكىر جىرەئىل شەھپەرى خوه ل بەر
 ژ بۇ وى رە گۆشاھى عالى جەناب
 ب زارى كە عەرض خەدمەت كەلام
 ئەگەر جارە دى تو بىيىنى جەحيم
 ژ بەر شوغۇلەيىا نۇورى وەجەن حەبىب
 دەما بەرقى نۇورا تە دا ئاگرى
 ئەگەر ئەۋە سەفەر ژى بىيىنى يەقىن
 ئىلاھى ب نۇورا روخى موصطفا

(۱) چو راستى بۇ ۋەن گۈتنى مە د رىوايەتىن دورست دا نەديتىيە، و چو مەعنა بۇ ھندى نىنە جارا دوون ژ نوى ئەۋە ب سەر ئاگرى دا بىت!!

ژئهودل ده ما را بتن (أز) قوبور
ئیلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

بەشتى بىدە بەر ژ وى راھى دور
كەپ و لال و گيڭىز تۈننە مەدار

بند ثامن و عشرين

در رفتن رسول خدا صلی الله عليه وسلم ببیت المعمور^(۱)

کو یه ک جورعه نادم ب سه د ملک و مال
کو سه رگه رم ب بم ئه ز بریشم که لام
چو مدد هووش بم دهست ب ئاواز کم
هه می فکرا عالم ل من طهی بکت
بکم چه رخ و بازی چو دؤلا بی ئاش
بزانه د دل ده م زه حفن ئه لام
دکیشم د هه رد هم هه زار ئاه و زار
و وقووف گرت و هصله ل سه ر علمی کاف
چسان نه ظم کم بهیت و شعری شیرین
ژیه ک جانب ئلحاجی (ما لا یطاق)
نه ظم کم هنک بهیتی بی ئختیار
هلانی ب ئسناد و له فظی موبین
سووی مه سجدی بهیتی مه عمور^(۲) چوو

بده ساقیا ئابی ئاته ش مثال
بده دهستی من زی هنک طاس و جام
هه تا عاقلم ئه ز نه شم ساز کم
بده شهربه ته ک دل ژ من حهی بکت
بدم دهستی خوه خامه ئی سه ر ته راش
قەلم ئهی قەلم ئهی قەلم ئهی قەلم
جودا مامه (أز) دلبه ری نازدار
مه دلبه بویه عهینی سیمه رغی قاف
فره دح چوون نه بیتن د قەلبی حمزین
ژیه ک جانبی که شمه که ش (أز) فراق
چ کم ئه زل من بویه چار و نه چار
ژ راوی بزان من روایت چو نین
ره رسولی خودا چوون هنک دوور چوو

(۱) ئەف بەندە د ددر حەقا چوونا پیغەمبەری خودى دايە سلاخ لىن بن- بۆ (البيت المعمور).

(۲) بەيتا مه عمور ئاشاهييەكى مەزن و پېرۆزه، رۇوگەها خەلکى عەسمانى حەفتىيە، كا چاوا كەعبە رۇوگەها خەلکى عەردىيە، ژ حەدىسەكى يا بوخارى (۳۲۰۷) و مولىم (۱۶۴) ژ ئەنسى كورى مالكى ۋەدگەھىز دئىتە زانىن كو ئەو يال عەسمانى حەفتى، و هەر رۆز حەفتى هزار ملياكەت بۆ طەواوتنى و عىيادەتى دېنى، و حەتا قىيامەتى ئەو نازىرىنى ۋە، و پیغەمبەری سلاخ لىن بن- ئىبراھىم ل وېرى دىت بۇو، پشتا خۆ دابۇو ۋەن بەيتى.

کەلامى فەصىح من بەپىستى ب گۇوش
 كو عصيان دەما بۇ ژئادەم ظۇھور
 ل ېرويى زەمین ما حەزىن و مەلۇول
 عەفۇو بۆ هنارى خودايىن رەحيم
 د ړوويى زەمین ما يە ئادەم وەحيد
 ژ مەولا دوعا كر ب پانسىد نياز
 دوعا وي قەبۇول بۇو د وى ساعەتى
 دەرانى خودا بەيتەكى نازدار
 ئەمر كر نوزۇول بۇو ل سەر عالەمى
 طمواف پى دكى ئادەمى ھەر زەمان
 ل وى حالەتى خانەئى پې فوتۇوح
 دەما ھاتە ړوويى زەمین ئابى پې
 د چارم سەما جى ددا خانەئى
 وەكى (کعبە اللە) ل سەر ړوويى ئەرەز
 ژ جېرىلى پېسى شەھى ئەنۇھى
 جەواب دا كە ئەش شاھى ئەرەز و فەلەك
 وەلىنى رېزى جومعە ھەزاران ھەزار
 مۆئەذن سەرافىل ئىمام جېرائىل

ژ وي راوىيى نوكىتەدان تىز ھووش
 ژ ناڭ باغىن جەنەت خودا كرد دوور
 دوعا كر ژ مەولا ب حەققى رەسول
^(۱)
 ژ بۆ حورمەتا وي نەبىيىن كەريم
 ژ بەر وەحشەتى كەفتە حالى شەدید
 دەرينە ژ قىن وەحشەتى جانگۇداز
 ژ يەك دانە ياقۇوتى (أز) جەنەتى
 مۇرەبىھەع ژ ياقۇوتى سورخى كوبار
 تەسەللى ب وي دا دلى ئادەمى
 د گەل صەف و ئەفواجى قوددوسىيابان
 دەوام كر ھەتا وەقتى طۇوفانى نووح
 خودا ئەھلەنلى ب ئەسمانى بر
^(۲)
 موحاذى ل سەطھى ئەقى كەعبەئى
 مەساحە بچۈك و مەزن طۇول و عەرەز
 ل ۋەر (بەيتى مەعمۇر) پېر يان تەھى؟
 طەموافي دكىن پىن جەمیعى مەلەك
 فەرشتە دېن تىيە جومعە گۇزار
 وەلىيکن خەطىيىتى مەلەك مىكەئيل

(۱) ئەث چەندە د حەدىسەكتى دا ھاتىيە حاكم (٤٢٨) و بەيەقى (دلايىل النبؤة ٢٢٤٣) ژ عومەرى كورى
 خەططاپى قەدگۇھىزىن، و سەنەدا وى يَا دورست نىنە وەكى بەيەقى دېيىت، بەلكى ئەھلەنەر وەكى ئەھلەنەر
 وەكى ئىمامىن ذەھەبى دېيىت.

(۲) د ھنەك رىوايەتان دا ھاتىيە كو (بەيتا مەعمۇر) دكەفتە ھنەقى (بەيتا حەرام)، بەلنى بىزى د گەل مە كو
 د رىوايەتىن دورست دا ھاتىيە كو بەيتا مەعمۇر دكەفتە عەسمانى حەققى، نە يىن چارى وەكى شاعر
 دېيىت. و ئەم مەسەلە شاعر قەدگۇھىزىت ل دۆر تۇوفانان نووحى، مە د چو رىوايەتىن دورست دا نەدىتىيە.

صلات و سلامان ل سه موصطفا
 ئىشە كارى وان هەر دەم و ساعەتى
 دو خوول كر حەبىيى خودا دەر دەرون
 هەمى مونتەظر بۇ شەھى ئەنبىيىا
 دو رەكعەت نەواقل د بەر وان حەبىب
 ل قودسى ئىمام بۇ ز بۆ ئەنبىيىا
 ظەھور بۇويە فەضلا رەسوللى خودا
 ز بۆ ئەھلى ئەرض و سەما شاھە ئەم
 چىرا رووحىيىا دى بكتىشى ئەلەم
 ز مەوجا گوناھان مەترىسە چونان
 ل ۋە خەتم كم بەندى بەيتا سەما
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار
 خودايىا ب حەققى نەبىيى ئومى

دخوازن ھەمى (أز) جەنابى خودا
 دېھخشن شەوابى ژ بۆ ئۆممەتى
 ھەزار صەفدى قوددوسىييان حاضرۇون
 كودا بىت ئىمام ئەۋۇز بۆ قودسىيىا
 عەقد كر ب ئەركان و شەرتى عەجىب
 ل ئەسمان ژ بۆ صەفدى قوددوسىيىا
 تەماما ل سەر ئەھلى ئەرض و سەما
 د دۆنيا و عوقبا شەھنشاھە ئەم
 چو فەخرا مەيە شاھى عالى عەلم
 چو ئەحمد مۇھەممەد ھەيە كەشتىبان
 بكم بۆ خوه بەيتەك نياز و دعوا
 كەپ و لال و گىزە تۈنۈنە مەدار
 عەفوو كى تو لەطفى ژ ذەنباڭ ھەمى^(١)

(١) ئىش مالكە د دانەيا (فەھمى) ب تىنى دا ھەيە.

بند تاسع و عشرين
در نشستن رسول خدا صلی الله علیه و سلم بر شهپر جبریل
و رفتن ببهشت برین و هر چه مشاهده کر^(۱)

د ناف ساغھری کو مزاج عەنبەرى
 بکم جلوه سەر سەطھى هەفت ئاسمان
 عەيانا بىيىن بکم قصصەتى
 مە بکرا ل سەر خامە ئەمرەك شەدید
 مە بىيانە وەزنى ب نوطقى سەلىس
 دلى شاعران تىك بگرتا ئەلەم
 نەما من نە فکرەك نە نوطقەك دەلال
 بزانە كو كەفتەم ژ قام و پىيا
 دلى پە ئەلەم پى بىت داغ و كەى
 نەظم كم ھنك شعرى شىريين بەيان
 وها گۆت جبريل ب ئەمرەن خودا
 تە دەوران بکم دەر بەشتى عەزىز
 شەھى زەمزەم و قبلەگاھا جەلیل
 ب شەھپەر سوپى ئان بەشتى بەرين
 كو جەنھەت ژ روويەت بىت پە ل نوور

بده ساقىيا بادئى كەوشەرى
 كوفارغ ببىم ئەز ژ عەقلەن گران
 يەكايەك قوصۇرى د ناف جەنھەتى
 ئەگەر من ھېبوو يَا ژ وەصلەت ئومىد
 گەلەك بەيت و شعرى نەفيىسى نەفييس
 تەھىيىور باما عەرب با عەجەم
 وەلىيەن ژ هجرانى يارا شەپال
 ئەگەر دەستگىرى نەكى ساقىيا
 مەددەد كارى من بە ب يەك جامى مەى
 روایەت بکم ئەز ژ چەند راویيان
 دەما بىو ژ بەيتا سەما ئەو جودا
 ل سەر شەھپەرى من سوار بە تەمیز
 سوار بىو ل سەر شەھپەرى جەرەئىل
 ب پەرواز ھات جەرەئىلى ئەمین
 تە ئەمشەب ببىم ناف بەشتى و حور

(۱) ئەث بەندە د دەر حەقا سوباريونا پىغەمبەرى خودى دايىھ - سلاٹ لىنى بن- ل سەر شەھپەرى جبريلى، و
 چۈونا وى بۆ بەھەشتا بەرين و هەر تىشىتەكى وى ل وىرىتى.

قەدەم بوسە کن ئەحمدەدى شەھریار
 ژ عەکسا جەمالى خوھ گولشەن بکن
 ل وان بوويە جەنھەت چونارى جەھيم
 ب دیدارى ئەجىا كە وان يەك زەمان
 سەراسەر ب مۇشتاقى دیدارى تە
 ژ دیدارى وان فارغى (ايىن چىن)
 ل دەردى دلى وان طەبىبى طەبىب
 مۇنەوودر بکن قەلب و رەوشەن بەصر
 نە دووزەخ دبوو نە بەشتى ئىلاھ
 يەكى كوررە عالىم ئەھۋى خەلقە كر
 ژ بۆتە هەمى وي كىرن ددر ووجوود
 ژ بۆتە خودا ئىنس و جن دانىيە
 تو مەوصووفى (الولاك) و (طاها) تەمنى
 د گەل صەفەفى كەررووبىيان و سورووش
 موحەققەق توبىي ذاتى (خیر البشر)
 سوی آن بەشت پر از مىوه شد^(۳)
 ژ سولطانى عالىم ب نەصەرا صەريح^(۴)

صەفەنى حور و غلمان هەمى ئىنتظار
 ژ نۇورا تە ئەو دىدە رەوشەن بکن
 ز بەس ئىشتىاقا حەبىبى كەرىم
 وەكى شەمسى خاودەر طولووع بە ل وان
 هەمى حورى جەنھەت بىرىندارى تە
 نە مۇشتاقى حورى دەلالى يەقىن
 وەلىنى بى شەكىبن ژ حوسنا حەبىب
 ژ نۇورا جەمالا تە ئەو سەرتەسەر
 تۈنەبوا د عالىم ئەيا پادشاھ
 دەما بايى (أحبيت)^(۱) مەولا ۋەكىر
 ژ عەرشان حەتا فەرسى شاھى وەدود
 ژ بۆ جوملە تو علەتىنى غائىيە^(۲)
 تو مەقصۇودى (أز) كاف و نۇونا تەننى
 مەلائىكە هەمى بۆتە خەلقە ب گۇوش
 تو سولطانى خەيلىن روسول سەرتەسەر
 (پس انگاھ جبرىل در جلوه شد
 ژ راوى مە زانى ب نەقلا صەھىح

(۱) ئەقە ئىشارەتە بۆ وى حەديسا بىن بناخە: «كىن كىنزاً مخفياً لا أعرف، فاحببت أن أعرف فخلقت خلقاً عرفتهم، فبى عرفونى».

(۲) علەتىنەغانىيە (العلة الغائية): ئەو تىشىتە يېنى تىشىتكىن دى ژ بەر وى چى دېت، يەعنى: ئارمانجا تىشىتە چىبىوو، دېتىت: ژ بەر تە -ئەي پىغمەبر- هەر تىشىتكىن هەمى يېنى چىبىوو، و وى ئەقە هىزەر ژ وى حەديسا بىن بناخە وەرگەتىيەتەوا دېتىت: ((الولاك لاما خلىق الأفلاك)).

(۳) يەعنى: پىشى هىنگى جبرىل ئاشكەرا بىو، و ب نك بەھمىستا تىرى فىيەتى ۋە چۈر.

(۴) بوكارى (۳۴۶) و موسىم (۲۶۳) ئەندىز ژ ئەندىز كورى مالكى ئەندىز.

ئەوی جەننەتى پاک زىبا سرشت
 د گەل ھەفت طەبەق ئەرض و بەحرى گەلهك
 وەكى طەيرەكى سەر جەبەل كت قيام
 كو بۆرى نەئو د مەسطورى مە
 چو يەك حىبىه گەندوم تو بىخى دەھان
 ژ قەھر و غەضەب دووزەخە هەمچونان
^(١) ژ قەھرى گەلهك پېترە (بالديل)
 د عصيان تەلەف كر تە ئەۋەنچەند سال
 رەحىمە ل سەر جوملەئى ئىنس و جن
 ل نك خالقى ئەرەھم (أز) دا و باب
 موھىيىما ژ بۆ ذەبىدارى زەبۈون
 درېزىت ل سەر موجرمى ذەبىدار
 ژ مەولايى خوه سائلى رەحمەتە
 عەفۇوە غەفسۇرە قەرييە موجىب
 ب مثلى بخار و رمال و چىيا
 كەلامى قەديمە كە (لا تقنطوا)
 كو دىسا بچىنە ل سەر قصصەتى
^(٢) ل سەر شەھپەرى جىرەئىل بۇو سوار
 هەتا دەرگەھى ئەو بەشتا ب ناز

ل سەر ھەفت طەبەق ئاسمانە بەشت
 وەلىن ھەفت طەبەق ئاسمان و فەلهك
 تو (بالفرض) باقىزى دووزەخ تەمام
 د گەل دووزەخى جوملە مەذكۈرى مە
 ھەمى فەرض كى جى بىت دەر جنان
 چىكىو چىبىو (أز) رەحمى مەھولا چونان
 عەيانە كورە خودايىن جەلەيل
 مەترسەئەيى رۇوحىيىن پىر و بەال
 كورە فەفارى ذەنبە خودايىن مەزن
 ئەۋەنچەن بىن قىاس و حساب
 لەبالەب ھەمى خزنىيە كاف و نۇون
 د خزنىي دە ناھىيەن كەردگار
 چو رووحى ژ عوصاتى ئەۋەنچەن بىن حساب
 خودا دىن بىت رەحمەتەك بىن رووحىيى
 ئەگەر چ ذۇنۇوبىن تەنە رووحىيى
 ژ بۆ جوملە ذەنباڭ مۇھىطە عەفۇو
 وەرە ئەھى قەلەم بىكە خەممەتى
 (مع القصة) شاھنەھى ئەختىيار
 ب پەرواز چوو قاصلە سەرفراز

(١) بوكاري (٧٤٢٢) ژ ئەبىو ھورەيدى قەددىگەھىزىت، دېيىش: پىغەمبەرى - سلاڭ لىنى بن - گۆزت: ﴿إِنَّ اللَّهَ لَمَا
 قَضَىَ الْخَلْقَ كَتَبَ عَنْهُ فُوقَ عُرْشِهِ إِنَّ رَحْمَتِي سَبَقَتْ غَضْبِي﴾ و ئەۋەنچەن بىن قىاس و حساب
 ئەن گۆتنىيە ياشاعر دېيىش.

(٢) مەسىلەلا چۈونا پىغەمبەرى - سلاڭ لىنى بن - بۆ بەھەشتى، ب ۋەن بەر فەھىيە شاعر دېيىش، مە د چو
 رىوايەتىن دورست دا نەدىتىيە.

ندا دایه جبریلی وئ ساعه‌تی
 رسولی کو (طاهه) ژ بۆ خلعته
 ده‌ما گوش کر خازنی ههشت طبیعه
 ب ته‌عجیل پابوو د گەل قودسیان
 ده‌ما دیت رضوانی شاهنی هودا
 هزار جار مالین د خاکنی قەددم
 مەلهک (أز) کران تا کران جەمع بون
 هەمی هاتن و لى قەددم بوسه دان
 ب غولغول کەتن قسمی رووحانیان
 د پاست و د چەپ د مەلهک بى حساب
 بشاردت گە حور و غلمان هەمە
 هەمی حوریان خەملنی تازه لباس
 ژ ئستەبرەق و سوندوسەن وان دبەر
 هەمی حوری زولفی خوه دانین د راه
 بەشتى خوه تەزىينى دا (این چىن)
 ژ پېشىھە مەشىن جوملهئى حوریان
 موزدیيەن ئەمی جوملهئى جەنەتى
 ژ عەددادا حساب و كتابان بروون
 ژ دەنگى صەلات و سەلامى مەلهک
 ب جان و ب دل ئەم دکن خدمەتى
 مە ئوممیيەدە (أز) كردگارى مەجید
 د ژىرى لۋائى حەببىتى مەزن
 ده‌ما چوو دخوول كر بەشتى ب ناز

ل رضوان ۋەكە دەرگەھىن جەنەتى
 ئەمی هاتە ئەمشەب ب مەمانى تە
 ئەمی نامى پاكى رسولى ب حەق
 ۋەكەر ئەم نەفەس دەرگەھىن بەر جنان
 خوھ ئافيتە بەر پايىن وي چۈون گەدا
 روختى خوھ فرشتان و رضوانى ھەم
 ب جان جومله پەروانەئى شەمع بون
 موشەرەف ب نەعلەش ھەمى بى گۇمان
 تەزەلزول كەتە صەفەنی كەررووبىيان
 سەلاملىغ كىشانە ھەمى دەر رکاب
 د جەنەت دە بسو شاھى و زەمزەمە
 ۋەپۈشىن ھەمى بەرگى نۇورىن ئەساس
 مورەصصەع ھەمى تەخت و تاج و كەمەر
 ل سەر دا بچىت ئەم حەببىتى ئىلاھ
 كە (أَزْلَفَتِ الْجَنَّةَ لِلْمُقْتَيْنَ)
 ژ ئەمودل ۋە كەفتەن د نەعمل و پىيان
 كوشانى جەنەن ئەلتەتلىقى دەتى
 مەلهک حور و غلمان ھەمى حاضرون
 تەزەلزول كەتە جسمى ھەر نەھ فەلهەك
 ب تەسبىح و تەھلىلىتى چۈون جەنەتى
 د وى روزى دلدووزى حەشرى شەدىد
 تەبائى ھەتا ناف بەشتى بچىن
 ئەمۇي پادشاھى خودان سرر و راز

تەماشا ل جەننەت کو کر موصطفا
قوصۇرى د عالى ژ ياقروت و دور
ئەقى موسىنەد و باغ و قەصر و قوصۇر
مۇنۇوھەر ب نۇورا شەھى (لا يزال)
درەختانى دلگەش ھەمى لەعل و دور
مۇودىشىھ مۇزەيىمەن ژ نۇورا خودا
ژ حۇران و غلمان كران تا كران
د دۈن جەننەتى شاد و خورەم گەلەك
عەجائب غەرائىب ھەمى دەر بەشت
ئەگەر ئەز بېيان كم د گەل ئىنتخاب
وەلى من بېيان كر گەلەك موختمەصر
درىڭ دا نەبت چى نەبت ژى مەلال
گەلەك قەصر و باغ و مەلاتك بەدىد
يەكى دارى طوبىا دېاغى بەشت
ھەچى خانەيە شاخەكى ئەو درەخت
نەياپەت ھەچى مەنزىلە دەر جنان
ھەچى مۇشتەھايىن خودا چىكىرى
ل ھەر شاخەكى سەد ھەزار و درەق
دەما بىت نەسىمى بەشتى ب ناز
ژ وان تىت ئاوازى چەنگ و رەباب
ل سەر ھەر و درەق سەد ھەزار موطريان
زەمین زەرر و سىمەستى خالص عيار
حەصاتى د نەھران ژ دورر و گۆھەر

نەظەر كر ھەمى حۇور و غلمان وسا
وها رەنگە ئەلماس و لۇئۈئى پۇر
زەرى سورخى خالص بەرى (أز) قوصۇر
عەجب نەشمى و پىر ظەرىف و دەلال
ژ ئەنسواعى شىرىنى و مىبوھ پۇر
ژ بىر سەر فرازانى راهى ھودا
قەھەسطانە مۇشتاقى طاعەتكەران
تەماشاکىن باغ و حۇور و مەلەك
گەلەك دىت سولطانى نىكىو سرشت
گەرەك نەظم كم ئەز ھەزاران كتاب
ژ بەر خۇوفى تەطۋىلى تەعجىز ئەڭر
مە تەننظىمىي وان موختمەصر كر دەلال
ھەتا كو بىن دارى طوبىا رەسىد
ھەمى ئەصل و فەرعەش ژ عەنبەر سرشت
ھەيە لىنى ھەمى غورفە و قەصر و تەخت
ژ طوبىا ھەيە تىدە فەرعەك چونان
د شاخەك ژ طوبىا موھەيىا كرى
ل سەر خەلقى كىيە خودايى ب حەق
عەجب ئەمە و درەق دى بىن دلنەواز
د گەل عوود و طەنبۇر و نەي بىن حساب
طەرەبسازە گۆيان ژ بىر سامعان
ب ھەر چار طەرف جۇوبىي كەۋەھەر گۇذار
رەوان جۇوبىي تەسىنىمەن ھەرددەم ل سەر

طویسون ل سه شاخن نهغمه گوزار
 ل هەر شاخە کى مەیودها پەنگ رەنگ
 د ئەطرافى وان جۈوبىن كەۋەر رەوان
 ب قوربانى يەك سەد ھەزاران شىرىن
 رەوان دى دېئىن تەمام چار جۆ
 يەكى خەمرى پاڭى طەھورى شىرىن
 وەلى تىكلى ھەف نەبۇون ئەي عەجەب
 ژ جنسى گوھەر تىدەيە بى قىاس
 ب ئەذكار و تەسبىحى پىزەمىزەمە
 چ نەھەن ئەقان نەھەری صافى شىرىن
 قەمۇي طەعمدارن عەجەب عەترنال
 كوتىن دائما ب جەرى و رەوان
 كە ئەي شاهىن (الولاك) اى صاحب قەبۇول
 وەلىكىن نازام ژ كۆتىن ئەبەد
 مە دىنە ئەقان نەھەری جارى مودام
 ژ مەولا سوئال كە كۆپى زانىيە
 نىشان دە ب من مەنبەعنى ئابى قان
 ب شەھپەر ھەلینە حەبىبى ئەمەين
 ل شەھپەر سوار كە شەھى ئەبطەھى
 ھەتا چۈون گەمان سورغزارەك ب نۇور

گول و لالە تىدە ھەزاران ھەزار
 ژ هەر مورغەكى تىت سەد صەوت و دەنگ
 گىاهى كولى شىن دېت زەعفەران
 تىشى حىورى نازدارى پاڭى شىرىن
 د نىش جەننەتى سەيىدى موشك بۆ
 يەكى شىر و يەك ئاب و يەك ئەنگەبىن
 د ناف ھەف دە جارى دېن رووز و شەب
 بنى وان ھەمى دۈر و ياقوقوت و ماس
 د مەجمۇوعى جەننەت دېئىن ھەمە
 سوئال كە حەبىبى ژ (روح الأمين)
 ژ كۆتىن دېن كۆئەقان نەھەری پاڭ
 ژ بۆ من بەيان كە چ حالە ئەقان
 جەواب دايە (روح الأمين) بۆ رەسول
 دېن حەوضى كەوشەر^(۱) ب ئەمەن خودا
 چوئىنام و وجىودى شەھىن (لا ينام)
 ژ سەرچەشمەئى وان خەبەر من نىيە
 رەسولى سوئال كە كە يا رەب ئەمان
 ندا ھات بۆ جەرەئىلى ئەمەن
 ژ پاش جەرەئىلى ب ئەمەن خەفى
 ب پەرواز چۈو چەندەكى راھى دۇور

(۱) د روایەتكىن دا يَا ئەحمد (۷۵۱۷) و بخارى (۱۲۰۲۷) دەستىن كە دئاشا وىدا ديت مىكە، گۆتە جەرىلى: ئەقە چىيە؟ وى گۆت: ئەقە ئەمۇ كەوشەر يَا خودى دايە تە.. و ئەم مەسىلە دى يَا دويير و درېز يَا شاعر دېئىت، مە چو بناخە بۆ نەدىتىنە!

هەمی مشک و عەنبەر زەمین سەرتەسەر
 تىرى (أز) درەختانى پاكى سەھى
 ژ يەك دانە دورا سېي وەك جەمەد
 خودا دايە نىش ھندى وى رەوضەئى
 ژ ياقۇتى ئەممەر درى قوبىه بور
 ژ ئەركانى قوبىه ئەقان چار جۆ
 نەبى گۆت: ئەمى جېرەيلى ئەخى
 بکە بابى ۋى قوبىھە ئەفتح و باز
 وەا گۆت جېرەيلى نازى نەداد
 ب دەستى مە نىنە ۋى سررى نەمان
 ئەمر كرل وى شاهى ۋى ئۆممەتى
 ئىذن دا بىت كەنگار مەجىد
 دەمەك جېرەيلى سەشك بور نەمان
 وەا گۆت بۆ ئەممەدى سوردار
 كلىدى ئەۋى قوبىھە ئەتاباك
 فەرەح هاتە قالبى رسۇولى كەربىم
 يەدى خوھ درېڭىز ب سەد ئەحترام
 ۋە بور دەرگەھى قوبىھە ئەو زەمان
 كو چۈرۈ داخلى قوبىه شاهى عەزىز
 ل يەكرونى (بسم الله) نوشته يەقىن
 ل يەكلەفظى (رحمى) و ئىيدى (رحيم)
 ئەقان چار جۆ تىن ژ ھەر چار سەطر
 يەك (أز) مېم (بسم الله) دەرىيەد رەوان

وەكى رىك رېزانە دورپۇر و گوھەر
 ژ ئەنواعى مۇرغۇن موزەيىھەن تىرى
 يەكى قوبىه پاك و رەفيع و بەلەند
 چو دەر لاجوھەردى طەبەق بەيپەئى
 موغەللەق ب يەك قفلەكى سەبزە بور
 رەوان تىنە دەرۋە بەتەنەن بەتەنەن
 بەيانكە ل سەر من ۋى سررى خەفى
 بىزانم ئەۋى رەمىزى دوور و دراز
 كە رووھم فدايى شەھنەشاھى باد
 نەشم فەتح كم قاپىي پەر گران
 تو رابە سەشك قەصد كە حەضرەتنى
 ل بەر من ۋەبەت دەرگەھى بىن كلىد
 ۋەگەرپۇل نك شاهى ئاھىز زەمان
 سەلامى خۆ دانە ل تە بىن شومار
 بىزانە كو (بسم الله) پاكى پاك
 گە باپى ئەف قوبىھە ئەفتح
 كە (بسم الله) ئامەد كلىدەش تەمام
 دەما گۆتى (بسم الله) شاهى جەھان
 نېيساندە دى چار سەطىرى تەميز
 ل يەك لەفظى (الله) كتابەت چونىن
 نوشته ب ئەمرى خودايى كەربىم
 خودايى مە ئەف پەنگ پىن ئەمر كر
 يەك (أز) هايى (الله) ئايەد چونان

يەك (أز) ميمىن (رحمن) و يەك (أز، رحيم)
 ندا هاتە گووشى رەسوللى خودا
 كەسى من ذكر كت ب ۋان چار نام
 شوکر كر حەبىبى ژ بۇ ذاتى پاك
 ب ناف جەنەتى ۋە كو چۈو يەك قەدەر
 وەلىكىن ژ نىئىف ھندى وان قەصرى پاك
 فغان و گىنە ب شۇمىسى حەشر
 سوئال كر چىرا ھنده تىئىن گرىن
 ھەمان جېرىئىلى گرىن كر گەلەك
 حوسەين و حەسەن دى د رۆزى حەشر
 ئەوان ھەردو شەھزادئى پاك دىد
 يەكى سەممى قاتل يەكى تىغى تىز

ئەقان چار نەھرەن ژ ۋان تىئىن موقىم
 كە ئەي سەرورى پاكى راهى ھودا
 ژ ۋان چار نەھرەن بدم وي تەمام
 ۋە گەپىيا ژ وي شادمان فەرخاناك
 ل رەھ دى دو قەصرى مەزن سادە زەر
 عەجەب تىيت يەك گەپەئى سووزناناك
 موقىم تى ژ نىئىف ھندى ھەردو قەصر
 ژ ۋان قەصرى پاكى ظەريفى شىرىن؟
 جەواب دا كە ئەي شاھى ئەرض و فەلەك
 ب ئەمەرى خودا يېنە ھەردو قەصر
 ژ پاش تە مۇھەققەق دېن ئەو شەھيد
 شەھيد بىن ب وان شاھزادى عەزىز^(۱)

(۱) نە د روایەتىئىن دورىست دا، و نە د يېن (ضەعيف) دا يېن مراجىن چو بەحسىن حەسەن و حوسەينى نەھاتىيە، و دەملى پېغەمبەر سلاپلى بىن- چۈويە مراجىن ھىشتا فاطمايى شوى ب عەلى نەكربىو، و نىشانىئىن چىكىن و (وەضعى) ل سەر قىن سوچىتىن دئاشكمەرانە ياشاعر فەدگىرت، و تىشتەكى بەرعەقل نىنە بەحەشتىن گرى و زىتمار تىدا ھەبت.. و دوير نىنە ئەڭ چىرۇكە ژ چىكىنا ھندهك راھىپيان بت!

بند اجنبی

در مهربانی شهزادگان حسن و حسین

د دل دا مه هلبورو هزار ناری غم
 قهطع کم ب حددت^(۱) سه‌ری خامه‌ئی
 بکیشم هزار دفعه ئاه و ئنه‌نین
 بنالن ل سه‌ر چمرخن عالی مله‌ک
 کو گریه‌نده کم ئنس و جانان همه‌می
 وهلیکن ژ من خودست به‌سطا مقام
 نه‌ظم کم ل فر بندده‌کی ئه‌جهن‌بی
 د عالم د مهربانیه مازن بکم
 شه‌هید ئهو شه‌هیت که‌ربه‌لا کر فله‌ک
 دهمن خوشک وله‌ب ته‌شنبه‌بو شه‌ه حوسه‌ین
 د غوربهت شه‌هید برو شه‌هیت که‌ربه‌لا
 طه‌عن کریه مه‌لعون یه‌کی رمحت تیز
 شه‌هید کر ئه‌هی له‌عن‌هتی روو‌سیا
 ب فه‌ضلا شه‌هادت موشه‌رده‌ف چونان
 ب ئه‌رض و سه‌ما که‌ت فغانه‌ک شه‌دید^(۲)

بده ساقیا باده‌ئی پر ئله‌م
 کو غه‌مگین ببم ئهز ب قنی جورعه‌ئی
 وهکی نه‌ی بنالم ژ قله‌لبی حمزین
 قله‌م گه‌رم بیتن د نه‌ظمی گله‌ک
 نه‌ظم کم هنک مه‌ئته‌می مه‌ئته‌می
 ئه‌گهر چ نه مه‌قصود برو ئه‌ف که‌لام
 ژ بؤ حوبین شه‌هزاده‌گانی نه‌بی
 ژ دورانی چه‌رخن کو گازن بکم
 چ ته‌دیبره‌کی ناسه‌زا کر فله‌ک
 د صه‌حراین که‌رب و بله‌لا شه‌ه حوسه‌ین
 نه باب و نه دا و نه قه‌وم و برا
 ل صه‌دری وی شه‌هزاده‌ئی پر عه‌زیز
 حوسه‌ین غونجه‌ئی باعنى ئالى عه‌با
 ئه‌هی قورره‌تی عه‌ینی شاهن زه‌مان
 د نیف که‌ربه‌لا چون حوسه‌ین برو شه‌هید

(۱) د دانه‌یا (فه‌همی) دا: ب جددت.

(۲) چو مه‌عنا بؤ قنی همه‌می (موبال‌مغی) نینه، و بابن حوسه‌ینی ئیمامتی عه‌لی ب خۆ ده‌منی شه‌هید بروی، و
 بین گومان ئه‌هی ژ حوسه‌ینی چیتر برو، ئه‌ث تشتە چن نه‌بوبوون، ۋېچا مه‌عنا وی چیبیه ئه‌هی دن بؤ حوسه‌ینی
 چن بن؟ بدلن ئه‌فه ژ دره‌وین رافضیانه!!

د بن ده تری خوونی سورخ (این چنین)
 کهت ئاسمان و ئەرضان عەجب ئەتیرا
 ل ئەرضان بېزىت سرشكى د خوون
 عەلامەت ھەيە شەكلى خوونين شەفەق
 شەھىد بۇرۇز ناڭ لەشكەرى ئومەمەتى
 نە فەيدەرسىبۇ شەھىدى كۈبار
 ژۇق مەرتىيە شەھىد بکن ئەحترام
 حوسەينم شەھىد بۇرۇز ناڭ غورىيەتى
 (جىدىداً) بکن مەئەمەتى پىر دەلال
 دكىن ھەفت طەبەق ئەرض و ئەسمان ئەننەن
 ل مە حەقتىرە قەصدى مەرتىيەتى
 ب عاشقا تە غايىھەت ئەزم موپەتەلا
 كۆتى فەرىدى من شىددەتا ضەربەتى
 شەقىيىت جەھەنەم مەكانى خەبىس
 شەھىد بۇرۇ حوسەينم ھەوارە ھەوار
 ژۇق موصطەفا قورەتى ھەردو عەين
 ل مەيدان بىتىشا فغانەك جەلى
 بەھاتا د فەرىادى شاھى دەلال
 حوسەينى ئىمام ئەبىكىتن شەھىد
 شەھىد بۇرۇ جەگەر تەشىن بۇ قەطىرە ئاب

ھەچى سەنگەكى بۇرۇل ۋەسىز زەمین
 ژ بۇ مەئەمەن شاھى دەشتى عىراق
 قەويى حەققە گەر چەرخى گەردوونى دوون
 فەلەك سورخ بۇرۇ (أز) ئۇفوق تا ئۇفوق
 حوسەين ئانگە رەيحانەئى جەننەتى
 نە ئەفغان و گازى نە داد و ھەوار
 ھەوارە وەرن مەئەمەن (بالتىام)
 ب مەئەم ھەمى حۇورىيىت جەننەتى
 موحەررەم دەمما تازە بىتن د ماهى حەزىن
 چو عاشورە بىتن د ماهى حەزىن
 كۆئەجسامىن جامد^(۱) بکن گىرىئى
 حوسەينا حوسەينا شەھى كەرىلا
 دلى من كەبابە ژ بەر فورقەتى
 لەعىنى سىيەھ بەختى موردارى پىس
 دەمما طەعنە دا نىزەتى زەھەدار
 دەريغا حوسەينم دەريغا حوسەين
 ئەگەر مورتەضا شاھى مەردان عەلى
 وە يا بەعىنى ئەصحابىن نۇورىن جەمال
 چەند بۇرۇ ژ بۇرۇ لەعىنى شەدىد
 وەلىكىن د غورىيەت ئىمامى شەباب

(۱) نزا چاوا ھاتىيە زانىن كۆغىردىن جامد ل عاشورائىن ل سەر حوسەينى دەنەنە گرى، و
 ئەث تىتى ئەگەر ب رىتكا وەھىيىن نېت كەمس نزانت، وپىشى پىغەمبەرى سلاڭ لىنى بن- وەمى يا ھاتىيە
 بىرىن؟!

(کجا مرتضی فاطمه این این؟)
 حوسهینم شهید برویه بی دا و باش
 همه می ورنه ئیمدادی شاهن ئیمام
 شهید کریه ظالم ب حاله ک عجیب
 ب سه ممی شهید برویه ئیمام حمهنه
 حوسهین و حمهنه هردو بونه شهید
 دیشن: ئەمن ئوممه تا موصطفا
 د گەل شەھ حمهنه سەم بدت (این چنین)
 ژ جەددی ئەوان شاهن فەخری عەرب
 ب قەتلائەشان شاھزادی کوار
 ژ من ئاھ و ئەفغان دچن تا فەله ک
 وەلنى سەر يەزىدى دكم لەعنەتى
^(۱) بیارن شوھى بارانى شەدید
 مە مەئەتم بپى بەندەکى مۇختەصر
 کە بەر قەولى ئیمان كونەم خاتمە
 كەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار
^(۲) بیارن مودامى ل رووحى يەزىد

حوسهینا حوسهینا حوسهینا حوسهین
 ئەبا فاطمه روھنییا هەردو چاش
 هەوارە ل جەمعا صەحابان تەمام
 ئیمامى بنى كەربەلائى غەرب
 وەلیکن سەری جوملەئى دەردی حەزەن
 چ ئاگر كەته جەرگى من پە شەدید
 عەجب قاتلى هەردو شیرین برا
 كەسى كو حوسهینى شەھید كت حەزىن
 چسان دى شەفاعەت بېبىت عەجب
 نەراضىمە ئەزئەمى رەبى كردگار
 د مەرتىيەئى وان عەزىزان گەله ک
 ژ دەستى مە نايى بکم خەنمەتى
 هەزار لەعنەت ل سەر رووحى يەزىد
 تەحەممە مۇل نەكىر قەلبى من ئەف خەبەر
 خودا ياب حەققى بەنلى فاطمە
 ئىلاھى تورووحى نەكى شەرمىسار
 هەزاران هەزار لەعنەتى پە شەدید

(۱) ئەقى مالكى هندەك لەنگى تىدا هەيە، و ئەو د دانەيا (فەھمى) ب تىنى دا ھاتىيە. و ھەشىيە بىشىن كو دەسىنىشانكىدا كەسى كەڭمەركى، ئەگەر خۆ وەكى يەزىدى ژى بت، بۆلى باراندنا لەعنەتان، نە ژ مەنەجىن دورستى (ئەھلى سوننەتى) ايد.

(۲) ئىش مالكە ژى د دانەيا (فەھمى) ب تىنى دا ھاتىيە.

بازگشتن بقصه پیشین^(۱)

بییژن هەچى مايە دەر جەنەتى
د نېش جەنەتى شاهى ئاخر زەمان
د ناش شاعران دە بېم شۇمىھى شاھ
حەزىنە حەزىنە حەزىنە حەزىنە
ل من بەرزە بۇو فکر و طەبعى سەلىم
د گەل موطربى پاكى شىرىن كەلام
بكت قەلبى من جوزئەكى ئاضطراب
نەظم كم ژ ئحسانى پىرى موغان
كۆ سولطان مورۇور كر ژ وى چەند گام
ژ وان ھەفت قەصران تەلمىللو دچى
مونەوودر د يەك شەكلەكى مىلى ھەف؟
كە ئەي شاهى سەردارى عالى جەناب
كۆ ئەعمايەكى بى مەجالى فەقير
د چەنەت دە هنده دېيتىن بەلەند
ل دۆر صەف كشانە صوفۇۋى مەلەك
كۆ ژى پې بوويە جوملە باغى جنان
جەواب دا جەنى غازىيانى دەلال
د ناش صەف دە تەكبيرى گۈويەندە بۇون

وەردە ئەم قەلەم بىنە سەر قىصەتى
نەظم كم هەچى تىشتى دىتى عەيان
خوه پىك بىنە ئەي خامەئى رۇوسىاھ
وەلىكىن ژ ھجرانى يارى شىرىن
د نارى فراقا حەبىبا كەرىم
كۆ ساقى بكت دەستەگىرى ب جام
ژ بەر قۇوتا ساز و جامى شەراب
دېيتىن كۆ چەند شعرى شىرىن بەيان
ژ راوى وها هاتە گۇوشىم كەلام
ل يەك رېز دى ھەفت قەصرى سېپى
ژ جېرىلى پېسى ژ بۆ كېنە ئەف
ژ بۆ فەخرى عالىم وها دا جەواب
ژ بۆئمو كەسەن ئەف قوصۇرى كەبىر
ل پى ھەفت گافان بىت بى گەزەند
كۆ بۆرى ژ وان دى قوصۇرى كەلەك
ژ وان دەنگى تەكبيرى تېيتىن چونان
چ قەصرن چ تەكبيرە؟ وى كر سوئال
چكۇ دەر غەزا خەيرى جوويەندە بۇون

(۱) زېرىن ل چىرۇكا پىشىن.

نشانن د جەننەت قوصۇرى د وان
 ژ وان ژى مۇروور كر حەبىبى ئىلاھ
 هنك قەصرى دى پې سې ساده دور
 مونەووه ب نۇورا شەھى (لا يزال)
 ژ جېرىلى پېسى چنە ئەف قوصۇر
 جەواب دا: قوصۇرن ژ بۆ حاجىيان
 خودا دى درەۋىزە حەشر د ئەفان
 قوصۇرى گەلەك باغ و بوستان ھەمە
 پې (أزا) حور و غلمان ھەممى سەرتەسەر
 دچوو عەرسى ئەعلا ژ وان بەرقى نۇور
 ژ ئەنواعى بوسستان ھەزاران ھەزار
 چەپ و راستى ئەنەارى ناف رەوضەئى
 موخالىف دبۈرن د ناث ھەف د چەم
 درەخت و قوصۇر و غورەف بىن حساب
 موحەققەق ب صەفەن سورۇوش و مەلەك
 ھەمى زولف و طورە ب شوبىھى حەرب
 قەوى ناز و چاڭ رەشن وەك غەزال
 سەھى قامەتن شوبىھى سەروى چەمن
 خەط و خالى وان مثلى موشكى خەطا
 دەهن غۇنچە گىسىۋىن شەب رەنگى تار
 خەرامان دەما مەش دکن ناف بېشت
 دېن بەندەئى وان ھەزار جان و دل
 ژ نۇورا يەك ئەنگۈشتى وان بىن گۈزاف

ژ وان دەنگى تەكىبىرى تىتەن عەيىان
 د جەننەت دە مەشىايە چەندەك ل راھ
 ژ ئاوازى (لىيىك لىيىك) پې
 تەلەئلوء دکن ژى شۇعاعى جەمال
 كو ھنده ژ وان تىتەن تىپەتىنى نۇور
 كو قەطعى دکن مەرھەم و بادىيان
 قوصۇران بىت وان د ناشا جنان
 ب ئاوازە و ساز و پې دەمدەمە
 دچوو بەرقى ئەنوارى مەولا ژ سەر
 سەراسەر ژ تىپەتىنى بۇو غەرقى نۇور
 د ئەشجارى ئەنواعى مورغ و ھەزار
 وەكى حەللى سىيمابىن سەر صەفحەئى
 كو تەوصىفى ناكىت زەبانى قەلەم
 تىرى حور و ولدان وەكى دورىرى ناب
 سەراسەر پې (أزا) حورىيى چاڭ بەلەك
 چو شەمسى موضىء و چو بەدرى مۇنېر
 سېيەھ زولف و گەردن بەيىاز و دەلال
 دران دور و لەب لەعل و شىريين ذەقەن
 ل بەرگى سىيمەن بىتە نۇوسىن وەها
 د ھەر تا مەقەررە دلان سەد ھەزار
 ئەوان نازەنینانى زىيا سرشت
 عەجەب نۆشدار و نە بۆ جەرەحى كول
 خۇسۇوف تىتە خورشىد و مەھ بىن خلاف

بهسه ئەف قەدەر وەصفى وان حورىيىان
 وەكى غونچەئى سورخى نېش بۆستان
 ژ بۆ كىنە ئەف حورى و ئەف قوصوور
 چ صەفن ب ۋان ئەو بىن ئىتفاع
 كو پىنھان دكىن قەصدا خىر و شەواب
 ب مەخفى بدت وەجھى دل بۆ خودا
 بىرسىت ژ نار و عەذابى جەحىم
 بدت هندە ئەملاكى (أزا) جەنەتى
 چكۈسەر عبادەت كىشانە صەبر
 تەماشا كرى وي شەھى ھەمچو گول
 ژ تەسبىح و تەھلىلى پېرىھەوت و دەنگ
 كو هندە تىرى بۇون ژ حورى و مەلەك
 ژ جېرىلى پېسى شەھى ئۆممەتى
 ژ بۇوي رە ئەحسان چ مقدەر بىتن
 چ ئىنعم بکىتن خودايىن كەرىم
 (كە ئى بىنە ات ھەم ملک ھەم سروش)
 وەلىكىن بىزان ھەفت پارە چونان
 ب ئەنھار و ئەشجار و باغانى عظام
 ژ ئەنعامى خوھ ئەف قەدەر نعمەتى
 د جەنەت كو دىتن شەھى نىك نام
 پەرنەدە ھەتا طارمىن پەنجەمین^(١)

نەشم وەصفى وان نازكا كم بەيان
 خودا چىكىرن ئەو ژ بۆ دۆستان
 (مع القصه) پېسى حەبىبى ب نور
 كو هندە موزەيىھەن ب نورى شووع
 ژ بۆ ئەو كەسن، جېرىئيل دا جەواب
 ژ ئۆممەت ھەچى بگەرە راھى خودا
 بكت ئىجتىابا گوناھى ذەميم
 خودا دى ل ئەو كەس بكت نعمەتى
 قەھرى سەربىلندىن د رۆزىن حەشر
 مەقامىن ھەمى ئەنپىاء و رسول
 ژ ئەنواعى ئەنوارى پې لەون و پەنگ
 تەھەيىور ژ صونعى خودا ما گەلەك
 ژ پاش ئەف تەماشايىت دەر جەنەتى
 فەقيرى د جەنەت كو ئەفقەر بىتن
 ژ ئەنواعى باغ و قوصوورى عەظيم
 وها گۆت جېرىلى با عەقل و ھوش
 ژ مەشرق ھەتا غەربىن يەكسەر جەنەتى
 د گەل حورى و غلمان و قەصر و غولام
 خودا دى بدت كەمترى جەنەتى
 ز پەس ئەو عەجائىب غەرائىب تەمام
 ل شەھپەر سوار بۇو حەبىبى ئەمەن

(١) د رىوايەتا دورست يا معراجىن دا ئىمدا بىخارى ژ ئەنپىسىن كورى مالكى ۋەذگۈھىزىت ھاتىيە كو پېغەمبەرى سلافلەتلىكىن چارى ئىدرىس پېغەمبەر دىتبىو، و شاعرى ئەف چەندە نەگۆت.

قهدم باز دا پهنجه مین ئاسمان^(۱)
 ژ بـهـوـاب رـه گـوت وـي جـبرـئـيل
 مـهـاـبـهـت قـهـوي كـهـت دـلـى دـهـرـكـهـفـان
 دـگـهـل تـهـكـيـه بـيـرـه ئـهـي پـهـيـكـيـ پـاـكـ
 جـهـوـاب دـايـه جـبـرـيـلـيـ پـاـكـيـ دـهـلـالـ
 دـكـت قـهـصـدـي بـوـ حـضـرـهـتـيـ كـرـدـگـارـ
 دـهـمـا گـوـوشـ كـرـ نـامـيـ (ـفـخـرـ الرـسـلـ)
 قـهـكـر دـهـرـگـهـهـنـ ئـاسـمـانـ زـوـوـ گـهـلـهـكـ
 قـهـدـهـمـ وـهـقـتـيـ دـانـيـ لـ پـهـنـجـهـمـ سـهـمـاـ
 مـهـلـاـنـكـ ـقـهـوـهـسـطـانـهـ بـيـ حـهـدـ گـهـلـهـكـ
 دـهـمـا ئـسـتـواـ بـوـوـ لـ سـهـرـ ئـاسـمـانـ
 وـوـقـوـوـعـ بـوـوـنـ دـ خـاـكـيـ قـهـدـهـمـ باـ كـهـمـالـ
 لـ بـدـرـ موـصـطـهـفـاـ هـنـدـهـ ئـهـوـ بـوـوـنـ ذـهـلـيـلـ
 دـ رـزـزـيـ قـيـامـهـتـ نـهـكـيـ مـهـ ژـ بـيرـ
 هـهـمـيـ ئـهـمـ گـهـدانـهـ لـ بـهـرـ بـاـبـيـ تـهـ
 بـ ژـوـوـمـالـيـ خـاـكـيـ قـهـدـهـمـ بـوـوـنـ هـهـمـهـ
 ژـ يـوـمـنـاـ شـهـنـشـاهـيـ ئـاخـرـ زـهـمـانـ
 ئـهـگـهـرـ چـهـنـدـنـهـ حـسـيـ هـهـبـوـ دـهـرـ وـوـجـوـودـ
 حـوـكـمـ كـرـ طـلـسـمـيـ مـهـحـبـهـتـ مـهـرـيـخـ
 شـوـكـورـ سـهـعـدـ بـوـوـ ئـهـمـوـ مـهـرـيـخـاـ نـهـحـيـسـ
 خـهـلـاـصـ بـوـوـ ژـ وـيـ هـهـرـچـيـ مـوـحـبـهـتـ هـهـبـوـ

(۱) ژـ فـنـ ئـاشـكـهـراـ دـبـتـ كـولـ دـوـيـشـ هـزـرـاـ شـاعـرـيـ بـهـحـمـشتـ دـكـهـفـتـهـ عـمـسـمـانـيـ چـارـيـ، بـهـلـىـنـ ژـ حـمـدـيـسـيـنـ دـورـسـتـ
 دـئـيـتـهـ زـانـيـنـ كـوـ بـهـحـمـشتـ دـ سـهـرـ عـمـسـمـانـيـ حـدـفـتـيـيـنـ رـايـهـ.

يه‌کى نيم به‌رف و ديجهـر نينهـ نار
 مـلـاـكـ خـودـاـ چـيـكـرـنـ بـىـ گـومـانـ
 مـوقـهـدـدـهـسـ دـكـنـ پـادـشـاهـىـ كـهـرىـمـ
 كـيـيـهـ مـفـزـجـ كـتـ نـاثـ دـوـ ضـدـ بـهـرفـ وـ نـارـ؟ـ
 (أـزـ)ـ حـمـارـهـتـ مـوـذـابـ وـ خـفـيـ(١ـ)
 عـهـقـيـدـهـ كـوـ دـاـ (ـشـمـسـ الدـيـنـ)ـ اـيـ فـهـقـيـرـ
 ژـفـىـ زـيـدـهـ تـرـ حـوـكـمـ مـازـنـ هـهـيـهـ
 كـهـشـيفـ وـ لـهـطـيـفـنـ بـ طـوـولـ وـ بـ عـهـرـضـ
 ئـهـفـىـ گـونـبـهـدـىـ پـرـ هـمـواـ وـاـزـگـوـونـ
 زـهـمـيـنـ مـوـطـمـهـئـنـ ئـاسـماـنـ دـائـرـهـ
 نـهـقـشـ لـىـ دـكـتـ شـهـكـلـىـ زـيـباـ چـونـيـنـ
 مـوزـهـيـيـهـنـ بـ چـهـشـمـيـ سـيـهـهـ قـهـدـدـ وـ قـامـ
 ژـهـبـهـسـتـىـ هـمـزـارـ دـلـ دـ يـهـكـ تـارـىـ مـوـوـ
 ژـئـهـفـ خـهـلـقـ كـتـ ئـنسـ وـ جـنـ وـ پـهـرـىـ
 كـيـيـهـ نـهـقـشـ وـ صـوـورـهـتـ بـكـيـشـتـ لـ ئـاثـ؟ـ
 يـهـكـ هـهـرـ يـهـكـ هـهـرـ يـهـكـ بـىـ زـهـوـالـ
 خـودـاـ بـىـ شـهـرـيـكـهـ يـهـكـهـ فـهـرـدـ فـهـرـدـ
 بـكـيـرـمـ لـ سـهـرـ قـصـصـهـتـىـ بـيـشـ وـ كـهـمـ
 هـنـكـ نـهـغـمـهـ وـ سـازـهـاـ گـوـوشـ كـمـ
 هـنـكـ بـهـيـتـ وـ ئـمـشـعـارـ وـ لـهـفـظـىـ شـيـرـينـ

لـ وـئـ دـيـ فـرـشـتـهـ حـمـيـبـىـنـ كـوـبارـ
 مـورـهـكـهـبـ ژـئـاتـهـشـ ژـ بـهـرـفـىـ چـونـانـ
 بـ تـهـسـيـحـىـ مـهـوـلـانـهـ هـهـرـدـمـ مـوـقـيـمـ
 دـيـيـشـنـ بـ غـهـيرـ (أـزـ)ـ خـودـايـيـ غـهـفـارـ
 نـهـ ئـاتـهـشـ ژـ بـهـرـفـىـ دـبـتـ مـوـنـطـهـفـىـ
 شـوـكـورـ بـوـ خـودـايـيـ عـهـزـيزـ قـهـدـيـرـ
 بـ قـىـ حـوـكـمـ وـيـ باـوـهـرـىـ مـنـ هـهـيـهـ
 ژـ قـانـ مـهـسـتـرـهـ خـهـلـقـىـ ئـهـسـمـانـ وـ ئـهـرـضـ
 سـهـمـاـ ڦـاـكـرـىـ بـىـ دـيـرـهـكـ بـىـ سـوـتـوـونـ
 تـرـىـ كـهـوـكـهـبـنـ سـاـكـنـ وـ سـائـرـهـ
 دـكـتـ خـهـلـقـىـ ئـنـسانـ ژـ مـائـىـ مـهـيـنـ
 مـوـوـهـشـشـهـ بـ ئـهـزـمـانـ وـ نـوـطـقـ وـ كـهـلامـ
 مـوـسـهـلـسـهـلـ دـكـتـ زـوـلـفـ وـ پـهـرـچـمـ لـ رـوـوـ
 كـيـيـهـ غـهـيـرـىـ مـهـوـلـايـيـ ڦـاـكـنـ بـهـرـىـ
 كـيـيـهـ خـهـلـقـ كـتـ خـهـلـقـىـ بـىـ دـاـ وـ بـاـشـ؟ـ
 ئـهـوـهـ خـالـقـىـ عـالـهـمـىـ پـرـ كـهـمـالـ
 عـهـقـيـدـهـ ئـهـفـهـ روـوـحـيـيـيـ دـلـ بـ دـهـرـدـ
 تـهـماـشـاـ كـهـ ئـهـيـ دـلـ كـوـ دـيـساـ قـهـلـمـ
 ژـ سـاغـرـ كـوـ چـهـنـدـ جـورـعـهـيـانـ نـوـوشـ كـمـ
 بـيـيـرـمـ ژـ قـهـلـبـىـ شـهـوـاتـىـ حـهـزـينـ

(١ـ)ـ دـ وـئـ دـانـهـيـاـ مـعـراجـنـ دـاـ ئـفـواـ بـ نـافـىـ (ـئـنـ عـهـبـاـسـىـ)ـ بـلاـقـبـوـيـ هـاتـيـيـهـ كـوـ پـيـغـهـمـبـهـرـىـ سـلـافـ لـىـ بنـ لـ عـمـسـمـانـيـ ئـيـكـنـ مـلـياـكـهـتـهـ كـ دـيـتـ نـيـقـهـكـاـ وـيـ ئـاـگـ بـوـوـ وـ نـيـقـهـكـاـ وـيـ بـهـفـرـ..ـ بـهـلـىـ چـوـ رـيـوـاـيـهـتـيـيـنـ دـورـسـتـ دـ قـىـ دـهـرـيـارـديـيـ منـ بـ بـهـرـچـاـقـيـنـ مـهـ نـهـكـهـفـتـيـيـنـ.

نهظم کم کهلامی فهصیحی عهجیب
 ڦهوهسطا ل بابی شهشم ئاسمان
 ندا دا ڙ بۆ دهرگهڻان کای گوزین
 کو ئاسمان بیت پر ڙ تمسبیح و دنگ
 ڙ بۆ فهتحی قاپی دکی ئنتظار
 ڙ بۆ وی ره گوئه زهمان جبرهئیل
 حهیبی خودا ئەحمدەی چاف بهلهک
 دچت حەضرەتا پادشاھی کەربیم
 ڙ بۆ وی بییژت هنک سرر و راز
 ل قوددوسییان بووگەلهک جهړگهمز
 ل نوروش چو پهروانهئی شەمع بعون
 تەزاحوم دکن شوبھی پهروانهئی
 موشهرف سورووشی شهشم ئاسمان
 گهان خاک بووسی قەدەم فموج فموج
 سورووشان ڙ موحبت ههمى مهستى وي
 مهحور بعون ههمى پهرتەوی موشتەری
 ڙ دهستى خوه ئاقیت گاز و مەقس
 گها نەعلی سولطان فهقیر و دهخیل
 ب وي موشتەری بوو ظهريف و دهلال
 وهکی موغلسان مايە دهست بھستى وي

ڦهبيير بىنم ئەز وەقتى وەصلنى حهېبىب
 ڙ سەر پەنجەمین ئاسمان ھەمچونان^(۱)
 د وئى ساعەتى جبرەئيلى ئەمین
 ڦەکه دهړگهھى ئاسمان بى دهډنگ
 ڙ جبريلى پرسى: چرا ئەھى كوبار
 د گەل تە كييە بېئرە من ئەھى خەليل؟
 د گەل من شەھى ئنس و جن و مەلهک
 ڙ بۆ عالەمنى فەضل و رەحمەك^(۲) عەميم
 خودا خوهستىيە ئەف حهیبی ب ناز
 ڦەکر بابى ئەسمان فرشته ب لەز
 مەلائک هەمى هاتن و جەمع بعون
 هەتا چرون هەمى بۆ قەدەم بۈوسمەئى
 ب خاكى نەعالا حهیبی جهان
 ب تەشبيھى دهريا كەتن پېيل و مەوج
 ل ئەسمانى سادس كو بۇو موسىتەوى
 ڙ تەئىيرى نۇورا شەھى ئەنسورى
 كېپىن و فرۆھتن نەکر يەك نەفسەس
 ڙ تەئىير و ئەحکامى خوه ما ذەليل
 ئەخذ كر هنک نۇوري صافى نەعال
 نەما ھيچ سەرمایە دەر دەستى وي

(۱) هەر د ریوايەتا دورست يا معراجى دا ئەوا بوخاري ڙئەنسى كورى مالکى ڦەدگوهيزت هاتىيە كو پىغەمبەرى - سلاڭ لىنى بن- ل عەسمانى پىنچىن هارون پىغەمبەر دىسبۇ، و شاعرى ئەث چەندە ڇى نەگوت.

(۲) د دانەيا (قۇرغۇ) دا: رەحمەت.

کو بەیع و شرا کت ب وی هەر زەمان
 بزان موشته‌ری قەط نەبسو موشته‌ری
 حۆكمدار بسو ئەم د عەقدى لسان
 ب چاڭ دى يەكى شەخصەکى با صەفا
 مرۆشقەک مەھابەت فزايە عەجەب
 ژ وى شەخصى سەر تەختى زەررین ژ دوور
 چ شەخصە ئەفى مەردەمى تابناك؟
 ل سەر طۇورى سينا ب نىشانە ئەم^(۱)
 ژ سەر تەختى موسا خوه ئاقىتە خوار
 موشەرەدە خوه گىپرا ب كەفەننى قەددەم
 كە ئەمى پادشاھى روسول سەرتەسەر
 شەھى ئنس و جنن و مەلەك بى گومان
 چراڭىن ھدایەت ب دەستى تە دا
 شەھى سەرفرازان توبي (لا جرم)
 ھەمى ئەنبىيا دەست دەر ذەيلى تە
 نە ئادەم نە جەننەت نە عەرشى عولا
 ل سەر طۇورى سينا ب حالەك عەجەب
 كو پەيرەو بېم ئەز د رۆژا جەزا
 ب ذاتى تەئى ئەنورى بسووم ووصوول

طەلەب كر ژ خاكى قەددەم سەرمىان
 ژ غەيرى جەمالا رسۇولى بەرى
 ئەشەر گرت (أز) خاكى نەعلەش چونان
 ل سەر ئاسمانى شەشم موصطەفا
 ل سەر تەختى زەر جالسە با طەرەب
 تەلەئلوء دكت بەرق و تىپىرىنى سور
 سۇئال كر شەھىشە ژ جىريلى پاك
 جەواب دا كە (موسى بن عمران) ئەم
 ب بال ۋە مەشى ئەحمدەدى ئەختىار
 بەزمى پىشىپا شاھى بەيت و حەرەم
 ژ بۆرى ۋە كر عەرض ئەف چەند خەبەر
 توپى خۇسرەوى مولكى ئاخىر زەمان
 تو كىشايى بەزمى سۈرۈورى خودا
 خودا پىر ب تە دايە فەضل و كەرەم
 تو سولطان و جوملە روسول خەليلى تە
 شەھىشاد بسوبيلى تەختى خودا
 ژ مەولا ب زارى دكر من طەلەب
 كو من تىيىخە ناف ئۆممەتا موصطەفا
 شوکور دەعوەتا من خودا كر قەبى قول

(۱) د رىوايەتا بوخارى و موسىلى دا ھاتىيە كو پىغەمبەرى - سلافلى بن - موسا ل عەسمانى شەشىن دىتىبۇ،
 و پاشتى سلاف كىيىن و زى بۆرى، موساى كرە گرى، و دەمنى پىيار زى ھاتىيە كىن بۆچى تو دكەيە گرى؟
 وى گۇت: ئەز دكەمە گرى چونكى گەنجهك پاشتى من ھاتە ھنارتن ئەويىن ژ ئۆممەتا وى دچنە بەحەشتى
 پېرن ژ وان يېن دچنە بەحەشتى ژ ئۆممەتا من.. و ئەم بەرفەھىيىن دى يېن شاعر دىيىش، مە د چو
 رىوايەتىن دورست دا نەدىتىنە.

موھەبیا ژ بۆتە بساطا ژ ن سور
 فەراموش نەکى ئوممەتى ذەنبدار
 دوعا تە ھەمى دى بىيتن قەبۇول
 د رۆزى حەشر دا بچىن جەنەتى
 د نېرانى دووزدۇخ نېبىن عەذاب
 ل ئوممەت بكت بارەكى پىرمەزى
 كو (الله) ل وان كە ھنك خفەتى
 نەشن حەمل كن زىدە بارى گران
 رجا كە توئەحکام و شەرعى خەفييف
 كو شەرمى نەبن ئەو د ناث مەحشەرى
 مە كر تەجروبە وەك زەرى سەر مەھەك
 ژ بەر كەربى وان جەرگى من بۇو سەقىيم
 ب تەخفىفى ئەملى بکى ھممەتى
 خەتم بۇول موسا بنى عمران كەلام
 ھەلەستا و چۈرۈپ راھى دوور و دراز
 نە با زارى و شىين و مەئىمەت بە تو
 ژ بەر دەستى خالى مەكەف ھەبەتى
 رەسولى مە شاھە ل روسلان ھەمى
 كو بىنپەيرەۋى ئەمەدەن نىك نام
 مەترىسە ژ ذەبىنى مثالى چىيىا
 ب زارى كە ئەي شاھى صاحب وەفا
 وەلى يەك گونەھەكارى ئەف ئوممەتى
 غەريقم د دەريايى ذەنب و خەبىس

تو ئىمشەب دچى قورىنى ذاتى غەفوور
 وەلى چۈون بچى حەضرەتى كردگار
 دەما دەر حەضىرا قودوس كى حولۇول
 ژ مەولا تو مەھەدرەپكە ئوممەتى
 د قەبرى نەكىشىن جەفا و عقاب
 وەلى ئەتحمالە كو مەولايى من
 ب دققەت رجا كە ژ بۆ ئوممەتى
 چىك ئوممەتا تە ضەعيفە بىزان
 ژ بۆ ئوممەت و پەيرەوانى ضەعيف
 تەرەححوم كە زىدە بکە مەھەدرى
 ژ قەومى بەنى ئىسرەئىلى گەلەك
 نەيايت نەيايت نەبۈون موسىتەقىم
 ژ بۆتە دەكم عەرضىنى ۋى خەدىتى
 (نعمەم) گۆت سولطانى عالى مەقام
 وەداع كر ژ وي شاھى گەردن فراز
 وەرە رووحىيىا شاد و خورەم بە تو
 ژ فەرطا گوناھان مەكەش حەسەرتى
 چىك ئوممەتا ئەكرەمىنى عالەمىنى
 رەسول و نەبى تىك ب زارى مودام
 چو عوصاتى ئەف ئوممەتى رووحىيىا
 درىڭ كە يەدى خوھ ل بەر موصىتەفا
 ئەگەر چ كو كەسلام و بى طاعەتم
 ذەلىم زەبۈونم گونەھەكار و پىيس

مه دفتر گله ک رشکن (الأمان)
 ب ئه ۋۇرۇشى من ۋەزاند ئابپۇو
 كو مەحرۇوم نەكى من فەقىرى ذەليل
 چو تو رەحمى عامى ژ بۆ عالەمىنى
 نەظەر كە ب شەفقت ئەميا پادشاھ
 ب ئه پىسى و ئه خصالى بەدىد
 ھەزار شوکر بۆ خالقى (ذى الجلال)
 ژ ۋى ئومەتا موصطەفا مه ھەزار
 ئەگەر چەند ئەز موجرم و ۋۇرۇشىم
 وەلى ئەز ب ۋى گۆتنى ئاگەم
 شەفاعت كە ئەم ئەحمدى ئختىار
 كوشەي طان نەبىزىت يەكىن ئومەتىنى
 ئىلاھى مه نەسپېرى نەفسا خەبىس
 د دەستى مه د مايە رەحما خودا
 ئەبەد نابئەز بى ئومىيد و يەئوسوس
 چىڭ پىتىشىرى من موحەممەد رەسول
 ل نك حضرتى حق ئەوه سەربەلەند
 وەرە ئەم قەلەم دىسە سەر خەدمەتىنى
 بنوشىم يەكى ساغەرى ئاتەشى
 بەقىيە ژ راھى حەبىبى مەزن
 ژ ئەسمانى سادس حەبىبى ئەمین
 ل بەر دەرگەھىن ھەفتەمەين ئاسمان
 ۋەكە بايى ئەسمانى سابع ب غار

ژ عصيان و ذنب و گوناهى گران
 ب دەريووزە هاتم ل بەر بايى تو
 د ئاخىر نەفس ئەمى رەسولى جەلیل
 ل حالى منى پى گونەھ يەك دەمى
 شەفاعت كە من مۇذىبى رووسياھ
 نەكى دەر ژ نىيە ئومەتى ئەحمدى
 كو دا بەر مە راھى شەرىعەت دەلال
 شوکر بۆ خودايىن عەزىزى غەفار
 قەھى مۇفلس و زار و مەنەت كەشم
 كوئەز مۇفلسىم (فى أمان الله)م
 ئەقى (عبد الرحمن)ى پى ذەندار
 سەبەب ذنب و عصيان كەته زەحمدەتى
 عەفوو كى ژ من ۋان گوناهى د پىس
 د گەل يەك شەفاعت ژ شاھى ھودا
 د گەل ئەم گوناھانو خوشى نۇفۇس
 گەلەك پىشىرە دەر مەقامى قەبۈول
 شەفاعت بىكىت رووحىيىن پى گەزىند
 بەيان كم ھەچى مايە (أز) قىصەتى
 بەيان كم د گەل حالەتى سەرخوھى
 ئەھى ذاتى پىغەمبەرى ئنس و جن
 ۋەھىسەتىل بەر طارمىن ھەفتەمەين
 صەدا دايەجىرىل ژ بۆ دەرگەۋان
 ل بەر دەرگەھى ئەم دىن ئىنتظر

دهما گوش کر ئەف خەبەر دەرگەشان
 كىيە ئەول نك تە بېتىھە عەيان
 د گەل من حەبىي خودايى كەرىم
 كوناڭى موحەممەد بەيىتى هەما
 قەدەم دا حەبىسى ل ھەفتەم طەبەق
 چۇو بۇو موستەوى ئەول سايىع سەما
 هەمى جەمع بۇون ھاتىنە نك حەبىب
 بشارەت گەراندىن ل ھەف قودسیان
 وەرن ھەى وەرن ئەم زىارت بىن
 هەمى لەشكەر و صەفەن سوبىوچىيان
 قەدەم بۇوسە دان ئەحمدەن موصطەفا
 پېيىن موصطەفا بۇوسەدان جوملەشان
 رجاخواز بۇون ئەۋۇز ذاتى حەبىب
 د زېرى لۋائى مە بىگەرە ئەمان
 ژ ئەعدادى بىرۇن جەمع بۇون مەلەك
 صەلات و سەلامان ل سەر شەھىيار
 زوھەل ھاتە جونبۇش ب عىشقا گران
 سېھە بۇويە حەجمى زوھەل ئەنەفەس
 مونەوەر زوھەل بۇو ب خاكى نەعال
 طلىسمات و ساعاتى وي زىدە بۇون
 چىك حوب ھلانى ژ ذاتى حەبىب
 ل وى دىت سولطانى عالى عەلەم
 يەكى شەخصەكى ئەنورى رە سېپى

ژ جبريل سوئال كر د وقت و زەمان
 ئەيا حاملى وەحيىن (أزا) ئاسمان
 موحەممەد شەھنشاهى خولقى عەظيم
 ب لەز وى ۋەكەر بابىن ھەفتەم سەما
 ژ جومله (أولو العزم)ى وى بىر سەبەق
 ل سەر ئاسمان يەك فرشتە نەما
 ژ وان تىن صەدا و فغانى عەجىب
 كو حاضر بۇويە شاهى ئاخىر زەمان
 ب خاكى قەدەم خوھ مۇوارەك بىن
 ب يەكسەر خوھ ئاقىتىنە بەر پېيان
 رەسوللى ب حەق شاهى صاحب وەفا
 خوھ رۇومالى نەعلنى كىرن ھەمچۈنان
 د رۆزى قيامەت نەگىرپى غەریب
 د رۆزى حەشر ئەم بىن شادمان
 تىرى دەنگىن تەسبىحىن ھەر نەھ فەلەك
 دېيىژن زىادە ژ عەدد و شومار
 گەما ژىرى نەعلنى شەھنشاهى جان
 گەشتە نەعالى كو بىگەرت قەبەس
 حۆكم كر ب تەئىشىر و حۆكمى دەلال
 ژ بۇ موجبەتى حۆكمى وي زىدە بۇون
 ئەڭەر كر د حوبىنى طلىسى عەجىب
 مەرقەك ل سەر تەختى زەر موحتەشم
 ژ وى بەرق و تىپىزى نۇرۇن دچى

مهابهت دکن ژئ همه می ئنس و جن
 موشه عشیع ژ وی بهرقئ نوورین عهیان
 چ شه خصه ئه قی مه ردمی سه رفراز
 خه لیلی خودا ئیبراھیمہ بزان
 خه لیلی خوه خوندی خودایین جه لیل
 بر اهیم را بسو ب سه د تھرام
 سه ر و چھشم لئی بوسه دان چھند جار
 ژ بو وی ره خوندن صھلات و سه لام
 کو پایه نده بت شاهی عالی جه ناب
 د ناف ئه نبیاء و صھفی قودسیان
 ژ نه سلا منه ئه حمھدی ئختیار
 رجا که تو ئوممەت ب دققەت ژ نار
 ب جوز ته نه ن وان ئه مان و مه فدر
 ل ئه و ده دوعایی ته جومله قه بروول
 رجایی دکن لوطف و ئحسانی ته
 ژ که مون و مه کانان دبی تو جودا
 مه قامی تھیه حه ضرەتی پاک بمس
 رجا که همه می دا بچن جه نه تی
 نکارن بکیشن عهذا بی ئه لیم
 رجا وان بکه ده حوضووی ئه حمھد^(۱)
 د گھل ئوممەتی رووحییی پر خه طا

موشه کھل مو نه ووده مرؤٹھ ک مه زن
 ب تھ شبیھی خورشیدی سه رئاسمان
 ژ جبریلی پرسی حبیبی ب ناز
 جهواب دا که ئه شاهی ئاخز زه مان
 کو جمددی تھیه ئیبراھیمی خه لیل
 ب نک وی چو و ئه حمھدی نیک نام
 ده راغووش کر موصطھ فایی کوبار
 زه بھردھستی خوه دا مه کان و مه قام
 دعوا کر ژ بقوی گھلک بئی حساب
 ب تھ ئفتخاری دکم هه ر زه مان
 ب تھ سه بیلندم ئه یا شه بیار
 دچی حه ضرەتا خالقی کردگار
 فه رامووش نه کی ئوممەتی ئهی جه گھر
 شه فاعە تبکی ئوممەتی ئهی رسول
 هه می دھستی وان ب دامانی تھ
 مه قامی تھ بھر تر ژ عه رشی خودا
 تو لاییقی تھ شریفی (الولاک) بمس
 نه بی غافل (أز) ذنبی ۋى ئوممەتی
 نه ن طاقەتی وان د ناری جھ حیم
 ژ من گووش که پهندی من ئهی و دلەد
 شه فاعەت که ئهی ئه حمھدی موصطھ فا

(۱) د ریوايەتا بخارى و موسلى دا هاتييه کو پىغەمبېرى سلاٹ لئى بن- ئیبراھیم ل عمسانى حەفتى دىتىپو، بەلنى ئەف گۇتنى درېش ياشاعر ژ ئیبراھیمى فەدگۈھېزىت، مە د چو ریوايەتىن دورست دا نەدىتىيە.

کو رۆزى قيامەت ژ ناڭ مۇئىمان
 د گەل ئەڭ خەبىشى و بى طاعەتى
 يەقىن مۇستەحەققىنى ژ بۇ ئاتەشم
 وەلىكىن مە ئۆمىيىدە (أز) موصطەفا
 شەفاعەت بىكت من فەقىرى حەزىن
 خودايىا ب حەققىنى رەسولى كەرىم
 ب حەققىنى جەمیعى نېبى و روسول
 مەنیپە ل ذەنبى منى پىر عەظيم
 رجا من ئەۋە هەر دەم و ساعەتى
 ۋەگەپىام ل سەر قىصەتى ئەى ھەقال
 كو ھەۋەنگ بىم ئەز د گەل بولبولان
 شۇنىيدىم ژ وي راوىيىنى موعىتەبەر
 ژ بۇ وي رە گۆئىپەھىمى خەليل
 بىيىزە ژ بۆئومەتا موحتەرم
 ب (لا حول) اى مەشغۇول بن ئەم موقىم
 ژ قى ذكرى (لا حول) اى قەنجى عەزىز
 چقاس ئەم ب ۋى ذكرى مەشغۇول بن
 (نەعەم) گۆت سولطانى بەيت و حەردم
 وەداعى پەدر كر شەھى با وەفا
 ئىلاھى تۈرۈچى نەكى شەرمىسار

نەسوزىت ب وي ئاتەشى پىر گران
 ب ئەف رووسىياھى و كەم غىرەتى
 چكۈ ئەز گونەھكار و پىر رۇورەشم
 نەھىيەت بىيىنم عەذاب و جەفا
 د وي حەضرەتى (خالق العالمين)
 ب حەققىنى خەليلى تەيىن ئىپرەھىم
 عەفۇو كە ئەفى رووحىيى دل ب كول
 بىدە خاطرەن موصطەفایى كەرىم
 نەسوزى ب ئاتەش ژ ناڭ ئۆممەتى
 بىنېرە ل ئەلفاظ و نوطقى دەلال
 بىدم ئاسمان و زەمەن غولغۇلان
 كو گوھدار بۇو ئەول نوطقى پەدر
 كە ئەى نۇورى دىدە رەسولى جەمیل
 كو (لا حول) اى بېزىن ھەممى وەقت و دەم
 كو زەھىمەت نەبىيىن د رۆزى ئەلىم^(۱)
 د جەننەت دېن شىن درەختى تەمیز
 ل نك ذاتى حەق ھندە مەقبۇل بن
 ھەلەستا ژ نك وي جەدىن موحتەرم
 ژ وي رە دوعا كر خەليل با صەفا
 كەپ و لال و گىيىز تو نىنە مەدار

(۱) ئىمحمد (۲۲۵۰۲) و طېھرانى (الكبير: ۳۸۹۸) قىن چەندى ژ ئەبوبو ئەيىوبى ئەنصارى ۋەدگوھىزىت، و
 ھەر چەندە سەنداد قىن حەدىسىن يالاوازە ژى، وەكى زانا دېيىن، بەلىنى ھندەك (شەواهد) بۆ ھەنە وي ب ھېز
 دئىخىن، بىنېرە: (السلسلة الصحيحة) ياخەلبانى (۱۰۵).

بند ٿلاؤون

در رفتن رسول خدا صلی الله علیه و سلم بسدرة المنتهى و به رتر آزان^(۱)

ب (حمد الله) من زهد ل کاغهد ردقهم
ل سهـر من گرانه گـرانه ئـهـمـر
ژـ جـهـورـاـ رـ دـقـيـبـىـ رـهـوـانـ مـوـضـطـهـربـ
دـهـوـاـ ئـيـشـ نـهـنـ غـهـيرـيـ جـامـيـ شـهـرـابـ
ژـ منـ قـهـطـعـ كـتـ ئـيـشـ وـ دـهـرـدـيـ زـهـمانـ
ژـ بـوـ دـهـرـدـيـ عـاـشـقـ نـهـدـاـ فـايـدـهـ
جـهـىـ دـهـفـعـيـ ئـهـكـدارـهـ (دارـ الشـفاـ)
کـوـ پـىـ پـوـخـتـهـ کـمـ جـارـهـکـنـ قـهـلـبـىـ خـامـ
خـهـبـهـرـ دـمـ ژـ بـوـتـهـ ژـ ئـهـحـوـالـىـ ژـوـرـ
لـ سـمـرـ مـهـذـهـبـىـ عـاـشـقـانـهـ مـوـبـاحـ
بـدـهـ منـ کـوـ سـهـرـگـهـرمـ بـمـ ئـهـزـ تـهـمـامـ
عـهـدـدـمـ بـوـومـ ژـ هـجـرـىـ مـهـ بـيـنـهـ وـجـوـودـ

بـ (بـسمـ اللـهـ) منـ قـهـطـعـ كـرـئـهـ قـهـلـمـ
وـهـرـهـ سـاقـيـاـ بـيـنـهـ جـامـيـ خـهـمـرـ
ژـ هـجـرـاـ حـهـبـيـبـىـ جـگـهـرـ مـوـلـتـهـهـبـ
دـلـىـ منـ حـهـزـينـهـ حـهـزـينـهـ کـهـبـابـ
دـهـخـيلـمـ دـ (دارـ الشـفاـ) مـوـغـانـ
مـهـ تـهـحـقـيقـ كـرـيـهـ بـ جـوزـ مـهـيـكـهـدـهـ
هـهـمـىـ فـكـرـىـ عـالـمـ هـهـواـيـهـ هـهـواـ
بـدـهـ سـاقـيـاـ جـامـيـ يـاـقـوـوتـنـ فـامـ
مـهـيـىـ نـابـ بـيـنـهـ دـ جـامـيـ بـهـلـوـورـ
ئـهـگـهـرـ چـ لـ نـكـ صـوـفـيـيـانـ ئـهـوـ جـوـناـجـ
بـ فـهـتـوـايـنـ پـيـرـ مـوـغـانـ چـهـنـدـ جـامـ
صـورـاـحـىـ بـدـهـ سـاقـيـاـ زـوـودـ زـوـودـ

(۱) ئـيـفـ بـهـنـدـهـ دـ دـهـ حـهـقاـ چـوـنـاـ پـيـغـهـمـبـرـىـ خـوـدـ دـاـيـهـ سـلاـفـ لـيـ بنـ بـزـ (سـدـرـةـ الـمـنـتـهـىـ) وـبـلـنـدـتـرـ.. وـ (سـدـرـةـ) دـ زـمانـىـ عـهـدـبـانـ دـاـ بـ رـامـانـاـ دـارـيـ دـيـيـتـ، وـ (مـنـتـهـىـ) يـهـعـنـىـ: دـوـيـمـاهـىـ؛
چـونـكـىـ عـلـمـىـ هـهـمـىـ مـهـخـلـوـوقـىـ لـ نـكـ رـادـهـستـ، وـ ژـ خـوـدـ پـيـغـهـتـرـ كـهـسـ نـزـانتـ چـ پـشتـىـ وـئـ هـهـيـهـ،
وـ دـ رـيوـايـهـتـهـكـاـ مـوـسـلـمـىـ دـاـ ژـ ئـبـنـ مـهـسـعـوـودـىـ هـاتـيـيـهـ كـوـ ئـهـوـلـ عـهـسـمـانـىـ شـهـشـيـيـهـ، وـ دـ رـيوـايـهـتـاـ بـوـخـارـىـ دـاـ
ژـ ئـهـنـهـسـىـ هـاتـيـيـهـ كـوـ ئـهـوـلـ عـهـسـمـانـىـ حـهـفـتـيـيـهـ (وـ پـتـرـيـاـ زـانـيـاـنـ لـ سـهـرـ وـئـ باـوـهـرـيـنـهـ، وـ شـاعـرـ ژـىـ هـهـرـ
لـ وـئـ باـوـهـرـيـهـ) وـ ئـبـنـ حـمـجـرـ (وـهـكـ تـمـوـفـيـقـ دـ نـاـفـهـمـراـ هـهـرـدـوـ حـهـدـيـسـانـ دـاـ) دـيـيـزـتـ: رـهـ وـ قـورـمـىـ وـئـ
لـ عـهـسـمـانـىـ شـهـشـيـيـهـ، وـ چـهـقـ وـ تـايـيـنـ وـئـ لـ عـهـسـمـانـىـ حـهـفـتـيـيـهـ.

مه ئحیا که ساقی ب جاما ره حيق
 د ئقلىمى عشقى بزان شاهم ئمز
 مولووكانه بوقمن بده جامى مەمى
 ب زەررين صوراحى بده من شەراب
 د مەيغانەئى شاهى دەورانىم ئمز
 مەكە خەوفى (أز) قاضى و موحتەسب
 ژ شورىا مودامى نەما ئىصبار
 ژ عەسىس و قاضى مەكە ترس و باك
 ژ داروغە و شەحنە و پادشاه
 ل سەر عاشقان نىنە حۆكمى شەھان
 موغەننى توڑى چەند مەقامى سورۇود
 د دل بەستەنە تارى گىسو ھەزار
 ۋەلىكىن ژ ئاھەنگى نايى شىرىن
 ب تەشبيھى سوراخى نەي بى عەدد
 ب ئاوازى سوراخەهایى نەيى
 بکن دەستەگىرى د وەقتى صەبا
 (معاذ الله) يارى ژ عەييان بەرى
 نە ئەسما موسەخخەر دکن دلېرى
 عەزائىم و ئەسما د گەل دائىرە
 فغانى پەياپەي ب شەب تا سەھەر
 د دل موشتەعل بۈويە نارى شەھوات
 ۋەلىكىن ئەگەر نە دلى من بتن
 چكۇ ئاتەشى عشقە نارى كەبىر

وەلى ئابى ياقوقوت و جامى عەقىق
 ل تەختى مەحەببەت شەھنشاھم ئمز
 كە جەمشيد كەي بۈود و كاووس كەي
 ل ئاوازى طەنبۇر و عوود و رەباب
 ل ناف عاشقان زىدە سولطانم ئمز
 پەيا پەي بده دل بىت موضطەرب
 بده موتەصل جامى مەمى ئاشكار
 بده جامى مەمى ئەشكەرا عطرناڭ
 مەترسە ئەيا ساقىيىن جەم كولاھ
 يەقىن پادشاهنى مە پىرى موغان
 نەظم كە ل ئاوازى قانۇون و عوود
 تەسەللى بده من ژ ئاوازى تار
 طەرەبناڭ كە جوزئە قەلبى حەزىن
 هەنە رەخنە من دەر دل و دەر كەبمد
 ب جامى مويارەك تىرى (أز) مەيىن
 چكۇ دلکولم ساقىيىا موطرىا
 ژ چەشمى مە وندايە شۇبەمى پەرى
 نە ئەفغان ئەشەر دەر دلى ئەنۇورى
 ژ بۆضەبطى دلېر نەبۈون موئىرە
 نەكەر دەر دلى دلېرى من ئەشەر
 ئەگەر بىتە دەر حەق كەت كائنات
 سەماء و زەمین وى حەمل ناكتن
 ژ وى ئاگى پىر دىرسىت سەعىر

نه عاشق تەھەممول بکن ئەف عەذاب
 د ۋى حالتى كو من هنك كر بېيان
 ئەگەر نه ب حۆكمى سوراھىي و ساز
 چسان نەظم كم شعر و بەيت و قەصید
 دەما نەشئە بىگرم ب ۋى جورعەئى
 ئەمر كم ل سەر خامەئى پۈرسىاھ
 موهەيىبا بە ئەي خامەئى سەرتەراش
 نەقش كە ل قرطاسى صافى سپى
 ژ عشقى ھەچى بىتە قەلبى حەزىن
 چقاڭ عشق زەحمەت بىكتىن ل من
 ئەلەمدار بە مثلنى رووحى ب ئاه
 بىت بەحتى ناف عاشق و شاعران
 د گەل من ھەقال بە د ۋى خەمدەتى
 ھە فالى چىيە توئانەت بکى
 وەگەر نه، نە موختار جم ئەز دەر نەنظم
 خود پىك بىنە ئەي خامەئى پۈرسىا
 ژ ھەفتەم سەما چۆن ب پى كەت حەبىب
 ل شەھپەر سوار بسو حەبىبى خودا
 مە سەح كر ژ راوى ب لەفظى رەفیع
 ئەگەر ھەفتەھەق ئاسمان و زەمين
 بچىن (سەدرە المنتەرى) ناگەزان
 ب غەير (أز) خودا كەس نزانت ئەبەد
 لەبالەب ژ قوددووسىيانى كەريم

دخت ئاسمان و زەمين ئاضطراب
 چسان فەرح تى قەلبى عاشق چسان
 دلى عاشقان بىتە چەرخىي و ساز
 ئەگەر نه شەراب و غنا بت بەديد
 موشەرەف بە گوشم ب ۋى نەغمەئى
 صەرىرى بكت ئەفو ژ بەر دەرد و ئاه
 حەسۈدى بکن (أز) تە جوملە نەقاش
 ژ عشقى ھەچى دەر دلى من ھەبى
 نويىسەندە كە با صەرىر و ئەنین
 تو تەكلىفي زىدە بىينى ژ من
 بىرىزە ژ دل خۇونى تارى سياھ
 ھەچى ئەز بىيىر ژ عشقا گران
 ئەز و تو بىكىشىن هنك زەحمەتى
 ژ بۆ (شمس الدین) تو كتابەت بکى
 نە بۆ تە نە بۆ كەس د جەنگ و رەزم
 نەنظم كم قصا (سدرة المنتەرى)
 ب ھەفتەم طەبەق كەت فغانەك عەجىب
 قەدەم دال سەر (سدرة المنتەرى)
 كو (سدرة) ژى بى حەد طەويىلە وەسىع
 د گەل جەننەت و دووزەخىن (ايىن چىنин)
 چو يەك حەلقە باقىشى صەحرا عەييان
 ژ پەھن و درىزى حساب و عەدد
 ب تەسىبىح و تەھلىلى مەولا عەلىم

ب تەشىيەن طاووسى زىيا خەرام
 د نىڭ هندە سدرە ب قەيس و مەقەر
 هەزاران هەزار شاخ تىدا گەلەك
 هەمى طاعەتى حەق دىن رووز و شەب
 يەكى بەرگ و ئەوراقى سەر ئەو شەجەر
 ب تەصۈرى ئازانى فىل ئەمۇ وەرق
 بەر و فېكىيىنى وى ب مىلى قىلال
 قەدەم وەقتى دانى ل سدرە حەبىب
 د ناش وان بۇو شاھى و غولغولە
 صەلات و سەلامان عەجەب زەمزەمە
 هەمى ھاتن و دەست و پا بۈسە دان
 عەلەمەيىن نۇورىن ل سەر بۇو گوشاد
 ل وابۇويە مىزگىن و فەرح و سورور
 ل ھەف موزىدە گىران جەمەيى مەلەك
 تەمام جەمع بۇون صەفتى قوددوسىيىان
 ژ بۇ وي كىنۇھەرپىنى ۋى خەمدەتى
 بىكى دەستىگىرى د رۆزى قىام
 موشەرەف تو بۇويى ب خەلۇت سەرا
 روسوول ئەنبىيا با مەلەك جوملەشان

خودا چىكىرن ئەمەلەك (بالتمام)
 خودا چىكىرى پىرى مەزن يەك شەجەر
 ل سەر ھەر چەك سەد ھەزاران مەلەك
 صەلات و سەلامان دېيىن با ئەدەب
 دكت ئىللەي مەخلۇوقەها سەرتەسەر
^(۱) وەا گۆتىيە وى رەسولى ب حەق
 عەجەب نەرم و شىرىن و پاك و دەلال
 ژ بۇ دەردى سوبۇوحىيان بۇو طەبىب
 چو بولبول ھەمى چونكە ئەحمدە گولە
 د عەرس و د كورسى د بۇو دەمدەمە
 ب زارى كەتن بەر قەدەم جوملەشان
 فرشتان ھەمى سەرل بەر پى نەناد
 قەدەم دايە سدرە حەبىبى ب نۇور
 ب زەلزەل كەتن سدرە و نەھ فەلەك
 ھەمووچىكان خۇو ئاقىتتە بەر پىيان
 مە بىگە توئى شەھ د ناش ئومەمەتى
 د ژىرى لوائى حەشر بن تەمام
 شەھنشاھ و سەرەدەفتەر ئەنبىيا
 رجادارى لوطفا تەنە بى گومان

(۱) تىشتى ب رېكىيەن دورست گەھشتىيە مە د دەر حەقا سالۇخەتى (سدرە المنسى) دا ئەوه يَا بوخارى (۳۲۰۷) و موسىلم (۴۲۹) و ترمذى (۲۵۴۱) ۋە دەگەھىتىن كۆفيقىيەن وى هندى جەركىيەن ھەجەرتىنە (ھەجەر بازىزىھەك ب جەركىيەن خۇيىن مەزن يىن ناڭدارە)، و بەلگىيەن وى وەكى گوھىن فىلانە، و چەقىيەن وى دوھسانە سوپار سەد سالان ل بەر سىيەرما وان دېت، و ھەر چەقەكى سەد سوپار خۇددەنە بەر.. گۆت: و كەمسك ژ مەخلۇوقان نەشىت سالۇخەتى جوانىيە وى بەدت.

ب خاکى نهعالى ته ئەم سەرفراز
 ل سەر مە شەھنشاهى صاحبەران
 سوروشانى عولۇي و سوپلى تەبا
 ھەمى غونچەوار و موحەممەد چو گۈل
 ۋەھسەطان ل پىشىپەر حەبىبى جەن
 ۋەمالىن تەمامى مەلائىك دەلال
 كۆتەصىرىف ناكىن چوئىس و چو جان
 ژ بۆ شوکى مەولا دكىن سەجدەتى
 موشەرەف كىرن ئەم تە ئەى كردگار
 موحەممەد (عليه الصلاة) و سەلام
 ھەمى ئەم مونەوودەر ب ئەنسوارى وي
 كشاندىن صوفۇوفى خوه با سەد شەرەف
 كۆبن تابعى ئەحەممەدى مونتەخەب
 موحەممەد ئىمامە مەلەك تابعىن
 يەكى رەكعەتەك سوننەتى و ترى چاڭ
 تەمامىكىن ئەم سوننەت حەبىب
^(١) كەتن ذكىرى مەولا ھەمى بىن گومان
 كەن ئىشتىغان صەفەفى نۇورىن ئەسas
 موحەممەد ژ ناڭ صەفەفى وان بۇو قىام
 ژنگ خالق و رازقى ئەنس و جن
 ل تە حاضرە ئەفەضەلى كائىنات
 وەلىكىن نشارەك عەجىب و غەرىب

د جەمعا رسول ده توبى شاھباز
 توبى سەروردى جەمعى پىغەمبەران
 ھەمى بەندەتى بابى دەولەت سەرا
 تو سەر خەيلى تىك ئەنبىاء و رسول
 ھەمى نورى وان مەحو بۇون ئەو زەمان
 ب چەشم و ب دىدە تورابى نەعال
 قەدەم بۇوسە دان ھندة قۇددۇسىيان
 موفەرەح مەلائىك ل سەر سەدرەتى
 كويا رەب ھەزار شوکر بۆ تە ھەزار
 ب پابۇوسى سولطانى عالى مەقام
 ل مە دىدە روۋەن ب دىدارى وي
 ژ ئەپاش مەلائىك ھەمى صەف ب صەف
 جەماعەت گېيدان ب طەرز و ئەدەب
 مۆئەذن ل وي بۇويە (روح الأمين)
 عەقد كر ل بەر وان فرشتانى پاك
 ب ئەركان و شەرت و ب طرزەك عەجىب
 سەلام دان ژ وى سوننەتى جوملەشان
 ب تەھلىل و تەقديسى حق بىن قىاس
 پەس (أز) عەھدەتى ذكىرى مەولا تەمام
 نداھات بۆ سەدرەتى پىرمەزن
 كە ئەى سەدرە ئەمشەب ب ذات و صفات
 نشارى بکە بۆ قۇدوومى حەبىب

(١) كىنا و تەركى ل (سەدرە المنتهى) د چو روایەتىن دورست دا ب بەر چاھىن مە نەكەفتىيە.

یهقین سدره کهت جونبیش و جهذبهئى
 تەھەرروك كرن بى مەقال و كەلام
 ل شەكلنى جەرادان وەلى ساده زدر
 د وان ده ستر بۇو ژ سەرتا ب بن
 ژ دەستى مە تىن ئەف جەرادى دەلال
 مەلەخەايى زەرىن كرن ئەرتفاع
 ل نك وي جەرادى ژ زدر مىلى گاھ
 نەك مەيلى سەرئەو نشارى عەجىب^(۱)
 پەياپەي ۋەھىپەن ل شاهىن خەدا
 قەدا صەوتى قانۇن و عۇود و رەباب
 صەلات و سەلام دان ل (خىر البشر)
 (فغشى) ل سەر سدرەئى (ما غشى)
 ل سەر سدرە دى چەند صوفۇوفى مەلەك
 ژ ئەنواعى تېپىز و ئەنوارى پىر
 ب پىشان نەوهەد^(۲) گاز بۇو ئەي فلان
 ئەمان تاج هنده درېئىن طەويىل
 مورەككەب گەراندى خودايى صەممەد
 ب مقدارى ھەفتەم زەمین بى خلاف
 ب ذکرى خودا ئەمۇ دەكتىشن قىام

ژ ۋىن گۆتنى شەوق ھات سدرەئى
 ھەمى شاخ و بەرگ و وەرق (بالتمام)
 ۋەپىتن ل سەر شاهىن صاحب ھونەر
 تەمام (سدرە المنتى) يىن مەزن
 كويەعنى نشارا شەھى پىركەمال
 ل سەر وەجەن سدرە قەدەر يەك ذراع
 ل وان ئىلتفاتەك نەكىر پادشاه
 ئەمەر بۇو كە (ما زاغ) چەشمى حەبىب
 ژ پاش وي تەجەللى ژ ذاتى خودا
 طەرەبناك بۇو سدرە كەت ئىضطراب
 مەلاڭ ب زەلزەل كەتن سەرتەسەر
 ئىشارەت ئەقە گۆت ذاتى خودا
 ژ پەس پادشاهنى زەمین و فەلەك
 ل سەر ھەر يەكى تاجەكى سادر دۈر
 بزان طۇولى ھەر تاجەكى رەسىنى وان
 وەلىكىن ذراعى يەدىن جىرەئىل
 د ھەر تاج د لوئلۋە چار سەد
 بزورگى ل وان لوئلۋەن پىر شەفاف
 ب رۇز و ب شەف ماھ و سالان مودام

(۱) ئەف تەفسىرا شاعرى دايە ئان ئايەتان: ﴿إِذْ يَنْهَا الْأَيْتَدَةُ مَا يَنْهَا ۝ مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا كَانَ ۝﴾ (النجم: ۱۶-۱۷)

ژ وى رىوايەتا ضەعيف ھابىيە ودرگەتن ياخىدەرەھمانى كورىز زەيدى ۋەگەھاستى، و ھاتا كولىيەن ژ زىپى ب سەر سدرى دا د رىوايەتكەدا دورست دا ھاتىيە ياخىدەرەھمانى كورىز مەسعودى ۋەگەھىزت.

(۲) د دانەيا (قۇرغى) دا: نۆط. و گاز، گەزه.

رجاداري وانن ژ ناف حرقه‌تى
 بخى ناف دعوا ۋان فرشتان ئەمان
 دعوا ۋان فرشتان د ۋى ساھەتى
 ب خەلقىيەت و صوورەتى پپ عەجىب
 قەدەم زىرى ئەرضاٽ و سەر دەر فەلەك
 بېرىشى ل سەر فەرقى وى (ايىن چىنин)
 تو دىگەر ووجۇودىش قىاس كە ل سەر
 صوفۇوفى خوه كىشانە بىن حەد گەلەك
 ب ئاوازە و دەمدەم و زەمزەمە
 ژ بۆئومەتى تىتە نۇوسىن چونان
 كىيە ئەف فرشتە كوهنەد عەظىم
 نوزۇولىنى دكت ئەو ل سەر رۈويىت خاك
 كە ئەي حاملىق وەھىي پاكى قەبۇول
 بىزانن ھنك حالەت و قەصدىن وى
 ژ جايىن خوه رابۇو ب پىش وى قەچوو
 موحەممەد ھلانى ب جايىن خوه بىر
 صەلات و سەلام دان ل سەر شەھىيار
 صوفۇوفى خوه كىشان ل دۆر وى گەلەك
 قەدەم بۇوسمە دانلى ب ناز و دەلال
 تورابىن نەعالىش وەكى توتىيىا
 ئەمر كەر ژ بۆ جېرەئىلى تەمىز

دوعاين دكىن ئەھۋەز بۆئومەتى
 خودايىما م ژى تابعى موسىلمان
 قەبۇول كى ژ رووحى و ئۆممەتى
 ژ وان ويىدە دى يەك مەلەك پپ موھىب
 ژ بىن حەد عەظىم و مەزن ئەمو مەلەك
 ئەگەر جوملە ئاشنى ل رۈويىت زەمین
 قەدەر قەطىريەك ناكەفيتن ژ سەر
 ل پاست و ل چەپ ئەلف و ئەلفى مەلەك
 ب مەشغۇولى ذكرى خودانە ھەمە
 ژوابىنى ددىن ئۆممەتى جوملەشان
 ژ جېرېلى پېسى رەسۇولى كەرىم
 ئەفه رووحى^(۱) كۆلەيلەئى قەدرى پاك
 ژ بۆ جېرەئىلى وها گۆ رەسۇول
 وەردە دادەمەك ئەم بچىن نەزدى وى
 رەسۇولى خودا چۆن ب نك وى قەچوو
 ژ بۆ وى رە ئىکرام و تەعەظىم كر
 فرشتە د گەل تابعى نۇوردار
 ب تەشبيھى پەروانە جوملە مەلەك
 ب دىدە ئەمالىن تورابىن نەعالى
 د چەشمى خوه مالىن ب سەدھاى ها
 ژ ناف وان رىزى رابۇو رەسۇولى عەزىز

(۱) چو روایەتىن دورست د ۋى دەرىارەبىن دا نىن، و بۆچۈندا دورستىر د تەفسىرا (الروح) دا ئىمدا د سوورەتا (القدر) دا ھاتى ئەمە كۆلە جېرېلى - سلاپلىنى بن.

ئەخى جبرئىلا تو رابه ب ناز
 دەما گووش كر جبرئيل ئەف خطاب
 ژ ناف جهرگى پا هشت ئاهەك عەجىب
 دەمى گەرمى وى سەرد بۇو ئەم زەمان
 گەرين ھنده كر جبرئيلى گەلەك
 فرشتان ژ بۆ جبرئيلى ئەمەين
 وەلى زىدە جبريل كەت حرقەتى
 رەسولى سوئال كر سەبەب ئەم بوكا
 ژ بۆ وى رە گۆ جبرئيل ئاشكار
 رفاقەت ژ قىز پېيغە ناكى ب تە
 رەسولى دەما گووش كر ئەف جەواب
 چرا گەردن ئەز ئولفەتم تافتى
 رجايان غەربى نە شەرتە رەفيق
 غەربى و نەناسىم ل ئەف جايىن دوور
 نە شەرتە د ھاشالىي و صوجەتى
 ژ قىز پېيغە نازانم ئەز بچەمە كۈو
 نەجايان جوداماندەنى يارە ئەف
 ب مەش ئەم ب ھەۋى بچن دەر عولا
 چو جبريلى سەحڪر كەلامى حەزىن^(۱)
 كە ئەي قوررەتى عەين و روح و رەوان
 دخوازم شەب و روز دەر صوجەتى
 دكىشم گەلەك زەحمەت و ئەحراب

بچن ئەم ل وى راهى دوور و دراز
 ژ ئاهىنى وى ھات بەنا كەباب
 ئەوي سىنه و جەرگ پى بۇون كەبىب
 گەرين كەت جەجب كر ب ئەشكى رەوان
 كو پىرا گەرين جوملە صەفەن مەلەك
 ل سەر سەدرە و ئاسمان دا گەرين
 دكىشت فغانان ل سەر فورقەتى
 چرا ھنده ئاهان دكىشى چرا؟
 رەفيقى تە نىنم ئەيىا شەھريار
 ھەر قورى ئىزەد موبارەك ل تە
 ل جبريلى كر چەند لەم و عتاب
 چو دەر صوجەتم ھەم عنان يافتى
 ب تەنەما بەپىلت رەفيقى شەفيق
 ژ ھەم صوجەتى من مەبە تو صەبۈر
 بەپىلى رەفيقى د ناف غورىتى
 ژ من باشقە بويى چرا زۇو ب زۇو
 ل من رەھ درازە نە رۇزە نە شەف
 چرا من ب تەنەما دەپىلى چرا
 عەجب ئاھ كېشا و بەردا گەرين
 م ژى ئارەزۇو صوجەتە ھەر زەمان
 ۋەھىسىم ب چەشمان بكم خەممەتى
 ل قەلبى منە ھنده داغى فراق

(۱) د دانەيا (فەھمى) دا: شىرىن.

ژ هجرانی ذاتی ته قەلبم کەبیب
 رەجاین دکم ھەر زەمان ھەر زەمان
 وەلی نینە روخصەت ژ بۆ جبرەئیل
 سەلامەت ژ بۆ تەھەپە حەضرەتى
 ژ بۆ من رە نینە ب جوز سدرە جا
 کەرم کەھەپە حەضرەتى كېرىا
 نەما طاقەتم زىدە طەیران بکم
 ئەگەر يەك سەرئ مۇو بلندتەر پەرەم
 ژ تەشۈشى بالى خوئەئى مۇحتەشم
 مەبادا تەھەلللى پەرئ جبرەئیل
 سەلامەت ژ بۆ تەھەپە سەرفراز
 ل سەر شەھپەرئ مىكەئىلى دەلال
 وەلیکن دەما تو بچى حەضرەتى
 ژ بۆ جبرەئیل گۆت شاهنى جەھان
 ھەچى دەر دلى تەھەبىتن كەلام
 ھەچى حاجەتى تەھەبىت بى گومان
 چقاس حاجەتى تەھەبىتن بىيىز
 وەا گۆت جبرىلى كاي شەھپەر
 کو روخصەت بدت ئەم د رۆزى قىام

ژ فورقەت كەتم نار و پىتى عەجىب
 كو خدمەت بكم ئەز ب رووح و رەوان
 قەددەم زىدە كت يەك قەددەم دەر سەبىل^(۱)
 كو مەولا بىينى تو دەر خەلۋەتى
 كەرم كە بنە بەرتەر (أز) سدرە پا
 ب تەنھا ژ جبرىل و كەررووبىيان
 بىمەش دال تەچەند سەيران بكم
 فورووغى تەھەلللى ب سووزەد پەرەم
 نكارم كو طەيران بكم يەك قەددەم
 بسووزت بىيىنم فەقىر و ذەليل
 كەرم كە بىمەش حەضرەتى بى نياز
 سوار بەھەپە تو ب فەخرو ب ناز
 ئەمانەت فەراموش نەكى ئۆممەتى
 كە ئەمىي جبرەئىلا بىيىزە عەييان
 عەرض كم ل بەر حەضرەتى (لا يىنام)
 ل نك حەضرەتى حەق بكم ئەز رەوان
 كو دا عەرض كم ئەز د حەضرەت درېش
 رجا من ئەفە ژ حەيىن پەروەردگار
 درېش كم پەرئ خوھ ل دووزەخ تەمام

(۱) چو رىبوايەتىن دورست ب بەر چاقىن مە نەكەفتىنە كو جبرىلى پىتغەمبەر - سلاف لى بن- ب پىتەھەپەت، و تەسلىمى مىكائىلى كىرت، و ئى پشتى ھنگى ئەو تەسلىمى سەرافىلى كىرت.. و د حەدىسەتىن دورست دا ھاتىيە كو پىتغەمبەرى - سلاف لى بن- ل شەقا معراجى دو جاران جبرىل ل سەر زەنگى وى يىن دورست دىتىيە، وەكى د قورئانى دا ھاتى: ﴿وَلَقَدْ رَأَهُ مُتَّلِّهً أُخْرَى﴾ (عَنْ مَيْتَةَ الْمُتَّلِّقِ) (النجم: ۱۳-۱۴) و موسىم (287) حەدىسەكى د قىن دەرباردىي دا ژ عائىشايىن قەدگوھىزت.

ل سه‌ر دوزه‌خى دا نه‌كىن ده‌شەتى
 حفظ بن ژ نىران و پىتا جەھىم
 ژ وي حەضرەتى بى نيازى صەممەد
 وەداع كر ژ جبريل (عليه السلام)
 ب زەلزەل كەتن ئاسمان و زەمئىن
 گىنىكىر ب وي رە نەبات و كەفر
 ل سه‌ر سدرە هيلا ئەخى جبرەئىل
 هەتا چوون گەنان چەند نقاب و حجاب
 ئەوان پەردىيان جوملە ھەفتى ھەزار
 ب تەحقىقى پانسەد سەنە بى گومان^(۱)
 ل بەر وان صوفۇفى مەلەك بى حساب
 عبادەت دکن (أز) قوعۇرۇد و قيام
 ب تەھلىل و تەسبىح و لەفظى غەربى
 ژ پېش و پەسىنى وان حجابان ھەممە
 ل وان زىدە بۇ كەيىف و فەرح و سورۇور
 ب دەست و پىيىن موصطەفا بى شومار
 ب جان و ب دل جوملەشان كر قەبۈول
 حجابىن مە گۆتن ھەمى سادە نۇور
 ب ھەفتى ھەزار پەردەئى دى گەما
 ئەوان پەردىيان تىك حجابىن ضىيىا
 ب ھەزمارى پانسەد سەنە با حساب

پەرى خود درىز كم ژ بۇ ئۆممەتى
 بىۋرن ل سه‌ر نارى جەھنەم سەلىم
 ژ قى پىقە حاجەت نەهن من ئەبەد
 (نعم) گۆت پىغەمبەرى نىك نام
 دەما خوهىت خاطر ژ (روح الأمين)
 ژ بەر گەيەئى جەرەئىلى كو كر
 كو پەرواز دا شەھپەرى مىكەئىل
 وها رەنگە مىكالى بر بى حساب
 وەلى زانىيە من ژ راوى شومار
 بزان غلاظى ھەرىيەك حجابا ژ وان
 ۋەبۈرين ژ وان جوملە پەرده و حجاب
 ھەمى غەرقى ئەنسوارى مەولا تەمام
 ل تەصوير و ھەييات و شەكلى عەجىب
 موھەلل موسەبىح موقىددىس ھەممە
 ھەمى جەمع بۇون سەر حەبىبى ب نۇور
 ھەمووچىكان زىارت كرن شەھريار
 مونھەوەر ھەمى بۇون ب نۇورا رەسۈول
 وها گۆتىيە شاهنى (صدر الصدور)
 ژ وان ژى كو بۇرى شەھى ئەنبىيا
 وها گۆتى شاھنەھى ئەصفىيَا
 بزانە غەلەظى ل ھەرىيەك حجاب

(۱) ئىش مەسىلە شاعرى ژ معراجا (ئىن عەبىاسى) و درگەتىنە، و بەرى نوكە مە گۆتىيە كو قى ئەناراجىن چو پەيوندى ب ئىن عەبىاسى ۋە ئەناراجىن چو بەرەتىنە، و بارا پەر ژ بابەتىن وئى د بىن بناخەنە.

د وان په ردهيان صهفني قوددوسيان
 ب غهير (أز) خودا كمس نزانت صوفوف
 موسه بح ب ئەلفاظها رەنگ رەنگ
 ل ئەشكال و تەصويرى پر موختمەل
 گەلهك عززەت و ئەحترامى مەزن
 ب قى طەرزى پەرده و حجاب و مەلهك
 هەتا چوون گەمان خەزنهيا مىكەئيل
 تىرى زىپك و كسوھت و رزقى خەلق
 ژ وى پىتشە مىكالى پەرداوهشاند
 نەما رو خصەتەش كو فەراتەر بچت
 ژ دل مىكەئيلى كشا چەند ئاه
 كو طاقەت نەما شەھپەرى مىكەئيل
 سرافىلى ئەحمد ب پەرواز بىر
 گەشتىن صوفوفى مەلهك بى حساب
 هەمى دەست و پى پادشەھ بوسە دان
 موفەرەد ب شاھنشەھى ئەنبىيما
 ژ بى حەد صەلات و ژ بى حەد سەلام
 ئىلاھى قەوي رو و سياهم حەزىن
 فەقيرم گونەھكار و زار و نەچار
 هلاک بۈوم ژ دەستىن گوناھى د خوه
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

عەددەد ناكتن نەوعى ئىنسان و جن
 نەمېئات و ئەلفن نە ئەلف و ئۆلۈوف
 ب ھېبىت ژ وان تىن گەلهك صەوت و دەنگ
 ژ ئەجزائى شەتتا بويىن مۇئەلەل
 تورابىن نەعالىش تجارت بىرن
 ۋەھشتىن ژ پاشقە حەبىبى گەلهك
 تىرى بەرف و باران د ناشا سەبىل
 ھەزار جار ل دونيا زىادە ب خەلق
 د شەھپەر د نىروى طەيران نەماند
 مەبادا پەرەش جوملە سۈوزەندە بىت
 كو مام ئەز ژ ھەمصولجەتىن پادشاھ
 حەبىبى خودا دايە دەست ئىسرەفيلى
 ل سەر شەھپەرى خوه ب ئەفراز بىر
 ژ سور و ضىا سەد ھەزاران حجاب
 مەحەببەت كەتە قەلبى وان جوملەگان
 ھەمى خاک رۇو ب نەعالى پىيما
 كىن ھەدىيە بۆ شاھى عالى مەقام
 بىدە خاطرىنى قى رەسوللى ئەمەين
 مە نەسپىرى نەفسا مە يا حوكىدار
 ل بەر بابى رەحمەت بكم ئاھى خوه
 كەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

بند حادی و ثلثون

در رفتن رسول خدا صلی الله علیه و سلم بکرسی^(۱)

هه‌می لـهـفـظـنـ شـیرـینـ زـیـبـا بـ گـوـوشـ
هـتـا چـوـونـ گـهـانـ کـورـسـیـیـ پـرـ مـهـزـنـ^(۳)
دـگـمـلـ (ـسـدـرـةـ الـمـنـتـهـیـ)ـ کـائـنـاتـ
وـهـکـیـ یـهـکـ چـیـایـنـ لـ دـوـرـیـ زـهـمـیـنـ
هـهـمـیـ (ـآـیـةـ الـکـرـسـیـ)ـ یـهـ ذـکـرـیـ وـانـ
قـهـدـهـمـ چـوـنـ نـهـاـ بـوـیـهـ کـیـفـ وـ سـوـرـوـرـ
هـهـمـوـچـکـانـ جـهـنـاحـیـ خـوـهـ کـرـ مـوـنـتـهـشـرـ
لـ سـهـرـ روـوـحـیـ ئـهـمـمـهـ هـهـزـارـانـ صـهـلـاتـ
بـ ئـکـرـامـ وـ تـهـعـظـیـیـ سـوـلـطـانـ گـهـلـهـکـ
فرـشـتـانـ بـ دـوـرـ وـیـ فـهـ گـهـرـدـشـ قـهـبـهـسـتـ
فـهـوـسـطـانـ مـهـلـاـتـکـ لـ (ـخـیـرـ الـبـشـرـ)
وـهـکـیـ گـوـوـسـفـهـنـدـیـ لـ شـهـطـ کـنـ وـوـرـوـودـ
حـهـبـیـیـ کـرـ ئـاغـازـ لـهـفـظـنـ قـهـبـوـولـ

(ـشـنـیدـمـ اـزـ آـنـ رـاوـیـ تـیـزـ هـوـشـ)ـ^(۲)
بـ طـهـیـرـانـ سـرـافـیـلـ چـوـوـهـنـ بـ هـنـ
ژـ رـاوـیـ مـهـ سـهـحـکـرـ بـ نـهـقـلـاـ رـوـاتـ
ئـهـگـهـرـ فـهـرـضـ بـتـ بـیـتـهـ کـورـسـیـ هـمـیـنـ
لـهـبـالـهـبـ ژـ کـهـرـرـوـبـیـ وـ قـوـدـسـیـانـ
حـهـبـیـیـ لـ سـهـرـ کـورـسـیـیـ سـادـهـ نـوـورـ
لـ نـاـفـ صـهـفـفـیـ کـهـرـرـوـبـیـانـ بـوـوـ حـهـشـرـ
دـ نـاـفـ وـانـ دـهـ بـوـوـ غـوـلـغـوـلـ وـ شـاهـنـاتـ
هـهـمـیـ چـوـنـهـ پـیـشـبـهـرـ شـهـنـشـهـ مـهـلـهـکـ
بـ تـهـشـیـیـ مـهـرـکـمـزـ لـ نـاـفـ وـانـ نـشـهـسـتـ
بـ تـهـشـیـیـ هـالـهـ لـ دـوـرـاـ قـهـمـهـرـ
تـهـمـامـیـ مـهـلـهـکـ مـوـسـتـهـمـعـ بـوـوـنـ قـوـعـوـودـ
دـکـنـ ئـسـتـمـاعـاـ کـهـلـامـیـ رـهـسـوـولـ

(۱) ئېش بەندە د دەر حەقا چۈونا پىغەمبەری خودى دايىه سلاپ لىنى بن- بۆز کورسیيىت.

(۲) يەعني: من ژ وى راوییتى بىر تىز گوھ لىنى بۇو.

(۳) کورسی جەن پىيانە، و ل دۆر مەزىيىتا کورسیيىتا خودايىن پاک و بلند بەسە بىتىشىن: د ئايەتا کورسیيىن دا كو ئايەتا (۲۵۵) ايىه ژ سوورەتا (البقرة) هاتىيە: ﴿وَمِنْ كُرْسِيٍّ أَسْمَكَنَتِي وَأَلَّأَقَنَ﴾ يەعني: کورسیيىتا وى عەسمان و عمرد قەگرتىنە، و چۈرۈپ يەتتىن دورىست يېئىن معراجىن كوبەحسىن کورسیيىتىدا هات بىت، ب بەرچاڭىن مە نەكەفتىنە.

ل وان (آیة الكرسى) تهفسیر ک^(۱)
 ده ما خهتم کر گوتني پر فهصیح
 ب زهمزهم که تن ئەف فرشته هەمە
 ژ بەر دەنگى تەسبیح و ذکری حەکیم
 تەجەللی ژ ذاتى خودایي عەزیز
 مەلهک جومله (الله أکبر) کەلام
 قەددەم بوسە دان شاهنی بەطحا زەمین
 ژ ناف وان هەلەستا حەبیبی کەریم
 تەئەسسوف کرن جومله کەررووبیبا
 خودایا ب حەققى رەسوللى خوه کى
 عەفوو کەگوناھنی منى بى قیاس
 ئیلاھى تو رووحى نەکى شەرمصار

دلی وان ب نوطقاخوه تەعماير کر
 ئەموی پادشاھنی عەزیزى مەلیح
 د ئەطرافى کورسی ده بسو دەمدەمە
 تەزەلزول کەتە کورسییى پر عەظیم
 پەپاھی رەوان بسوون د کورسی تەمیز
 عەجب غولغولە شویھى پۇزى قیام
 موضەممەر ب خاکى نەعالەش جەبین
 ژ بۆ عەزمى دیدارى عەرشى عەظیم
 ل سەر ھجرى شاھنەھنی ئەنبییا
 تو رووحى د مەحشەر د شەرمى نەکى
 ژ نارى جەھەننم بکە من خەلاص
 کەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

(۱) دەمى پېغەمبەر - سلاٹ لى بن - چۈويە معراجىن ھىشتا (آیة الكرسى) بىز وى نەھاتبوو خوارى؛ چۈنكى گومان تىيدا نىنە كۆئەو بەرى مشەختبۇونى چۈو بىو معراجىن، و (آیة الكرسى) ئەوا د سورەتا (البقرة) دا ھەى، ب ئىتفاقا زانايىن تەفسىر، پىشى مشەختبۇونى ل مەدبنى ھاتبوو خوارى، وەكى زانايىن ناقدار ئىن كەثير د تەفسىردا فەدگىرت، مەعنە: دەمى پېغەمبەر - سلاٹ لى بن - چۈويە معراجىن ھەر نەذانى (آیة الكرسى) چىيە، ئىنجا چاوا وى ئەم بۆ كەررووبىيان تەفسىر كى؟!

بند ثانی و ثلثون

در رفتن رسول خدا صلی الله علیه و سلم بعرشی عظیم^(۱)

ل سهر من بهردش بونه ئەننوعانی غەم
بده بادئى صافى پاكى شىرىن
ل من قى دلى مورده كە تازە حەمى
كۆ (إلا) د مەيىخانەئى كم مەقەر
پەياپەي بده رەطلىماين گران
لەبالەب كە ساغەر نەما من حەيا
شەرابە شەرابە ل دەردم طەبىب
ل من رايدبت رۆزى حەشر و قيام
ئەگەر نە صوراھى سوکۇنى دەتىن
د ئاتەش دە عالەم ھەمى غەرق كت
ز ئاتەش خەلاص كە زەمین ئاسمان
سەراسەر بىسووزىنتن كائىنات
د ناف دل قەبۈيە ھەزار جەرقى كول
ب غەير (أزا) مۇيى ناكۇزىت ئەتكەپ
دبارىنەمەز ئەشكى ئالى غەزىر
وەگەر نە ئەلەم بونه طۇوفانى نۇوح
حەريقىم ژ هجرانى يارى شەپال

بده ساقىيىا بادە دەر جامى جەم
كەدەردارە ئەف قەلبى ژارى حەزىن
ژ خومخانەئى بىنە چەند جامى مەي
ژ هجرانى دلېر نەما من مەفەر
كۆئەز بىمە مەيىخانەئى ناف موغان
ژ پىرى موغان رو خصەتە ساقىيىا
حەيا من نەما يە ژ عشقا حەبىب
ئەگەر من مەنۇ كى ژ سورىا مودام
دەما بىتە جوش ئاگىرى فورقەتىن
موحەققەق زەمین و سەما حەرق كت
بده چەند رەطلى گران ئەلەمان
موبادا ئەۋى نارى قەلبى شەوات
لەھەبساز بوبىيە حەرارەت د دل
دەوا نىنە غەبىرى كۆئۈسى شەراب
گەلەك سالە دوورم ژ يارى مۇنیر
تەسەللى بده (أزا) غەبۇوق و صەبۇوح
غەريقىم د دەريايى ۋان دەمعى ئال

(۱) ئىش بەندە د دەر حەقا چۈونا پىيغەمبەرى خودى دايىھ سلاپ لىنى بن - بۆ عەرشى مەزن.

کو پئي ئەز خلاص بىم ژ قىن بەحرى كور
 بکە ئاتەشى دل هنك مونطەفى
 د دل ده ئەوه ھەر مە رووح و رهوان
 نەهن دلشمەواتى فەقیران ئەمان
 کو من زى حساب كت ژ صەففي غولام
 موجازاتى من کافىيە جامى مل
 بكم خدمەتى پىرى ئەناب
 دفع كم ب شوريا مودامى ئەلەم
 نكارم نەظم كم كەلامى دقيق
 کوراپت ژ بەر من حجاب و نقاب
 ب حال ئەز تەماشا بكم دلبەرى
 ببىن ب حال يارى حورى غولام
 ب كەشف ئەز ببىن حەبىبا كوبار
 شىرين به دەهام ب قىن شەربەتى
 حەرام كم ل سەر خوه هنك خورد و خەو
 ھەچى دىتىيە سەرورى ئەصفىيا
 د عەصرا خوه ده بىم چ زىيا خەلف
 نەھىلەم ژ بۆ وان تو عزز و فەخر
 كەلامى كويىڭ ژ عشقى ھەمنى
 د دل ده مە پەخنه ھەنە بى شومار
 ب ديتا مە ئەھ دلبەرى ساده نور
 ب ھەر بەيەتكى شوبىي دورى نەفييس
 دومۇغان دبارىن بىم ئەز ھەردەما

بده ساغەرەك وەك سەفيينە ب نور
 بده بادەئى تابناكى صەفى
 بده بادەئى وەك عەقىقى رهوان
 بزان ساقىيا غەيرى پىرى موغان
 يەقىن دەخللى پىرى موغانم تەمام
 کو خدمەت بكم ئەز ب جان و ب دل
 چکو من نەهن زەر بدم بۆ شەراب
 کو دەر سايەئى حەضرەتەش دەم ب دەم
 کو سەرخوش نەبم ئەز ب جامى رەحىق
 مە سەرگەرم كە ساقىيا (أز) شەراب
 دلى من مونەوودر بە (أز) ساغەرى
 ل من كەشف بت سررى ئەلەم تەمام
 تەماشا بكم قامەتى نازدار
 کو ئەفغان بدن من هنك موھلەتى
 بدم دەستى خوه خامەتى تىزەرەو
 بەيان كم د موسوەددەئى رۈوسىيا
 ژ بۆ شاعر وعاشقانى سەلەف
 حەسەد كن ژ من شاعرى ئەۋەھەن
 ب شوبىي عەلەم راپە ناف عالەمىنى
 ل من پېڭىران بويىھە جىرا نگار
 ب چاشان ئەگەر جارەكتى دوور دوور
 مە بىنانە نەظمى كەلامى سەلىس
 وەلىكىن ژ فورقەت مە طاقەت نەما

ب چاقن خوه دیتی ل سهر عهرشن حهق
 و هلیکن ژ هجری زهبانی مه لال
 ل سهر من ممهه ئهی فلان حهرفگیر
 ژ دونیا و عوقبا قه نازانم ئىز
 ژ طاقهت براندم حهبيبا دلال
 ل من فهخره عشقا حهبيبا شيرين
 تنى عشقه فهخرا منى بى مەفر
 مه ئكسيرى ئەعظام دىيە عشقى يار
 ل ۋى نارى نەففاخە ئاهىن و زار
 شەرارەت ددت زىدە (أزا) كۈورەئى
 ژ بەر حەرری وى جان چو رووتمىش بۇو
 دل و سىينە و جان ھەيپۇلا و لەش
 ژ چاهى زنەخدان مه يەك رەشفە خودەت
 د دل پېر بۇو كەيف و سورور و طەردب
 بىيىم ژ بۆ تە چ تىشتى د ھور
 ژ كورسى كۈرابۇو حەببى ئەمین
 ب پەرواز چوو ئىسرەفيلى كۈبار
 ژ ناف وان ب پى كەت رەسوللى ئەمین
 د ناف وان د بۇو شىين و بۇو زەمەزەمە
 ل ناف راهى ديتىن حجاب و مەلهك
 كوتەشىف كر شاهى بەيت و حەطيم
 كوتىتن حەببى (كرىم الصفات)
 ل عهرشى مەزن دا قەددام (و السلام)

نەظم كم ھەچى شاهى ھەنر نەھ طەبەق
 د دل ده ھەنە من كەلامى دەلال
 ئەگەر نەقص بىتن كەلامى فەقير
 چكۈپ بىریندارى ھجرانم ئەز
 كو (إلا) ل من فكىرى يارى شەپال
 بزانە ل دونيا و عوقبا چونىن
 نە علم و عەمەل من نە سىيم و نە زەر
 ئەزم كىمياگەر ب صونۇھەت كۈبار
 مە دل بۆ تەيە سىنهيە كۈورە نار
 مە نەففاخ دانى د ناف كۈورەئى
 د ناف كۈورەئى بۇو تەقزمىش بۇو
 سەرپاپا وەكى جەمرەيەك نارى گەش
 د ۋى حالەتى من قەلەم گەرتە دەست
 ل سەر من قەببۇو پەردىھايىن عەجەب
 تو سەح كە ژ من ئەي ھەقالى حوضۇر
 وها گۇتكە من راوىيى سۈر شيرين
 ل سەر شەھپەرى ئىسرەفيلىل بۇو سوار
 د كورسى د بۇو عەينى شىين و گەرين
 جەمیعى فرەستانى كورسى ھەمە
 سرافىيل چوو ئەمە ب طەيران گەلەك
 بشارەت گە سەطەنە عەرشى عەظيم
 ل عەرشى خودا ن سورقات ب قات
 ب (بسم الله) سولطانى عالى مەقام

ژ عهرشی خودا نینه مهستر تو تشت
 نه سهر لئى خويايە نه بن ئەی عەزىز
 ب جوز خالقى حەققى پەروەردگار
 د تەوصىفى عهرشى عەظىمى ئىلاھ
 ل وي عهرشى پاكىزەئى ئەطلەسى
 وەلى هەر وەكى من ژ راوى خەبەر
 بېتىم ل عەرشى هنك وەصفەتى
 بزان ئەی عەزىزم ب وەصف و شومار
 ژ يەك پايە تا ئان دگەر پايەئى
 ژ يەك قائمه تا دگەر قائمه
 وەلى دەر روایەت ھەيە ئختلاف
 كو (ما بىن)اي دو پايە عهرشى عولا
 د بەينى دو پايە ھەيە دەر شومار
 ھەمى بەلدەئى پىر ژ قەصر و قوشۇر
 ژ صەفلى مەلائىك تىرى لەب ب لەب
 ب تەسبىح و ذكرى خودائى گەلهەك
 ب زارى ل بەر باپى مەمۇلا مۇدام
 ھەچى بىتە جومعە جەماعەت گەلهەك
 د ناث صەفلى قوددووسىييان شەھرىبار
 (عظيم الشكل) بۇو ب ھەيەت كەبىر
 نەبۈون ئەجىنخە ئەمەلەك ھىچ ھىچ
 دەما ئەمەلەك نەزدى سولطان مەلەك
 تەذەللەل ظۇھور كر د خاکى قەلەم

عەجايب مەزن عەرشى زىبا سرشت
 ژ عەرشى بزورگتر نەھن ھىچ چىز
 نزانت ل عەرشى حساب و شومار
 ژ بۆ عەقل و فکر و خرەد نىنە راه
 بوزورگى نەدانستىيە قەط كەمى
 بەيىsti ب ئىسنااد و نەقل و ئەشەر
 كو مەحرۇوم نەمەيىن ژ ۋى دەولەتى
 ل عەرشى مەزن پايە شەش سەد ھەزار
 ژ سالى عەدىدە ھەيە مايەئى
 بزان سەد ھەزار سالە ئەمە دائىمە
 ژ بەعضاپى رواتان ھەيە بىن گۈزاف
 شومارى نزانن تو خەلقى خودا
 ژ ياقوقوت و دور بەلدە دو سەد ھەزار
 مۇوهشىھ موزىيەن ب ئەنواعى نۇور
 ھەمى ھەيەت و شەكىل و صورەت عەجەب
 دكىن زەمزەمە جوملەئى ئەمەلەك
 صەفووفى فەرتان دەكتىش قىام
 دوغايان ب غوفران دكىن ئەمەلەك
 ب چاش كەت يەكى قودسىيەن نۇوردار
 وەلى مایە بىن پەر ڈەليل و فەقىر
 د ناث قودسىييان مایە دل پىچ پىچ
 ب زارى كەتە خاکپايمىش گەلەك
 كە ئەي شاهى (الولاك)ى بەيت وەھرەم

کو مهولا کهردم کت ل من پهپر و بال
 بروویانده (اژ) نو جهناحی فهقیر
 ته ماشا بکم چهنده چه رخ و فلهک
 ژ بی پهپر و بالی فهقیرم مهلوول
 دبت کرب ئحسانی شاهی زهمان
 ژ نو وقہ بدت من هنک پهپر و بال
 چ حاله ته مام بیژه من قصصه تی
 مه بی پهپر نه دینه مهلهک ده فلهک
 شهفاعهت ژ بو خوه بگیره حهلال
 ل پیغامبری حهققی پهروه دگار
 جهناحی مه شهش سهدهزار بورو ته مام
 ته ماشا بکم جومله عهرشی عهظیم
 سوروروی بکم ئه ز د عهرشی ته مام
 ل عهرشی ته ماشا بکی (این چنین)
 جهناحان بده من تو شهش سهدهزار
 ژ ناف صهفی جومله مهلهک بعوم قیام
 ل دور عهرشی صاحب نقاب و حجاب
 ته ماشا ل دور عهرشی پهروه دگار
 که ئهی عالمی ئاشکارا و راز
 ژ عهرشی چ من قهطعه کریه خودا
 ئهگه پهپر بدم ته دو شهش سهدهزار
 ژ پایه ههتا پایه ئهی موعته بدر
 نه راهه ژ بز قودسی و ئنس و جن

شهفاعهت که بو من که سن پهپر و به بال
 خوداین کهريمی عهزمیزی قهديز
 کو طهيران بكم ناف سوروروش و مهلهک
 ژ صنفی فرشتام ئه زئهی رسهول
 ژ ئه جسامتی عولوی له طیفم ئه مان
 لو طوف کت ل من خالقی (لا يزال)
 ژ قودسی سؤال کر شههی ئوممه تی
 (در اینجا) چرا بی پهپری ئهی مهلهک
 بیژه چرا نینه ته پهپر و بال
 جهواب دا فرشته ژ بو شههیار
 که ئهی پادشاهی خهواص و عهواام
 ژ مهولا رجا کر مه با خهوف و بیم
 کو رو خصهت بدت خالقی (لا ينام)
 خودا گوته من تو نکاري يهقین
 مه دیسان رجا کر ژ پهروه دگار
 دو شهش سهدهزار پهپری من بورو ته مام
 ب جهولان و طهيران که تم بی حساب
 ههتا خهتم بورو سالی پهنجه ههزار
 مه پهپسی ژ وی خالقی بی نیاز
 د پهردہ مه ياراين جهولان نه مما
 خطاب ئامهد (اژ) حهضره تی کردگار
 ب طهيران بچی هنده سالی دیگه
 نکاري بیینی ژ عهرشی مه زن

ژ من تیک سته‌ندن په‌پری من ته‌مام
 که (أز) یومنی سولطانی عالی عه‌لم
 د ناف قودسیان ئهز نه‌مینم حه‌قیر
 ژ مه‌ولا رجا کر ب زار و ئه‌نین
 کودیسان بدی بال و په‌پری مه‌له‌ک
 ل ته ئهو بدت ده‌ه صه‌لات و سه‌لام
 وه‌کی شه‌کلی وی دیسه شه‌مش سه‌مد هه‌زار
 موفه‌رده کو بوو ده‌عوه‌تا وی قه‌بیول
 دوعا من قه‌بیول بوو د حه‌ضره‌ت چونان
 بیئری ل سه‌ر شاهی عالی مه‌قام
 ژه‌خوندن ل سولطانی ئنسان و جن
 ژ یومنا صه‌لاتان ل شاهی هودا
 د ناف وان ده بوو شاهی و ده‌مدمه
 قه‌بیوو بایی ره‌حمه‌ت ل جنسی مه‌له‌ک^(۱)
 بیئر ل قه‌دری ره‌سولی که‌بییر
 دبت ته‌وبه‌یا جومله جنسان قه‌بیول
 ئه‌یا به‌د عه‌ممل پیستری ئنس و جن
 ل بابن خودایین غه‌فه‌وری ئیلاه
 ل ده‌رگاهی ته خالقی (لا ینام)
 د ره‌زی حه‌شر ته بدت موصطفا
 ئه‌وان هنده ئه‌جنحه و په‌ر گه‌له‌ک
 بده تو صه‌لات و سه‌لامی کوبار

ژ پاش ئه‌ث خطابا شه‌هی (لا ینام)
 (کنون خاک می بوسمت در قدم)
 که‌رم کت خودا په‌پر و بالی فه‌قیر
 یه‌کی سه‌جده بر شاهی به‌طحا زه‌مین
 کو یا ره‌ب رجاین دکم ئه‌ز گه‌له‌ک
 خودا گوتی: کای سه‌روه‌ری خاص و عام
 ژ نوو ئه‌ز بدم بال و په‌پریش کوبار
 موباره‌ک سه‌ری خوه هلانی ره‌سول
 ئه‌مر کر ژ بۆ ئهو مه‌له‌ک ده‌زه‌مان
 وه‌لی لازمه ده‌ه صه‌لات و سه‌لام
 مه‌له‌ک ئهو زه‌مان ده‌ه صه‌لاتی مه‌زن
 د ئهو ددم په‌پری وی هشین کر خودا
 بشاردت گه‌ها ناف مه‌لائک هه‌مه
 که (أز) یومنی شاهی زه‌مین و فه‌له‌ک
 ئه‌یا رووچیی په‌ر گوناهی فه‌قیر
 ل ئه‌رض ول ئه‌سمان ب یومنا ره‌سول
 مه‌ترسه ژ هنده گوناهی مه‌زن
 بکیشه ژ ناف هندي دل چه‌ند ئاه
 بیئر مه ته‌وبه ئیلاهی ته‌مام
 کو مه‌ولا نه‌دت ته جه‌زا و جه‌فا
 ب یومنا صه‌لاتان خودا دا مه‌له‌ک
 ل رووچی موحه‌مداد هه‌زاران هه‌زار

(۱) چو ریوایه‌تین دورست د ده‌ر حه‌قا سه‌رها تییا څی ملياکه‌تی دا ب به‌ر چاقین مه نه‌که‌فتینه.

بدت خاطرئ شان صهلاٽ و سهلام
 کو سهروخوش ببم ئەز د ودقت و زەمان
 کو ئىشا بکم مەقصەدا نامەئى
 سورووشان ب ئەحمد موفەرەح گەلەك
 زىارت كرن شاهى صاحب شەرف
 لسانى موخالىف لوغەت رېنگ رېنگ
 فەخوندن ل سەر شاهى نۇورىن لباس
 (شىيدىم كە نعلين در پاي داشت)
 کو نەعلى موبارەك ھەيە دەر قەددەم
 نىمت كر کو نەعالان دەرىنت ژ پا
 كە ئەي فەخرى عالىم شەھى سەرفراز
 ب نەعالان كەرەم كە ل عەرشى خودا
 موشەرەف ب نەعلەت بىت عەرشى من
 ب نەعلى موشەرەف كە عەرشى عەظيم
 تەبەرروك بىت ئەو ب خاكى قەددەم
 موشەرەف ب خاكى نەعالى تە بت
 كو عەرشم ب نەعلەت بىت عەترنائى
 نەگىرا ژ پا نەعلى نازى جودا
 شەنشاھى ئەرضاٽ و ھەفتەم طەبەق
 ب خاكى قەددەم عەرشى نازى دەلال
 ژ ئەنوارى نەعلەينى تەنۈير بۇو^(۱)

دىيتن خودا تە د ۋۆزى قىام
 بده ساقىيان ئابى ئاتەش نشان
 ۋەگىرم ل سەر قصصەتى خامەئى
 ز پەس ئەو بشارەت كو كەت ناف مەلەك
 فرستانى عەرسى ھەمى صەف ب صەف
 ب كەررووبىيان جوملە كەت صەوت و دەنگ
 ھەمچىكان صەلاٽ و سەلام بىن قىاس
 كو سولطان ل عەرشان عەلەم بەرفراشت
 ھەنۇوز فكر كر شاهى عالى عەلەم
 ئەدەب كر حەبىسى ل عەرشى خودا
 ندا ھات (أز) حەضرەتى بىن نياز
 ژ پايى مەكە نەعلى خوھ تو جودا
 ب نەعالان كەرەم كە ل عەرشى مەزن
 تو نەعالان مەگىرە جودا ئەي حەلىم
 ژ مىڭ عەرشى موشتاقە ئەي موختەرەم
 بلا عەرشى من نەعل بوسى تە بت
 خەرامان ب نەعلى بە سەر عەرشى پاك
 ندا چونكە هاتە رەسوللى خودا
 ب نەعالان قە مەشىا ل سەر عەرشى حەق
 گەلەك فەخر كر عەرشى ژىرى نەعال
 ل عەرشى خودا زىدە تەئىر بۇو

(۱) چو رىوايەتىن دورست ب بەر چاھىن مە نەكەفتىنە كۆپىغەمبەر - سلاٽ لىنى بن - ب نەعال قە چۈويە سەر عەرشى.

بەيانكىم ژ بۆ تە كەلامەك عەجىب
 هەمى فکرى عالىم فەراموش كى
 ب قەصدا قەبەس لەمعەئى ن سورى چوو
 بكت ئىسطلا ئەو ژ تىپىزى ن سور
 كە (موسى بن عمران) ئەدەب كە ئەدەب
 قەدەم خواس وەرە طورى سەينا بىين
 موشەرەف بىيتن ل سەر رووپى خاك
 ل سەر طورى سەينايىن من (لا جرم)
 ژ لنگى خوه دانى ل وادى يەمین
 ب ئەمرى خودايىن عەزىزى كەرىم
 نەدا روخصەتى وي خودايىن صەممەد
 ل عەرشان جودا كەت نەعالى شىرىن
 ب نەعلەن رەسولى مۇبارەك بېت
 كە موسا چونان بۇد و سولطان چونىن
 شەفيقى مەيە ئەۋە حەبىبى ئىلاھ
 چو^(١) پوشتا مەيە شاهى عالى مەقام
 ژ وي ژىر دە ما ئەنبىيا چەند چەند
 ل وي قەصد بۇو چوو د معراجىن راھ^(٢)
 ل سەر رووپى وي سەد ھەزاران صەلات
 شەفاعەت بكت ئەمۇ د رۆژا جەزا

بىين ئەى برادر تو فەضلا حەبىب
 كو فەضلا رەسولى خودا گۇوش كى
 چو (موسى بن عمران) سوپىن طورى چوو
 ب نەعلەن خوه ۋە چوو سوپىن كۈوهتى طور
 ندا ھات (أز) حەضرەتى ذاتى رەب
 نەعالى خوه دىينە ل وادى يەمین
 كو پايىن تە (أز) طورى سەينايىن پاك
 مۇبارەك مۇشەرەف بىيتن قەدەم
 بزانە كەلىم نەعلەن خوه (ايىن چىن)
 ب خواسى مەشى طورى سەينا كەلىم
 نكارى ب نەعلان بچت ئەم ئەبەد
 وەلىكىن نەھىيلا كو سولطانى دىن
 كو دا عمرشى رەحمان تدارەك بېت
 بىيىن ل فەضلا رەسولى ئەمین
 چىرا ئەم دىرسن ژ مەوجا گوناھ
 ب ۋى روتبەء و جاھى پې ئەتىشام
 گە ماھىرەب و پې مەمقامى بلەند
 شەفاعەت ژ بۆ ئۆممەتى پې گوناھ
 خودا ئەمەزىن كەل سەر كائىنات
 مە دەستى خوه دا دامەننى موصطفا

(١) د دانەيا (قۇرغۇ) دا: كو.

(٢) چوونا پېغەمبەرى سلاڭ لىنى بن - بۆ معراجىن ل سەر داخوازا وي نەبۇو حەتا وي ئارمانچەك ژىن ھېبت، بەلكى ئەمۇ قەنەجىيەك بۇو خودى د گەل وي كىرى.

گەلەك فەخىردارم ب ذاتى مەزن
 شەفاعەت بكت رووحىيى دل ب دەرد
 ژ بۆ (شمس الدین) ئەمو د رۆزى قيام
 چىرا (عبد الرحمن) دىرسى چونان
 خودا تە د ئەمو رۆزى حەشر و قيام
 خودايى عەمەل من نەھن ھىچ ھىچ
 مە تەحقىق زانى ژ راوى كەلام
 كوشاهى جەن پادشاهى قەويى
 تەماشا دەما كەرل ئەركانى عەرش
 چ قەندىلەكى رەنگدار و ب نۇور
 موعەللەق ب يەك سلسلى نۇوردار
 ژ ئەنوارى قەندىلىنى پاكى تەميىز
 سوئال كر موحەممەد ژ وي ئىسرەفييل
 چ قەندىلە ئەف جامى نۇورىن عەيان
 چىرا هنده پې نۇورە ئەف جامى پاك
 جەواب دا كە ئەمىي پادشاهى روسول
 جە و مەسکەنلى نۇورى تە ئەى عەزىز
 بەرى خەلقەتا عالەمنى پې سەنин
 ب تەسىبىحى مەمۇلا دكىر ئىشتغال
 ژ تەئىيرى وي ھەمنشىنى كەرىم

(١) د دانەيا (فەھمى) دا: ژ وي.

(٢) چو راستى ۋىنى مەسىلى ھەمبىيى نىين، و بەرى نوکە ژى مە ئىشارەت دايە كو (نۇورا پېغەمبەرى) - سالاف لىن بن - بەرى مەخلۇقاتان چى نەبۈويە، و چو حەدىسىن دورست د ۋىنى دەربارەيى دا نىين، و ئىكەمىن جار ئەف گۆتنە ژ شىعان پەيدابۇويە، و صووفىييان ژ وان ودرگەرتىيە!!

کو رووحی ئه‌هی ئه‌حمدی با خبیر
 دبت موسسه‌قرئه‌هی جامی ته‌میز
 دېنمونکری ئه‌هی خبیر سه‌تھسەر
^(۱) موقیمه د قه‌بری ره‌سوولی ئه‌نام
 د قه‌بری موقیمه هەتا ساعتەتی
 خلاص کت گونه‌هکاری ئوممەت ژ نار
 هەموچکان ئه‌هی شاهن ئنسان وجن
 کو تیک ده شەفاعت بکت وان ژ نار
 ئه‌فی قەلئى ثانی بزانە تەمام
 نکارم بچم پیش خوداین کەرىم
 موحەممەد بتن ئه‌هی ره‌سوولی ئه‌مین
 (قمر مى ستاند ز خورشید نورور)
 دکیشت هەمی بەرق و ئەنوار و تاب
 موزه‌یەن ب ئەنواعی نورورە تەمام
 مونه‌وور ژ نورورا موحەممەد ره‌سوول
 ب يەكسەر ژ نورورا روخى موصطەفا
 ب چاڭ دى خورروسوڭ مونه‌ققەش عەجىب
 ل سەر يەك پەرى وى موهەببىا كرى
 موکەللەل ب جەوھەر ب لۆئلۋەنی پې
 مونه‌وور ب نورورا شەھى (ذى الجلال)
 ل سەر عەشى مەولا ئه‌هی بى گەزەند
 ژ وى تیتە دەنگى ئەذان شوپھى كۈوس

ژ بەعضا روatan مەزانى خبیر
 دەما مونفەصل بت ژ جسمى عەزىز
 وەلى بەعضا كوبارى صاحب ھونھەر
 دېيىش: ب رووح و جەسەد ۋە تەمام
 چكۇ ئىنتظارە ژ بۆئەمەتى
 كوراپت ژ قه‌برى حەبىبى كوبار
 كوبگەرت د ژىرى لوانى مەزن
 ب ھەۋەر بچن حەضرەتى كەدگار
 وەلى مەذھەبى رووحىيى موسىتەھام
 چۈپ؟ چونكە پې سوء ڈەنېم ڈەميم
 مەگەر پېشەرەوی من فەقيرى حەزىز
 ژ راوى مەزانى ب نەقلا سو طور
 هەمان شەمسى عالەم ژ عەرشى موهاب
 وەلى عەرشى مەولا ژ قەندىلىن جام
 هەمان جسمى قەندىلىن پاكى قەبۈول
 عەيان بۇو كو سەرچەشمەئى نورەها
 دگەر كر تەماشا ل عەرشى موهىب
 ھەچى لەون و رەنگى خودا چىكىرى
 سورەصصەع ب ئەنواعی ياقۇوت و دور
 ئه‌هی دىكىنى صاحب نوقۇوشى دەلال
 موقیمه ل سەر يەك منارە بلەند
 ب خلقەت عەظىيمە قەھى ئەھىنە خورروس

(۱) و يا دورست كو دەليل پېشەقانىيى بۆ دەكەن ھەر ئەفەيە.

دهما ئهو بخونت ئەذانى ل عەرش
 كوبىتن ژ وي صەوت و دەنگى مەزن
 دخونن ئەوان جوملە ئازان تەمام
 وها گۆت گۈويەندەئى عەرش و فەرش
 مە سەحکر ژ راوى ب ئاشارى صاف
 خودا چوون ووجوود كر ژ كەنزا عەددم
 بوزورگتر ژ خوه قەط نەدى هيچ چىز
 ب فى عەظمى صورەت ب قى هېيەتى
 دهما ئفتخار كر ب تەصويرى خوه
 خودا خەلق كر مارەكى پر موھىب
 ئەقى مارى ھنده ب حۆكم و ئەشەر
 سەرى وي ب ھەزمارى سەبعىن ئەلف
 د ھەرى يەك فەمى ئەلسەنە شىست ھەزار
 ژ غەيرى خودايى كۆھ خەلق كر
 خەلەك دا ل دۆر عەرشى حق ھەفت جار
 ژ بۇ عەرشى رە گۆب نوطق و بەيان
 كۆ عەرشى خودا دى ل دۆر خوه ھەلەك
 يەكى قەطى باران ز ئەبرى چەكىد
 گەلەك تەوبە كر عەرشى زىيا نەاد
 گۆ: يَا رەب پەشىمانم (أز) ئفتخار

دكت حوكىنى صەوتى وي تا زېرى عەرش
 هەچى قىسى دىكال عەردان ھەبن
 د وەقتى سەھەرگاھ و دەر صویح و شام
 خودا ناقى وي دانىيە دىكى عەرش^(١)
 ئەمۇي ناقلى نوكتەدان بى خلاف
 ئەمۇي عەرشى زىيائى پر موحتەشم
 ب خوه ئفتخار كر وي عەرشى عەزىز
 ژ من نىنە مەسەتر د خەلقىيەتى
 عەجەب ما ژ ئەنوار و تەئشىرى خوه
 ل خەلقىيەت و صورەتى پر عەجىب
 ووجوود كر خودا ئەمۇ ژ يەك پارە زەر
 د ھەرى يەك سەرى چىكىرن ھنده دەث
 ب ۋان ئەلسنان تىكىدە تەسبىحدار
 كەسى غالظى ئەمۇ مارى تەعرىف نەكىر
 سەرى وي ل سەر دووقى وي بۇو قەرار
 وەكى لوقەيەك تە بخىم بن زەبان
 ژ وي فەخرى خوه بۇو پەشىمان گەلەك
 خەجل شود چو پەنھايىن دەريا بەدىد
 ل بەر دەرگەھىن وي خودايى عباد^(٢)
 ژ سووجى خوه من تەوبەيە سەد ھەزار

(١) سەرھاتىيا ۋى دىكلى د وى مراجى دا ھاتىيە ئەوا دېتىنى: مراجعا ئىن عەبىاسى، و چو راستى بىز وى مە د روایەتىن دورست دا نەدىتىنە.

(٢) چو روایەتىن دورست د دەر حەقا ۋى شەھمارى ژى دا مە نەدىتىنە.

خودان قودرهتى بى شەرىك و ھەقال
عەفۇو كە ئەڭى رووحىيى ذەنبدار
كوبىرە ژ جوملە رەسولان سەبەق
كەپ و لال و گىزە تو نىنە مەدار

موقرم ب حۆكمى تە ئەمى (ذا الجلال)
ب ۋى قودرهتى پىر ئەيمى كەدگار
بىدە خاطىرى وي رەسولى ب حەق
ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

بند ثالث و ثلاثون
در نشستن رسول خدا صلی الله علیه و سلم بر رفرف
تیزرو و تشریف بردن بجای که جانبود یعنی مقام لا مکان^(۱)

ب حوكمن مهیین زیده کن ددهشته‌تی
 ب ئهقداحی مهی دفع که باری غم
 کوئهحتائی من کهی بکت شویهی نار
 بدم ته ئهقئی خهرقهء و سهبحهئی
 ۋېبن من ل دل ديسه بابى فەرەح
 نەشم حەمل كم بارى سەججادەئی
 كرن رەهنى بادە د دەیرى موغان
 ل من فکره ئەف بادەئی پېشوعاع
 شكستەدلنى من نه قىل و نه قال
 ب حوكمن مهیین بىت زەبانم فەتىق
 ب شویهی عەلەم را به ناف خاص و عام
 فوتتۇوح بت ل سەر دل مە بابى كەمال
 بکە مونطەفی توب يەك جامىن جەم
 هنک نارى حەسرەت بىت مونطەفی^(۲)
 قەھى غەمزەدە بى خور و خوابم ئەز

وەرە ساقیيا تازە کن عاشرەتى
 ل سەر من گران بونە دىسان ئەلەم
 بده بادەئى تازەئى خوش گوار
 وەرە ساقیيا دا ژ بۆز بادەئى
 لمبالەب كە وەقتى غەبۈوقى قەدەح
 ژ من كەم مەكە شەرىپەتا بادەئى
 مە سەججادەء و خەرقەء و طەيلەسان
 نە عەقل و خرەد من نە مال و مەتاع
 حەزىزم ژ هجرانى يارى شەپال
 بده كاسەئى پېزەپابىن عەقىق
 بېرىش ژ حوكمن قەدەح چەند كەلام
 بده ساقیيا ئابى ئاتەش خصال
 لەھەبسازە دەر دل ئەھى نارى غەم
 بده بادەئى غەم بىت موختەفى
 وەرە ساقیيا پاستى بى تابى ئەز

(۱) ئەف بەندە د دەر حەقا روينشتنا پېغەمبەرى خودى دايە - سلاف لى بن - ل سەر رەفرەفى خۆشبەز، و چۈون و گەھشتىنە وى بۆ مقامىن (لا مکان).

(۲) ئەف مالكە د دانەيا (ئامىدى) دا نىنە.

بـدـه جـامـى دـا ئـسـتـراـحـةـت بـكـم
 هـهـلـا قـهـطـنـهـشـمـ جـارـهـكـى دـهـرـ خـيـالـ
 شـيرـينـ بـه دـهـانـمـ ژـ جـامـى شـهـرابـ
 كـوـونـداـ بـكـمـ جـوـمـلـهـ فـكـرـىـ جـهـانـ
 بـيـتـرـمـ ژـ نـاـفـ هـنـدـىـ قـهـلـبـىـ حـمـزـىـ
 توـ ذـوقـاـ مـهـ پـرـ كـمـ ژـ شـعـرـ وـ كـهـلامـ
 بـدـهـ كـاسـهـئـىـ مـهـىـ كـوـ پـهـروـازـ كـمـ
 نـهـظـمـ كـمـ كـهـلامـىـ نـهـفيـسـىـ چـوـ دـورـ
 مـهـ سـهـرـخـوـدـشـ كـهـ ئـهـىـ سـاقـيـيـ بـهـزـمـىـ يـارـ
 ئـهـقـىـ عـشـقـىـ ئـاتـهـشـ مـشـالـىـ شـهـوـاتـ
 بـدـهـ سـاقـيـيـاـ بـادـهـئـىـ پـرـ فـوـتـوـوحـ
 حـهـيـاـتـهـكـ لـ منـ بـهـخـشـ كـهـ نـوـوـ بـ نـوـوـ
 بـدـمـ دـهـسـتـىـ خـوـهـ خـامـهـئـىـ پـرـ خـمـبـهـرـ
 مـوـفـهـصـصـمـلـ بـكـمـ خـمـلـوـتـاـ (ـلاـ مـكـانـ)
 كـهـرـدـمـ كـهـ وـهـرـهـ سـاقـيـيـاـ بـىـ فـوـتـوـورـ
 بـدـهـ مـنـ كـوـ قـهـلـبـىـ خـوـهـ پـىـ كـمـ بـكـمـ
 دـهـانـمـ شـيرـينـ بـهـ بـ قـىـ شـهـرـبـهـتـىـ
 بـ قـوـوـتـ بـكـيـتـشـمـ سـهـرـىـ خـوـهـ شـهـرابـ
 ژـ رـاوـىـ نـهـقـلـ كـمـ كـهـلامـىـ عـهـجـىـبـ
 كـوـ هـنـدـهـكـ عـهـجـائـبـ لـ عـهـرـشـىـ مـهـزـنـ
 ئـهـمـرـ كـرـ ژـ بـقـوـئـسـرـهـفـيـلـىـ كـوـيـارـ
 وـهـرـهـ ئـسـرـهـفـيـلـاـ بـچـنـ ئـهـمـ لـ رـاهـ
 جـموـابـ دـاـ سـرـافـيـلـىـ بـقـ مـوـصـطـفـاـ

بـ دـلـ ئـمـزـلـ عـالـمـ سـيـاحـهـتـ بـكـمـ
 دـهـرـاغـوـوشـ كـمـ دـلـبـهـرـىـ پـرـ شـهـپـالـ
 خـيـالـ كـمـ دـهـمـهـكـ يـارـىـ عـالـىـ جـهـنـابـ
 لـ بـهـرـ مـنـ ـقـهـبـىـ پـهـرـدـهـيـاـ (ـلاـ مـكـانـ)
 هـنـكـ شـعـرـ وـ ئـهـبـيـاتـيـ پـاـكـىـ شـيرـينـ
 كـوـ ذـوقـاـ تـهـ پـرـ كـمـ ژـ شـعـرـ وـ كـهـلامـ
 توـ گـوـهـ دـهـ كـوـ شـعـرـيـ عـهـجـهـبـ سـازـ كـمـ
 ئـهـگـهـرـ توـ بـدـىـ مـنـ هـنـكـ جـامـىـ پـرـ
 خـهـفـيـفـ كـهـ هـنـكـ دـهـرـدىـ عـشـقـىـ غـهـدارـ
 ژـ مـنـ قـهـطـعـ كـرـ جـوـمـلـهـ ئـسـمـىـ حـهـيـاتـ
 دـ جـسـمـىـ مـهـ دـيـسانـ بـكـهـ نـهـفـخـىـ روـوحـ
 كـوـ سـهـرـگـهـرمـ بـمـ ئـهـزـ ژـ ئـحـسـانـىـ توـ
 بـرـيـثـمـ دـهـمـىـ وـىـ چـوـ خـوـونـىـ هـهـدـرـ
 هـهـچـىـ مـنـ بـهـيـسـتـىـ بـيـتـرـمـ (ـعـهـيـانـ)
 لـهـبـالـهـبـ كـهـ جـامـىـ شـهـرـابـىـ بـ نـوـورـ
 ئـهـفـىـ جـسـمـىـ بـىـ جـانـ بـ وـىـ حـهـىـ بـكـمـ
 لـ بـهـزـمـىـ كـهـلامـىـ بـكـمـ خـدـمـهـتـىـ
 نـهـظـمـ كـمـ بـ ئـهـلـفـاظـىـ شـيرـينـ كـتـابـ
 هـهـچـىـ بـوـوـيـهـ ئـحـسـانـ لـ ذـاتـىـ حـهـبـيـبـ
 بـ چـاـفـ كـهـتـ مـوـحـهـمـمـدـ شـهـهـىـ ئـنسـ وـ جـنـ
 ئـهـوـىـ مـوـصـطـهـفـاـيـيـ قـهـوـىـ ئـختـيـارـ
 بـيـرـنـ ژـ قـىـ عـهـرـشـىـ پـاـكـىـ ئـيـلاـهـ
 كـهـ ئـهـىـ پـاـدـشـاـهـتـ سـهـرـىـرـىـ وـهـفـاـ

کەرەم کە ژ عەرشى خودا تو بىزىر
 ل ۋە مام د پەرەد نەما طاقەتەم
 چىرا من ب تەنھا دەنلىقى چۈنин
 مەھىلە ب تەنھا ل راھ و سەبىل
 ژ ھەمراھىيى من دەينى چىرا
 دەم خەممەتى تە ب چەشم و ب سەر
 نكارم ب پىشىدە بچىم يەك قەددەم
 دسووزت سەراسەر پەرى ئىسرەفيلى
 نزانى بچىت كۈو ژ عەرشى تەمەيز
 ب قۇدرەت ژ نورى گەپاند ئەشرەفەك
 ب خلقەت ل سەر شەكلەن طەيران بۇوي
 خودا چىكىر ئەو رەفرەفا موسىتەعىيد
 كۆئەو رەفرەفا شومى سەججادەئى
 ووجوود كر خودا رەفرەفا بى قوصۇر
 كۆئەو رەفرەفا شومى تەختى رەوان
 ژ نورى ووجوود كر شەھى بى زەوال
 نە لازم درېڭىم كەلامى شفاف
 عەليمىت ب ھەيەت ب صورەت چونان
 ئەوئى رەفرەفى تىززەو بى فوتۇر

نەما نىرۇرى پەپەرى من بىمە ژۆر
 فەراتەر ژ عەرشى نەھن رو خصەتم
 رەسولى خودا ما مەلۇول و حەزىن
 بچىم كى دەرى ئەي ئەخى ئىسرەفيلى
 نە ھەمجنى من نە ھەقال و برا
 سرافىلى گۆتى ئەيا با خەبەر
 وەلىكىن ب ذاتى خودا من قەسمەم
 ژ بەر شوعلەيا نورى ذاتى جەلەيل
 تەھەيىر گەلەك ما رەسولى عەزىز
 خودا خەلق كر ئەو نەفسەن رەفرەفەك^(۱)
 ئەوئى رەفرەفى كوب نىشان بۇوي
 ل سەر ھەيەت و شەكلەن مورغۇن سەپىد
 دېيىشەن ھەنگ راوىيىت قصصەئى
 ب تەشىبەن سەججادەئى سادە نور
 وەلىكىن ژ بەعاضى رواتان بىزان
 چو تەختى رەوانەك مۇكەللەم دەلال
 وەلىكىن نە مەقصۇدە ئەف ئەخلاف
 خودايى كۆئەو خەلق كر ئەو زەمان
 موحەققەق خودا خەلق كر دەر حوضۇر

(۱) بوخارى (۴۸۵۸) ژ عبدىلاھى كورى مەسعودى قەدگوھىزىت، د تەفسىرا فى ئايەتنى دا: «**لَقَدْ رَأَى مِنْ مَا أَنْبَتَ رَبُّ الْكَوْزَةِ**» (النجم: ۱۸) دېيىش: رائى رەرقا أخضۇر قد سد الأفق، يەعنى: طەيرەكىن كەسکىن مەزن دىت ئاسىز ھەمى گرتىبو، و د روایەتەكى دى دا ل نك نەسائى ھاتىبىيە كو جىريل ل سەر وى رەفرەفىي يى سوپار بۇو. وئەف بەرفەھىييەن شاعر قەدىگىرت، مە د چو روایەتىن دورست دا نەدىتىنە.

هەتا وى دەمىن نەھتبۇو خەلقەتى
 وەلى ئەم نزان بەيان كن كەلام
 وەلى مەيلى من ئەث قەدەر لى ھەيە
 (مع القصه) ئەو ئەحمدەن نامدار
 صوعبود كر ژ عەرشى ب قەصدا حوضور
 ل عەرشى خودا زىدە بۇ ئىشتىاق
 تەزەلزول كەته جسمى عەرشى عەظيم
 سەرافىل و جوملە مەلەك تەۋ گرین
 ب پەرواز چۈو رەفرەفى نازدار
 ب يەك (طرفە العين) اى سالى عەديد
 ھەزاران مەراحل د يەك طورفەئى
 گەلەك پەردها و نقاب و حجاب
 ل بەر ھەر حجابەك مەلەك بى عەددەن
 ئەوان رووحى قودسى ب ھەڤرە تەمام
 ژ وان جوملە پەرداڭ كوبۇرى حەبىب
 ھنك سورخ و ھن كەسک و ھندەك بەياز
 بوزورگى ل وان بەحر و دەريايى كور
 ھنك بەحرى قودرەت ھنك مەعرفەت
 طەويلىن عەريضن عەميقىن گەلەك
 (مع القصه) سولطانى ھەردو جەمان
 ل وى پەرده يەك بۇ مورەصىھ ب دور
 ژ سور بۇ ئىدۇي پەردىي پې كەبىر
 وەلىكىن ل وى لەون و دەنگەك نەبۇرۇ

خودائى وجودىد كر د وى ساعەتى
 د شەكلە ئەھوئى رەفرەفى (بال تمام)
 كۆئە رەفرەفا شۇبەسى سەججادەيە
 ب ئەمرى خودا بۇ ل رەفرەف سوار
 موحەممەد ل سەر رەفرەفى سادە سور
 گىنىھك عەجەب كر ژ بەر ئەفترەق
 قەدەم ژى ھلانى رسۇولى كەرمىم
 ژ بەر فرقەتى وى ھەمى بۇون ھەزىن
 سوارەل وى پادشاھى كوبار
 دكىر قەطع ئەو رەفرەفا موسىتەعىد
 دبۇرن ب پەروازى سەججادەتى
 ۋەھىلەن ب پاشدە ئەھوئى بى حساب
 ۋەھىلەن ب ئەمرى خودا يىن صەممەد
 قەدەم بوسە دان شاھى بەيت و مەقام
 گەنەن بھارى كەبىر و عەجىب
 سەر و بن نە مەعلۇمە دوورۇن دراز
 نزان چ كەس غەيرى رەبىن غەفسۇر
 ھنك بەحر و دەريايى پې مەرھەمەت
 وەلى خالى (أزا) جوملە ئنس و مەلەك
 ب رەفرەف گەنەن بەردەيىلا (لا مکان)
 ب ياقۇوت و ئەلماس و ئەجناسى پۇر
 بوزورگى دزانە سەمیعىن بەصىر
 ل بەر پەرەئىن صەھوت و دەنگەك نەبۇرۇ

نهبوون هیچ نک پهردیا ئەنودری
 هلات ئەو ژ بەر موصطفایی کەريم
 ب (بسم الله) ئەو شاهى نۇورىن نقاب
 عەيان بول بەر چەشمى شاهى جەن
 د تەعرىفى وى ده زەبانى مە لال
 بىيىزم د تەوصىفى وى ده تەمام
 بەيانكىم كەلامى كومان سەحکرى
 دەما ئەز دوخوول بۈوم وەرائى حجاب
 مەھ و سال و حىن و زەمان تى نەبۇو
 نە ژىرە نە ژۆرە نە راستە نە چەپ
 نە تارى نە رۇنى نە قەمۇم و نە خويش
 نە سېشەنبە نە چارشەنبە بىزان
 نە سەبته نە ماھە نە سالە يەقىن
 مۇنەززەد ژەنگان نە غللىه نە غەمش
 وها تو بىزان خالى (أزا) جوملە رەنگ
 تەحەيىور د وى دە عوقۇلى گران
 چىرا نافى وى ئەم دېيىن (لا مکان)
 دېت خىرە لى عاقلى دوورىين
 نە قەنچە بىن زېدە تەدقىق وى
 ل ئەو دەر نە مىلى طەنینى مەگەس
 كوبىيىن وى دەرى قەط مەكە رەيدب وشەك

نە ئنسان نە جن نە مەلهك نە پەرى
 ب ئەمرى خودا ئەو حجaba عەظيم
 دوخوول بۇو موحەممەد وەرائى حجاب
 د پاش پەردەئى دە فەضا (لا مکان)
 چىه (لا مکان) ئەز بىيىزم دەلال
 جەن كونە جى بىت چسان ئەز كەلام
 وەلىكىن قەدەر طاقەتا شاعرى
 وها گۆت وى شاهى عالى جەناب^(۱)
 مەكانەك م دى كومەكان تى نەبۇو
 نە سارە نە گەرمە نە ژۆزە نە شەب
 نە ئەرض و نە ئەسمان نە پاش و نە پىش
 نە يەكشەنبەيە نە دوشەنبە چونان
 نە پەنجشەنبەيە ھەم نە جومعە يەقىن
 نە كەسکە نە سۆرە نە زەردا نە رەش
 نە شىن و سەفيىدە نە صەوتە نە دەنگ
 ب ۋى تەرزىيە (لا مکان لا مکان)
 ئەگەر تىيىدە پەيدا بوا يەك ژەنان
 ل تەحقىقى وى گەر بىتىرى يەقىن
 نەيايت خودا زانە تەحقىق وى
 ب جوز رەبىي ئەكەر نەھن هىچ كەس
 نە حەددە ژ بۆ هىچ ئىنس و مەلهك

(۱) ئەث گۆتنا شاعر ژ پىغەمبىرى - سلاٹ لى بن - فەدگوھىزىت، مە چو (سەندىدا) نە يېتىن دورست و نە ژى يېتىن لازى بۆ نەديتىنە.

کو حاضر بتن خەلۇھتا (لا مکان)
 بېیزىت ژ بۆرى پە سرر و كەلام
 کو سرaran بېيىن د ناڭ خەلۇھتى
 ئەقە دەر جەمیعى مەكان و زەمان
 ھەنۇز صوجىھەتى وان كەمالى بتن
 ئەمۇي پادشاھى ب عىزز و قەبۈول
 موحەققەق گە خەلۇھتا (لا مکان)
 نەبىرى كۆئەحمدە دىيىھ دەر مەنام
 موحەممەد ب خەمونى چوویە (لا مکان)
 شىيارى چوویە (لا مکان)اي يەقىن
 ب يەقطە چوویە (لا مکان) ئەو مەلىخ
 کو بۇو مونسەلخ رووھى وي بى رىا
 گە (لا مکان) ئەحمدەدى با فوتۇوح
 يەقىن كە کو سولطانى ھەردو جەمان
 موحەققەق بىانە تو خاھىيەتى
 ئەفان ناكەسانى ب جەھلى گەران
 دكىن ۋان كەلامى ب جەھل و عنان
 بچت ئاسمانان حەبىبىي صەممەد
 نكارن قيامى بچىن ئاسمان
 موقىم طالبىن مەركەز و نوقطەيە
 مەحالە ل نك زەعمى وان جاھلان
 ژ رووھى جەوابەك ب كەيف و طەرب
 كۆئەزمانى تىك مونكران بىتە لال

وەلى روخىصەته بۆ رەسۋولىنى جەمان
 کو دەر خەلۇھتى خالقى (لا يىنام)
 نەبت ھىچ كەس حاضرى صوجەتى
 چكى عادەتى صوجىھەتى دۆستان
 کو مەجلس ژ ئەغىارى خالى بتن
 نەايەت ب رووح و جەسەد بۇو حولۇول
 ب رووح و جەسەد ۋە شەھى ئنس و جان
 نەبى حاشە مونكىر ژ بۆئەش كەلام
 چكى بەعاضى مونكىر دېيىن چونان
 وەلىكىن موحەققەق بىانە چونىن
 نە خەون و خىالە صەھىحە صەھىح
 هنك مونكىرى دى دېيىن وەا
 نە تەقلىي جەسەد بەلكە تەنھا ب رووح
 وەلىكىن بەطلان ئەفان جوملەشان
 ب رووح و جەسەد ۋە گە خەلۇھتى
 چرا چونكە ئەقولى ئان مونكرا
 ل سەر گۆتنى فەيلەسۈوفان بنا
 دېيىن مەحالە ب رووح و جەسەد
 ل سەر زەعمى وان چونكە جسمى گەران
 ھەچى جسمى تىلەت كۆتىدا ھەيە
 چشان دى بچت بەر ھەوا ئەي فلان
 وەرە سەح كە ئەمۇنکىرى بى ئەدەب
 بېيىم جەوابەك عەزىز و دەلال

بکم دهفعن ڦان جوملهئي ئعتزار
 بکم دهفعن ڦان ئعتراضان تهمام^(۱)
 ههچي موسته مع بن ب جان گوه دني
 کو جسمى شهقيل ناچه ژور و ههوا
 نكارت بچت بهر ههوا (بالدليل)
 ببن مونکري قهسرىي بن گومان
 نكارن خهفي کن في ئهصلنى عهيم
 ب طهبعي خوه ناچت ب سووبين ههوا
 ب قهسرى كشاند بهر سه مايان دلال
 خودا ئهو بره وان دهرا بن گومان
 ب قووهت هلاقيزتن بهر ههوا
 ب قهسرى ب سووبين ههوا (لا جرم)
 ب ئهمرى خودا ههم ل جسمى حهجمر
 ب روح و جسمى ده ب حوكمى عوقرول
 د ئباتى معراجى عالى جهناپ
 ل سمر مومكناتان قهديره يهقين
 ب وي قادره پادشاهى وددود
 کو ئهفعالي وي منهع کن بن عهده
 کو مومكى بتن موطلقا دى بيت
 ب وي قودرتا پر خودا کر ووصول
 بزان مومكنه جوملهئي ما سوا

ب عهقلى ب نهقلى ب فهخر و ب ناز
 ب عهقلى ب نهقلى بهيان کم کلام
 ب عهقلى دېيژم ئهڻي گوتني
 ئهگهر چ د حكمهت ههيه بن خهفا
 وهليكن ب طهبعي خوه جسمى شهقيل
 ههچي فهيله سووفى نكارن عهيان
 تهحرروك ب قهسرى ههيه نك حهکيم
 دېيژم ئهگهر چ رسولى خودا
 وهلى قودرتا خالقى بن ههقال
 نهچوويه ب طباعي خوه ئهو^(۲) (لا مكان)
 وهكى يهك حهجمر مهدي صاحب قوا
 تهحرروك دكت ئهو حهجمر بن ئهلم
 قياس كه عورووجا شهئي با خهبر
 چرا دى مهحال بت عورووجا رسول
 وهلى گهر ب نهقلنى بېيژم جهواب
 دېيژم کوئهو (خالق العالمين)
 ههچي شهئي مومكى بتن دهروجود
 ژ بزوي نههن هيچ مانع ئهبهد
 ههچي شهئي مهولا ئيرادهت بكت
 نههن مومتهنع ئهڻ عورووجا رسول
 ژ غهيرى خودا و شهريڪى خودا

(۱) ئيث مالكه د دانهيا (فههمي) ب تئي دا ههيه.

(۲) د دانهيا (قزغى و ئامەدى): تا.

عورووج ژی کو بۆ فەردەکى مومكىات
 ژ كەعبا موشەرەف ب رووح و جەسمەد
 كو ئىبات بۇو ئەف ب نەقل و عەقل
 بنوشىم شەرابەك ژ دەستى نگار
 هنگ غەم ل سەر من سەشكىن ب جام
 كو چوو خەلۇوتا (لا مکان) ئەمە زەبىب
 ل ئەطرافى فىكري چ كەس وي نەدى
 ل وي هنده شەرم و حەيىا بۇو عەيان
 ل وي زىدە بۇو هنده شەرم و حەيىا
 زەبان لال بۇو ئەمە زەمان دەر حوضۇر
 ئەحمدەت و ئەحمدە ژ خوه مەمحۇ بۇو
 ئەحمدەت و ئەحمدە ل مەيدان نەما
 ژ ئەحمدە ئەحمدە ما و رابۇويە مىم
 چو ئەمە پەرەد رابۇو ب ئەمرى صەممەد
 د ۋى گۆتنى قەط نەكى رەيب و شەك
 مۇحەممەد چو بۇو غەرقى نۇورى چۈنان
 د بەحرى تەھەيىور گەلەك غەوطە دا
 د وي مەوضعى كونە حەيشە نە ئەين
 ئەمە موصطفەفایىن ب عزز و قەبۇول
 كو بۇو مونقەطع ئەمە ژ حىسان ھەممە
 ل وي وەحشەتكەك پەيدە بۇو ناگەمان
 د وي حالەتى دە رسۇلى ب نۇور
 وەلىكىن ژ دەنگى ئەبى بەكرى يار

ب وئى قودرەتا خالقى كائنات
 هەتا (لا مکان) چوو ب ئەمرى صەممەد
 بكم ديسە ئەز قىصەئى خوه نەقل
 نەظم كم گەلەك بەيتى بىن ئختىار
 ژ ئەحوالى ئەمەد بېيىزم كەلام
 خوه زانى د وئى عالىمەن دە غەرىب
 سەراسەر بۇويە غەرقى شەرم و فەدى
 هەمان بۇويە غەرقى عەرقى ئەمە زەمان
 نەكەر فەرقى سەر ئەمە زەفس وى ژ پا
 ل وى زىدە بۇون سەد ھەزاران فۇتسۇر
 ژ خەوف و حەيىا دەھش و بىن صەخۇ بۇو
 چو پەروانەئى شەمعى ئەفغان نەما
 ل وى مىم بۇوبۇو حجابەك عەظيم
 ژ ئەحمدە ئەحمدە ما ئەحمدە هەر ئەحمدە
 د وى مەمحۇ بۇو ئەمە زەمان مایە يەك
 نە عەقل و خەرەد ما نە نۇطق و زەبان
 ژ خەوف و حەيىا عەقل و دانش نەما
 نە جا و مەكانە نە جەھوھەر نە عەين
 دەمەك بىن زەبان ما و لال و مەلۇول
 ب دوور كەت ژ مەجمۇوعى ئىنسان ھەممە
 د خەوف و د وەحشەت دە ما بىن زەبان
 بەيىsti ب گۇوشى خوه دەنگەك ژ دوور
 وەا ھاتە گوشى حەبىسى كوبار

دېيىشت ژ بۇ خوه صەلاتەك تەمیز^(۱)
 سەبقييە ل سەر قەھرى من رەحمى من
 كو (بالذات)ى خوند خالقى (ذو الجلال)
 وەرە (أدن مني، أيا خير خلق)
 شەھى تەختى مەسندگەھى ئىصتەفا
 ھەتا چوو گەخالقى (لا ينام)
 ب قابى دو قەوسان گەناك خودا
 گەناك خودا ئەھىرسوولى ئەمەين
 كوبى كەيف بىو ئەھىرسوولا تەمام
 بەيان كم كەلامى دەنى وەصلەتنى
 گەناك خودا شاهى ھەدو جەمان
 فەتح كە دەھانى خوه ۋىن ساعەتنى
 غوموش كە عوپۇون و دەھانى خوه باز
 ووقۇوعبۇ د فەممى نەبىيىتى صەفى
 ژ شەكەر ب چەند مەرتەبا بىو شىرىن
 گەلەك عطردارلىرى ژ فى مىسىز رەش
 ئەوي قەترە (أزا) بەحرى لوطى غەفۇور
 نە وەحشەت نە دەھشەت ئەبەد وى نەما
 كو كەفتە طەرەب رووحى سەبىيد يەقىن
 ژ ئىنس و مەلائىك ژ پىغەمبەران
 ھەتا وى دەمىن نك وى مەكىنۈن بوى

كە (قف يا محمد) خودايىن عەزىز
 كە (سبحان سبحان) ذاتى مەزن
 ژ پاش ئەف صەلاتا عەزىزى دەلال
 وها گۆ خودا بۇ رەسوللى ب حەق
 ب نىزىكى وي قەمىشى موصطەفا
 موقىم گۆتە وي (أدن مني) تەمام
 وەكى ھاتە گۆتن د قورئان وها
 ب قاسى مىانى دو بىرون يەقىن
 وەلىكىن مە سەھىر ژ راوى كەلام
 نەشم ئەزىز ل ۋىن دەر بىم دەققەتنى
 نە با ئالەت و عند و حەيث و مەكان
 خودا گۆتبۇو شاهى ۋىن ئۆممەتنى
 حەبىبى خودا يېن ب عىزز و ب ناز
 يەكى قطرە قطرى ژ لوطفا خەفى
 ژ بەرفى گەلەك سەردەر بىو يەقىن
 ژ وى ھىنە تى رائىھە و عطرى خودەش
 دەما كەفتە فەممى رەسوللى ب نۇور
 ژ وى مەحو بۇون جوملە خەوف و حەيىا
 وها لەذىذتەك دا دەھانى شىرىن
 بىزانە عولۇمىن ئەوەل ئاخاران
 وە هەم جوملە علمى كو مەخزوون بوى

(۱) چو روایەتىن دورست دەنى دەرىبارەيىن دا ب بەرچاڭىن مە نەكەفتىنە، ھەر وەسا ئەث بەرفرەھىيىن شاعر ژى ۋەدگىزىت، د روایەتىن دورست دا نەھاتىنە.

هەمى دانە ئەممەد د وى ساعەتى
درېزكىر يەدى قودرهتا خوه خودا
وها گۆت وى موقتەدایى عباد
ۋەبۇ نوطقى شىرين ل سولطانى دين
ژئەوەل ۋە دورىرى تەحیياتى سوفت
ھەتا وى تەمام كر تەحیياتى خوه
ب گوفتا (سلام عليك) ئەي نەبى
رەسوللى كو دى ئەف سەلاما خودا
عومۇم كر نەكى خاصل بىت ئەف سەلام
ل سەر من بىتن ئەف سەلاما ئەمەن
ژ پاش ئەف سەلام و كەلامنى كوبار
ئەقە ئعتقددا مە ئىسلامىيان
ب ظاھر ب يەقطە ب رووح و جەسمەد
وەلى بەعضاى مەذھەب ھەيە بى ئەصل
وەلىكىن موحەققەق ل نك ئەھلى حەق
ئەگەر چەند ب چاقان خودا دىتىيە

كۆ كەفته دەھان نوقطەيَا قودرهتى
نەناش ملى سەيىدىن پىشەوا
كە (أحسست برد اليـد فـى الفؤاد)
رېزاندىن كەلامى چو دورىرى ئەمەن
ب ئەمامى حەق وى تەحیياتى گوفت
خودا پەس ل وى كر ھەدىياتى خوه
ژ فى حەضرەتا من نەئى ئەجنبى
ل سەر وى خەلاتەك قەوي بى بوها
ب ۋى تەرزى كر عرضى خەدمەت كەلام
وە ھەم سەر عبادى تە ئى صالحىن
ب چاقىن سەرى خوه خودا دى دو جار^(۱)
رەسوللى خودا دى ب چاقان عيان
ب چاڭ دى موحەممەد خودايىن صەممەد
كۆئەف دىتىا وى ب قەلب و ب دل
ب چاڭ دىتىيە خالقىن جوملە خەلق
وەلىكىن حەقىقەت نزانى چىيە

(۱) ل سەر زەمانى ئائىشايى خودىن ژى رازى بىت- ھندهك كىسان گۆت: پىغەمبەرى سلاـف لىـ بن- ل شەفـقا
معراجىن خودايىن خۆ ب چاـف دىـتبـوـو، و دەـلىـلىـ وـانـ ل سـەـرـ ـقـىـ ـچـەـنـدـ ئـەـفـ ئـائـىـتـهـ بـوـوـ: ﴿وَلَقَدْ رَأَاهُ الْأَنْبِيَاءُ
الْتَّيْنِ﴾ (التکریر: ۲۳)، ئىينا ئائىشايىن گۆت: من پىسياـرـاـقـىـ ئـائـىـتـىـ ژـ پـىـغـەـمـبـەـرـىـ كـرـيـوـوـ، وـىـ گـۆـتـمـنـ:
ئـەـوـ جـبـرـيـلـ بـوـوـ مـنـ دـىـتـىـ، ژـ دـوـ جـارـانـ پـىـقـەـتـرـ مـنـ ئـەـوـ لـ سـەـرـ رـىـنـگـىـ وـىـ يـىـنـ دـورـسـتـ نـەـدىـتـىـيـيـهـ.. لـمـوـ
ئائىشايىن دگۆت: هەر كەسى بىزىت موحەممەدى خودايىن خۆ دىتىيە، ئەمۇ درەوەكە مەزن كر. ۋىنەن
موسلم ۋەلگەنەت (٤٥٧). هەر وەسا موسلم (٤٥٠) ژ عەبدىللاھىن كورى مەسعودى ژى ۋەلگەنەت كو
مەخسەد ب دىتىن د ۋان ئايەتانا دىتىا جەرىلىيە، و بەيەقى دىيىرت: نەھاتىيە زانىن كوشەبابىيەكى
موخالەفا ۋىن بوجۇونى كرت. معنا: كوشەبابىيە ل وى باودرىن بۇون كۆپىغەمبەرى سلاـف لـىـ بنـ-
خودايىن خۆ ب چاـفـ نـەـدىـتـبـوـوـ، وـ ئـعـتـقـادـاـ ئـىـسـلـامـىـ يـاـ دـورـسـتـ هـەـقـەـيـيـهـ، وـ نـەـمـوـهـ يـاـ شـاعـرـ دـىـيـرـتـ!!

ژ نهول پاش موحده‌محمد رسولی عزیز
 که ئەی پادشاهی ب قودرت کەبیر
 هەچى شوکر و حەمد و سوپاسی ھەنە
 تو شاھنشەھى موطلەقى سەر شەھان
 ب نسبەت ووجۇدا تە جومله عەدیم
 ژ بۆ جومله عالەم توى رەنەمۈون
 خودان حوكى موطلەق توى ئەی خودا
 توبى واجبى شاھنەختى قىدم
 ئەگەر جومله عالەم نېبن دەر ووجۇود
 وەگەر سەد ھەزار عالەمنى دى تەمام
 يەکى ذدرە مولكى تە ناكن زىاد
 خودائى ب وي را كو تەكريم كر
 وها گۆت بۆ ئەحمدى موحىشەم
 نەتىنان ووجۇدى مە عەرش و سەما
 ھەمى ئىنس و جنن و مەلەك سەرتەسەر
 ئەگەر تونەبۇوا مە لەموج و قەلەم
 بېشت و جەھەننەم مە ئانىن ووجۇود
 كو ئەتباعى تە كم د جەنەت موقىم
 مە ھندە ووجۇود كر ئەقى خەلقى پور
 توبى مەقصىدى من ژ جومله ووجۇود
 ل سەر ئەنبىاء و روسل جوملەشان
 ژ نۇورا جەمالا تە خورشید و مەھ

دەھەن فەتح كر وي ب مەدھى تەمیز
 غەنى (أز) حەشم وەز وەزير و دەبىر
 ھەمى لايقى ذاتى پاكى تەنە
 توى خالقى تىك بوزورگ و گوھان
 ھەمى خورد و ئەصفەر توشاھى عەظيم
 تە عالەم ووجۇود كر ب يەك كاف ونۇون
 ل نك تە مولۇك و شەھنشەھ گەدا
 سواين تە يەكسان ووجۇود و عەدەم
 يەكى ذدرە كەم ناكن (أز ھستو بود)
 ووجۇود كى توئى خالقى (لا ينام)
 تو خەلاق و رەزازاقى جومله عباد
 ب تەشيريفىن (الولاك) تەعظيم كر
 كە (الولاك، لولاك)^(۱) ئەي موحىتەرم
 د گەمل كورسى و (سدرة المنترى)
 ژ بۆ تە مە خەلقاندىن ئەي موعتەبەر
 نەتىنان ووجۇدى ژ كەنزا عەدەم
 ب ۋى قودرتى من كەريمىن وەدۇود
 بىدم دوشىنى تە عەذابى ئەلىم
 صەدەف تىك ژ بۆ تە د ناڭ دە تو دور
 توبى عللەتنى غائىه (أز ھستو بود)
 تو شاھنشەھى موطلەقى با نشان
 ب ضەوء و ب نۇورن ئەييا پادشاه

(۱) حدیسا (الولاك) وەكى پىر ژ جارەكى مە ئىشارەت پى داي يا بىن بناخىيە.

مه توئختیار کر ژ هەردو جەن
 ب جانى خود خدمەتگۈزاري تەنە
 كوبۇون لائىقى تاجى پىغەمبەرى
 ل سەر وان قەبۇو بايى فەرھ و سورۇور
 نەدا من ژ بۆھىچ كەس پېشى تە
 نەدمەندە عززەت چ كەس دەر جەن
 حەبىبم موحەممەد شەھى بى رىا
 گەلەك روپسىپىنە ئەيا نىك نام
 تو سولطان و پىغەمبەران تىك يەزەك
 وەلى طۇورا تە مەسندادا (لا مکان)
 ب فەضلا تە بۇ دەعوەتا وان قەبۇول
 دوعا وان د حەضرەت قەبۇول بۇ چونىن
 عەفۇو كە ژ رووھى خەطاى خەطىر
 بىغەفىنە من موجرمى ئەي جەليل
 د وى رووزى دلدووزى حەشر و جەزا
 دىزانم بەعيىدم ژ باغنى نەعيم
 حەقىقىم ژ بۆنارى دووزدەخ عيان
 ژ ۋان خوشى ئەفعال و ذەنب و گوناھ
 د دەستم نەما ھىچ حوججەت ئەبەد
 د ناڭ نارى دووزدەخ عەذابى موهىن
 شەفاعەت بىت دەر حەقى من قەبۇول
 كو چوو نك خودا خەلۇوتا (لا مکان)
 شەفاعەت بىت رووحىيى ئاقتەپى

ژ بۆ من شوکور كە ب جەھر و نەن
 مەلەك دەر فەلەك نەبەدارى تەنە
 ھەمى ئەنبىاء و رسۇولى بەرى
 ژ ئاشارى نۇورا تە ئەم بۇون ب نۇور
 ئەقى ھندە عززەت كو من دايە تە
 ھەتا ئىقراض بىتە دەور و زەمان
 ل دىوانى من پىل پېشى ئەيا
 ھەچى تابعى تە د حەشر و قىام
 تو پىغەمبەرى حەققى بى رەب و شەك
 مە موسى بىر طۇورى سينا عەيان
 يەقىن كە ھەمى ئەنبىاء و رسۇول
 ب جاھى تە وان كر تەھەسسۇل يەقىن
 خودا يە ب جاھى رسۇولى كەبىر
 سەتر كە گۇناھم ب سەترا جەمیل
 شەفاعەت بىكە قىسمەتم ئەي خودا
 ب ۋى خوشى ئەفعال و خولقى ذەميم
 ب ئەث روپسىياھى و ذەنبى گران
 مە دەفتەر گەلەك رەشكەن ئاھ و ئاھ
 د گەل ۋان گۇناھى منى بى عەدد
 نوها ئەز دىزانم جەن خود يەقىن
 وەلى ھىقىيىا من موحەممەد رسۇول
 ئەمۇي ذاتى پى مۇحتەرەم بى گومان
 چ نوقسان دېت دەر مەقامى ئەمۇي

خهلاص كت ژ جهنجى عەذابى ئيلاھ
 ئەگەر چ گونەھكار و زارم مەلۇول
 بىدە ئىستۇخوانەك ژ خوانى كەرم
 ئومىيەدە ژ تە شاھى ھەردو جەن
 نە طەبەعە ژ بۆ بەندەداران ئەبەد
 مە نسيان مەكە ئەي شەھى ھەفت طەبەق
 ب ئىحسان بېتىزه ئەييا رەبىي من
 موعەذىدەب مەكە رووحىيىن ئاقتەپى
 دوغا تە قەبۈولە د وى حەضرەتى
 وەرە دىسە سەر قىصەئى ئەي قەلەم
 ژ پاش ئەف كەلامى كو رەبىي جەلەيل
 ئەمر كر ژ بۆ فەخرى عالى سمات
 ل نك من گەلەك ئابىت روويەت ھەيە
 ھەچى دەر دلى تە ھەبىتن كەلام
 توبي موصطەفا و توبي ئەحمدەم
 كو سولطانى دين ئەم قەدر فەصلنى دى
 ژ كەيف و فەرەح وەجھى وي شوعلە دا
 تو زانى ئەييا پادشاھى لەطەييف
 نكارن حەمل كن عەذابى گران
 ئەگەر دى ل سەر من بکى نعمەتى
 شەفاعەت بكم ئەز د ۋۆزى حساب
 خودائى كو دى ئەف كەلامى رەسۈول
 ل سەر وي ۋەھىپرا جەوابەك عەظىم

منى بىدە عەممەل موجرمى ۋۇسىيەھ
 يەكى كەلبى زارم ل بابى رەسۈول
 ژ بۆشى صەئى مونتەظر پر ئەلەم
 نەكى دەر صەئى خوه ژ بەر ئاستان
 ژ بىر كن كلابى خوه ئى بى مەددەد
 د صوحبەت ل نك ذاتى مەمولايىن حەق
 بىدە خاطرە من ئەفى كەلبى من
 ب رەحمەت عەفۇو كە گوناھى د وى
 يەقىن دى ل من كت خودا رەحمەتى
 نەقل كم روایەت نە بىش و نە كەم
 بەيان كر ژ بۆ موصطەفایىن جەمیل
 كە ئەي زوبىدەئى جوملەئى كائناڭ
 بخوازە ھەچى ئارەزوويمەت ھەيە
 بېتىزه ژ بۆتە بىدم ئەز تەمام
 ل تە تو طەلەب كە ل من ئەز بىدم
 ژ ئىسانى مەمۇلا گەلەك بەذلى دى
 رجا كر كە ئەي ذاتى پاكى خودا
 كو ئەف ئۆممەتا من قەلەلەن ضەعىيف
 بىدە خاطرە من گوناھى د وان
 بىدە من شەفاعەت ژ بۆ ئۆممەتى
 كو ئۆممەت خەلاص بن ژ نار و عەذاب
 رجا وي ل دەرگاھى خوه كر قەبۈول
 كە ئەي فەخرى عالىم نەبىيىن كەريم

کو هنده رجاداری ئوممهت دکى
 د رۆزى قيامەت رجا كە ئەوان
 شەفاعەت ل تە ئەمر و فەرمان ل من
 تو هنده عەزىزى د ۋى حەضرەتى
 شەفاعەت ژ بۆ ئوممەت و ذەنبىٽ وان
 چو تو ئەكەرمى سەر جەمیعى رەسول
 خونوك ئەمو كەسانى ژ كوفرى بەرى
 ئەقى جەنەتى پې ژ ئحسان هەمى
 ب تەخسيصى بۆ ئەممەد و ئوممەتى
 ب تەعمىمى غەيرى تە و پەيرەوان
 ژ من بىرە ئوممەت ۋى نوطقى كەريم
 جەھەننەم بزانە ژ بۆ كافران
 چىرا ئوممەتا تە خوه تىخن عەذاب
 جەننى من ژ بۆ دوشمنان چىكىرى
 ئەقاندۇستانى منى با سورور
 موحەممەد كو دى ئەف كەلامى خودا
 بنالىد دەر حەضرەتى كەرگار
 وها گۆت سولطانى هەردو جەنان
 كە ئەي ئىزەدى بى شەرىك و هەقال
 بکە حەفظ ئوممەت كو فەردەك ژ وان
 مەھىلە كو يەك ئوممەتا من تو جار
 كو دا نەچنە دوزەخ كەسەك ئوممەتى
 ئىلاھى وها گۆت بۆ موصطفا

عەفووكم هەمى چۈون شەفاعەت بىكى
 بىدم خاطرئ تە گۇناھى د وان
 تو مەھىدر بکە لوطىف و ئحسان ژ من
 موحەققەق ل تە ئەز بکم خەلۇقتى
 مە بەخشى ژ بۆ تە موحەققەق بىزان
 ژ تىك ئوممەتان ئوممەتا تە قەبۈول
 كو بۈون تابعى چۈن تە پېغەمبەرى
 مە چىكىر تىرى حۇور و غلمان هەمى
 مە هنده كەرامەت ددا جەنەتى
 ژ بۆ ئوممەتا جوملە پېغەمبەران
 خوھ حفظ كن ژ ۋى نار و پىتى جەھىم
 مە چىكىر د گەل ئەف عەذابى گران
 ب طاعەت خوھ حفظ كن ژ نار و عقاب
 هەزار نەوعى قەھر و غەضب لېكىرى
 بىيىز ژ دوزەخ بچىن دوورە دوور
 ل وى خەوف و ترسەك عەيان بۇوەما
 شونىدەم ژ راوى كە ھەفتا دىيار
 عەلەمدارى ئقلیمى ئاھىزەمان
 خودايىن ب حەق داوهرى (ذو الجلال)
 نەكىن ئەتكابا چو ذەنپ و خەطان
 گۇناھان بکن مەخفى و ئاشكار
 نەيىن د ناڭ ئاتەشى زەحەتى
 كە ئەي مەنبەعى بەحرى صدق و صەفا

دکارم بکم حفظی ئوممهت هەمی
 وەلی ئەف هەمی رەحمەت و لەطفى من
 ژ ئەرپەز و سەمائان ژ عەرشى عەظيم
 گەلهەك پېتە رەحمەتا بى قىاس
 چ كم ئەز ب ھنده ئەقى رەحمەتى
 كو عصيان نەكىن ئوممهتا موصطەفا
 ب چى صەرف كم رەحمەتى ئەي حەبىب
 ژ پاش ئەف بشارەت كو سەح كر رەسۈول
 كە (الأمر و الكربلاء لدىك
 سۇئال كر ئەھۋى ئەحمدەدى تاجدار
 ئەقى جەمعى كو پەيرەوانى منه
 خودا گۆ: ئەيا ئەحمدەدى موحتەرم
 گەلهەك چىتىرن (أزا) جەمیعى ئوممەم
 ژ وان ئوممهتائى كو بىزىن گەلهەك
 يەكى ئوممهتا تە ژ ئەھلى عەذاب
 ئەقى مۇذنى نادم ئەز بى گومان
 كو ھنده ژ وان حەز دكم ئەي رەسۈول
 د قورئان وەا ھاتە گۆتن كەلام
 بىزان ئوممهتا تە خودان نعمەتن
 يەكى ئانكە من پې نەدا سىيم و زەر
 كو جۈزئى بىيىن حساب و كەلام
 ھەچى پې بىن زېپ و مالى جەمان
 ل دونيا كوبى مال و كەم دەولەتن

كو ئەصالا نەكىن فعل و ذەنبى رەدى
 ترى خزنىيَا غەيىب و گەنجى مەزن
 ژ لەوح و قەلەم كورسييىن مۇستەقىم
 گەلهەك خزنه مەملۇونە نابىن خەلاص
 ئەگەر ئەز نەدم مۇذنىي ئوممهتى
 دەيىنت ئەقى رەحمى بى ئەنھا
 ئەگەر ئەز نەدم مۇجرمى دل كەبىب
 ژ وي رە گەلهەك كر شەنائى قەبۈول
 فلا أھىسى رىي ثناء علىك)
 ژ وي رەبىي بىچۇونى پەروەردگار
 ل نك تە چ مقدارى عززەت ھەنە
 ئەقى ئوممهتا تە بىزان (لا جرم)
 كو تو رەھبەرى وانى ئەي موحتەرم
 عەزىزتر ل نك من چو ئەرپ و فەلەك
 سەدى ئوممهتا دى ژ ئەھلى شەواب
 ژ ئالى مەھبىيەت ب وان ھەر سەدان
 ل نك حەضرەتا من عەزىزىن قەبۈول
 كو ئەف ئوممهتا خەيرى ئوممهت تەمام
 ژ من صاحبى پەنچ خاصصىيەتن
 ژ بىز ئوممهتا تە ئەيا موعتەبەر
 د وى رووزى دلدووزى حەشر و قىام
 ئەوان دى بىيىن حسابا گەران
 ل ئاخىدەت سەبۈكبار و بى زەممەتن

مه پر ظولم و سلطوهت نهادیه ئهوان
 ژ کبر و ژ نەخودت گەلهک بچنە ژۆر
 چو من پاشی دەعوا خودائی بکن
 کو مەغروور دبۇون ئەو ب حوكىمى عەظيم
 دبۇون مورتهکب ھنده ڈەنپ و گوناھ
 طەلەب دەعوەئى خالقىيەت دبۇون
 ژ فى قەبەحەتى چۈنكە كەم طاقەتن
 کو بن بارى عصيان نەمىن ذەليل
 د ناف نارى عصيان دېن جانگوداز
 ب حوكىمى ئهوان سال و عمرى درېش
 خەفيفن ژ حەملا گۇناھى مەزن
 کو مەھوت و لقائى نەكىن ئەو ژ بىر
 کو ئەعمالى خەيرى ل وان نەبنە فەھوت
 مە دەرخستى ئومىمەت د ئاخى زەمان
 بزانە كۆئەو فاضل و فاخرن
 کو زىرى زەمىنى نەكىن زەممەتى
 نەمىن دېن خاكى تىرە گەلهک
 ژ بۇ وان رە زوو بىت حەشر و حساب
 ژ بۇ ئومىمەتا تە ئەيا شاهى دىن
 دېن بارى عصيان دە پشت خوار بىت
 پەشىمان بىت تەركى ئەو حەوبىھ كت
 بدم وى ژ جەننەت مەكان و مەقدەر
 ژ بۇ وان بدم ئەف قەدەر رەممەتى

دووهەم خصلەتى وان ئەقە دەر جەن
 کو مەغروور بن ئەو ب حوكى و ب زۆر
 مەبادا كۆئەو پادشاھى بکن
 وەكى پادشاھى زەمانى قەدىم
 ب سەطوهت دەما ئەو دبۇون پادشاھ
 قەوي سەرخوشى جامى نەخودت دبۇون
 مە حفظ كر ھەچى تابع و ئومىمەتن
 سېيم عمرى وان من نەكىيە طەويلى
 چكوا صاحبى سال و عمرى دراز
 دكىن كەسبى ذەبان و تەركى لمىز
 وەلى صاحبى عمرى كوتاھ و كن
 ئەقى ئومىمەتا عمرى وان قەصیر
 تەفەككۈر بکن دائمَا قەبر و مەھوت
 چەرارەم ئەقە ئەيى حەبىبى جەن
 ئەگەر چ ب وەقت و زەمان ئاخىن
 مە ئاخى درانى ئەقى ئومىمەتى
 قىامەت كو نەزدىكى وان بت گەلهک
 کو عاجز نەبن ژىرى خاك و توراب
 بزانە ئەقە خاصصەئى پەنجەمەين
 ئەگەر يەك ژ وان پر گونەھكار بت
 ب سالەك بەرى مەھوتى خوھ تەھوبىھ كت
 عەفوو كم ئەوان ذەنبى وى سەرتەسەر
 ئەقە نعمەتى من ل سەر ئومىمەتى

کو سولطانی دین سه حکرن ئەف کەلام
 کە ئەی رەببى پاکى مونەززەھ ژ عەیب
 ئەقى ئومەتى من ضەعيفن فەقير
 ژ وانپە ھەيە نەفس و شەيطانى دوون
 ژ بىر كن خوه دەر ذەنب و عصيانى پىس
 نەكىن تەوبە دەر موددەتى سالەكىن
 بەدە خاطرى من ئەقى ئومەتى
 خودا گۆب يەك ماھى پېش (أز) ئەجەل
 عەفۇو كم گوناھى ئەموى بى قىاس
 ژ بۆ قەدرى تە ئەي رسۇولى عەزىز
 بنالىد ئەحەممەد د وى حەضرەتى
 مەھەك زەحفە بۆ تەوبەئى وان ئەمان
 چى؟ چونكە غەفلەت ھەيە دەر كەمین
 دترسم د غەفلەت د طۇولى ئەمەل
 نەكىن تەوبە (أز) فعلى پېسىنى نۇفور
 خودا گۆتى: ئەي ئەحەممەدى ئختىار
 بدم موددەتى وان ب يەك ھەفتەئى
 بدم خاطرى تە ئەموى موجرمى
 وھات گۆت وى ئەحەممەدى چاش بەلهەك
 رەحم كە ل سەر ئومەتى پىر فەقير
 خودا گۆت: يەك رۈزى پېش (أز) ئەجەل
 ژ بۆ تە بىۋرم د عصيانى وى
 نەبى دىسەنالى ل بەر (ذى الجلال)

نيازكىل بەر خالقى (لا ينام)
 توبى عالمن ئاشكارا و غەيىب
 ژ بۇ وان رە سالەك دېيىم كەثير
 دترسم د عصيان بىن سەرنگۈون
 بىن پەبرەوى نەفسى زارى خەبىس
 تەقى ذەنب و عصيان بچىن چالەكى
 ژ وان رە بکە كەم ھەنگ موددەتى
 بکن تەوبە (أز) فعل و ذەنب و دەغەل
 ژ نارى جەھەننەم بىدەم وى خەلاص
 جەن وان بىدەم دەر بەشتى تەميىز
 بکە شەفقە يَا رەب ل سەر ئومەتى
 خەفييف كە ل وان موددەتى پىر گران
 ژ بۆ ھەر كەمىي نەفس و شەيطان لەعين
 بىيىن ھەتا وەقتى ماھى ئەجەل
 د گەل ذەنب و عصيان بچىن قەبرى كۈور
 ژ بۆ ئومەتى تە ھەچى ذەبىدار
 د پېشى ئەجەل گەر بکن تەوبەئى
 عەفۇو كم ب رەحەمت گوناھەش ھەمى
 كو يەك ھەفتە موددەت ژ وان رە گەلەك
 ژ بۇ وان رە موددەت بکە تو قەصىر
 بکن تەوبە و تەركى خويشى عەمەل
 عەفۇو كم ھەمى خەطء و نسيانى وى
 رەحم كە ل سەر ئومەتى بىن مەجال

پرە موددەتى رۆژدەكى ئەي خودا
 گەلەك غالبن زىدە غەفلەت ھەيە
 خودا گۇت: يەك لەحظەئى پىشى مەرگ
 بېخشم گۇناھى د وى (بالتمام)
 خەلاص كم ژ نارى جەھەننم ئەھو
 شەھى صەدرى دين ئەحمدەن دى پىشەوا
 پرە لەحظەيەك موددەتى تەمۈبەئى
 ژ بىر كن ژ ذەنباڭ نەبن تەھوبەدار
 خودا گۇتە وى ئەي موحەممەد رەسول
 بشارەت ژ بۆتەئىيا موصطەفا
 ئەگەر ئۆممەتا تە گەلەك عمر و سال
 بکن تەھوبە تا وەقتى مەھوت و ئەجەل
 پەشىمان ببن وى دەمى سەر گۇناھ
 ژ خەجلەت روختى وى كوئەھەمەر بتن
 هەتا رووحى وى نەھتىيە حەلقى وى
 ئەگەر تەھوبە كت ئەۋۇ ژ ذەنبى خەطىر
 هەتا رووحى وى بىتە سەر سىنىئى
 د وى حالەتى گەر پەشىمان بتن
 قەبۈول كم ئەھو تەھوبەيَا وى يەقىن
 د فرددەسى ئەعلا بدم وى قەرار
 وەلى جان كو چۈرە حەلق و دەر مەھوت بۇو
 بېت قەبرى خوه تەقلى ذەنبى ذەميم
 موحەممەد كرو دى نعمەتا بى كەران

ژ بۆ وانرە شەيطان و نەفس و ھەوا
 خەفيف كە ل وان چون تە رەحمەت ھەيە
 بکن تەھوبە ئەھو با دل و قەلب و جەرگ
 بدم مەسکەنلى وى د (دار السلام)
 نەكىشىم عقاب و عەذابى ب وى
 ب زارى نىاز كىرل بابى خودا
 دترسم ژ غەفلەت د ناش حەمۆبەئى
 بىيىن د ذەنپ و خەطا زارەزار
 د ۋى حەضرەتى گۇتنى تە قەبۈول
 ئەيا مەعدەنلى حلم صدق و صەفا
 تەلەف كن د عصيان و ذەنپ و وەبال
 ژ نسيان و غەفلەت ژ طوولى ئەمەل
 بکن تەھوبە با نالەء و زار و ئاه
 قەبۈول كە كو (ما لم يغفر) بتن
 زىادە نەھوبىيە گەلەك قەلقى وى
 عەفۇو كم گۇناھ و خەطائى كەثير
 ژ بۆ وى ھەيە موددەتا تەھوبەئى
 ل سەر وى ژ من لوطەن ئەحسان بتن
 نەدم وى عەذابى شەدىد و مۆھىن
 ژ بۆ خاطری سەيىدى بوردبار
 ل وى موددەتى تەھوبەئى فەھوت بۇو
 دېت موسىتەحەققى عەذابى جەھىم
 ب حەمد و شەنا وى فەتح كر دەھان

ژ بۆ من نەھیلا خەیال و فکر
 دزانم ل وان دى بکى رەممەتى
 کو تەقلی گوناھان بچت قەبئى تەنگ
 کو حالىش چ بى رۆزى حەشر و جەزا
 ژ جەنگىن عوقوبىت چسان بت خەلاص
 شەفاعةت بكم ۋانگۇناھى كەثير
 (بلا توبه) بچىه د زىرى زەمین
 بده خاطرم چۈون شەفاعةت بكم
 كە ئەي سەرور و (سید المرسلين)
 شەفاعةت مە دا تە ژ بۆ ئومەتى
 ژ ئىمان و ئىسلامى يەك نوقطەيەك
 ب مىلى سەماء و زەمین و جىال
 شەفاعةت بكم دەر حەقى وي قەبۈول
 شەفاعةت تورا دەر پەئى هەر كەسە
 ئەقان نعمەتى بى قىاسى خودا
 دەھان فەتح كر وي ب طەرز و ئەدەب
 كو واقع نەبۇو سەر دلى كەس تو جار
 رەسۋولى ژ بۆ ذاتى بىچۇونى وي
 سوئال كر ب زارى كە (أى ذا الجلال)
 زەمینى ھەمى قاع صەفصەف بکى
 كو حاضر بن ئەھلى شەواب و عقاب^(١)
 گەلەك ذنبدار و خودان حەوبە بت

خودايىا ژ بۆ تە شەناء و شوکر
 رەھەت بسو دلى من ژ بەر ئومەتى
 وەليکن گونەھكارى بى صەوت و دەنگ
 دلى من ب سەر وي ۋە ما ئەي خودا
 ئەوان ذەنپ و عصىانى وي بى قىاس
 نيازم ئەفە ئەي خودايى كەبىر
 ئەگەر فەردەكى ئومەتى من حەزىن
 د رۆزى قىامەت كو خەدىت بكم
 ژ وي رە وھا گۆ (رب العالمين)
 ل تە موزىدە بىتن ژ قى حەضرەتى
 ھەچى ۋېرە پەيدا بتن ذەرەيەك
 بلا ذەنبى وي پېرتىن بى فەصال
 دەما بىتە حەشرى فەقير و مەلۇول
 ژ بۆ وان رە ئەف رەھەتى من بىسە
 موحەممەد كو سەحکر ئەقان موزىدەها
 گەلەك بسو مۇفەرەح ژ ئەلطافى رەب
 شەنایەك وسان كر ژ بۆ كەدگار
 گەلەك حەمد و شوکر و شەنا كر ئەھۋى
 ژ پاش ئەف شەنائى كو گۆتن دەلال
 د رۆزى كۆئىسمان د يەك كەف بکى
 كويەعنى درۆزى قىام و حساب
 يەكى ئومەتى من كوبى تەمۆبە بت

(١) ئىف مالكە د دانەيا (ئامەدى) دا نىنە.

شهفاعهت نهبت بۆ ئهوي بىن كەسى
 چىه حالى وي ئەم خودايىن كەريم
 خودائى جەواب دا ژ بۆ رەبهەرى
 بزان هفت هەزار ساله ئەف مەسئله
 ھەبە ئختلافەك د سەطحى فەلەك
 وەا گۆتىيىه مىكەئىلىنى دەلال
 نەكت فکر و مەھوت و حساب و قەبر
 نەترست ژ قەھر و عەذابى خودا
 نەكت تەوبە و قەط پەشىمان نهبت
 ژ غەفلەت ل دونيا نەكت تەوبەئى
 ب تەشىبىھىن جىفە بېيتىن مرار
 چسان عەفۇو كت وي خودايىن كەريم
 مەحالە كۆئەموجرمى رووسياھ
 كو (إلا) جەنلى وي د ئاتەش بىتن
 وەلىنى حاملىنى وەھىن من جېرىئيل
 مەبىئىزە ئەفلىنى گۆتنى هان هان
 كەسى كود ئەفعالى عصيان دە بت
 ب ۋان فعلى پىس و خەطائى نۇفۇر
 د خەشىرىن كوراپت گەلەك دل ب كول
 خودايىن عەزىزى قەدىرىنى كەريم
 عەفۇو كت ئەمەنلىنى رووسياھ

ژ بۆ وي نهبت هىچ ئەفغان رەسى
 د وي روزى دلدووزى پىر خەوف و بىم
 كە ئەم شاهى ئۆزەنگى پېغەمبەرى^(۱)
 كو بەردايە ناف قودسييان وەلوەلە
 د ناف جوملە قوددووسىيان و مەلەك
 تەلەف كت كەسەك دەر گۈنەم شىست سال
 ل سەر ذەنب و عصيان بكتىشت صەبر
 جەسۇور بىت ل ئەفعال و ذەنبى ردا
 نهبت مونتەبەر دا ژ عصيان ۋەبت
 د گەل ئەف شەقاوەت بچت حورفەئى
 (بلا توبە) داخل بىت قەبرى زار
 مەحالە ل نك جوملە عەقلى سەلیم
 بىت مەظمەرىن لەطف و عەفوئى ئىلاھ
 سەبەب ئەم گۈنەم رووپىيە وي رەش بىن
 وەا دا جەوابەك ژ بۆ مىكەئىل
 خودايىن كوهنەدە رەحيمە عەييان
 وەلىكىن ئەمەن دەرە ئىمان ھەبت
 وەفات كت بچت قەبرى تارىك و كورى
 شەفاعەت نەبىنت ژ شاهى رسول
 ئەگەر ئەمەن دەر كەمالى ئىلاھ
 چ نوقسان دىت دەر كەمالى ئىلاھ

(۱) ئەف دان و سitanىدا د ناپېرا خودى و پېغەمبەرى دا ياشاعر ئەندىگىت، مەچو (سەندىن دىن دورىست) بۆ نەدىتىنە د كەتىپىن حەدىسان دا.

گلهک مومکنه وی فهقیری ذهلم
 ب لطف و کهدم وی بیت جهنمه‌تنی
 ل ئسمان سهبهب حله‌لئی ئهش مهسله
 دیش: هنک گوتني میکهئيل
 تهمام هفت هزار ساله بزري ل وان
 مه هىرزا نهكىي بهيان و ووضوح
 ودره ئهی موحده‌ممهد بیه تو حکم
 بهيان که تو زی ئجتهادی مهزن
 د ئهش مهسله حوكمی حاكم چييه
 رحمت که دلى شان فرشت و ملهک
 ب حوكمی ته جومله رضائی ددن
 موحده‌ممهد کو دی ئهش کهلام و بهيان
 که ئهی عالمی ئاشكار و راز
 ئهشه حوكمی من ئهی خودایی جهله‌لیل
 ژ بویهک فهقیری کوئحسان بیت
 کویهک بهندئی بی مهجالی فهقیر
 چ مه‌حدوره گهر خالقی (ذو الجلال)
^(۱)
 ئهشه ئجتهادا مه ئهی پر کهريم
 گلهک فهضل و ئحسانه نینه مهحال
 نه نوچسان دبت مولکی ته نه زیاد
 خودا گوته وی شاهنی بهیت و حهدم

(۱) د دانهيا (قوغى و ئامەدى) دا: كهدم.

(۲) د دانهيا (قرغى و ئامەدى) دا: ئەلمەم.

عهفوو کت خودا ئهو ب رهاما عهمييم
 ژ دوزدغ رهها کت ب ۋىرىتى رەحىمەتنى
 مەلائىك ھەمى بۇونە دو قافلە
 وەلىنى تاخمەک مايلىن جبرەيل
 كوئەف ئختلافە د ناش وان بزان
 كو حەققى د دەستى كىيە با فوتىوچ
 ژ بۆشان فرشتان ب لەفظ و كهدم
 بىدە فەتوئى ئەي مۇفتىيەن شەرعى من
 بېيژە كو حەققى د دەستى كىيە
 بلا بىس بىن ئختلافى گلهک
 بکە فەصلنى وان ئەي حەبىبى مەزن
 فەتح كر ئەوي فەممى گەوهەرفەشان
 خوداوندى موطلىق شەھى بى نياز
 كو حەققى د دەستى ئەخى جبرەيل
 ژ رەحما خودائى چ نوقسان دبت
 بىيىت د بن بارى ذەنبى كەثير
 بىهخشت ئەوان جومله ذەنب و وەبال
^(۲)
 بىهخشى ئەوي مۇذنې پر ئەلیم
 كو ئحسان كى سەر موجرمى بى مهجال
 ل نك من ئەشە موطلىقى ئجتهاد
 كو حوكمی ته حەققە بزان (لا جرم)

عەفۇو كم ئەگەر ذەنبداران تەممام
 نەبىزىم كو دۆستە وە يىا دوشمنە
 چىكە حوسنى ئەن كر ب رەببى ئەفار
 (أنا عند ظن عبادى)^(۱) ب من
 هەيە حوسنى ئەننەم ب رەببى وەها
 وەلىكەن ئومىيەدا مە رەحما ئىلاھ
 ستر كت ب لوطىنا خوە ذەنبى د من
 بىدە خاطرى شاهى بەيت و حەرم
 شەفاعەت بىكت رووحىيى ذەنبدار
 ئەمر كر خودائى ژ بۆ موصطەفا
 شەب و روز پەنجاھى وەقتى نەماز
 شەب و روز پەنجاھى لمىزان تەممام
 خەبىردانى موساسا كەتن فکرى وى
 ژ بۆئۈمىمەتا خوە بىكە ئىلتجا
 بلا بارى وان زەحف و سەنگىن نەكە
 رجا كىرل بەر خالقى (لا يىام)
 دخوازم ژ بۆ وانپە شەرعى خەفييف
 دىرسىم ل سەر وان بىيتن فەوات
 د عصيان و ذەنبان بىن جانگوداز
 كو تەركا صەلاتان نەبت كارى وان
 كو ئەم ژى فەدىكار و شەرمى نەبن

شەهنشاھم ئەز رەحم و لەطفا مە عام
 گەلەك لائقى كېرىائى منە
 حەقى كەت يەدى جېرەئىلى كۈبار
 وە ئەمر كىيە خودايىن مەزن
 هەزار شوڭر و حەمد و شەنا بۆ خودا
 ئەگەر چەند ئەز موجرم پىر گوناھ
 ژ رۇوحى عەفۇو كت گوناھى مەزن
 مە حەحرۇوم نەكىتن ژ خوانى كەردم
 ئىذن دت ژ بۆ ئەحمدەدى تاجدار
 ژ پاش ئەف سۇئال و جەوابا وەها
 مە فەرض كرل سەر ئۆممەتا سەرفراز
 عبادەت بىن ئەم ژ من رە مۇدام
 موحەممەد كو سەحکر ئەقى ئەمرى وى
 ل ئىسمانى سادس كۈزى كر رجا
 تو ئەحکام و شەرعى سەشك طەلبە كە
 كو هات فکرى وى ئەث تەكەللۇم تەممام
 كو يا رەب ئەقى ئۆممەتا من ضەعيف
 كو فەرض كى ل سەر وان تو پەنجە صەلات
 تەكاسول بىن ئەم ژ فەرضا نەماز
 ژ سەر وان خەفييف كە هەنك بارى وان
 كو ئەم زىنە عوصىقات و موجرم نەبن

(۱) ئەشە ئىشارەتە بۆ وى حەدىسا قۇدىسى يىا بوخارى (740.5) و موسىم (6981) ژ ئىبۇو ھورەيردى ۋەدگەھىتىن، و دەقى وى دىيىت: «أنا عند ظن عبدي بي...».

خودا و هقتى دى ئەف نيازا رهسول
 ژ بۆ ئۆممەتا وي نەدا تەعب و پەنج
 ژ بۆ من ڦە طاعەت کو دائم بکن
 ل سەر موصطفا رققەتك بۇو عەيان
 ئەشقان بارى وان زى گرانە خودا
 مە هيچى کو تەخفيف کي فەرضى وان
 ژ وان دەھ فورووضى دى زى كردگار
 تەحەممەل نەكەر پانزدە فەرضى وي
 خودايى نكارن ئەدا كن ئەشقان
 بده خاطرئ من هنک دى صەلات
 خودا پەنجى دى دا نيازا رهسول
 نياز كر موحەممەد ب ئاه و رجا
 ضەعيفن ئەشى ئۆممەتا من ئەمان
 دترسم کو غافل بىن بى نياز
 ژ تە شەرمىسار و فەدىكەر بن
 کو ئەحمەدل مەمولا رجا كريه عەرض
 ئەمر كر ژ بۆ شاهىن صاحب نشان
 ژ بۆ خاطرئ تە مە پىر كر خەفييف
 وەلىكىن بىيىزە ژ بۆ ئۆممەتى
 نەبورن ل وان هىچ فەرضى صەلات

ژ بۆ خاطرئ وي گەراندى قەبۇول
 ژ ۋان فەرضى وان كەم كەن بىست و پەنج
 بلا بىست و پەنج فەرضى قائەن بکن
 ب ئەفغان و زاري فەتح كر دەھان
 مەگىرە ژ بۆ وان بەھانە خودا
 ژ وان ڦە تو ديسان بده بەعضايى وان
 ھلانى ژ بۆ ئەحمدەدى تاجدار
 ب زاري نيازى خوه كر عەرضى وي
 ل سەر وان ئەشقان ئەمرى ديسا گران
 دترسم ل سەر وان قەضائى فەوات
 كو دا ئۆممەتا وي نەبىن قەبۇول
 ب ئەلطافى رەبىنى خوه كر ئەلتجا
 ل واندامەنە زېدە بارى گران
 بکن تەركى عەشرى فوررووضى نەماز
 گونەھكار و ناپاك و پووسار بن
 خودا زىرە ئانى ل سەر پەنج فەرض
^(۱) كو ئەث پەنج فەرض ئەمانەت بىزان
 ئەشى بارى ذى قىيمەتى پىر شەريف
 ل سەر ئەف ئەمانەت بکن دققەتى
 چكى من ژ جەم خوه ل وان كر خەلات

(۱) مەسەلا فەركنا ھەر پىنج نەڭىزان ل شەشا معراجىن ئىكىسىر ژ خودى ، و كو ئەمول سەرى پىنجى بۇون ،
 پاشى ب پالدانا مۇواسى - سلاڤ لىنى بن - پىغەمبەرى مە - سلاڤ لىنى بن - داخواز ژ خوداين خۆ كر كو ئەمو
 وان كىيم بىكت حەتا دويماھىيىن بۇونىه پىنج ، بوخارى (٣٨٧٧) و مولىم (٤٢٩) ژ ئەمنىسىن كوبى مالكى
 ۋەدگەھىزىن .

که‌سی ۋائىدا كت ب طەرز و ئەدەب
 بىدم وي ژئۇماق خوھ ئەمۇ قەدەر
 ل نك حەضرەتا من دېت سەھەر فراز
 وەلىكىن كو تەركى ئەمانەت بىن
 تەكاسول بىن دەر ئەدائى نەماز
 خودا ياب حەققى ئەمۇي ذاتى تە
 ئەفلى عەبدۇرەھمانى عاصى يىپ پىس
 بعانەت بکە رووحىيى جانگۇداز
 ئەگەرچ مە نىنە عەمەل زەينى خوھ
 مە رۈورەش نەكى ئەمۇي خودا يىپ ئەمەن
 دىزانم ئەگەر دەستىگىرى نەكى
 چىكۈن نەفسى من غالبه بىن ئەمان
 مە مەسىپىرە ۋى نەفسى بەدەفعلى پىس
 تە عەرەض كر ئەمانەت ل ئەسمان وئەرەض
 مەنەع بۇون ژ حەملا ئەقى بارى پاك
 ژ ترسان نەميران ئەمانەت حەمل
 مە ئانى ئەقى بارى تە كر قەبۈول
 وە هەم نەفس و شەيطان موسەللەط ل مە
 ئەگەر نە ب فەضل و ب رەحىما تە بت
 وەلىكىن رجادرن ئەم ئەمە خودا
 ئەگەرچ نە ئەربابىن ئەق نەممەتم
 بىدە پىش مە راھ و طەرىقى صەواب
 موغەننى بىدە دەستى خوھ سازى خوھ

ل نك مندبىت قەنچ و صاحب روتەب
 كو واقع نەبوويە د قەلبى بە شهر
 ئەدا كت كەسى پەنچ وەقتى نەماز
 د ۋان فەرضى من دە خيانەت بىن
 د نارى جەھەننم دېن جانگۇداز
 ب حەققى جەمیعى صفاتى د تە
 نەدى دەستى شەيطان و نەفسا خەبىس
 نەبۆرن ل وى ھېچ فەرضى نەماز
 كو بارى ئەدا كم ئەقى دەينى خوھ
 ب تەركا ئەشقان فەرضى پاكى شىرىن
 نىكارم ئەدا كم ژ فەرضان يەكى
 ضەعيفم د دەست نەفسى خوھ ھەر زەمان
 ژ دەستم نەبت نەبت ۋان فۇرووضى نەفيىس
 د گەل ئەق جىالى ب طۇول و ب عەرەض
 ژ خەوفا كوبىن عاصى و شەرمىناك
 بىن ئەمۇ د وان دە ذەن و عەقل
 د گەل ئەق خەبەر ئەم ظەلۇومن جەھۇول
 ل دۆر مە قەھەستانە وەك خەطل مە
 دىزانم ھلاك دىسە پارا مە بت
 ژ بۇ خاطرى شاھى تەختى خودا
 وەلى رۈورەش و موجرمەك ئۆممەتم
 مەھلىكە ھلاك بىم د فعلا خەراب
 بىكىشىم ل سەر خامە ئاوازى خوھ

موْفه‌رَدَح بَكَه جَارَه كَنْ قَهْلَبَنْ تَهْنَگ
 ل سَهْرَ من هَهْنَه نَهْوَعَنْ غَهْم بَنْ شُومَار
 توْزَى سَاقِيَّا بَيْنَه وَنْ شَهْرِيَّتَى
 سَهْمَاعَ كَم هَنَك دَهْنَگَى قَانُونَ و نَهَى
 سَقْكَ بَنْ ل سَهْرَ من هَوْمَوْمَى گَرَان
 لَهْهَب مَوْنَطَهْفَى بَتْ ژ قَهْلَبَنْ كَهْبَيْب
 بَدَم دَسْتَى خَوْه رَوْوَسِيَا خَامَهَيَّى
 بَكَم هَمَمَهَتَهْكَ ئَهْزَ دَنَهْظَمَى كَهْلَام
 بَيْرَم بَهْقِيَّه ژ ڦَى قَصَصَتَى
 (سَمَعَنَا، أَطَعَنَا) جَهْوَاب دَاهْرَسُول
 وَهْلَى توْبَدَه وَان طَهْرِيقَى هَوْدَا
 كَوْ مَهْجَوْوب نَهْبَن ئَهْو دَرَزَنْ حَهْشَر
 بَبَهْ دَائِمَا توْ مُورَاقَبَ ل وَان
 ژ بَزْ وَان رَه بَهْحَشَنْ ئَهْمَانَهَت بَكَم
 كَوْ شَهْرَمَى نَهْمِينْ دَئَهْمَرَى گَرَان
 مَهْ دَأَئِمَمَهَتَى جَوْزَهَكَى ئَخْتِيَار
 ژ مَن ژَى سَوْنَالَا ئَعَانَهَت بَكَن
 ل سَهْرَ وَان بَكَم زَيْدَه ڦَى رَهْمَمَهَتَى
 كَهْ ئَهْيَ پَادِشاَهَا سَتَايِش تَوْرَا
 سَهْمَاعَ كَر ئَهْشَان نَهْقَلَنْ پَاكَنْ مَهْزَن
 بَهْزَمَار خَهْبَر دَاهْ گَهْلَ موْصَطَهَفَا
 ژ رَاوِي مَهْ زَانِي نَهْوَهَد دَهْر هَهْزَار
 ژ بَزْ موْصَطَهَفَا وَيْ خَرْدَايِيْنْ صَهْمَد

بَكَه گَوْشَنْ من پَر ژ ئَواَزَى چَهْنَگ
 دَلَم پَر ژ ئَالَامَى هَجَرَى نَگَار
 كَهْرَمَ كَهْ موْغَهَنَى وَهَرَه خَهْلَوَهَتَى
 بَنَوْشَم ژ دَهْسَتَى تَهْ چَهْنَد جَامَى مَهَى
 موْفَهْرَدَح بَيم ئَهْزَ بَهْشَيْرَى ڦَان
 ژ بَيرَ كَم هَنَك جَهْوَرَ وَظَلَمَى حَهْبَيْب
 كَوْ دَهْرَان بَكَم وَهَكَ حَوْبَابَى مَهَيَّى
 طَهْرَهْ بَيْتَه قَهْلَبَم ژ سَازَ وَژ جَام
 بَهْشَمَيْرَى سَاعَد بَكَم هَمَمَهَتَى
 كَوْ سَهْحَكَر ئَهْشَان ئَهْمَرَى پَاكَنْ قَبَوْلَه
 قَبَوْلَنْ مَهْ ئَهْفَ ئَهْمَرَى تَهْ ئَهْيَ خَوْدَا
 ئَعَانَهَت بَكَه توْزَ بَوْ ئَهْفَ ئَهْمَر
 نَهْكَى نَهْفَسَ وَشَهْيَطَان توْ غَالَبَ ل وَان
 ل من ئَهْزَل سَهْرَ وَان نَهْصِيَحَهَت بَكَم
 توْزَى عَهَونَ وَتَهْوَفِيقَى خَوْه بَدِيهَ وَان
 خَوْدَا گَوْتَه وَيْ ئَهْمَمَهَدَى تَاجَدار
 كَوْ ئَهْمَهْ بَتَدَائِي عَبَادَهَت بَكَن
 بَدَم وَان ئَعَانَهَت ل سَهْرَ طَاعَهَتَى
 شَهْنَا كَر ژ بَوْ رَهْبَيَّى خَوْه موْصَطَهَفَا
 ژ مَعْمَارَى كَاخَنْ رَوَابِيَهَت ئَهْمَنْ
 دَخَهْلَوَهَت سَهْرَا (لا مَكَانَ) ئَهْ خَوْدَا
 خَهْبَهَرَدَان دَگَهْلَ ئَهْمَمَهَدَى شَهْهَرِيَار
 كَرَن سَى قَسَم ئَهْفَ كَهْلَامَى بَعَدَ

وها پى ئەمر كر خودايىن غەفار
 بەيان كە ژ بۆ مۇئىن و كاپرىن
 بېيىزە ئەشقان سى هەزارى خەبەر
^(۱) ئەشقان سى هەزارن ب نەصا كاتاب
 عەجەب دينىتى كوفرى ژ وان كاست بورو
 ل هەردو جەنان وى نەكىشا تو پەنج
 هەمى شەرع و ئەحکامى وى خالقىن
 د كوفى و د عصىان دە ما پووسىاھ
 ئەقى راهى شەرعى شەريفە موبىن
 دكىن جوملە مۇئىن ژ جنن و ژناس
 بېت مۇنەھەرف خىصلەتى مەردومەك
 سوار بىت چو كەشتى ل سەر سەطھى ما
 بىانە كۈزەذابە ئەمۇ ذەنبدار
 كۈزەقىبۇل بىت نك خودايىن لەطىف
 ژ هەركەس رە بېيىزە ئەشقان سى هەزار
 بېيىزە ئەشقان شەرع و حوكىمى گران
 هەچى گوھ نەدانى بىزان دوشمنە
 ژ بۆ وى رەسىولى خوھ دا ئختىار
 هەچى تو دخوازى بىھ ئىكتتام
 حەقىقەت بىانە ئەمە شاھى دىن
 بېيتىن بېيىزى ئەشقان سىررى من

كۈھەر يەك ژ وان قىسم بۇو سى هەزار
 ژ وان سى هەزار راهى شەرعى موبىن
 ژ بۆ جوملە جنن و جەمەيعى بەشەر
 چكى دينىتى ئىسلام و راهى صەواب
 حەديث و شەريعەت ب وى راست بورو
 هەچى كەفتە راهى ئەقى شەرعى قەنج
 كۈقرئان و سۈننەت ب وى ناساطقىن
 وەلىنى گەر كەسەك مۇنەھەرف بت ژ راھ
 بىانە ئەساسى ل ئىسلام و دىن
 ب وى دىن و ئىمان و ئىسلامى ناس
 ژ مىزانى شەرعى ئەگەر دەرھەمەك
 ئەگەر چەند طەيران بىت سەر ھەمەرا
 مەبە موعىتەقد بۇو ئەسوى سەختەكار
 عەمەل لازىمە بىتە شەرعى شەريف
 خودا گۆتە وى ئەحمدەدى ئختىار
 ژ بۆ جوملەئى مۇئىن و كاپرىان
 هەچى گوھدىنى پەيەروانى تەنە
 وەلىنى سى هەزارى دگەر كەدەگار
 هەچى تە دەقى بېيىزە وان ئەف كەلام
 هنك ژى طەرىقەت هنك دى يەقىن
 هەچى مەردى قەلبى تە لى موطىمەئىن

(۱) چو سەندىتىن دورىست بۇ فىن روایەتا شاعر قەدگوھىزىت د دەر حەقا ھەمارا وان پەيغان دا يېن خودى پى د گەل پىغەمبەرى سلاڭ لى بن- ئاخفى، ب بەر چاقىن مە نەكەفتىنە.

طهريقهت حهقيقت چکو کوورن ئهو
 كەسى قابلييەت نەبت بى حساب
 شهرىعەت چو دەريايىن (اڑ) ئابى پى
 كەسى جەوهەرى ئەف حهقيقت بقى
 نكارت ئەقى جەوهەرى پىر ز سور
 كو (إلا) سەفينا طەربقەت موعين
 چکو كەس د دەريايى شەرعى شەريف
 مەگەر ئەو سوار بن ل ئاتەش گەمى
 ز قەعرى ئەقى بەحرى صافى شيرين
 شەرۇعەت طەريقەت حهقيقت تەمام
 وها من بەيىستى ز راوى خەبەر
 موحەممەد ز بۆ دوانزدە ئەصحابى خوه
 ز بۆ وانپە زى گۆ حەبىبى كەريم
 ئەوان زى بەلاف كرل سەر ئەف ئەصل
 وەلى ئەف وەصىيەت تەمامى نەما
 طەريقەت نوها بۈويھ يەك دامى صەيد
 وەلىكىن خودا پى دزانە يەقىن
 بلا ئەول دونيا بىن ئەف كذاب
 چ لازم ز بۆ مە ئەيى شەمسەدين
 تو بىسپېرە حوكىمى خودا ئىشى وان
 چو تو مەردو مەك شاعرى رووحىيا
 تەجەسسوس چ لازم ز بۆ تەل خەلق

ژ عەقل و خردد جوملەشان دوورن ئەو
 مەبىرىئ ئەقان سەررى عالى جەناب
 طەريقەت سەفينە حهقيقت چو دور
 ژ قەعرى بخارى شەرىعەت بقى
 دەرينىت ژ قەعرى ئەقى بەحرى كور
 بىيتىن ژ بۆ جەوهەرى پىر ئەمەين
 نكارن بىۋرن ب عەقلى سەخيف
 كو دەريايىن شەرعى بىيتىن هەمى
 دەرينىن گەلەك جەوهەرى پىر ئەمەين
 بىزان بىئى ئەف نابىن ئەي نىك نام
 كو ئەف سى هەزار گۆتنى پىر ئەشەر
 بەيان كر ئەقان سررى پىر تابى خوھ^(۱)
 ۋەنى سررى كەتم كن ژ مەردى لەئىم
 ژ بۆ شەخصى قىيمەت شوناس و ئەھل
 نوها كەتىيە دەستى كەسى ناسەزا
 كو پى مالى دونيا بىن بەند و قەيد
 عەليمە ب ئەحوالى جەھر و نەھىين
 ل ئاخىرت ژ بۆ رەب چ بىئىن جەواب
 كو تەحرىر كن حالى وان (اين چىنин)
 كو رۆزى قىامەت كە تەفتىشى وان
 چ لازم دكى هنده قەللاشىيا
 موفەوەض كە قان ئىشى وان تو ب حەق

(۱) چو سەنەدين دورست بۇ ۋەنى چەندىئ زى مە د كەتىيەن حەدىسىن دا نەديتىنە.

ببۇرە د مەقۇسۇدى شعر و كەلام
 چىرا صنعتى مەردومانكى دەغىل
 ل سەر كەيىقى وان بىنە نەظمى كتاب
 ئەگەر سەرتەسىر تار و مار بىت ھەمى
 فەقىر و نەچارى دەرى قادرى
 د گەل ساقى و سازىند و نگار
 وە گەرنە دلى خود دكى پىر ئەلەم
 تو زى ساقيا بىنە جامىن چو گول
 بېرىشنى د مەيدان دە مەوجۇدى خود
 خەبىر دان ب ئەحمدەرە تىسعىن ئەلف
 ژ وان جوملە ما سى ھەزارى دگەر
 نەدا ھىچ رو خصەت ژ بۆ شاھى دىن
 نەھىيلا بېرىشت ئەفان دوررى وى
 بىيىن ئەفان سررى پاكىن قەبرۈل
 ژ ئەسرارى پىيغەمبەرىنە ھەمان
 كو سەح كن ئەفان سررى كۈورى مەزىن
 زەمانەك كو تىدا نەن ھىچ خەلق
 كو (إلا) ھەمى خاصى شاھنەھەن
 نكارن بېرىشنى تو خەلقى خودا
 كو (إلا) خوداوندى خەلقى عەظىم
 ھەتا وەقتى رۆزى حساب و جەزا

ل ۋى صنعتى خود بىنېرە مودام
 كونىنە د دەستى تە شەيئەك عەمەل
 بخوازە تو ساقى و ساز و شەراب
 ژ مەشرق ھەتا مەغىرى عالەمىن
 خسارا تە نابت تو يەك شاعرى
 ژ موسوەددە و خامە پىقە تو جار
 مەپىرسە ل شەيئەك نە بىش و نە كەم
 وەرە ئەي قەلەم سەر سىاقى ئەمول
 بىن ئېتىدا ئەم ب مەقۇسۇدى خود
 مە پىشى بەيان كر ب شەوق و ب كەيف
 مە (ستين ألف) بەيان كر خەبىر
 ئەقان سى ھەزارى كو مايە نەھىن
 كو بۆ كەس بېرىشت ئەقان سررى وى
 كو (إلا) د مابەينى رەبب و رەسول
 ئەقان جوملە سررى نوبۇدەت بىزان
 نە حەددە ژ بۆ قودسى و ئنس و جن
 ئەقە مەرتەبا (لى مع الله) (١) حەق
 ژ قان سررى وى ھىچ ئاگەھە نەن
 ژ غەيرى موحەممەد شەھى با وەفا
 نكارن سەماع كن ۋى صى سررى كەريم
 نەان مان ئەقان جوملە ئەسرارارە

(١) ئەقە ئىشارتە بۆ وى حەدىسا بىن بناخە ئەمە دەقىن وى دېرىشت: «لى مع الله وقت لا يسعني فيه ملك مقرب ولانبي مرسل».

ب جوز قەلبى ئەحمد ئەمۇي پېرسىع
 خەزىنە ئەقان سررى مەكتۇونى پاك
 نەيامەت نازان چ كەس ئەو چىيە
 ئەشە عادەتى دۆستىيا تەمام
 ئەقى سى هەزارى كومەستورە بۇون
 نەھاتن بەيان و ووضۇوحى ئەبەد
 وسان مانە مەحرۇون د ناڭ قەلبى وي
 ژ پاش ئەش كەلامى ب عەدد و شومار
 ئىجازەت ژ بۆ موصطفا دا كەرىم
 كەرەم كە ھەرە جايى خوه روخصەتە
 د ۋى عەودەتى ده بزان ئەي ھەقال
 وەلى ئەز بەيان كم ب كەيف و طەرەب
 ژ بەعاضى روatan ھەيە ئەش كەلام
 دەما گۈوش كروى ئىجازەت ژ رەب
 د سەجىد گەلەك ذكر و تەسىحە
 وەكى سەر ھلانى ژ وئى سەجىدەنى
 ب يەك (طرفة العين أز لا مكان)
 وەلى يەك روایەت ھەيە پېرسەحىخ
 ژ فر ۋە چەوان چۈويە سەر ھەفت طەباق
 ژ مەككە ھەتا ئەرضى قودسى شەريف
 ژ قوردىنى ھەتا ئاسمانى ئەمول
 ژ ئىسمان ھەتا (سدرة المنتمى)
 ل سەر شەھپەرى جىرەئىلى دەلال

نكارن ھلينىن ۋى سررى بەدىع
 بزان قەلبى ئەحمد ئەمۇي تابناك
 د مابەينى رەبب و رەسولى وىيە
 كو مەخفى بېيىن ژ بۆ ھەش كەلام
 ب جوز موصطفا ھىچ ئاگەھ نەبۇون
 نەھىلا كو يېزىت حەبىيە صەممەد
 ئەقان سررى كو گوتىنى رەبىي وي
 خودا دايە روخصەت ژ بۆ شەھريار
 كە ئى شاھى بەيت و مەقام و حەطيم
 ژ بۆ تە بەسە ئەش قەدەر نعمەتە
 ھەيە ئىختالفا روatan دەلال
 ئەقى ئىختالفى ب طەرزەك عەجب
 كو ئەحمد شەھنشاھى عالى مەقام
 ئەمۇي سەجدەيەك بىر ب طەرز و ئەدەب
 ۋەخونىن ژ بۆ رەبىي ئەرض و سەما
 خوه دى ئەمۇ نەفەس داخلى حوجرەئى
 گەما مەككەئى جايى خوه بى گومان
 د ۋى دەعوەتا پادشاھى مەلىخ
 ب عەينى روجووع ژى ل سەر ئەش سياق
 ل پوشتى بوراقنى عەزىزى نەظىف
 بلندبۇول سەر نەردوانى چو گول
 د گەل دۈوزەخ و جەننەتىن ھەر وە
 عورووج كر ئەمۇي شاھى صاحب جەمال

سوار بسو ئەمۇي پادشاھن جەمیل
 ل سەر شەھپەرى وى دچوو بى ئەلم
 ل سەر شەھپەرى ئىسرەفیلى مەزن
 ئەمۇي رەبەرى راھى حەقق و ھودا
 ب قوردرەت خودايى كەريمى جەلیل
 ئەمۇي شاھن (الولاك) صاحب نىشان
 ژ بۆ عەمودەتا سەيىدى سادە نۇور
 ھەتا مەككەئى هات شاھن جەھان
 ل نك مە ھەمووچىكان ب نەقل و بەيان
 بەرى خوھ کو دا مەككەئى پېر مەرام
 ل رەوحائى يەك كاروانى عەرب
 کو دا بت عەلامەت ژ بۆ مۇنکران^(۱)
 ب تەشىيعى وى ئەحمدەدى چاھ بەلهك
 ھەمووچىكان زىارەتكىرن پايانى وى
 ل وى دان ھەزاران صەلات و سەلام
 كىرن بسو رسۇولى ب نۇور و شوعاع
 ل پىش ئەحمدەدى تاجدارى ب نۇور
 ژ سدرە ل سەر شەھپەرى مىكەئىل
 ھەتا جايىن مىكالى پېر موحىتەشم
 ژ وى پىقە شاھنەھى ئنس و جن
 عورووج كر ھەتا سەطھى عەرسى خودا
 ژ ئەمۇ پاش نەما طاقەتى ئىسرەفیل
 ل رەفرەف سوار كر ھەتا (لا مکان)
 ئىجازەت كو دركەت ژ رەبىنى غەفور
 ب ۋى طەرز و تەرتىيەت من كر بەيان
 ئەصەحەت روایەت ئەڭەت بى گومان
 ژ قودسى دەما ئەمۇ ب پى كەت تەمام
 ل رەھ دىت سولطانى صاحب ئەدەب
 ۋەخور كاسەيەك ئابى ئەمۇ كاروان
 ھەتا مەككەئى جوملە صەفەتى مەلهك
 ب تەسبيح و تەھلىل بىر جايى وى
 ھەمى دەست و پى بوسەدان (بال تمام)
 ئەفان جوملە قوددوسىييان (الوداع)
 گەلهك زارى و نالە كىزە ظۇھور

(۱) د ھندەك روایەتىن دورست دا ھاتىيە كو پاشتى پېغەمبەر - سلاڻ لىنى بن - زېرىيە بەيتولەقدسىنى، وى
 پېغەمبەر ھەمى ل وېرى دىتن، و نېيىل بەرا وان كر، پاشى ۋەگەپىا مەكمەنى (بنىرە: الصحيح من الإسناء
 والمعراج، تأليف خير الدين وانلى، ص ۳۵)، و د روایەتكىن دا ئىمامى بەيەقى (الدلائل ۳۵۵/۲)-
 (۲) ب سەندەكى لواز ژ شەددادى كۈرى ئەمۇسى ۋەمدەت كۈل دەمن ۋەگەپىانى پېغەمبەرى - سلاڻ
 لىنى بن - بۆ مەكمەنى ئەمۇ د بەر كاروانەتكىن قورەيشىييان را بۇرى، و وى دىت وان ھندەك حىشترىن خۆ بەرزا
 كىبۇون، پاشى ئىك ژ وان ئەمۇ قەدىتىن و كۆمكىنە سەرىك، و تىدا نەھاتىيە كو پېغەمبەرى - سلاڻ لىنى بن -
 ھندەك ئاف ل نك وان ۋەخوار بىت، وەكى شاعر دېيىت.

که ئەم سەرەتەن (سید المرسلین)
 ژ ئۆممەت حساب کە مە قوددوسیبا
 ژ پاش ئەف نیازا کو وان جوملەشان
 ب پاشدە ۋەگەپیان جەمیعى مەلەك
 نەظەر كر حەبىبى كو پې شەرم بۇ
 خودایا ب حەققى ئەقى پادشا
 ب حەققى ئەقى خەلۇوتا موختەرەم
 ب حەققى ئەقان جوملە ئەسرارى تە
 ب حەققى ھەمى ئەنبىاء و رسۇول
 ب حەققى ئەوى خەلۇوتا (لا مکان)
 ب نۇورا روخى موصطفاين كەريم
 ئەقى رووحىبى موجرمى دل كەباب
 ل سەر من گوناھى مەزىن وەك جىال
 گەلەك مۇذنیم رۈورەشم رووسىاھ
 د گەل ھندە ذەنپ و خەطائى د پىس
 چسان بىيم حوضۇرا تە ئەمى كەنگار
 مەپسە ژ من رۆزى حەشر و حساب
 سەتر كە ل سەر من ھەمى ذەنبى من
 مە رۈورەش مەكە رۆزى حەشر و قيام
 كتابىم بىدە دەستى راستى ئەمان

مە بگەرە د ناف ئۆممەتى ئەمەمین
 شەفاعەت بکە جوملە سوببۇوحىبا
 ب زارى كرن عەرضى خەمدەت چونان
 بەلاقبۇونە هەر كەمس ل سەطھى فەلەك
 كو ھېڭىز جەن نەممى وى گەرم بۇ
 كوتە دايە وى نەردەوانى سەما
 كو خاصصە ژ بۇ شاھى بەيت و حەرەم
 تەنلى زانە سولطانى مۇختارى تە
 خوصۇوصا ب حەققى حەبىبى قەبۇول
 كو لائىقە ئانجەق ژ بۇ شاھى جان
 ب حەققى ئەوان جوملە خولقى عەظىم
 عەفوو كە ب رەحىما خوه يى بىن حساب^(۱)
 هەزار نەوعى قويىخ و ذونۇوب و وەبال
 غەرېقىم د ناف مەوجى بەحرى گوناھ
 د گەل ھندە عصيان و فعلى خەبىس
 عەفووكە ب رەحمەت منى ذەنبدار
 چكۈئەز نىزانىم بىيىرەم جەواب
 ب رەحىما خوه يى پې ئەيا رەبىي من
 ل ناف ئەھلى مەحشەر ب ذەنبى حەرام
 عەفووكە ژ من جوملە ذەنبى گەران

(۱) د دانىيَا (قۇرغۇنى) دا ل دەھەمنى ئەف مالكە ھاتىيە (و دىيارە ئەو ژ ۋەھاندىنا ناسخىيە كو مەلا ئەحمد حلىمى يىي قۇغىييە):

كەذا ئەحمدەدى صاحبىن ئەف كتاب بىي جەننەتى بىن سوئال و حساب

ژ ته پىئە كى من هەيە ئەي كەريم
بلند كم يەدى خوه ب صدق و صەفا
ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

عەفۇوكت ژ من ۋان گۇناھى ذەمىم
بېيىم ب حەققىن ئەمۇي مۇصەطاھا
كەر و لال و گىزە تو نىنە مەدار

بند رابع و ثلثون

در خبر گفتن رسول خدا صلی الله علیه و سلم با مددان از معراج شبانه با اسلام وکفار که مصدقان تصدیق کردند^(۱)

نه قشبه ندی ئیوانی قى قصصئى
گوھەر سەنجى بازارى لوطى و ئەشمەر
وها دايە من گەوهەرا حكمەتى
وەلى طەرەحەكى موحىكەم و موئەمەن
سەرى سلسەلە نك صەحابى كرام
ژ ئەحوالى معراجى شاهنى ئەمەين
سفیدى ب دەركەت چو جامى حەلەب
خەرام بىود ئافاقنى بازى سفید
ژ خەيطى سپى خەيطى رەش بىو عەيان
ئەوي دەشت و صەحرا تىرى كر بالل^(۲)
بەيان كر ژ بىو (أم ھانى)^(۳) كەلام
ژ وى ئەز بىرم ئاسمانان تەممام
بىرم تا ب قودسى كەريم و عەزىز
مه دىتن د وى مەسجدى پى قەبۇول

عمارەت كونى كاخى قى نامەئى
ئەوى صەيرەفييى دوكانى خەبەر
ب قى طەرزى تەزىين دا قصصەتى
بىمنداختى طەرەحى ئەساسى سوخەن
موسەلسەملەت نەزدى من ئەف كەلام
رواتان وها كر روایەت يەقىن
كوبۇ مونقەضى ئەو سياھييى شەب
ب پەروازى چو زاغى شەب نابەدىد
قەدا مورغۇ بام صەوت و دەنگى عەيان
ژ گولبانگى (يا حى و يا ذا الجلال)
رەسۋولى مۆئەيىھەد ب عزز و مەقام
كۆئىشەب خودا ئەز بىرم ئەرضى شام
سوار بىووم ل سەر يەك بوراقنى تەمیز
جەمیعى صوفۇوفى نەبى و رەسۋول

(۱) ئەف بەندە د دەر حەقا گۆتنا پىنگەمبېرى خودى دايە سلافلەن بن- بۇ سوجىبەتا معراجا خۆ ياب شەفتى بۇ موسىلمان و كافران و ئەويىن باوەرى ب گۆتنا وي ئىنیان.

(۲) يەعنى: دەمىن سېپىدە هەلاتى، و بىلالى ب دەنگى بانگى دەشت و صەحرا تىرى كرین.. وەمۇشىھ بېتىن: معراج ل مەكەھى چىبۈبۈو بەرى مىشەختبۇونى، و ھنگى ھىشتا (بانگدان) نەبۇو، و بىلال ژى بۇ بانگدانى نەھاتبۇو دەسىشانكىن !!

(۳) (أم ھانى) دۆتماما پىنگەمبېرى بۇ سلافلەن بن-، ناۋى ئى فاختە بۇ كچا نەبۇو طالبىيە.

مه دیتن گلهک صونع و نهقشی غهرب
 د گله ههفت طبهق ئاسمان و نهعیم
 مه دیتن د جهننهت ده ئهلن شهواب
 ملهائک ژ عهدد و حسابان بروون
 ته ماشا د لاهوتی ئهعلا مه کر
 برم جایهکی قهط نه جا بwoo ئهبد
 عهجائب غهراپ مه دیتن گلهک
 د ظهرفی شهقهک هنده ئهشیا مه دین
 خودا ئهمر کریه ژ بو من تهمام
 ژ بو موئمن و کافران سهرتەسەر
 کو هەر کەس ژ بو خوه بکن عبرەتى
 بزانن کو خەلاقى كەون و مەكان
 سەبوک (أَمْ هَانِي) بەيان کر نياز
 ئەشان گۆتنى تە هەمى راستن
 وەلى من رجايە ژ پايىن رسول
 چکو عەقلى ناسان گلهک فاترن
 دترسم بەعيد بت ژ عەقلى كوفار
 بېيىشن خەبەردانى پېرى بى فوروغ
 ئەگەرچ كو حەققىن كەلامى د تە
 موصەدق نەبن ئەم ب معراجى پاك
 وەرە گوه بده من (أَيَا ابْنَ عَمْ)

ته ماشا مه کر جومله عەرشى عەجىب
 د گله (سدرة المنتهى) و جەھىم
 د دوزەخ مه دين جومله صنفي عەذاب
 مه دیتن ژ مەولا ۋە تىك عابدون
 ل من بابى ئحسان خودائى ۋەكىر
 ل وى دەر نەبۇو غەيرى ذاتى صەممەد
 ژ نەوعى فرستان ل سەطحى فەلەك
 ۋەگەريام ب حوكىم (رب العالمين)
 ژ معراجى خوه ئەم بېيىش كەلام
 بەيان كم ۋى معراجى صاحب ئەشەر
 نەبن مونكى ۋى ھەمى قودرەتى
 بەرئە ژ ضد و شەرىكان چونان
^(۱) كە ئەم سەيىدى رەھبەرى سەرفراز
 حەقىن جومله ئەم بى كەم و كاستن
 كەتم كە ئەقى سەرى پاكى قەبۈول
 ژ دەركا ئومۇورى وەما قاصرن
 بىن مونكى ۋان راستان سەر دوروغ
 بکن حەملى ۋان راستان سەر دوروغ
 دترسم كو پىسام و ئەقۋامى تە
 ژ بەر كوفرى وان تو بى دەرداك
 ژ بو خوه زىادە مەكە هنده غەم

(۱) روایەتكا نیزىك ژ فىن طېبەرانى (المعجم الكبير ۱۰۵۹) ژ (أَمْ هَانِي) ئەندىھىت، بەلنى سەنەدا وى
 حەدىسىن -وەكى زانا دېيىشنى دىرسىت نىنە.

ژ بو چهند ئەصحابئى پى ئەمین
 وەلىكىن ژ كوفارى بى دينى پىس
 دترسم كوشەف كافرى بى فورووغ
 وە هەم ئەحتمالا كوبەعضايى صەحاب
 خولاصە نەگۆتن ژ مراجىنى سور
 جمواب دا ژ بو (أم ھانى) رسۇول
 بزانە كو (لا بد) قەمول و خەبەر
 وەا ئەمرى من كريه رەبىي عەظيم
 ھەچى مۇئىنە دى موصەددق بىن
 ل مىن لازم و واجبە بى گومان
 نكارم ۋەشىرم ئومۇورى خودا
 موصەددق موڭەذب ژ ھەف فەرق بن
 پەس ئانگاھى ئەم سەيىدى تاجدار
 گەا ئەمۇسەطى مەسجدا ئەنورى
 صەلا دا كە (يا أىما الحاضرون)
 بزانە ئەمى ئەف كەلامى مەتىن
 سوار بۈوم ل سەر يەك بوراقنى تەمام
 ل سەر وى بوراقنى عەزىزى ظەريف
 مە دىتن ئەمى ئەنبىائى جەليل
 ژ ئەم پاش ب مراجىنى سورىن ھەتا
 صوفۇوفى فرشتە ژ قىسى مەلەك
 بېشت و جەھەننەم مە دىتن ئەمە
 جەھەننەم تىرى ئەھلى ذەنب و كورفر

بىرچە ئەقان دوررى زىدە ئەمین
 ۋەشىرە ۋى مراجىنى قەنجى نەفيىس
 بىن نسبەتى تەل كذب و دورۇوغ
 بىن مونكى ئەف خەبەر بىن حساب
 ژ گۆتن گەلەك چىتەرە بىن قوصۇر
 كە (أى بىن ئەم) بى عزز و قەبۇول
 بېيىتم د مراجىنى صاحب ئەشىر
 عومۇوما بېيىتم ۋى سىرى ئەرىم
 ھەچى كافره ناموافق بىن
 تەماما بېيىتم ۋى سىرى ئەران
 يەقىن دى بەيان كەم طەرىقى خودا
 كو فەرقشان ژ مەغىرەتتا شەرق بن
 مەشى سووپى مەسجد ب عزز و وەقار
 ژ مراجىنى دووشىن خەبەر دەست كرى
 ھەچى مۇستەمع مۇئىن و كافروون
 كو ئەشەب گەا نك مە (روح الامين)
 ب ئەمرى خودا ئەز برم ئەرضى شام
 برم تا ب مەسجىد د قودسى شەريف
 د گەل جەددى خود ئېرىھىمى خەلیل
 طەبەقەايى ئاسمان ب ئەمرى خودا
 ل سەر سەطەن ئاسمان مە دىتن گەلەك
 د گەل ذکر و تەسبيحى پى زەمزەمە
 د جەننەت ئەمى ئەھلى دين و شوڭر

د گەل جومله عەرشنى شەھىن بى زەوال
 ئەوان نەقش و صونعى عەجب ئەنۋەرى
 ل وى دەر نېبۇو جا و وەقت و زەمان
 بەيان كر ب ئەحسانى خوه رەببى من
 د ظەرفى شەقەك چۈرم و هاتم مەقام
^(۱) ب سەمعى قەبۈلىنى ھەمى گوھ دنى
 خەبەر ئەشكەمرا بۇو د فى قىصەئى
 د مەككە بەيان بۇو ھەمى سرر و راز
 ئەبۇو جەھلى جاھل كوفىزلى پىس
 ب تەعجىلى ھات نەزدى شاهى جەھان
 بەيىتن ژ تە چەند تىشتى مەزن
 تو چۈرىيى ھەتا شام ب كەيف و طەرەب
 گەيىشتى حجازى ژ سەر حەددى شام؟
 شەبىن بارحە چۈرمە (قدس الخليل)
 نوزۇول بۇو ژ ئەسمان ل روويىت زەمین
 برم وي ب سەد عىزىزەت و ئىتحرام
 ۋەگەپىام و دىسان گەشتىم حجاز
 ب گۈوشى خوه سەحرى ۋى سەررى خەفى
 ھلائىن ھەمى پەرەد ئەستارى خوه
 ل كى دەر حجاز و ل كۇ مولكى شام

د گەل سەدرە و كورسىيىن پېر دەلال
 مە دىتن ب ۋان ھەدو چاقىنى سەرى
 ژ وى ئەز برم خەلوەتا (لا مکان)
 ژ بۆ من گەلەك سرر و رازى مەزىن
 ۋەگەپىامە دىسان د ئەم شەف تەمام
 ب تەصادىقى ھەر كەس بىن گۆتنى
 ژ معراجى ئەحمدە د ناف مەككەئى
 ظۇھۇر بۇو ئەقىنى قىصەتا پېر ب ناز
 ژ ئەمودل شەقىيىن لەعينى خەبىس
 دەما سەحرى ئەث گۆتنا پېر گران
 وها گۆت وي: ئەم موحەممەد ئەمن
 تۈرەستى دېئىشى شەقى دى ب شەب
 تو دىسان ۋەگەپىامى ئەث شەف تەمام
 (نعم) گۆتى سولطانى صاحب دەلیل
 ب ئەمرى خودا جېرىئىللى ئەمەين
 ژ ئەرضى حجازى ھەتا مولكى شام
 ل وى دەر مە دىتن گەلەك سرر و راز
 چو وي كافرى لەعنەتى يىن شەقى
 قىامە ھلاقىتى دەستارى خوه
 ب شىنعت دراز كر زەبانى حەرام

(۱) ئىوا د روایتىن دورست دا ھاتى وەكى وى روایتىن ياخىمەد (۲۸۰) ۋە چەتكەن، ھندى دەھىنت كو پىغەمبەرى - سلاڭ لىنى بن- ل سەرى بەحسىن ئىسرائىن ب تىنى بۆ مللەتى خۆ كر، پاشى پىشىتى ھنگى وي بەحسىن معراجى ژى بۆ وان كر.

ب گووشى خوه سەح کن دوروغى عەجەب
 ھەمى ھوون دزانن کو ماھەک تەمام
 بچت مولكى شام و روجووع کت ب شەف
 بزانن ھەمى ۋى حەدىشى دوروغ
 بچىت و روجووع کت مەحالە تېباھ
 سوپى يارى صادق ئەبى بەكىر چوو
 وەرە گۆتنى صاحبى خوه بىين
 دېيىزە خەبەردانى (أزا) عەقلى دوور
 کو ئەمشەب ژ مەككە چۈويە ئەرضى شام
 وەرە گوھ بەدە ۋى عەجەب قىصەئى
 ئەھوی (ثانى اثنىن) ئىغارتى كوبار
 تەمامى حەقىن بى كەم و كاستن
 ل ئەقولى وى ئۇتقادام ھەيە
 موصىددق دېم ئەز ب وى سەد ھەزار
 كوبەلکە هەتا عەرشى رەبىن جەليل
 بچت ھەم روجووع کت د وەقت و زەمان
 ب نسبەت مەقامى وى نىنە عەجەب
 ژ سەھ (سەدرە المەنتى) يىن دەلال
 ب پەروازى تېتنەتەتا مەككەئى
 ژ مەھولا دېيىزەت ب تەمشىبىھى دور
 ل نك مەھمۇرچىكان (بلا شك وریب)
 عنادى دكى تو ب كوفى و جەھل
 يەقىنەم ئەفە كويەقىنت نىيە

وەرن ئەھى سەنا دىدىق قەھومى عەرەب
 ژ خاکى حجازى هەتا ئەرضى شام
 د ظەرفى شەقەك قەط نە مەعقولە ئەف
 بىيىن ئەفەن گۆتنە بى فورووغ
 ژ قىرتا ب شامى كويەك ماھە راھ
 پەس ئانگاھ ရابۇو ب سەد مەككەر چوو
 ژ بۇو بەكىرى ژ گۆشەقىيىن لەعىن
 چ ئەلفاظى بى مەعنى تىنە ظۇھۇر
 ژ بۇ من نوها گۆتىيە دەر مەقام
 ژ وۇ دىسە هاتى هەتا مەككەئى
 جەواب دا ئەبۇو بەكىرى صدىقى يار
 ھەچى ئەھو بىيىزە ھەمى پاستن
 ژ ۋى زىدەتەر ئۇتقادام ھەيە
 ئەگەر گۆتبىن ئەف كەلامى كوبار
 نە تەنھا هەتا شام و قودسى خەلەيل
 ژ عمرشان هەتا خەلۇوتا (لا مکان)
 نە دوورە ژ حۆكمى رسۇولى عەرەب
 چىرا؟ چونكە جېرىلى با پەپر و بال
 نوزۇولى دكت ئەھو د يەك لەحظەئى
 ژ بۇو ژ وەھى و خەبەردانى پۇر
 ژ بۇو دكت ھەر دەم ئىخبارى غەيىب
 چىرا ھندە بى دىنى ئەھى بۇو جەھل
 دزانىم كويىمان و دىنەت نىيە

نهبوو جمهللى صاحب شەقا بى حەيا
عەجائب تو مەغروورى ئەف ساحرى
مەسى حەضرەتى ئەحمدەدى پىر جەمال
سوپىن خەممەتى موصطفا (آمد او)
ب لوطف و كەرەم گۆتە وي ئاشكار
د تەنگى فەراخى مودام تو رەفيق
ل تە ئەشكەرا كم ھەمى سرر و راز
نوزۇول بىول من ژ ئاسمانى بەرين
سوار بۈوم ب ئەمرى شەھى (ذو الجلال)
د گەل جەمعى قوددوسىييان تا ب شام
دچۇو ئاسمانان ژ وي بەرقى ن سور
عەجائب مە دىتن ژ ئاثارى حەق
ژ (روح الأميين) و جەمیعى مەلهك
ب ئەمرى خوداوندى جوملە عباد
ھەتا حەضرەتى قودسى رەبى كەريم
گەلهك صونع و ئاثار و نەقشى عەظيم
د خەلوهەت ژ من ۋە بهيان كر چۈنپىن
ل وي ئاب و خاك ئاتەش و با نەبۈو
نەبۈون ھېچ دەر خەلوهتا موعتەبەر
تەجەلللى مە دىتن ژ ذات و صفات
ل مە فەرض كر پەنج وەقتى نەماز
ل سەر من كىرن نعمەتى پىر عەميم
د ئەف شەف ھەتا خاكى (بىت الحرام)

ژ کوفری بهمه روو بگیزه ئەیا
وها گوتى بول جەھلى كامىل خەرى
پەس ئانگاھىي صدديقى ئەكەم دەلال
ب سەد صدق وسى سەد صەفا (آمد او)
نەبىي ودقتى دىتى ئەبوو بەكرى يار
وەرە ئەم ئەبوو بەكرى يارى شەفيق
ژ بۆ تە بەيان كم ب عزز و ب ناز
بزانە كۋەھ لەيلە (روح الأمين)
بوراقەك ژ جەنەت دەرانى دەلال
ب رى كەتمە (أز) خاكى (بيت الحرام)
ژ وى نەردەوانەك خودا كر ظۇھۇر
ل سەر وى بلندبۈوم ھەتا ھەفت طەبەق
گۇذشتەم ژ ھەفت ئەنجوم و نەھ فەلەك
تەماشا مە كر عەرشى زىيا نەھاد
بۇھورىم ژ وى عەرشى غايىت عەظيم
مە دىتن عەجائب ژ حۆكمى كەريم
گەلەك سرر و رازى چو دورپى شەمەن
گەشتىم مەكانەك ئەبەد جا نەبوو
ژ قىسىمى مەلاتىك ژ جىن و بەشهر
د وى خەلوەتا خالى (أز) كائىنات
شەرائىع خودا دان ژ بۆ مە ب ناز
ھەمى دىنىتى مە پاست كر ئەفو كەريم
د يەك لەحظە دىسان قەگەريام تەمام

چقاس گوتني ئەممەدى تاجدار
 ھەمى گوتني وى ب دل كر قەبۇول
 ئەشان جومله حەققىن يەقىنەم ھەيە
 ب ھشىارى تىشتى تە دىتن تەمام
 د خەونا خوھ من جومله دىتن يەقىن
 رەسۋولى خودا گۆتە بۇ بەكرى يار
 موقەددەم ژ جومله صەحابى د من
 ژ پەس ئەو ئەبۇ جەھلى بى ئەقاد
 جەمع بۇونە ئەو دەر حەطىمەنى نەفيىس
 يەكى دى (وەليدە) ب كوفى و تەعەب
 وە هەم (أسود بن مغيرة) لەعىن
 وە هەم غەيرى وان ژى كوبارى قورەيش
 تەبائى ھەمى چۈنە نك موصطفەفا
 جوللوس وان كىن نەزدى سولطان تەمام
 ژ بۇ مە بىيىزە ھەمى تە دىيە
 (نعم) گوتى سولطانى عالى مەقام
 مە دىن ئەنبىاء و رەسۋولى ب حەق
 ھەمى وى بەيان كر ژ بۆ كافران
 ئەبۇ جەھلى مەلعۇونى دل واڭگۇون
 ل سەر وەجەنى ئىنكار و ئىستەھزەئى
 رەسۋولى خودا فەخرى عالى نەسەب
 شەدید بۇ گەلەك كەربى وى ئەو زەمان

(۱) چو سەندىن دورست بۇ قىنى گوتىنا شاعر ژ خەونا ئەبۇ بەكرى ۋەدگۈھىزىت مە نەدىتىنە.

چکو وی نه کریو ل مه سجد نه ظهر
 ژ بهر غول غولا صه فقی قود دو سیا
 نه ظهر وی نه کریو ل قود سی ته مام
 خودا ئه مر کر مورغى سدره مه کان
 هلینه ژ بمر (مسجد الأقصى) ئى
 کو دا په ردہ هاین مه زن رفع بن
 سفک جبرئیلی ئه مین ئه مو زمان
 کو سولطانی دین ئه محمدی هو شیار
 ژ بو جه هلی ړه گوت رسولن عزیز
 ژ کی ده دخوازی کو سالغ بدم
 څه ګیرا جهوابه ک ل سولطانی دین
 بیت شه هه تا قود سی چهند مه نزلن
 وه هه ریه ک مه نازل ل کیڑان مقام
 سوتونه هاین وئی مه سجدی ریه ک ب ریه ک
 بیت شه کو چهند باب تیدا هنه
 بهیان که ژ ئه یوان و حموشی خطاب
 هه چی وان سوئال کر ریه کا ریه ک ته مام
 خودا چوون ژ بھر وی هلانی حجاب
 ته حه بیور ګله ک مان ژ ئه ث موعجزه
 هه چی گوت وی پادشاهی مه لیح
 ئه بو جه هلی دیسان ژ بوئمت حان
 وها گوت بو سه بیدن تاجدار
 چویه کاروانی مه تا شه ری شام

ب دقیقت کو ئهو حفظ کت سه رته سه
 ژ فه رحا لقا ئه وان ئه نبیا
 موفه صصل کو بیزت خطاب و که لام
 هه ره زوو بگیزه رسولی جهان
 ب په پریخ خوه تیک مانع و په ردہ ئى
 کو حوججهت ژ دهست کافران قه طع بن
 هلانینه په ردہ ژ قود سی چونان
 نه ظهر لئی دکر ریه ک ب ریه ک ئاشکار
 بخوازه تو سالغ ژ قود سی ته میز
 ژ مه سجد نشانی مو بالغ بدم
 ئه بو جه هلی پو پو دش خه بیشی له عین
 هه مو و ئه م دزانن نه پئی جاهلن
 چ نامن ئه وان ژی بهیان که ته مام
 بهیان که ب هزماری بئی رهیب و شه ک
 چکو جومله ئه شیا د ذهنا مه نه
 ژ په هن و دریثی بده تو جهواب
 د ئه موصافی وئی ده بهیان کر که لام
 ژ زانینی وان زیده وی دا جهواب
 څه مان ده و حل وک خه ری عاجزه
 هه مو و چکان ب هه چرہ دگوتن: صه حیح
 که لامه ک ژ کوفرا خوه بھردا میان
 بکه حالی کاروانی مه ئاشکار
 ژ ئه حوالنی وان بیت شه مه چهند که لام

دکارم بپرسیم ژ سه‌ر ساروان
 ل ره‌وا مه‌ دی کاروانی حجاز
 ژ جاما خوهیی جومله ده ده‌شته‌تی
 د هشیار و یه‌قطه نه‌بوو کس ژ وان
 ل نک ره‌ئسی یه‌ک کاروانی ده‌لال
 خه‌بهر ژن نه‌بوو صاحب‌هش ده مه‌نام
 یه‌دی خوه دریث کر ژ بـ ئابی خوه
 سوئال کر ژ هـ مراهـ و ئـ صـحـابـیـ وـیـ
 بـهـیـانـ کـنـ ئـهـقـیـ سـرـرـیـ مـهـخـفـیـ لـ مـهـ
 ژ ئـابـ وـ ژـ کـوـوزـ مـهـ نـهـدـیـهـ خـبـهـ^(۱)
 خـبـهـ قـهـطـ نـزـانـ ژـ ئـابـ زـهـلـ
 سـوـئـالـ کـرـ ژـ وـیـ موـصـطـهـ فـایـنـ ئـهـلـ
 بـبـیـرـهـ چـ وـهـقـتـیـ کـوـ تـیـنـ خـانـ وـ مـانـ
 کـوـ دـاـ تـیدـهـ ئـمـ قـهـطـ نـهـکـنـ رـهـیـبـ وـ شـهـکـ
 ژـهـرـیـنـ سـوـخـمـنـ شـوـبـهـیـ دـورـیـ شـهـمـینـ
 کـوـ خـورـشـیدـیـ ئـیرـقـ طـولـوـوعـیـ بـکـیـ
 سـهـرـیـ کـارـوانـیـ دـیـیـتنـ ظـوـهـوـورـ
 یـهـکـیـ نـاقـهـ ئـهـغـبـهـرـ دـ دـهـسـتـ سـارـوانـ
 نـیـشـانـهـ کـ بـ صـحـحـتـ بـزـانـهـ ئـهـقـهـ
 چـهـوالـیـ کـوـ خـهـروـارـیـ وـیـ لـتـیـ کـرـیـ
 بـبـنـ مـونـتـهـظـرـ هـوـونـ بـنـیـرنـ لـ رـاهـ
 بـهـیـانـ دـیـ بـتـ کـارـوانـیـ حـجازـ

خـبـهـرـ گـهـرـ بـبـیـرـیـ ژـ ئـهـوـ کـارـوانـ
 وـهـاـ گـوـتـ پـیـغـهـمـبـهـرـیـ سـهـرـفـراـزـ
 هـهـمـیـ کـهـفـبـوـونـ پـوـسـتـهـرـیـ رـاـحـهـتـیـ
 هـهـمـیـ رـاـکـهـتـیـبـوـونـ کـمـسـیـ کـارـوانـ
 یـهـکـیـ کـوـوزـهـیـ پـیـرـ ژـ ئـابـیـ زـهـلـ
 هـلـانـیـ مـهـ خـودـرـ ئـابـیـ کـوـوزـهـ تـهـمـامـ
 شـیـارـ بـوـ کـوـ ئـمـوـ مـهـرـدـیـ (أـ)ـ خـوـابـیـ خـوهـ
 تـهـمـاشـاـ دـهـمـاـ کـرـ کـوـ کـوـوزـهـ تـهـهـیـ
 ئـهـقـیـ ئـابـیـ مـنـ کـیـ ژـهـخـوارـیـ هـهـمـهـ
 هـهـقـالـانـ هـهـمـیـ گـوـتـنـهـ وـیـ خـبـهـرـ
 تـهـحـیـیـوـرـ گـهـلـهـکـ مـانـ دـ فـکـرـ وـ خـیـالـ
 ئـهـمـوـیـ کـافـرـیـ دـلـ سـیـهـ بـوـ جـهـلـ
 ئـهـگـهـرـ رـاـسـتـ تـهـ دـینـهـ کـمـسـیـ کـارـوانـ
 نـشـانـیـ دـ وـانـ بـیـرـهـ مـهـ یـهـکـ بـ یـهـکـ
 مـوـحـهـمـمـدـ فـهـتـحـ کـرـ دـهـهـانـیـ عـهـزـیـزـ
 وـهـاـ گـوـتـهـ وـانـ کـافـرـانـیـ شـهـقـیـ
 دـ ئـهـوـوـدـ طـلـوـوـعـاـ بـ شـهـوـقـ وـ بـ نـوـورـ
 کـوـ ظـاـهـرـ بـبـیـتـنـ سـهـرـیـ کـارـوانـ
 دـکـیـشـتـ لـ پـیـشـرـهـ قـوـطـارـیـ دـهـقـهـ
 لـ سـهـرـ پـوـشـتـیـ وـیـ ئـوـشـتـورـیـ ئـهـغـبـهـرـیـ
 خـرـارـهـکـ ژـ وـانـ ئـهـبـلـهـقـ وـ یـهـکـ سـیـاـهـ
 کـوـ خـورـشـیدـیـ عـالـمـ طـلـوـوـعـ کـتـ بـ نـازـ

(۱) د ده‌همه‌نا دانه‌یا (فهمی) دا ب رده پهیغا (خبه) پهیغا (نه‌هه) ژی هاتیبه.

مه سەھىكىر كو بۇ جەھلى پىسىنى سوتۇوه
 كو تەحقىق كن ۋى كەلامى ب نۇور
 خودا گۆتە جېرىلىنى صاحب ھونمۇر
 خود بىگەينە خورشىدى عالىم عەجىل
 مەھىلە طولۇوع بىت شەمىسى جەن
 د بورجى د ما ئافتابى ب نۇور
 يەكى گۆتى: وەللاھى ئەف ئافتاب
 دگەر گۆتى: وەللاھى ئەف كاروان
 د دەست ساروان ناقەئى ئەغبەرە
 صەھىح بۇون ھەممى گۆتنى موصطەفا
 كو پېسىن ژئەھلى تىجارەت دەلال
 جەواب دان بەلى ئابىن مە بەرزە بۇو
 ھەقالى د مە جوملە سەھىگەندى خوار
 ژقان مۇعىجزاتى قەھرى ظاھەرە
 ۋەمان دەر تەھھىيۈر ئەوان ناكەسان
 وھا گۆتنە ذاتى پېغەمبەرى
 وەلىكىن ھەچى ئەھلى ئىسلام و دین
 ب قۇوهت گەلهەك ھات ئىمامى وان
 مه سەھىكىر ژ راوى كو بەعضاىى صەھاب
 تەھاون كرن كەفتە دل وان شىكەكى
 تەھەججوب كرن مەردومەك لەيلەكى
 وەلىكىن كو دین ئەف ھەممى موعىجزات
 پەشىمان بۇون ئەو ژقان گۆتنان

دو مەردومن شىياندىن ئەمۇي سەر دو كورە
 كو كەنگى دېيتەن طولۇوع و ظۇھۇر
 ژ بۇ گۆتنى ئەمەمدى نامۇر
 پەپى خۇھ بىدە بەر ئەيا جەرەيىل
 ھەتا دەركەفت ئەمۇولىنى كاروان
 ھەتا ئەمۇولىنى كاروان بۇو ظۇھۇر
 ب دەركەت ژ رەئىسى جەبەل بى حجاب
 ب دەركەت ل پىش وانە سەر ساروان
 خارادەك رەش و يەك بەلەك دەر بەرە
 ئەمۇي مەعدەنى صدق و كانى وەفا
 ژ ئەحوالى ئەمۇ كەۋۇز و ئابىن زەلال
 مە شەربىك ھلاتى كو ئاش تى نەبۇو
 ب ۋى ئابىن تە ئەم نەبۇون علمدار
 ژقان قەمول و ئاشارى پە فاخەرە
 ھەمۈچكەن سوکۈوت كر وەكى ئەخەرسان
 تو مەرددەك عەجەب قابل و ساحرى
 ل وان زىدە بۇو ئەتقاد و يەقىن
 ل ھەردو جەنان زىدە بۇو شانى وان
 ژ تەصدىقىن مەراجى عالى جەناب
 ل وان پەيدە بۇو رەبىپ و شىك ئەندەكى
 بچت شام و بېتەن دېلى ئەندەكى
 كرن تەركى ۋان خەطىرە و وەسۇدەسات
 ب تەصدىقىن چۈون نەزدى شاھى جەنان

ڦهگه ریان ڙ وی ئعتقد ای عه جه
 ب معراجی ئه حمہد (علیه السلام)
 ڙ وان پر ب معراجی ته صدیق کر
 موقر بعون ب پیغه مبھری ئه زهمان
 ددن شاھدیت نوبوون چونین
 ب پیغه مبھری توب نیشان کری
 ڦه گه ریابی ئه رضی حجازی ده می
 گله ک کافران دینی مه کر قه بول
 حه قیقی جه هنهم (و بئس المهداد)
 ددان نسبه تی وی ب بال ساحری
 ئه وان راهبی کو د مه سجد مه قام
 کتابه ک ڙ بز راهبی عابدون^(۱)
 دبیثت ل ناف مه که لامه ک عه جه
 ب من با وھری کن کوئھر ره بھرم
 هه چی لی بچت ئه حمہ قه جاھلہ
 ل ناف مه دھری خستییه پر غه ریب
 رو جو وع بو ومه دیسان ل (بیت الحرام)
 هه می دیتنه گوییا بی شومار
 ل ئه و در گله ک دیتنه تشت و مشت
 ل جھم و ڙ فان گوتنا چی هه نه؟
 بهیان کن ل سه ر مه ڙ وان جوزه کی
 تشنیه ڙ روہبانی مه رزب ووم

کرن تھوبه وان مه ردمان با ئه ده
 عومووم ئه هلی دین کرن ته صدیق ته مام
 وه هم کافران و هقتی ته حقیق کر
 گله ک هاتنه دینی ئیسلام هه مان
 قه بولن مه ئه شه رع و ئه حکامی دین
 یه که ئه خودایی کو ئحسان کری
 بری ئه رضی شام و سه مائان هه می
 ب یومنا جه مala موحه ممھد رسوول
 وھ لی ئه کشمیری مان موصری عناد
 ڙ فه سادی و جاھلی کافری
 هه تا وان سوئال کر ڙ روہبانی شام
 وها کر کتابه ت ئه بورو جه هلی دوون
 کو مه رده ک ڙ جنسی مه ئه هلی عمره ب
 دکت ئدداعائی کو پیغه مبھرم
 دبیثت کو ئه ش دینی وہ باطلہ
 هه لا شان بھیلن که لامه ک عه جیب
 دبیثت شه فه ک چو ومه تا ئه رضی شام
 گله ک ئه نبیاء و رسوولن کوبار
 ڙ وی چو ویه گویا سه ما و بھشت
 د فی گوتنی ئه م قه وی شویه نه
 ئه گھر هوون دزانن ڙ فان شه یئه کی
 ل نک مه یه قینه کو ئه هلی عولووم

(۱) مه سلا فی کتابا ئه بورو جه هلی د ژیده رین بھر دهست دا مه نه دیتییه.

ههلا ساحره يان ژ نك رهبيه ئهو
 كوبون موطنلەلۇ ئهو ل ۋىن قىصىھەنى
 كە ئەي سەروھارانى خودان حۆكم و جەيىش
 ل سەر عادەتى خوھ ب كەيىف و طەرەب
 د ۋىن مەسجىدى پاك خدمەت دكىن
 ل سەر عادەتى خوھ ب ئەملىخ خودى
 دگرتەن نەھات ئەو دەرى چۈن فەلەك
 ئەوي باپى تازە موغەللىق نەبۇو
 ل وي بۇونە ساعى ھەمى خاچ و عام
 دگرتەن نەھات قاپىيىن عەترنائى
 ب تەقدىرىئ وى رەبىي جوملە عباد
 ھەمى جەھد و سەعىي مە بىن فەيدەيە
 ژ حالى ب شەف مە ئەڭلەن نەدى
 ژ عصىيانى وى قاپىيىن سادە سور
 ژ شۆپا پىيىن دابەيەك لىن ئەڭلەن
 ژ ئاشارى پايىش مە زانى ھەمان
 مە دى لى نىشان ثوقبەيەك پېر تەمیز
 عەيان بۇو نىشانەك ژ رەبطى دەوار
 كەبىر و ظەرىف و گران وەزىن بۇو
 موعەللىق د جەھووى زەمین و سەما
 ب مقدارى يەك قامى ئنسان بەلەند
 مە تەصدىق كر حۆكمى خالق چونان

بەيان كن ل مە حەققە يان كذبە ئەو
 ئەوان راھبى (مسجد الأقصى) ئىنى
 ب ۋى طەرزى وان دا جەوابا قورەيش
 بىزانن شەبىي بىست و ھەفتى رەجب^(۱)
 ئەوان راھبانى كو دققەت دكىن
 ھەلسitan كو بگەن دەرى مەسجىدى
 دەرى مەشرقى بۇويە عاصى گەلەك
 مە چەند جەھد كر سەعىي بىن فەيدە بۇو
 مە ئۆستادو نەججار ئانىن تەمام
 موحەصىھل فوتوج ما ئەوي باپى پاك
 مە كر تەركى وى ھەر وە ما يە گوشاد
 مە زانى كو حکمەت د قاپى ھەيە
 د صوبىي كو ھاتن دەرى مەسجىدى
 مە زانى خودا كېيەمەرەك ظۇھور
 ل بەر دەرگەھى چۈن مە دانى نەظەر
 چ دابە نە وەك دابەيەن ئەف جەنان
 ژ ئەحجارى قاپى كەفركى عەزىز
 د حوجرى ئەوي سەنگى پاكى كوبار
 وە ھەم سەخرەيەك دى ل حەوشى ھەبۇو
 دېيىن كو راپوويە سووپىن ھەوا
 ھەتا ۋىن دەمىن ھەر وەها بىن گەزەند
 مە زانى كو تىشتەك خودا كر عەيان

(۱) نە ژ تىشتىن مىسىزگەرە كو معراج ل بىست و ھەفتى ھەيغا رەجھىي بۇو، بەلكى ئەو ئىيىك ژ چەند بىچۇننانە.

ئەگەر ئەو رەجول دەر حجازى نەظىف
 ژ بۆ وە موعەرەف دەكت مەسجدى
 ل پىش وي مەبن قابل و ھەمبەرە
 موفەصصەل كۆئەف گۆتنى ئەسرەئى
 گەجا جوملە صندىد و قەومى كوفار
 ۋەمان ھەر وسان ئەو ل سەر كوفرى پىس
 وەلى ئەھلى ئىمماڭ مۇفەرەح تەمام
 ل وان زىتىدە بۇو دىن و ئىمماڭ گەلەك
 ژ ۋەر پىچە معراج بۇو ئاشكار
 ژ خاودەر ھەتا باختەر سەرتەسەر
 ژ معراجى سولطان خەلاص بۇو كەلام
 شوکور بۆ خودايى (كرييم الصفات)
 ب ۋانمۇعەجزاتان قەوي باودرم
 ھەچى ئانىيە وي رەسوللىق مەزىن
 ئەگەر چ موفەصصەل وە گەر موجەلەن
 ب جوملە مە ئىمماڭ ھەيە مۇوقۇم
 ئەلا ئەي رەسوللىق ب حەق راھبەر
 دىنام ل پىشى د وى حەضرەتى
 شەفاعەت بىكە من ذەليلى زەبۈون
 ئەگەر دەستەگىرى نەكى ئەي حەبىب
 ژ عصىان مە دەفتەر گەلەك رېش كىن
 ل من جەمع بۇونە گۈنەھ وەك جىال
 فەقىرم حەزىزىم ذەلىلم گەلەك

دېپىشەت كۆئەز چۈرمە قودسى شەرىف
 يەقىن كەن رەسولە ب ئەملى خودى
 بىزانىن كۆسۈلطانە پىغەمبەرە
 ژ روھبانى وى (مسجد الأقصى) ئەئى
 نەكىنە قەبۇول ئەف دوري شاھوار
 ئەوان لەعنەتىيىن ژ كوفرى خەبىس
 ژ بەر ئەف خەبەردانى روھبانى شام
 ب ئەخلاصى بۆرىن ژ قىسى مەلەك
 ذەلەل و تەرس مانە قەومى كوفار
 ژ معراجى ئەحمد بەلاقبۇو خەبەر
 ل سەر وى ھەزاران صەلات و سەلام
 كۆبۈم مۇعەتقىد بۆ ھەمە مۇعەجزات
 ب ئەخلاصى خوھ كەلبى پىغەمبەرم
 ژ سۈرىي ئەمۇي خالقى ئىنس و جىن
 ھەمى شەرع و ئەحکامى پې ئەفضەلەن
 ب ئەزىمان مۇقىرم ب دل مۇئىنم
 ل نىك حەضرەتا رەبىي من مۇعەتبەر
 ژ بۆ (عبد الرحمن) بىكە رققەتى
 كۆ دەر نارى دۈوزەخ نەبىم سەرنگۈون
 مەكانم سەعىرە د پىت و لەھىب
 ب وان رۈوح وجان پې مۇشەووھش كىن
 ژ بارى گۈنەھ بۇمە شۇمەھى ھالال
 گۇناھى د من چۈونە چەرخا فەلەك

تو رهمنهت که سهر من ئەيا موصطفا
 قەوي پۈورەشم مۇذىم صفرى يەد
 تەھىيىر گەلەك مامە ئەندر خەطا
 عەمەل نىنە دەر دەستى من ذەرەيەك
 ب غەفلەت مە عمرى خودك تەلف و فھوت
 چ حالى بىيىن د وى قەبرى كور
 جموابا نەكىرى د گەل مۇنكەرى
 مە نىنە د پىش د چرا طاعەتى
 دەما نەفخى صورى بىت دەر قيام
 چەوان دى سورورى بىك سەر جسر
 دەما بچمە بەر وەزنى ئەعمالى خوه
 دزانىم كو وەزنا منى بەد عەمەل
 خودا چۆن مە بىنت حسابا گوناھ
 چ بېرەم ژ بىز وى خودايى كەبىر
 نەيەت د دەستى مە ما رەھمەتك
 بشىنە مەدد ئەحمدەدى پىر جەمال
 د وى حالەتى نەزىعى رووحى شىرىن
 كو رووحانىي موصطفا بىت عەيان
 بکىتن حفظ دىن و ئىمانى من
 نەكىن سەلبى ئىمانى من ئەو خەبىس
 ئەگەر چ مە نىنە عەمەل بچمە ژۆر
 حەفظ كە خودايى د وى قەبرى كور

(۱) ئىش مالكە د دانەيا (فەھمى) دا نىنە.

مەھىلە تو رووحى د جەور و جەفا
 ل ئەطرافى من ذەنبى من بۇونە سەد
 ل سەر من قەكە باپى لوطى و عەطا
 نەمايە سېپى دەفتەرم نوقطەيەك
 نىزام چەموا جان بىدم حالى مەھوت
 چ ئەذىيەت بىكىشىم ژ دەست مار و مسۇر
^(۱) چ بېرەم د وى خانەئى بى دەرى
 چسان دى صەبر كەم د وى ئۆلەتى
 ب چى پۈورەشى بىم ژ قەبرى قيام
 ب ئەۋەن دەندارى كەمالى خوسىر
 سېيەھىرو و شەرمەندى ئەفعالى خوه
 گەران بىت ژ شەرaran و فعلى دەغەل
 ب قى خوشى ئەفعال و پۈرينى سياھ
 جەوابا ئەقان سووج و ذەنبى كەثير
 ژ ذاتى خودا ئەو بكت نعمەتەك
 زەمانى كوبى حەلقى رووحى دەلال
 بشىنە مەدد (خاتم المرسلين)
 ل بەر بالگەھى من بىيتىن بەيان
 ژ ئوغوائى ئەۋەن نەفس و شەيطانى من
 ب جاھى رسۇولى ل عالىم رەئىس
 نەچم بارى بى نورى ئىمان د گۈز
 ئەشقى لاشى موردار (أز) مار و مسۇر

د وقتا سوئالا ئەوان قاصدا
 جەوابا ئەوان ئەز بدم قەنچ و پاك
 ژ نۇورا موحەممەد رەسوللى مەزن
 مەكە ئەي خودايى ب حەق موتىھىصف
 خودايى ب حەققى رەسوللى كوبار
 مەكىشە ب رووحى عەذابى قەبر
 د وقتى قيامەت كوبت نەفخى صور
 حەشر كە ئەقى (شمس الدین) ئەقير
 د زومرا رەسول و د زومرا صەحاب
 ل سەر وى صراتى ب كەرب و كەدر
 مەپرسە ل ميزانى ئەعمالى من
 م رسوا و پۈورەش نەكە ئەلئەمان
 ئەگەر تو بېرىسى سوئال و حساب
 نازانىم چ بېزىم جەوابا گوناھـ
 م شەرمى مەكە ناف رەفيق و هەقال
 بده خاطرى سەيىدى ئەصفيا
 دو فرقە كوبن ئەھلى مەحشەر كەبىر
 ب ذاتى خوه كى ئەي خودايىن مەزن
 ب حەققى شەھى يەشىب و مەككەئى
 ئەگەر چ كونە درخورى نعمەتم
 وەلى رەحمەتا تە كەثيرە عەميم
 ژ بۆ من فەقىرى بىي دەستەگىر
 د گەل زومرەيا ئەحمدەدى ئختىار

بده من تو نوطقەك صەواب ئەي خودا
 كودا ئەز نەبم پۈورەش و دەردناك
 د وى ئۆلەمەتى ھلکە شەمعەك ل من
 د قەبرى د ئەضلاعى من موختەلف
 بکى قەبرى من رەوشەن و ن سوردار
 ل سەر قى عەذابى م نىنە صەبر
 د ژىرى لوانى رەسوللى ب ن سور
 د چەنگى عەذابى مەكە من ئەسىر
 حەشر كە منى موجرمى دل كەباب
 وەكى بەرقى خاطف بده من گۇذر
 ۋەشىرە سەجللى د ئەفعالى من
 د ناف ئەھلى مەحشەر ب ذەنبى گران
 ۋەمام ئەز ب تەشىمى خەر دەر خەلاب
 دزانىم كرو (صفر اليدام) پۈوسىيەت
 ب ئەفعالى ناپاك و ذەنب و وەبال
 ئەفان ذەنب و عصيانى شۇمىنى چىا
 فەريقەك د جەننەت يەكى دەر سەعىر
 طەريقا جەھەننم مەدە پېشى من
 د گەل عاصيان من مەشىن دۆزەئى
 نە ئەربابى ئەف نعمەتا جەننەتم
 ئەگەر من نەشىنى عەذابى جەھىم
 طەريقا بەشتى بىي بىر فەقىر
 بىشىنى بەشتى قەموى نازدار

کو نعمت بدی رووحیین رپوسیاھ^(۱)
 ژ ذاتی خودا لوطف و رهامت بتن
 تهفي چان گوناهی قهوي بی حساب
 د طاعاتی مهولا نه کیشایه رهنج
 ژ فعلی مه شهیطان نوفوره گوریز
 ژ بو من ب ذنبی قهوي ئەصفهري
 ب سئ سەد کەبیره نوها رەبەرم
 ب جوز رهامتا ته نەهن من پەناھ
 ب رهاما خودا من کرى ئىتجا
 د گەل باوھريبا ب شاهى خودا
 وەلىكىن قهوي عاصى و موجرم
 شوکور بۆ خودا ئەز ژ ئەف ئومەتم
 ب غەيرى شەفاعت ژ ذاتی رسۇول
 ژ عوصفاتی ئەف ئومەتمى ئەز يەكم
 ژ ئەلطافى ئەحمد رسۇولى عباد
 د رۆزى حەشر (سید المرسلين)
 بنازن ب طاعات و فعلی فەلاح
 دنازم ب رهاما عەميمى ئىلاھ
 د گەل حوبىن جومله صەحابى قەبۈول
 نەهن غەيرى رەحم و مەحەببەت يەقىن
 يەكى كەلبى زارم ل بابى وەصىد

ژ رەحا تە نوقسان چ بت ئەي ئىلاھ
 ئەگەر نە كو مەحضا شەفاعت بتن
 چەوان دى خەلاص بىم ژ جەنگا عەذاب
 م نىنە ئەبەد ذەرەيەك فعلى قەنج
 تەلەف كر د غەفلەت مە عمرى عەزىز
 ئەگەر چ كو شەيطان دكىر رەبەرى
 ژ بۆئەھلى عصيان كو سەردەفتەرم
 ب ۋى طەرزى غەرقىم د بەحرى گوناھ
 نەهن من وەسيلە ب غەيرى رجا
 د دەستم دە تەوحيدى ذاتى خودا
 هەيە (شەكر لله) كو ئەز موسلم
 ئەگەر چەند عاصىمە بى طاعەتم
 نەهن من تو مەلجه، فەقىرم مەلۇول
 موسلمانىم و مۇئىنم بى شەكىم
 هەيە من ئەمېيدەك ژ حەددى زىاد
 شەفاعت بكت من فەقىرى حەزىن
 د رۆزى قيامەت كو ئەھلى صەلاح
 قهوي موفلسىم رپورەشم پىر گوناھ
 د گەل حوب و عشقى موحەممەد رسۇول
 ل دونيا ل ئاخىرت د دەست (شمس الدین)
 ئەلا ئەي رسۇولى ب قەولى سەدىد

(۱) د دەھىمنا دانەيا (مەلا ئەحمدى قوغى) دا ئەث مالكە هەيە (كۈز ۋەھاندا مەلا ئەحمدى) يە:
 ب حەققى موحەممەد و ئال و صەحاب د گەل ئەحمدى صاحبىنى كتاب

د گەل خوشى ئەصلى نەجاسەت ذەميم
 خودا لى كىن نۇمەتىنى بى شومار
 ژ بۆز حوبىنى ئەھلى سەلاھىيەتى
 فدا خاکپايان تە ئوممى ئەبى
 ژ حوبىا تە دەر دل ھەيدە پىر ئەشەر
 قەھرى مۇئىمن موقۇم ئەھلى دىن
 وەلى من ھەيدە گۆتنى پىر نەفيس
 كو پىن غەسل كم جوملە خوشى گوناھ
 كو مەدداحى بۆ سەرەرەن ئەنبىا
 چ كى تو ب ئەعمام و قەھوم و نەشەب
 مەدھخوان قەھۋىستە ل باين ھودا
 كو مەحرۇوم بىن مەدھخوانى گەدا
 شەھى دىن و سولطانى جەمعى روسوول
 ژ ئەوصافى تە ئەي مەعالى روتەب
 مە قىرە قەھرى دىتىيە تەعب ورەنچ
 وەلىكىن دكم عەرضى ئەغراضى خوه
 مە ئاقىت ژ بەر خوه ھەياء و فەدى
 رەحىمە قەھرى ئەم دلى ئەصافى تە
 ب رەحما خوه ئەي سەيىدى خاç و عام
 چرا و فەتىلە ل پىيىش ئافتاب
 بكم ئاهى بەر باين (رب الأئم)
 كەپ و لال و گىزە تو نىنە مەدار

چو وي كەلبى ئەصحابى كەھف و رەقىم
 ب حوبىا ئەوان ساكىنى كەھف و غار
 سەھىيە كو ئەو دى بېت جەنەتى
 بەعىدە ژ ئەلطافى تە ئەي نەبى
 كو بچمە جەھەننەم د گەل ئەف خەبەر
 نە وەك كەلبى ئەصحابى كەھفم يەقىن
 ئەگەر چ ژ خوبىا گوناھم خەبىس
 د وەصفى تە ده ئەي رەسۈولى ئىلاھ
 ژ بۆ تە بەسە مەرتەبە رووحىا
 چ كى تو ب دونياء و جاھ و نەشەب
 ب دەريووزە و پارسەكى چۈن گەدا
 نە طەبەرە ژ بۆ كانى جوود و سەخا
 ئەيا سەيىدى سەرەرەن جوزء و كول
 جەسارەت مە كر زىدە تەركى ئەدەب
 مە ئانىنە نەظەمىن ھنڭ شەرى قەنچ
 نە تە مەدھ كم ئەز ب ئەلفاظتى خوه
 ئەگەر من قووصور كر ب نابەخەردى
 قەھويىھ دلى من ب ئەلطافى تە
 بىزە د عەيىب و قووصورم تەمام
 ژ من مەدھەتى شاھى عالى جەناب
 ب مەحجووبىيەت ئەز قەطع كم كەلام
 ئىلاھى تو رووحى نەكى شەرمىسار

بند خامس و ثلثون
در اعتذار و خاتمه کتاب^(۱)

ب حمدی ئموی (ذی الجلال) ای عەظیم
ل سەرئەحمدەت سەبیدى ئنس و جن
بکم ئېتىدائى ئەقى خاتمە
تو سەرگەرم کە ديسە ئەصحابى خوھ
زیادە بکە كەیف و ئەفراحى مە
بکن عشرەتكە ئاخىرى دەفتەرە
بکە مۇنتەظم تاخمەك (بالتمام)
ژ قى عەقللى خوھ بۇومە زار و نە زار
نكاح كن ب قانونى (بنت العنبر)
بدم عەقللى خوھ دەر بوهايى صداق
ژ من هش بىھ دا ببىم موستەريخ
طەبیانى حاذق د گۆتن ئەمین
ل سەر کشودى دل ب صەفقى ھوموم
کو لەشكەر بكت شويمەتنى خار و خەس
ل سەر دل فەوهەسطانە غەم بى شومار
ھەلەك بەستىنە دەورى ۋى قەلۇھەنى
وەكى شىرى ئەردا د فەريادى من

ب ئىسمى خودايى عەزىزى كەرىم
د گەل پىر صەلات و سەلامى مەزىن
ل سەر ئال و ئەتباع و صەحبان ھەمە
وەردە ساقىيا بىنە ئەسبابى خوھ
لەبالەب کە دىسان تو ئەقداحى مە
وەردە ساقىيى بەزمى دلبەر وەردە
دەرىن ساغەر و ساتەگىنى و جام
بۈزۈھ قەدەح بادەتى حوكىدار
ل (ابن السحاب) ای ب طەرز و ئەدەب
د ناش وان دەما چىبتىن ئەف وفاق
ژ دەدان نەما عوضۇكى من صەھىح
مە سەھىر ژ قەولى طەبىبا يەقىن
دەما لەشكەر ئەم بکىتن ھوجۇم
نەھن غەيرى بادە تو فەريادرەس
يەقىن کە ئەميا ساقىيى نازدار
ژ ھەر چار طەرف تۆپ و جەبخانەنى
مە نىنە كەسەك بىتە ئەددادى من

(۱) ئەف بەندە د دەر حەقا داخوازا لېپۈرنى دايە، و دويماھىيا كىتىبى.

ل مهيدان بكم جنهنگي دائم فهلاح
 ژ مهيخانهئى بيتە فەريادى من
 ئەوان يادگارانى كاوس و كەي
 شكەستە بكت جوملەئى عەسکەران
 مە دەرخەت ژ قەعرا ۋى بەحرى عەميق
 پەريشانە حالم ژ ئاه و كەسەر
 ژ حوكىمى شەرابى بده من كەنین
 ب ئاه و ب ئەفغان و دلدووزم ئەز
 ژ من دوورە ئەمو دلبەرا چاث غەزال
 ب حەققى ئەوي بەزىن و بالى كوبار
 تەسەلللى بده دل ژ پەيمانەئى
 بېرىژە د ۋان ساتەگىنى عەقىق
 موفەرەح بىت قەلبى زارى حەزىن
 كۆ هەر جامەيەك تاجى كەپخەسرەوى
 ژ ئەسرارى عشقى ھەمى ئاگەھم
 بىينت د قەعرى بخارى د كۈور
 ب گەشتى خەلاص بىم ژ دەريايىن غەم
 د نارى مەحەببەت دە جسم ھەوا
 كۆ هيىز نەبوھ خاك ئەف ووجودا ب تاب
 ژ هجران نەما طاقەتم (و السلام)
 زىادە دەما دەم ئەقى كەربى من
 وەلى دوورە (أزا) چەشمى من يەكسەرى
 چ كم ساقىيا گەر نەنووشم قەدەح

نەهن قابلييەت كۆ بگرم سلاح
 مە ئەمدادە پىرى مۇغانى مەزن
 د گەل ساتەگىن و سوراھىيىن مەي
 بەلاڭ كەت ژ سەر من ئەشان لەشكەران
 دزانم ئەگەر نە شەرابا عەقىق
 ھەلاڭ بۇوم د دەريايىن بەحرى كەدەر
 د عمردى دە مان ھەردو پا (أزا) گرین
 مە وەندايە دلبەر جەرسووزم ئەز
 ئەمۇي نازكا نازەنینا شەپال
 ب حەققى ئەمان زولف و خالى نگار
 پەياپەي بده ئابى مەيخانەئى
 ژ خوممى مەزن بىنە ئابى عەتىق
 بنووشىم ل شەوقى نگارا شىرين
 بده ساقىيا بادەتى پەرتەوى
 كۆئىرقەل تەختى مەحەببەت شەھم
 نە حەيفە ئەقى قەلبى سادە ژ نۇور
 وەرين ساغەرەن چۈون گەمى مۇحتەشم
 د هجرانى دلبەر نەما من قوا
 ۋەكۈز ئاتەشى دل ب ئابى شەراب
 ئەگەر دەستەگىرم نەبى توب جام
 يەقىن كە د ناف ئاتەشە قەلبى من
 ئەگەر چ كويارم ھەيە چۈون پەرى
 ب وەصلا حەببىيى كۇنابىم فەمرەح

دبم ئەز ژ بەر ئاتەشى دل كەباب
 بکە قەلبى مەجرووحى من داغ و كەمى
 ئەھوی دوختى رەز ن سورى كاشانەئى
 خەفيف بن هنك دەرد و ئەفكارى من
 هنك ساغەران بىنە ئىچار بەسە
 وەرە جام و ئەقداحى مە داگرە
 كو دا خەتمىك نەظمى شعرى كتاب
 فەجر دا ژ مەجلس بىن ئەم قيام
 ژ بو رەشقى ئەقداحە هەر تەشىنە لەب
 ب ئابىن صوراھى د ۋان جامى جەم
 ژ حىزەش ل دەردم بەد مەرھەمى
 كو ۋىپرا بىنالىم وەكى بولبولە
 موسەلسەمل بەد صوبىحى من شامى من
 كو ئەز بۇمە بى شۇبە بادە پەرەست
 ئەقى بادەئى تازە پۈويى كۈبار
 چكۈزەعەمانىمە وەك تارى مۇو
 ژ من بر ئەقى رووحى پاكى شىرىن
 تەھىيۈر د دەريايىن عشقى گران
 ژ نۇو بەرددە جسمى مە رووحەك تەمام
 وەگەر نە يەقين بۇمە خاك و توراب
 ل عومرى مە دەينە ژ نۇوقە ئەساس
 تەدارەك بكم ما مەضايى زەمان
 وقد انقضى الليل و الديك صالح

يەقىنەم ئەقە گەرنەنووشم شەراب
 بەدە ساقىيا جامى لەبرىزى مەھى
 وەرېن بانوى كونجى مەيخانەئى
 كو پىن صەبىرى دل بىت بەدەل يارى من
 وەرە ساقىيا ئاخىرى مەجلسە
 مە ئەقە دەفتەرا خوه گيانت ئاخە
 بىووشم قەدەح (بعد كل حساب)
 وەرە ساقىيا بەزمى مە بۇو تەمام
 وەكى خوه دلى پر ب تاب و ب تەب
 تو سىراب بکە ۋى دلى پر ئەلەم
 بخونىھ دوعايان قەدەح يەك دەمى
 بەدە گەرەنەن ساغەرەن قولقولە
 خولاصە مەگىرە تەھى جامى من
 بەدە ساقىيا بکرى مەخمورى مەست
 كوبادە پەرەست بەدە ئاشكار
 بەدە من كو سورخى عەيان بىت ل پۇو
 فراق ئەھوئى دلبەرا نازەنلىن
 ئەقى جسمى من ما يە بى روح و جان
 ب حەققى خوه كى ساقىيا بىنە جام
 بەدە من حەياتەك ژ حوكىمى شەراب
 وەرە ساقىيا عومرى من بۇو خەلاص
 ب تەعجىل بىنە تو رەتلەن گران
 (قىم املالى الكأس فالصبح لاح)

ژ دهستنی خوه دهینم ڦئی موسوہددئی
 ب راست و حجاز و صهبا ئصفههان
 ڦهکوڻ به عضه کی ئاتھشی کهربی من
 خهتم که تو ڙئی مهجلسا عطرناس
 ب ئاهم ل سهري ڦئهمه کداریبي
 گلهک ذهوق و کهيف و حنهک دينته
 ڙ بؤ خامهئی پر ب نور و شوعاع
 ئهڦی مهجلسی مه بکه پر سورورو
 تو ڙئی ساقیيا بینه وی بادهئی
 ب ثان سازی ته قهلهین من بی طهره
 عمارهت بکم ئهندہ روونی خهراب
 فههکی بده من ژ وی شهربهتی
 ل سهري من بکه ئهشکهرا رازی خوه
 دماغئی ترثی کن ژ خهمر و مهیي
 وصالا ئهموی نازکا چاف غهزال
 دبت کوب ساز و ب جاما قهديم
 خهفيف بن ئهثان بارئ (ما لا يطاق)
 ب کهيف و فههرح خهتم کن دفتھري
 نهياره ڙ بؤ عاشق و شاعران
 ئهساسی ههمووچکان ل با و ههوا
 لهباله ب ژ ريح و ههوايه گلهک
 خونوک مهرومي سهركهشی موتعه بهر

وداع کم ڙ بؤ مهحبه و خامهئی
 خهتم که تو ڙئی مهجلسا شاعران
 بدھ ئستراھه ڙ بؤ قهلهبی من
 ڙ عوشاق و سیگاھ و نهورووزی پاک
 موغهنهنی دلی من دکت زاريي
 من و خامهئی پر ئهمه ک دينته
 ڏ ڦئي ئاخري ئهم دکن (الوداع)
 موغهنهنی موغهه ره که قهلهب روود
 موغهنهنی بيڙه دهمه ک نهغمهئی
 بدم^(۱) چهند بووسه ل (بنت العنبر)
 ب ئاوازی ساز و ب جامي شههرب
 حهه زينه دلی من ڙ بھر فورقهتی
 موغهنهنی کهرم که هلين سازی خوه
 کو تھسکین بینهم ب دنگی نهیي
 دهمه ک بیته فکری مه ودقی وصال
 ئهگهه چهند دوروم ڙ ياری کهريم
 تھسللی هنک بیته دا (أز) فراق
 موغهه ره ببن ئهم د ڦئي ئاخهه رئ
 چقس ئهه دفکرم ل حالی جهان
 دفکرم د مابهینی ئهفرض و سه مما
 ئهڦی گونبهه دی لاجوهردی فهلهک
 کو مادام ههوايه جهان سههرتھسمر

(۱) د دانهيا (فههي) دا: بدھ.

نهبوو شهوههري ئەف عەجۇزى خەبىس
 نەكىشا ب بەيەرەدە رەنچ و جەفا
 سەریرى سولەيمان كوشەر باد چۈرۈپ
 (كجا كىو كاۋوس جەشىد و كى)
 (كجا رسىم و نۇرۇز و اردەمان)
 (كجا نامداران با طېل و كوس)
 (كجا آدم و نوح و هود و شەعىب)
 كوجا ئەنبىاء و رەسوللى بەرى
 هەمى چۈرون و نايىز زوان قەط خەبەر
 مە نىنە زوان علم و ئاگەھە عەجەب
 زبۇ مە قەلاۋۆز بىزان ذاھبان
 نەما بىنە نك مە ھەچى چۈرنە پېش
 چ حالە چ رەنگە نوقۇوشى جەمان
 مېبن غەررە (يا أىيَا الغافلۇن)
 نەوازىش گەلەك دايە شاھ و وەزىر
 نەيەيت زبۇ زان نەكىرى وەفا
 ب تىغىن غەضەب ئەو بىرىنداركىن
 ز پاش چەند رۆژان ز مەرگى دوان
 دحالى ئەمان بىتكەر توب دل
 نە سولطان خودان تاج و طۆمار و تەخت
 (بېنچ روز بعد از وفات ھەمە)
 ئەقە ئاخىرى قىيەتىنى يەقىن
 ب يەكسەر وەفا نىنە غەددارە دوون

نەبوو شەوهەري ئەف عەجۇزى خەبىس
 نەكىشا ب بەيەرەدە رەنچ و جەفا
 سەریرى سولەيمان كوشەر باد چۈرۈپ
 (كجا كىو كاۋوس جەشىد و كى)
 (كجا رسىم و نۇرۇز و اردەمان)
 (كجا نامداران با طېل و كوس)
 (كجا آدم و نوح و هود و شەعىب)
 كوجا ئەنبىاء و رەسوللى بەرى
 هەمى چۈرون و نايىز زوان قەط خەبەر
 مە نىنە زوان علم و ئاگەھە عەجەب
 زبۇ مە قەلاۋۆز بىزان ذاھبان
 نەما بىنە نك مە ھەچى چۈرنە پېش
 چ حالە چ رەنگە نوقۇوشى جەمان
 مېبن غەررە (يا أىيَا الغافلۇن)
 نەوازىش گەلەك دايە شاھ و وەزىر
 نەيەيت زبۇ زان نەكىرى وەفا
 ب تىغىن غەضەب ئەو بىرىنداركىن
 ز پاش چەند رۆژان ز مەرگى دوان
 دحالى ئەمان بىتكەر توب دل
 نە سولطان خودان تاج و طۆمار و تەخت
 (بېنچ روز بعد از وفات ھەمە)
 ئەقە ئاخىرى قىيەتىنى يەقىن
 ب يەكسەر وەفا نىنە غەددارە دوون

چو ئەف بت نهایەت وەفائى فەلەك
 خوشَا عاشقى مولكەتى شاعرى
 ژ مولكى قەناعەت نەھن قەنجر
 ل تەختى قەناعەت كوبى پادشا
 ب دل دەستى بەرەد ژ ئەف بى وەفا
 ل قافى قەناعەت وەكى (شمس الدین)
 نە وەك قەرتەلى پىسى موردارخوار
 وەفا نىنە دونيما ژ بۆ ھىچ كەس
 خوصوصا ژ بۆ قىسى ئەھلى ئەدەب
 ھەچى مەردومنى عالما شاعره
 ھەچى مەردومن ئەھلى علمن ئەدېب
 ل سەر كەيفى وان ناكە دەوران فەلەك
 زەمین و سەما دو كەفر ئاسيا
 چەوان ئەھلى فەضل و بەيان و كتاب
 ب طەعن و ب جەرەن ھەمى فاضلان
 خودايى مە تەقدىر كريه وەا
 دېن حفظ ئەف علم و فەضلە د وان
 غەربىن ھەچى ئەھلى علم و ئەدەب
 طەرەب نىنە دەر قەلبى صاحب دلان
 چسان كەيف و فەرەح و طەرەب بىتە دل
 ب جەرەھ دلى ئەھلى فەضل و كەمال
 ئەگەر چ فەلەك يارى نا صادقه
 ل سەر عاشقان زىدەيە كەرب و كين

ب شمشيرى غەدرى قەتل كر گەلەك
 ژ مەوجوود و مەعدوومى ھەردو بەرى
 فەنائى قەبۇل ناكە ئەف گەنج پى
 ھەمى شاھ و سولطان ل نك تە گەدا
 كو حوبىي جەنان رئىسى كوللى خەطا
 تو سىمەرغ بە سەيرى عالەم بىيىن
 ھەريص بە ل سەر ۋى جەنان ھەدار
 مەدە ئەتمادا خوه سەرىيەك نەفەس
 ب قەھرە ب گەدرە ب كىن و تەعەب
 ب كىنە د حەققى وي ئەف ساحرە
 د ناف ئەھلى دونيما سەراسەر گەرەب
 د ۋى نامورادى ھەزىزىن گەلەك
 د ماپەينى وان گەندومن رووحىيما
 خەلاص بن ژ ناف دو ھەجەر ئاسىاب
 ژ ئەزمانى پىسى ئەقان جاھلان
 كو ئەم گەنجى فەضلەن ھەسەد ئەزىزە
 ب ۋان جاھلى حاسدى سەرگەران
 گەرەب ئەنەن ھەن ھىچ كەيف و طەرەب
 فەرەح نىنە دەر باطنى كاملان
 ھەچى كۈز چەھوري فەلەك قەلبى كول
 ژ بەر ذەنى تەشويق و فکر و خەيال
 خوصوصا ژ بۆ زومەرەتى عاشقە
 ددت قەلبى وان ھندە جەرج و بىرین

دکت وان موکه‌ددر ب هجرا حهیب
 ژ بمه تاری مسو گاه دبن تاری مسو
 ژ تیر و کهمانی موژه و ئهبرووان
 ل دل گاه دبارن ئەلەم موتتەصل
 گەھن تینه دل عەسکەری غەم ب صەف
 نەھن مەخرەجى عاشقى بى ئەمان
 خوصۇصا ژ دەستى رەقىيى نەكەس
 رەقىيى كو تەشىبىھن ئېلىيسن ئەھو
 سېيەھكار و نالائىق و ۋۇرۇشنى
 شەرىكىن ل مە عاشقا ئەھو عەذاب
 وەكى جسم و سايە وەلىكىن غەرېب
 ھەچى عاشقىن دائما دلبرىن
 ئەگەر رەحم بىت قەلبى دلېھر دەمى
 دبن مونتەظر ئەھو رەقىيى خەبىس
 كو عاشق نەگىزىن مورادەك تو جار
 چ حالە نىزانىم د دەورى زەمان
 نە نعمەت خورى خوانى وەصلى حەبىب
 ژ دەستى ئەجانب ب طەعن و مەلام
 ب ژانن ب ئىيىشنى ب دەردىن قەھوئى
 حەزىن فەقىرن نەھن فەرەح و كەيىف
 ئەۋەھەحالى مە عاشقان ھەر زەمان
 بچىن كى دەرى ئەم ژ جەھورى فەلەك
 چىرا ھندە ئەم زار و بى صاحبىن

ب نارى فراقى دلى وان كەبىب
 ژ سورخىيىن رووگاھ دبن زەردپۇو
 ۋەھستانە لەشكەر ل ھەر چار سوان
 دکت مولكى دل خربە و موضىمە حل
 دېستن وەكى ھەلقە ھەر چار ئەمەرەف
 ژ ۋان جەھور و ئەلەم موقىمى زەمان
 دلى مە عوشاقان وەكى خار و خەمس
 خودان مەكىر و تەزويىر و تەلېيىن ئەھو
 حەجمەر قەلب و خەنناس و دل پەغەشىن
 ژ جەھورى د وان تېتكەدە خانە خەراب
 چو مەلزۇوم و لازم عوشاق ورەقىب
 ژ دەستى رەقىيانى ناپاكى دىن
 ل جەرەجى فەقىران بكت مەرھەمى
 ب سەد دىدە قەللەشى فەتنانى پىس
 قەھوئى مورتەقىب دا نەبن كامدار
 نەھن ئىستاراھە ژ بۆ بى دلان
 نە راحەت ژ جەھور و جەفايى رەقىب
 ژ جەھورا زەمان بى موراد و مەرام
 ضەعيف حال و بى تاب و زەردىن قەھوئى
 ئەلمەكەش چو بولبول د فەصلى خورەيىف
 ل دونيا نەھن ھېچ راحەت ئەمان
 چ حالە دېيىن ژ دەورى فەلەك
 چىرا ھندە پەغاذل و عاتىن

فەلەك بۆ مە هنده غەداره چرا
 ژ بۆ عاشقان بۆ چ هنده قەتىل
 ب ۋى نارى حرمان چرا بى كەسان
 ئەمان ئەي فەلەك بەس بکە سەركەشى
 تەمام ئەم تەحەممە مەممۇل دكىن جەھورى تە
 بىرسە ژ ئاھى مە دەر صوبىگاھ
 ھەدم كن ئەفى قەصرى تە پۇر موسىد
 نە قالايە قەلبى عوشاقى حەزىن
 ئەگەر چ ب ظاھر پەريشان ئەم
 خودان لەشكەرن ئەم ب جەيش و حەشم
 حەذەر كە ژ حۆكمى مە ئەي ھەفت طېبەق
 ژ بۆ عاشقان جوملە غەدارى تو
 خوصووصا ژ بۆ رووحىيى ئاقتەپى
 نە حەيفە كوشى طروطىيى پېر دەلال
 نەدا تە سورادەك ژ بۆ من تو جار
 ئەفى شاھى كىشور گەھى شاعرى
 مەكە ئەي فەلەك هنده زار و ذەليل
 ئەزم (عبد الرحمن) ئى صاحب ھونەر
 خودان فەضل و سحر و كەلام و ئەدەب
 عەلەمدارى ئقلیمی شەرمە تەمام
 كو بىگرم د دەستى خوه رومج و قەلەم
 بکىشىم زەبانەك وەكى (ذو الفقار)
 ھەچى ئەھلى فەضل و بەلاغەت يەقىن

جەھان بۆ مە هنده نەيارە چرا
 چرا مە دسوْزت ب زەيت و فەتىل
 دسوْزت ب تەشىبەن خار و خەمان
 بەسە هنده ناكامى و ناخوھشى
 ب كامى مە جارەك نەبۇو دەوري تە
 ب يەك شوعەلە ئاتەش بکن تەتەباھ
 ب فان تىشەئى ئاھى تىزى حەديد
 چو عومىمانى زوخخار و قەلزەم يەقىن
 وەلىكىن د باطن د سولطان ئەم
 ھەمى عەسکەرئى مە صوفورفى د غەم
 تە يەكسەر بکن خۇون ب شوبى شەفقە
 موقىمى نەيار و سىيەھەكارى تو
 زىادە ب كەرى ب كىنى چەپى
 بەيلى تو بى نوطقى شىرىنى لال
 ب تە ناكم ئەز ھىچ ھىچ ئەتىبار
 ئەفى سەرورى مولكەتى ساحرى
 ب هىرا حەبىبى مەكە من عەلیل
 شەھنشاھى مولكى سوخەن سەرتەسەر
 شەھى شاعرى كورد و رۆم و عەرەب
 موفۇوەض ژ بۆ من رە نەظم و كەلام
 ژ نەظمى ل عالەم بلند كم عەلەم
 ل مەيدان قەھەسطم ب طېبل و نقار
 قەبۈول كن ھەمى بەيرەقا (شمس الدین)

چ کم ئەز ب مولکى جهانى تىباھ
 ژ فكرا خوه من كانى هنده گوھەر
 ئەقى طەبعى من بولبولي دەنگ خوهش
 ھەمى وقت و ئەزمان دىكتىن نەفير
 ژ بۆ عقدى ئەزمانى تىك شاعران
 ھەچى وقتى ئەز بىمە نوطقى دەلال
 چ وقتى دلىرانى شعرو بەيان
 صەف ئارامە ديسان د ناث وان ھەمە
 ئەقى خامەيا من وەكى ئەزىزەرە
 ژ فەممى ئەھۋى ئەزىزەرى نۇور بەيت
 ئەگەر بىمە دەعوا رىاسەت بكم
 ژ تەئىرى ئەنوارى قى خامەئى
 موقر دى ببن جنن و ئنس و پەرى
 مدادا دەقى خامەيا شۇبەي مار
 كەرامەت بەسە ئەث ژ بۆ نەظمى من
 ب قى طەرزى شىرىنە ئەث شعرى من
 ھەچى كوبخونن ژ قەلبى كەباب
 دبن مەست و سەرخوھش جەمیعى مەلەك
 ئەگەر ساقىيىن طەبعى من بىتە بەزم
 غەواصەك عەجييەم ب فكى دەقىق
 دەرانييە من جەھەرەي مەعنەيان
 ئەقى نوسخەئى وەزنى ئەشعارى من
 ئەگەر تىكەتا دەست حەكيمان بەرى

ژ بۆ ھەممەتم خەرجى يەك رووزە راھ
 دىيە ھەر گوھەر تىك جەنان سەرتەسەر
 د نىف چىمەنى مەعنەيى پەنگ خوهش
 ئەگەر چەند ئەسىرىنى قەفسەت فەقىر
 عەجەب نوسخەيە ئەف كەلامى گران
 زەبانى ھەمووچىكان دېت قەطع و لال
 ضەبط كن جەنان شۇبەتى پەھلەوان
 خودان حشمەت و شەوكەت و دەمدەمە
 ژ بۆ گەنجى مەعنى كو پىر گەھەرە
 موشەعشەع دېيتىن وەكى پىت و زەيت
 ب فەخرييە دەعوا كەرامەت بكم
 بەيان كم گەلەك (خارق العادە)ئى
 ب حوكى ئەمن شاعر و ساحرى
 ژ ياران رە تۈرياقە زەھرى نەيار
 نكارن تو شاعر كوبىن رەزمى من
 وها حولوھ ئەث شەكەرە فكى من
 وەكى شەھدى شىرىن دېيتىن لعاب
 ھەموو ئەول سەطھى رەفيعى فەلەك
 بېرىت قەدەح بادەيى شعرو نەظم
 ژ قەعرا بھارى قەريحا عەميق
 كو ھەر جەھەرەك تىك ب مولکى جەنان
 ئەشقان وەققى ئەبيات و گۇفتارى من
 دكى حرزى درعى ل ئەسکەندەرى

وه گهر په یده بوبیا ل نک قهیصه ران
 زه مانی خوه ئوستادى نه ظم ئاودرم
 كه لامى د من قيمەتا جمهورى
 ب موشتى ئەقى فكرى خوه من شكاند
 دىيىن هەمى كەس د نەظمى عەميم
 نه وەك خامەئى من چو طووطى هەنە
 نه مىلى كەلامى مە قەند و شەكمەر
 ئەقان غەمزەئى خامەئى من تەمام
 ژ خامە بېرىڭ مدادى چو مشك
 ژ نەقشى ئەقى خامەيا نازەنин
 ئەگەر ئەز بېرىڭ كەلامان ژ دل
 بوھايى دورى گۈتنى (شەمسەدىن)
 چكۈئەف جەنانى ب مەكر و تەعەب
 ئەگەر چ دلىرانى شعر و بەيان
 وەلى ديسە خەصم ئەفكەنى شاعران
 مەسيحى دەمم ئەز د نەظمى سەلىس
 هەزار چەشمە ئابىن حەياتى نەقى
 ئەزم يەككەتازى د ۋىن عرصەئى
 عەجب زەلزەلە تىتە قەبرى ئەوان
 ئەگەر بچنە شيرازى شعرى ب ناز
 چۈئوستادى شعر و غەزەل حافظە
 وەلى حافظى وەقتىم ئەز بى خلاف
 شەھم ئەز ل تەختى كەلام و بەيان

موطنەرەز دىكىر وان ل تاجى سەران
 ژ بۆ شاعران جوملە سەردەفتەرم
 شكينا د دوككاني تىك جەموھەرى
 دەرى گەنجى مەعنى ھەمى دارپژاند
 دەمى عىسىەووي و عەصايى كەليم
 نه وەك بىرىن فىرم چو مەستوردنە
 نه وەك نەظمى من شەھدى شىرىن ئەنەر
 ب شۆخى دىن موفقەتتن خاچ و عام
 يەقين عەنبەرى تەر دېت پىس و خشك
 خەجل بۇونە ئەرژىنگ و مانى ل چىن
 خەجل دى بىن شۆخى چىن و چگل
 ئەقى دەوري دۇنيا نزانە يەقىن
 قەوى مۇنكىرە ئەھلى فەضل و ئەدەب
 هەنە پې ب زەعما خوه تىكىدە فولان
 بىزان رووحىيە ھەرب گورزى گران
 كو ئىجا دىم سەد نۇفووسى نەفيس
 د ۋىن ئەلمەتى خامەئى من خەفى
 د دەستى خوه بىگرم دەمما خامەئى
 فەصىحى كو بۇرىن قەدىمىز زەمان
 ل سەرقەبرى سەعدى دىيىن طراز
 د شعر و مەعانى عەجب حافظە
 نەھىلا ژ بۆ شاعران من مەصف
 دىن حۇكمى من شاعرانى زەمان

دو سەد وەك فەرەزدەق (أبو البحترى)
 د فەتراکى من تىن خەرامان تەمام
 گەلەك روودەكى عەسجەدى عەنسەرى
 ژ سفرا كەلامى منى رىزە چىن
 هلالى و خاقانى و بسو نەواس
 كوبىرم د دەستى خوه ئەز خامەئى
 قەلمەم رەشحە رىز بىت ب خەمرى جنان
 ژ تەئىشىن صەھبائىن من مەست بن
 خولاصلە د ئېرۇ ئەزم شەھريار
 سەرئى گۆشەئى تاجى من بى خلاف
 ئەگەر چ كو دەعوا رىاسەت دكم
 ل نك من نەهن دەعوەيى بى دەليل
 ھونەر من ژ شوھرەت زىادە ھەيە
 نە وەك طەبلى كوشەوتى عالى بتن
 كەسى شوھە كەپتى كەلامى ژ من
 بىن ئەتحانم مەحەك بىتە پېش
 كىھ ئەو بىت مونكى سەحرى من
 ژ بۆ پەھلەوانى سوخەن (الصالا)
 قەلەمكاغد و حبر و ئەھلى كەلام
 نەبىمۇتەقد گەر حەسسوودەك نەكەس
 ھەچى نەوعى شعر و بەلاغەت ھەبى
 ئەزم حەيدەرىي صەفەدرى نامدار
 د ئەووەل هوجوومى كوبىم صەفەقى جەنگ

هەزار ئەصەمعى نابى و ئەختەرى
 دەما ئەز سوار بىم ل رەخشى كەلام
 چو فەرەدەسى و نەورەس و ئەنۋەرى
 ژ سەر حەددى رۆم تا ب ئەقلىمەن چىن
 كىرن ژىرى دەستى خوه من بىن قىاس
 ب ھەيەت بىگىرم ل سەر نامەئى
 ھەمى ئەھلى عەصرم ژ ئىنس و ژ جان
 ھەمى والە و دەھش و بندەست بن
 د ئەقلىمەن شەر و غەزەل تاجدار
 ل بەر چەرخى خورشىدى نۇورىن شفاف
 ل شەر و كەلام ئەز سیاسەت دكم
 ھەمى گۆتنى من ب شەھرەت و كەفیل
 عەطائەك خوصۇوصە ژ رەبىن مەيە
 وەلى داخلىش بۆش و خالى بتن
 برا بىتە پېش ئەو د گەل ئەنجلۇمن
 كو جوملە بىن مويتەلا و دلىش
 بكت حەرفىگىرى ل ۋى فەكرى من
 كىھ بىتە جەنگم (أنا ابن جلا)
 ژ بۆ تەجريبا من مەحەككەن تەمام
 وەكى صەوتى رەعد و طەننەن و مەگەس
 بىن ئەتحان رەوحىيى ئاقتەپى
 قەلمەم رەمح و ئەزمانى من (ذو الفقار)
 ل فورسانى مەعنى دكم عورصە تەنگ

ب ئەقداحى وى بادەئى نازەنин
 مە بىنە ووجۇدى كۈ بوومە عەددەم
 كۈ شەيخى ھەرم ئەو دكىتن شەباب
 نزانى ب ئەحوالى عوششاقى مەست
 كۈ رەبىم عەفۇو كەرىمە غەفۇور
 وەرە ساقىيا دەنگ بەدە موطرىان
 وەرە ساقىيا زۇوكە تەنگە مەجال
 (الْتَّهْدِيُ الْفَؤُادُ لِأَهْدِي السَّبِيلَ)
 ل سەر من گران بۇونە بارى ھومۇوم
 د ۋى حالتى هجرانى زۆرى شەدىد
 ب وى ساغھەرى بادەئى شۇبىھى گول
 ژ بەر ھجرى ۋى دلبەرى نازەنин
 ئەقان جوملە غەمم و ھەمى دۇنيەھەم
 ل من سررى عالىم بىن ئاشكار
 كۈ صاف بت دلى من ژ نەقص و ژ عەيىب
 كۈئىخا دكت عەظىمەيى رەميم
 بىت، قەطع بت شعر و بېيت و كەلام
 ژ من ۋان ھەمى دەرد و ئاهى د كۈور
 كۈنەغمە بکىشت وەكى مۆسقار
 بېيىزىت ژ بۇ مە مەقام و سورۇود
 ب تاب و تەبە ئەف دلى ناتوان
 دلى پىر ئەلەم دىسە بىن چەرخ و بەز
 دكم قەطع كم ۋان كەلامى عەجىب

غەسل كە ژ ئەدناسى قەلبى حەزىن
 بەدە ساقىيا بکرى (بنت الکرم)
 بەدە بادەئى تازەئى موسىتە طاب
 مەنیئە ل زوھارى ظاھر پەرسەت
 بېيىزە ژ بۆ زاھدى دل نۇفسۇر
 رەحىمە خودايى مە سەر مۇذنباڭ
 مە عومرى خوھ صەرف كە دەقىل و د قال
 بەدە ساقىيا خەمرى وەك سەلسەبىل
 دەنس گرتى ذەنم ژ علمى روسووم
 خوصۇصا نگارى مە بۇويە بەعىد
 كۈئىخان نەكى سەر منى دل ب كول
 موحەققەق بکە دى فەنابىم يەقىن
 وەرە ساقىيا قەطع كە مەعنەھەم
 كۆ قەلبى مە بت رەوشەن و نۇوردار
 ل سەر من عەيان بن دەقايقى ژ غەيىب
 بەدە بادەيەك ئاتەشى ئەھى نەديم
 قەرىيە كۆئەف مەجلسا مە تەمام
 تو زى قەطع كە ساقىيا بىن فوتۇر
 ئەمر كر ژ بۆ موطرىن نەغمەدار
 ل ئاهەنگى ناي ول ئاوازى عەود
 موغەننى موغەننى موغەننى ئەمان
 دەمەك ساز كە عەود و قانۇون ب لەز
 بىزان ئاخىرى مەجلسى بۇو قەرىب

ل دهعوا مه شاهد کهلامى د من
 بهسهه رووحیا هنده لاف و گوزاف
 بهسهه زیده کاري جهسارهت بهسهه
 بهسهه هنده فهخريييه تهرکى ئەدەب
 بهسهه تەرك كه نازى و ئفتخار
 بخوازه تو عودرى خوه ز ئەھلى كەلام
 ئەلا ئەمى خوداوندى فەضل و بەلاغ
 هەچى كونەظەر كن ل ئەبياتى من
 بزانن كومەستم ژ جامى فراق
 ژ هجرانى دلېر قەمۇي سەرخوھشىم
 ل سەر سەرخوھشان نىنە عەذل و مەلام
 ژ قى نارى عشقى كۆئەز حەرق بۈوم
 حەريقىم غەريقىم د يەك ساعەتى
 كونوقصانىيا من بىيتن عەيان
 رجا من ب زارى ژ ئەھلى كەرم
 كونەبنە ل من شاعرى حەرفىگىر
 نە جەوهەر فرۇشم د دوكانى خوه
 نە صاحب تەفەننۇن نە ئەھلى كەمال
 نە زورراغىم ئەز خۇوشەچىنم يەقىن
 نە پەروردەمە بەر لەبى جۆبار
 قوصوور گەر ھەبيتن د شعرا مە دا
 ل من مەگىن ئەى صاحبى فەضل و ھۆش
 نە مەطپىروع و شىرىنه لەفظ و ئەدا

ژ شعرى مه پەيدا مەقامى د من
 بهسەهندە كىذب و دروغ و خلاف
 بهسە شەرمىساري خەسارەت بهسە
 بهسەهندە قەللاشى ئەى (بو العجب)
 درىڭ كە يەدى خوه ژ بۆ ئعتذار
 كۆئەپەردەپوشن (رفيع الهمم)
 ژ بۆ ئەھلى دۇنيا شەمال و چراغ
 مەبن حەرفىگىرى خورافتاتى من
 ژ هجران ل من حەملە (ما لا يطاق)
 نە ذەنە نە فىكرە عەجەب بى ھشم
 دېيىزىن هەچى تېتە دەۋ وان كەلام
 د دەرىيائى دەمعان كۆئەز غەرق بۈوم
 موقىم ئەز دكىشىم ئەۋىزى زەحەمتى
 كۆ خەرمۇھەئى من بىيتن بهيان
 ئەۋە دەرھەمنى ساعەت و حىن و دەم
 ب دەرىسوزەمە سائىلم پىر فەقىر
 مۇقرىم ب خەرمۇھەئى كانى خوه
 نە گەردن كەشى شەر و بەسطەن مەقال
 نە صاحب كەملاٽ و لەفظى شىرىن
 وها رەستەمە ئەز ل چۆل و بەيار
 فوتۇور گەر ظۇھۇر بن د فكرا مە دا
 كۆئەھلى ھونەر كاملىن پەردەپوش
 چكىو صرف كورمانجىيە ناسەزا

هەمی کوردییە زێدە کاره فوپسول
 قەبۇل کن ب فەضلا خوه تەقلى قوصوور
 دڤیتن کو هەموان بکم مەحو و رەد
 مە تەلفیق کر تەقدە چەند پەشبەلهک
 مە پەھ خست بى چاشنیی و مەذاق
 عطر گەر نەبیتن د ۋان نافەیان
 ژ کورمانجى ئانجەق وەا ھاتییە
 ب زارى دكم بەسطى كەفلى ضەراع
 کو ۋان چەند ئەلفاظنى (روض النعيم)
 ل رووحى نەدن ضەربى طەعن و جەفا
 وەلى دال دونيَا بىمېنت ئەڭىر
 نەهن کوردى شاعر د مىصراعەكى
 ژعوششاقى تۈرك و عەجمەم زېدەنە
 کو مەقبۇل بن نك وى شعرى سەھلىيس
 گوھەناس و قىيمەت شوناس و ئەمەين
 ب نەغمە دەاتن وەكى مۆسقار
 ژ بىچارەكى كەس ب مە ناحەسن
 مە خامە ھلانى ژ نەظمى شىرىن
 وەلى دا ژ بۆ من وھسیلە بىن
 ژ بۆ رووحىيى پې ب جەمور و جەفا
 د رۆزى ئەواب و عقاب و حساب
 شەمام زار و شەرمەندى نەفسا خەبىس
 ئىلاھى ب جوملە صفاتى خوه کى

دزانم نە لايىقى فەخر و قەبۇل
 مە ئومەمیيە (أز) نوكتەدانى دوھۇر
 ئەگەر ھەرچى ناقص دەرىنم ب عەد
 ب سەد حىلەسازى و عەجزى گەلەك
 ژ کورمانجىيى چەند خەبەر نالياق
 لەذەت گەر نەبیتن د ۋان مىوهيان
 مە مەعەذۇر بىگرن کو کورمانجىيە
 نەايەت کو مەقبۇل بت ئەف مەتاع
 دكم ھىقى و سائلى ئەز موقىم
 قەبۇل کن ژ بۆ خاطرئ موصطەفا
 ژ ۋان قەصدى من نىنە عەرضى ھونەر
 کو تۈرك و عەجمەم قەط نەبىن جارەكى
 بىزانن کو شاعر ژ کوردان ھەنە
 وەلى بى خودانن نەهن مە رەئىس
 مە ژى گەر ھەبۈرۈا خودانەك چۈنۈن
 ژ کوردان گەلەك شاعر سەحردار
 وەلى چۆن مە دىتن کو ئەم بى كەسەن
 مە ئانى قەطع كر كەلامى مەتىن
 نىھە مەقىسىم ئەم و فەضىلە بىن
 بىت واسطا رەحمەتا موصطەفا
 شەفاعەت بىكت (شمس الدین) ئەخەراب
 وەگەر نە ئەزى ropyeshى فعلى پىس
 ئىلاھى ب حەققى وى ذاتى خوه کى

ب ئابى ئەوان دىدەئى نازدار	بسووزا دلى موصطفايىن كوبار
خودايى ب ئەحوالى وي رەبەرى	خودايى ب ئەسراى پېغەمبەرى
خودايى ب سولطانى شانزده طەبەق	خودايى ب قى دينى ئىسلامنى حەق
ب فاروقىيى ئەو عومەر ئاشكار	خودايى ب تەصديقى صدىقى يار
ب كەراريى حەيدەرى ھەولناك	ب شەرم و حەپيا ذاتى عوشمانى پاك
ژ تەختى ئىمارەت پەبابۇو عەلەن	ب سووزى دلى زەھرە خورەدە حەسەن
ب لەب تەشىنەئى وان د كەرب و بەلا	ب حەققى دەمى ناخەقى كەربەلا
ب وان طاھرى پاكى ذاتى قەبۈول	ب حەققى ھەمى ئەھلى بەيتا رەسول
ب حەققى ئەوان مەشەعەلى نۇوردار	ب حەققى جەمیعى صەحابىن كوبار
ب تەحليلەئى باطنى كاملان	ب تەصفىيەئى قەلبى صاحب دلان
ب صدقى جوانانى نەو خاستە	ب ئەفغانى پیرانى ئاراسىتە
كۆكوفارى دوشەمن ل نك وان چۈزەن	ب تەكىرى غوززاتى شەشير زەن
ب روکن و ب زەمزەم حەطيم و مەقام	ب (البيك) ئەججەن (بيت الحرام)
ب سووزى دلى ئەولىائى تەمير	ب علمى ھەمى عالمانى عەزىز
كۆئە دەر حوضۇرن ب لەيەل و نەھار	ب طاعاتى شەبخيزى شەب زىنەدار
جوانانى وەك رووحى دل ئختىيار	ب قەدرى شەبابى قەمۇي تەمۇبەدار
ل عەددە روسول سى سەد و سىيىزدەنە	ب حەققى صەحابى كوبەدرىيەنە
ژ ئادەم ھەتا موصطفايىن چو گول	ب حەققى ھەمى ئەنبىاء و روسول
ژ ئەسمان تە نازل كرن سەر توراب	ب حەققى جەمیعى صوحوف ھەم كتاب
ب خەم پوشتىيىن ذاتى عەزلەت گۈزىن	ب طاعاتى پیرانى خەلۋەتلىشىن
ئەوي دەستەگىرى كەسى مۇستەمەند	ب حەققى روحى حەضرەتنە قىشەبەند
ب نوعمان ب مالك ب ئەحمد تەمام	ب علمى ئىمام شافعىيىن ھومام
ب جوملە رووات و گوھەربرىزى وان	ب جوملە ئىمام و تەلامىزى وان

<p>ب ئاهى سەھرگاھى وان دلبرىن ب عەهد و وفايىن ئەوان صادقان ب خۇون خوردەنى وان ژ جەرگ و كەزەپ ب ناز و دەللىيىن وان ئەسىمەران ب رەحمەت بىگر ئەي خودايىن قەدىر ب دىدارا خوه شاكە قەلبى حەزىن هلينە ژ بەر من تو پەرەد نقاپ د ئاخىر نەفەس ده ژ ئېلىسىن پىس ب حوسنى خەتم كە ل من خاتىمە ب رەحم و كەرەم بە تو فەريادەس جەسمەد بىتە سەر پۇسترى مەرگ و مەوت وەداع كن ژ هەف مەفصەلى بى نەوا بىشكەنت وى شەيطانى دوون هەمبەرم ژ قەھولى حەق و گۆتنا شەھدەئى كو ئىقرار كم ئەزب وەحدانەتى شەھادەت د دەث دەھمان جان بدم ب قورئان و ياسىن و علمى كۈبار سەماع كم د وى وەرطەئى خەوف و بىم مەكە مۇنھەرف تو ژ قىلە بەرم مەكە مۇنھەرف رووحىيىن ئاقتەپى ل سەر تەھوبەئى من بىھ دەر مەمات ب قورئان و ئىمان بده صەبرى من د قەبرىم ژ قورئان بده شەمەمع و ن سور</p>	<p>ب دوودى دلى عاشقانى حەزىن ب دەريايىن چەشمى ئەوان عاشقان ب نالىنىن جانگاھى وان روز و شەب خودايىا ب ئىستەغۇنەئى دلپەران چرافى يەقىنى ل راھى فەقىر ژ علمى مە بگەينە (عین اليقين) مەحەوو كە ژ من ئەۋەن ووجوودا حجاب حفظ كە تو ئىمانى پاكى نەفيس ب ئىحسانى خوه رەحمى كە تول مە د وى وەرطەئى هەولى ئاخىر نەفەس كو جان تىكەفت نەزع و حولقۇوم و فەموت ضەعيف بن هەمى دەست و پا و قوا مەلەك مەوت حاضر بتن بەر سەرم مەبەستە دەھانم د وى وەرطەئى زەبانم تو بەردە د وى ساعەتى كو قەمول و شەھادەت ب ئىمان بدم بشىن بەر سەرم عالەمەك علمدار كو قورئان و ياسىن كەلامى قەدىم ژ شەرعا موطنەھەر مەگىرە بەرم ژ سەر جادەئى پاكى شەرعا نېسى بده تەھوبە بۆ من د حالى حەيات ب قورئان و ئىمان بىھ قەبرى من ل دونيا ژ قورئان بده من حوضور</p>
---	--

دمینم ئەز ورەحمى رەبىئ ئەحمد
 تەنى من دەيىلن ھەمى تىنە مال
 ھەزار واى و وەيلال حالى خەراب
 دمینم د ناڭ لەشكەرى مار و م سور
 د دەستم تەنى مايە رەحما خودى
 نە قەمۇم و نە ئخوان نە ئەجىباب و كەس
 د قەبرى د گەل من ب رەحما خوھ کى
 توپى دىسە سەر بى كەسان رەحمدار
 د زومرا (محمد علیه السلام)
 بىۋەرە د ۋان ذەنبى پىسى دەغەل
 بىدە دەستىن راستى كتابىن د من
 ئەقى (عبد الرحمن) ئازارى مەلۇول
 ھەمى ذەنب و سووجى د من (والسلام)
 بىشىنە ھەتا جەننەتا نازدار
 ب سايا موحەممەد بچم جەننەتى
 م تەوبە د ھەر ساعەتى سەد ھەزار
 م تەوبە ئىلاھى ژ ذەنبى خەبىس
 م تەوبە ئىلاھى ژ فعلى تەباھ
 م تەوبە ئىلاھى ژ ذەنban ھەمى
 م تەوبە ژ ئەفعال و ذەنبى دەغەل
 م تەوبە ژ ذەنبى مثالى چىيَا
 م تەوبە ئىلاھى ژ ظولم و تەعەب
 م تەوبە ئىلاھى ژ لاف و گۈزاف

دەما من وەضع كن د قەعرى لەحمد
 ھەمى دۆست و ئەجىباب و قەمۇم و ھەقال
 دمینم رەھىنى عەمەل بن توراب
 ب تەنەدا د وى قەبرى تارىك و كور
 نزانم چ كم ئەز ئەز د وى مەرقەدى
 نەھن وى دەمىن ھىچ فەرىادرەس
 ئىلاھى تورووھى مۇعەذىدەب نەكى
 كوبى كەس بىمىن د بن خاكى سار
 د وى خەوف و ئەھوالى (يوم القيام)
 حەشر كە منى موجرمى بەد عەمەل
 مەپېسە ل ذەنب و حسابى د من
 بىدە خاطەرى موصطەفايىت رسۇول
 عەفۇو كە ب ئەلطافى خوھ (بال تمام)
 د گەل زومرەيا ئەحمدەدى تاجدار
 كوراھەت بىم ئەز د وى نعمەتى
 ئەگەر چ ل سەر من گونەھ بۇونە بار
 م تەوبە ئىلاھى ژ فعلى د پىس
 م تەوبە ئىلاھى ژ ذەنب و گوناھ
 م تەوبە ئىلاھى ژ ئەف ظالمى
 م تەوبە ژ ناپاکى و بەد عەمەل
 م تەوبە ژ عصيان و بى ئەمەرييَا
 م تەوبە ئىلاھى ژ تەركى ئەدەب
 م تەوبە ئىلاھى ژ كىذب و خلاف

ل سه‌ر من فهقیری ددل ده ئەلەم
 بنووست ل سه‌ر من قەلەم بى خلاف
 مەحرو كە ژ من جوملهئى حەوبەئى
 بەسە قەطع كە هنده قەللاشىيان
 كييە كو قەبۈول كت ژ تە ئەف قەدەر
 وەلى سووکى مالى تە بۇويە كەساد
 كەتن بەر پىيا جەوهەرى دەفتەران
 نەما قىيمەتى شعرى دەر عالەمىن
 كەساد هاتە بازارى مە ساحران
 نەما روومەتا شعر و نەظمى گران
 تو (روض النعيم) اى ب ذوق و صەفا
 ئەفى مالى زەرىھفت و لېسى دىياج
 ژ تارىخى هجرى د سالى (غەشەب)^(۱)
 د عىدى هەمى مۇئىمان جومعەئى
 ژ ماھى عەرب ئەو حسابى دەلال
 موبارەك بکە يا رەب جوملە عباد
 ژ قەطعا بەمادىيى ئىنى خامەئى
 ژ مەحبەر دەقى خامەئى سيراب بۇو
 مە قاپاغ دانى ل سه‌ر مەحبەرى
 ژ ئەدعىيەئى خوھ مەكىن من ژ بىر
 نەسۈزى د ناش دۆزەخ و ئاگرى
 ژ بۆنقارى و سامع و حاضران

م تەوبە ژ ذنبى كو نووسى قەلەم
 م تەوبە ژ ذنبى بكم ئقتراف
 قەبۈول كە ئىلاھى تو ۋى تەوبەئى
 وەرە ئەي قەلەم بەسکە نەققاشىيان
 ۋەرە ئەن تەھنەدە كەلام و خەبەر
 ژ ئەنواعى مەعنى تە ئانى مەزاد
 خەرىدار نىن ژ بۆ جەوهەران
 بوها ناكە ئەف مالى مە ئى دەمىن
 قەوى تەنگە مەيدانى مە شاعران
 كو مادام ئەفە حالى دەورا زەمان
 قەطع كە ئەيا خامەئى با وەفا
 مە دى وەقتى نابت فورۇخت و رەواج
 مە ئانى قەطع كر كەلامى عەجب
 د رۆزى مۇبارەك د ناش ھەفتەئى
 د سەلخى (ربيع الأول) ماھى سال
 د ئى سال و ماھى مۇبارەك نەزاد
 رەھت بۇويە پايى ئەقى خامەئى
 ژ سوربا مدادى كو بى تاب بۇو
 وداع كر ژ موسۇددە و دەفتەرى
 تەماشا ھەچى كن ل شعرى فەقير
 بېئىن ئىلاھى تو ۋى شاعرى
 ژ بۆناظم و كاتب و ناظران

(۱) حسييما ئەبجەدى يا (غشەب) دېتە (۱۳۰۲) كو سالا قىھاندنا ئىنى ئەھىنەزكىيە.

ژ بۆ عالمانى ب عزز و نشان ژ بۆ رووچىيىن ژار (الفاتحه) ب (حمد الله) ديسان بكم ئختىام كەپ و لال و گىزە تو نينه مەدار ^(۱)	ژ بۆ دا و باين د مە جوملەشان ژ بۆ جوملەئى صالح و صالحه ب (بسم الله) بۇ ئېتىدائنى كەلام ئىلاھى تورووچى نەكى شەرمىسار
--	--

(۱) مەلا ئەممەدى قۇرغى ل دويماھىيىا دانەيا خۆ دىرۋىكا نېسىنى ب ثىن مالكىن ناشكەرا دكەت:
موسىررەر كۈنىمەد خەتم كى كتاب د (ئەشغاف) ئى رۆمىيىه دەر سەبعى ئاب و حسېبىا پېيشا (أشغال) دېتىه (۱۳۸۱) و وەكى ئەمۇ ب خۇ ئاشكەرا دكەت ئەفە سالا رۆمىيىه و ئەمۇ دكەفتە بەرانىھە سالا (۱۳۸۴) زايىنى.

تەقريضا

برايى شاعرى شىخ مەد جانى ئاقتهپى
ل سەر كتىبا (روض النعيم)

حەمدى بى حەد بۆ خوداوندى كەريم
سەر رەسول و ئال و ئەصحابان تەمام
گوھ بەدەھەرچى كۆئەۋە ئەنەنە ئەنەنە^{نەنە}
دەر شەمائىل نىنە ھەمتا و مثال
دەر شەمائىل و د معراجا نېبى
ئەف ھەدىيە دايە وي رەبى كەريم
قەط نەن شۇبەرى وي دەر پۈويى زەمین
نىنە ھەمتايىن وي دەر رۆم و عەرەب
عەبدىرەحمان رووحىيە ھەم شەمسەدین
عالىنى وەقتى ل ئەطرافەش نوجۇوم
قابلى سحر و بەيان و ماھرى
شۇبەتى دوردانە درېزىنە كەلام
نابە قابل عەسجەدى و عونىسى
چىتىرە (أزا) دور و ياقۇوتى شەمەن
ئەو دەيىزە مۇلکى عالىم (بالتىام)
دەر بەشتى سەر روخى و ولدان و حور

بسم اللہ الرحمن الرحیم
سەد تەھیيات و صەلات و سەد سەلام
پاشى (بسم اللہ) و حەمد و تەصلیه
نەظەمەكى بى حەد لەطیفە ھەم دەلال
نەظەم كىرىھ (شەمسەدین ئاقتهپى)
دانىيە ئىسىنى ئەمۇئى (روض النعيم)
گەر بېتىم وەصفى ناظم شەمسەدین
نە ب علم و نە كەمال و نە ئەدەب
رووحىيە لىنى رووحى من دەر ئان و حىن
شەمسە تەحقىقى د نىف ئەھلى عولۇوم
خاصصەتا دەر قى عولۇومنى شاعرى
خامە گەر بگەر بەدەنە ئەنەنە^{نەنە}
نىنە وەك وي نە نوها و نە بەرى
ئانىيە نەظەم ئەۋە ئەنەنە^{نەنە}
لىنى زۇي ھەر بەيتەكى شىرىن كەلام
موستەھەققە بى نېيىساندن ب نۇور

جومله ئنسان (أز) شەبىئەش عاجزنى
 روھىيىا وى دايىه دونيا چار كنار
 مەصرەعەك هېڭىيە دونيا سەرتەسەر
 باغان قەنجە كو بىتن جبرەيىل
 رەوضەيەك رضوانە بى شوبە بىزان
 بەيت و ئەلفاظن وەكى غۇصنى شەمەر
 بى نېيساندن ل بەرگى سەرەئى
 قى ب دەرسى بىزە بۆ جومله مەلەك
 صوبح و ئىقشاران بىكىن وردى زەبان
 چونكە مەدھى شاهى فەخرى عالەمن
 ھەم شەمائىلا شەھى صاحب وەفا
 نك مە پەقىبولتە (أز) شەمس و ماھ
 ئەف نەجاتە بۆ وي بى رەيب و گومان
 قى زى دەينى ئالىيى دى (اين چىنин)
 ئەف دەينە ھەر ل عەردى وەك حەجمەر
 ھندە تىدە مەدھ كر شاهى ئەمەين
 ئەف خەلاصە بۆ وي (أز) جومله عەذاب
 بۇو بەرائەت ئەف ژ بۆيى شەمسەدین
 دى ب چى تەخلیص بى (أز) حەشر و حساب

تو ب چى دەرباس دې (أز) جومله رەنج
 ھىقىيىا خوه تو مەبىر (أز) رەحمى رەب

ئەف كەلام دوپ قى زەمانى موعجزن
 شوبەتى شەمسى كو بى نصفى نەھار
 وەھبىيە ئەف نابە با عەقل و ھونەر
 رەوضەيە مائى وي شوبە سەلسەبىل
 لى ز وي ھەر بەند و فەصلەك بى گومان
 شوبەتى طوبايە بى قىل و خەبەر
 قەنجە ھەر بەيتەك ژ قى دوردا نەئى
 جبرەيىل بىتن مۇدەرس دەر فەلەك
 چەند ھەبن قىسى مەلەك دەر ئاسمان
 نە موبالغە دكم بەلكى كەمن
 بەھىن معراجا موحەممەد موصطەفا
 ھنکى تىدە بۇو موكەرر ئىسمى شاھ
 چەندى بۆ رۇوحى ھەبن ذەنبى گران
 ذەنبى عالەم دەينى ئالىكى شەھىن
 ذەنب دى رابن ھەوا تەشىبى پەپ
 ئەف نەجاتە بۆ وي رۇوحى (باليقىن)
 گەر نەبن ناظم ژ فعالان يەك شەواب
 ھندى كرييە مەدھى (فخر المرسلين)
 خاكى^(١) تو بگرى ل حالى خوهى خەراب

نېنە دەر دەستى تە يەك ئەعمالى قەنج
 قەط نەن ئەعمالى تە ئەي بى ئەدەب

(١) خاكى ناسنافى شعرى يېشىخەممەد جانى ئاقتەپىيە.

دی بیسی تەھقیق د دۆزدەخ نار و دوود
(اژ) حەبیبیت خود مەکە خالى جودا
هاتە دەر جەوهەر ژ دەرباين ھونەر^(۱)

گەر نەكت رەحمى ل تە شاهى وەدود
تو مەھەممەد جانعەفۇوكە ئەمى خودا
خاکىيىا تارىخى نەظمى موعىتەبەر

(۱) حسېبا ئەبجەدى يا قىنى رىستەيىن ب قىرى رەنگىيە: (ھات ۶۰۴) + (در ۲۰۴) + (جوھر ۲۱۴) + (ژ دريا ۲۲۳) + (ھنر ۲۵۵) = (۱۳۰۲) و ئەم سالا قەھاندانا قىنى شعرىيە.

فەرەھەنگۆك

ئ ، ئا

- بىن چاشنى: بىن تام.
بىار: ب زاراڭى زازاڭى يەعنى: بىنە.
بىد مشك: دارا بىمەن.
بىرونون: دەركەفتىن، ئاشكەراكنى.
بىم: ترس.
بىيەنداخت: ئاشاكەر.
- ئانجەق: بەللى پا.
ئاھىتە: ھېيدى، رەختى، بىن دەنگى.
ئاوهخ: ئاشكەراكنى ئاخ و ئۆخان.
ئەبر: عەور.
أز: ز.

پ

- پابۇس: ماچىكەرى پىسى.
پاپۇسى: ماچىكىزنا پىسى، كىنايەتە بىز
پىزىگەرتى.
پاشپان: زېرەقان.
پايدەنەد: بەرددەوام، موکم، نەمر.
پەنھان: قەشارتى.
پەرتۆ: تىشكى، رۇناھى، چىرىشكى.
- ئەنگەبىن: ھنگەپىن.
ئەنباز: شىركى، ھەۋال.
ئەندۈوھەگىن: خەمگىن.
ئەنگۈشتەر: تىبل.
ئەنگۈشتەر: گۆستىر.
ئۆرەنگ: عەرش، تەخت، تاج.

ب

- باختەر: رۆزئىناشا.
بارىك: زراف.
بىتون: ھەمى.
بەزم: ئاھەنگ.
بەسىج: كۆمكىن، حەشر. رۆژا بەسىج: رۆژا
پەيك (پىك): قاصد، هنارتى.
پۆستر: تەخت.
بۇردبار: بىتنىرەھە، ھەلىم.
بورۇون: (بىرونون) دەركەفتى.

ت

- تابنائىك: خودان تاف و رۇناھى.
بوشناق: گەلەك سېپى.

خردد: عهقل.	تمباھ: تەلفى، فاسد و خراببوروی.
خمر: کەر.	تەرسا: فەله.
خەرمەن: کۆم، بىيەدر.	تەلخ: تەعل.
خەرمۇھە: مۇركىن ب سەتىۋىن دەواران ۋە دەكەن.	تەلخى كام: بىن هيقى، تاما تەعل.
خەلاب: ھەرى، تەقىن.	تەھەمتەن: زېرەك، ھېزدار، لەش ب ھېز.
خواب: خمو.	تۇخمى كەبۈوەر: ھېكا كەھى.
خوررووس: دىكىل.	تۇھى (تەھى): ۋالا، خالى.
خونك: خوزى.	تىيز: تىيز.
خۇنىڭ: خنېيك، خوزى.	تىغ: شىير.

ج

جاھە: كراس.	جانگاران: كىسان، بىن خىربەت.
دراز: درېش.	جانگوداز: جان حەلىيابى، ئەلەمدار.
دەلدووز: دلئىش، ئەوا دلى دئىشىنت.	جاودان: نەمر، بىن دويماھى.
دەلفرووز: دلخۇشكەر.	جوز: زىلى.
دەرخور: لائيق، ھەزى.	جونبىش: لەقىن، ھەزىبان.
دەرىغا: مخابن.	چاکر: خولام، خزمەتكار.
دەرىنجا (در اينجا): ل قى جەھى.	چىڭل: بازىرەكە ل تۈركىستانى.
دەستار: شاشك.	چىنин (چونىن): وەسا.
دەدە: حىشتر.	چەرخى مىينا: عەسمان.
دەنەس: پىسى، وقېرىزى.	چو: وەكى.
دەھان: دەف.	چۈون: وەكى.
دەھەمەش (دەھش): دان، كەرەم.	ح

دورد: ئەوا دەمینتە د بىنى پەرداغى دا.	حوباب: ئەو پەقىشىكىن ب سەر ئاۋىن دەھەن.
دۇرۇوغۇ: درەو.	خ
دووشىن: شقىدى.	خاودەر: رۆژ، رۆژھەلات.
دوون: نزم.	

دېرەك: ستون.

شکفت: حیبەتى، حیرەت.

ر

رەخش: هەسپ، ناڤىن هەسپىن رۆستەمى بۇو.

رەخنة: دەرز، كون.

شىملىرى: شىر.

شەكمەم: زك.

شەكىب: هەدار، صەبر.

شەھريار: مەلک، شاھ.

شۈكۈوه: مەزنى، هەييەت.

شومار: هەزمار.

رۆزى: رزق.

رېك: خىز و حەسحاس.

ز

زام: بىرىن.

زىست: زىيان.

زىنەار: هەشىار بە.

س

ساتگىن: پەرداغىن مەزن.

ساغىر: پەرداغ.

ستايىش: مەدح.

سختيان: جلدى دەباڭكىرى، يىن بىن مۇوى.

سەبوک: ب لەز.

سەبوکبار: بار سەشك.

سەرد: سار.

سوخەن: گۈتن.

سورخ: سور.

سورۇوش: مiliاکەت، فرشتە.

سووراخ: كون.

سووزەن: دەرزى.

سىيم: زىف، تىيلە.

سىيمىرغ: طەيرەكە ناڤىن وى ھەيءە، و لەشىن

وى نىينە (العنقاء).

فەريادرەس: ئۇمىي د ھەوارا مەرڙى دئىت.

فۇرووغ: پۇناھى.

فۇزۇون: زىدە، گەلەك.

ش

گهربیان: بهرسنگا کراسی.
فوسوون: سیردهندی.

گهزاف: ئاخفتنا بى فایدە.

ق

گهزند (گزند): ئیشان.
گهزند: زیان، زهردر.

گهزند: زیان، زهردر.

گهندوم: گەنم.

گوربىز: رەقىن.

گوشایش: فەکرى، گەش.

گوشەمند: پەز.

گوش: گوه.

گوشوار: گوھار.

ل

لاجوهود: مەعدەنى ب بەايە، پەنگى وى يىن

ك

شىنه ب سەر كەسک و سۆرى ۋە دېت.

کابك: حەمائىلا شىرى.

لاف: دەعوايا ژ درەو.

کاخ: قەمسى.

لەبالەب: تىرى.

کاست: كىيم، كاس.

م

مهبادا: دا نەكەن.

مەممان: مېشان.

مورغ: طەپىر.

مورغزار: مېرگ.

موشت: مىست، كولم.

گ

مۈعونىعەن: ئەمە حەدىسا ئىك ژ ئىكى

گام: گاف.

قەدگوھىزىت.

گرداپ: زقۇزىك.

مۇقەرنەس: نەخسانىدى.

گەبر: ئاگرپەریس، زەردەشتى.

میان: نىف.

گەردىش: گەربىان، زقېن (دوران).

ن

گەرددەنلۇخ: رېستكا ستۇرى.

ناب: پاک و صافی، خوری.

نابهخزدی: بین عاقلی، بین شععوری.

نامودر: ناقدار.

ند: هشکویف.

نشهست: روینشت.

نگین: گوستیر.

نهبرد: شمر، جمنگ.

نمردوان (نمردان): پیسترك، پیپه‌لیسک.

نعمره: قیری، دنگی بلند.

نهور: کولیلک.

نیروو: هیز، تاقهت.

نیم: کهر، پرت.

و

وارهسته: ئازاد.

واژگون: قازى.

ي

يەخترمە: مەغلۇوب، شىكىستى ولادى.

يەزەك: پىشىپا لەشكەرى.

ە

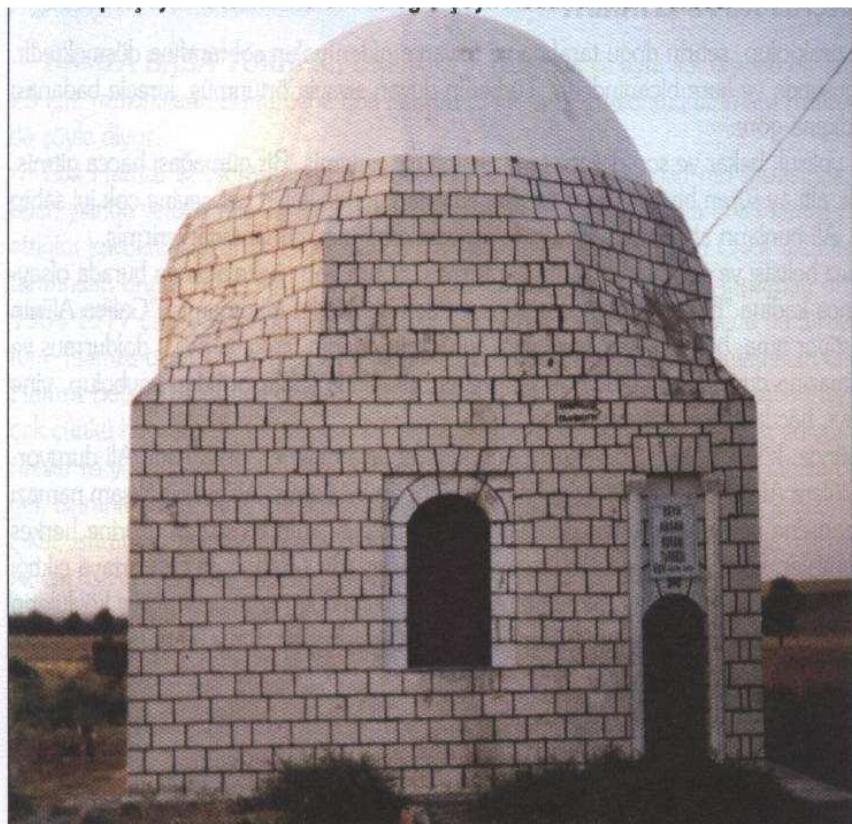
هامون: دەشتا چۆل وبېيار.

هزەبى: شىپر.

بەلگە و دەسنېس

ناسنامه یا ئۆسمانی یا ئاقته پى
 ژ کتیبا سهيدا زهینه لعا بدین ئامه دى

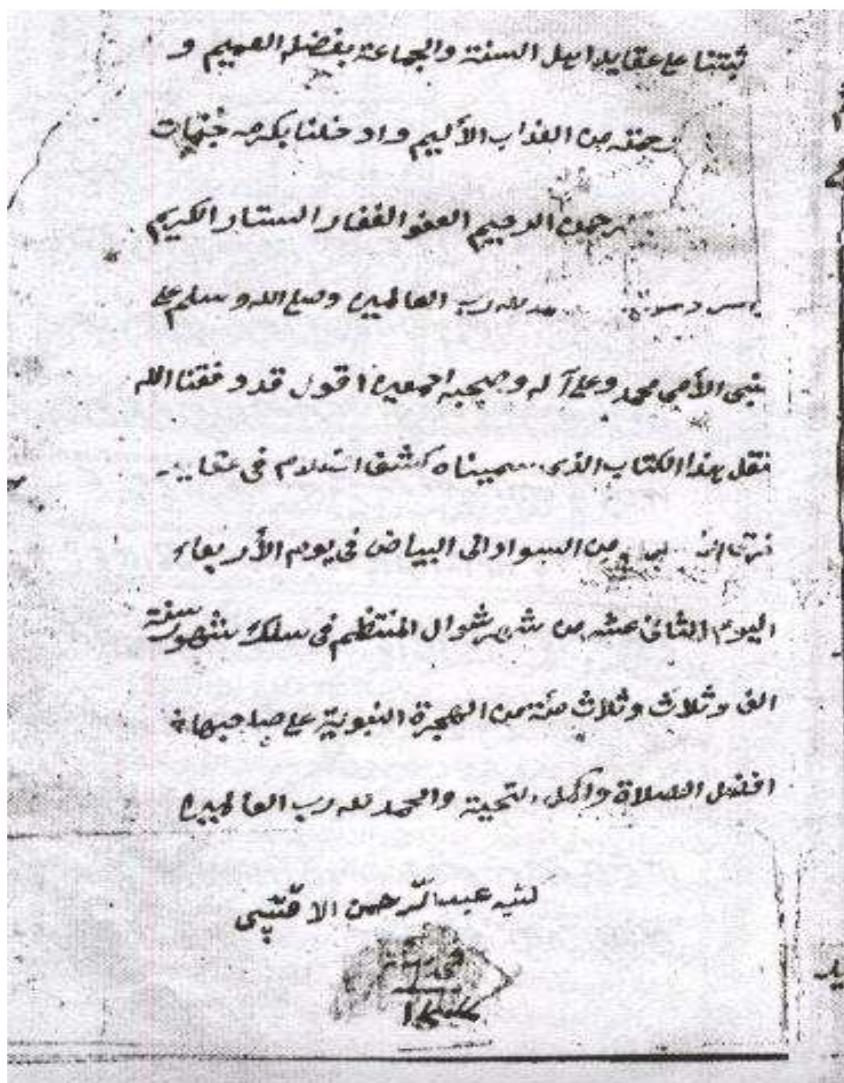

گونبهدا گۆرى ئاقتهپى
ژ كىيىسا سەيداين ئامەدى

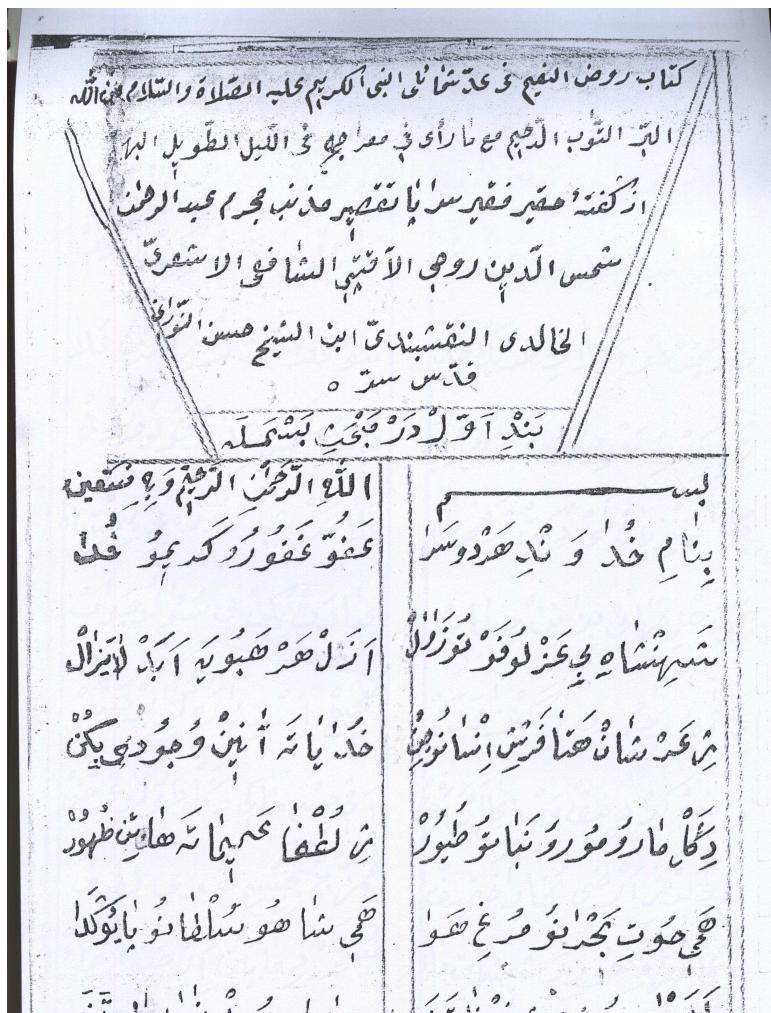
بدرپه‌ری دویماهییت ر (روضه النعیم) ب خهتی ئاقته‌پی

ر کتیبا تهزکره مەشایخی ئامەد

بەرپەرى دويماھىيىز ژكتىيا (كشىف الظلام) يا ئەقتەپى ب خەتنى وي

ژكتىيا تەزكىرى مەشايخى ئامەد

دهنقيسا (روض النعيم) دانهيا فهمي

لَهَا حِبْوَنْ قَبْسَانَدِ نَارَوْضُ التَّصْعَمْ لَتَابَا شِيشِيْخْ
جَبَدِ الرَّحْمَنْ لَأَوِي شِيشِيْخْ حَسَنْ نُورَفِيْرِيْكِيْنْدِيْ
اَقْتَشِيْرِيْنْ قَبْسَانَدِ نَادِسِتْ فَرَاهِيْ لَأَوِي شِيشِيْخْ
حَمَدْ سِرْجِيْنْ نُورَفِيْشِيشِيْخْ حَسَنْ نُورَفِيْرِيْكِيْكِيْ
دِ تَارِبَخَا جِيجِيْ ١٣٧٨ نَادِه دِصَهَا ذِي الْجِيْجِيْدِه
دِ يَازِدِي وِيدِه لِدِ يَارِبَكِه لِحَادَ لَالْبَكِيدِه
ذَلِكَ تَعَالَى رَحْمَهُو لِتَحَاجِي صَسَلَهَا نَا كَه صَلَوت
لِسَيَدِنَا مُحَمَّدَ صَلَوَتْ لِلَّهِ أَصْحَابَهَ كِشَابَهَ
فَرَاهِيْ : اَهِينْ يَارَبَ الْعَالَمَه

دەسقىيىسا (روض النعيم) دانەيا فەھمى

<p>فَطَعَ كَهْ آيَا خَاتَمَهْ بَا وَ فَا مَهْ دِي وَ قَتِ نَاثِهْ هُوْ خَوْرَلِج مَهْ لَهْ فِي قَطْعَهْ كَهْ كَلَامَ عَبَّابَهْ دِرْقِهْ مُبَارَكَهْ دِنَافَهْ هَمَسَهْ دِسْلَهْ رَبِيعَ الْأَوَّلِ مَاهِ سَالَهْ دِفِي سَالُهْ وَهَادِهْ مُبَارَكَهْ فَرَادَهْ رَحَّهَ بُوْيَهْ يَأَيِّهِ آفِي خَامَهْ دِسْرَهْ يَأَيِّهِ مَهْ دِلَادَهْ كُوْيِهِ ثَلَبَهْ بُوْ وَدَاعَهْ كَهْ مَسَهْ دَوْدَوْهْ فَرَتَهْ لَهَا شَا چَهْيَهْ كَهْ شَعْرَهْ فَقِيرَهْ مِيزَنَهْ الْهَمِي بُوْيِهِ شَاعِرِي دِبَقَهْ نَاظِمَهْ كَاهَبَهْ وَنَاظِرَاتَهْ دِبَقَهْ دَافِي بَابِهِ دِمَهْ جَمِيلَشَانَهْ دِبَقَهْ جَهْلَهْ صَالِحَهْ وَصَالِحَهْ بِيَتِيمَ اللَّهِ بُوْيِهِ بَسَدَهْ كَلَامَهْ الْهَمِي هُورْفِيَهْ كَهْ كَهْ مَسَانَهْ خَمَرَهْ كَهْ أَمَدَهْ خَمِيرَهْ كَتَابَهْ</p>	<p>فَرُوفُصَهْ التَّعْيِمَهْ بِذَوْهَهْ وَصَفَهْ آفِي مَاهِهِ زَفَفَهْ لَهْسِهِ يَبَاجَهْ دِرْ تَارِيَخَهْ هَهْرِي دِسَانَهْ هَمَشَتَهْ دِسْعِيدَهْ هَهِي هَوْهَنَانَهْ جَمَعَهْ دِرْ مَاهَهْ عَرَبَهْ أَوْ حِسَابَهْ دَلَالَهْ مُبَارَكَهْ بَهْ يَأَرَهْ بِجَهْلَهْ عَبَادَهْ دِرْ قَطْعَهْ بَهْ دَيِّهِ فِي نَاهَهْ دِسْرَهْ كَهْ بَهْ دَفَهْ سَيَّلَهْ بُوْ مَهْ فَأَيَّهْ دَافِي دِسْرَهْ مَهْبَرَهْ دِرْ إَادَهْ سَيَّهْ خُوْلَكَنْهْ مَنْ شَهِيَهْ دِسْرَهْ سَوْنَهْ دِنَافَهْ دَوْنَهْ وَأَكْرِي دِرْ بُوقَارِي وَسَامِعَهْ وَحَاضِرَانَهْ دِرْ بُوقَعَلَانَهْ يَعْرِفُهْ نَشَانَهْ دِرْ بُوقَرِحِي ثَارَهْ لَفَاحَهْ بِحَمْدِ اللَّهِ دِسَانَهْ يَكِمَهْ اِحْتَشَامَهْ كَهْ لَالَّهُوكِرِيَهْ قَوْنَهْ مَهَانَهْ دِإِشْغَافِي رَقْمَيَهْ دَرِسَبَعَهْ أَبَتَهْ</p>
١٣٨١	حَسَنَةٌ

دَهْسَنْيِسَا (رَوْضَ النَّعِيمِ) دَانِهِيَا مَهْلَا ئَهْ حَمَهْدَيِ قَوْغِي

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ، وَبِهِ نَسْتَعِينُ

[بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ]

بِسَامِ خَدَاوَنْدِ هَرَدُو سَرَا
عَفْوُ وَغَفْرَوْ كَرِيمُو خُدَا
شَهْنَامَ بَغْلُو فَوْتُو زَوَالِ
ازْلَهْ رَهْبُو يَهْ أَبَدْ لَاهْرَانِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ «الفصل الأول في بحث المسألة»
الحمد لله الذي عَلَمَ الْإِنْسَانَ لِلظَّنِّ بِالقَلْمَنْ، وَأَلْهَمَهُ مِنَ الْفَرَاغِ وَالْبَدَائِعِ مَالِمِ يَعْلَمْ، وَالصَّدَّا
وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِنَا الْأَكْرَمِ، وَعَلَى آئِهِ وَاصْحَابِهِ الَّذِينَ سَكَوَاطَرِيقَةُ الْاسْلَامِ،
وَبَعْدَ فَيَقُولُ الْمُبَدِّلُ الْمُسْتَهَامُ، مِنْ تَلَاطِمِ اُمُوْجِ الْمُصَابِ وَالْاُسْفَاقِ، زَيْنُ الْمَادِيْنِ الْأَمْدَيْ
أَمْنُ مَلَارِمَصَانِ لَمَ رَأَيْتَ نَظَمَ الْكِتَابَ الْمُسَى [روض النعيم] لِلْعَالَمِ الشَّهِيرِ، وَالْأَدِيبِ الْمُخْرِبِ،
الشَّيْخِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْأَقْتَيِ، طَبَّتِ اللَّهِ ثَرَاءً، وَجَعَلَ الْمَنَّةَ مُثَوَّهَ، فِي نَظَمِهِ فَانَّقَ، وَفِي بَلَاغَتِهِ
رَانَقَ، وَكُنَّ لَمْ بَلَغَ مِنْ تَعْقِيدِ بَعْضِ الْأَدِيْبَاتِ، وَمِنْ اسْتَوْالِ الْكِتَابَ الْعَيْبِيَّ كَالْمَارِسَيَّةِ، أَرَأَتِ
أَنْ اَعْلَقَ عَلَيْهِ تَعْلِيَقًا وَجِهِيًّا يَسْهُلُ لِكُلِّ قَارِئٍ تَلَكَ الْعَقْدَ، وَيَكُونُ تَرْجِمَةً لِلْكِتَابَ الْمَارِسَيَّةِ
الْمُسْتَعْلَمَةَ بِكُثُرَةِ وَعِنْدِهِ، وَبِيَانِ أَعْصَمِ أَبِيَاتِهِ الْمُفَلَّقَةِ، وَسَيِّبَهِ [التَّفَعُّعُ الْعَمِيمُ]
فِي شَرْحِ رَوْضِ النَّعِيمِ [وَسْطِيْلُ اللَّهِ تَعَالَى إِنِّي جَعَلْتُ سَعْيَنِي حَالَ الصَّوْرَبِ الْكَرِيمِ، وَفَوْزُ]
بِدَارِ النَّعِيمِ، وَضَاهَةَ مِنْ عَذَابِ الْمُحِيمِ، وَنَرْجُونَمِنَ الْأَخْوَانِ الْكَرَامِ، أَنْ لَا يَجْعَلُونِي غَرَصًا
لِلْمَلَامِ، وَأَنْ يَدْرِأَ بِالْحَسَنَةِ الْيَتَيْةَ، وَاسْتَدِيْدَ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى الْمَدِيْدَةَ وَالسَّدَادَ الْأَقْوَمَ
الْأَطْرِيقَ، لَلَّهُ وَقِيْلِ الْمَسَاتِ وَالْوَقَبِيقَ، وَهُوَ حُسْنِي عَلَيْهِ تَوْكِيدُ وَالْيَابِنِ،
(قوله بنام خداوند) نام کلمه فارسیه بمعنی الاسم، خداوند ایضا فارسیه بمعنی المطلق
والماطر، سراکلمه ترکیه مخففة من سراای ای القصر فارسی: ابتدأ بتألیف هذه الکتاب باسم
خالق القصربن ای الدزن و الساء و الدبوا والآخره او مليته و التار (قوله منع) کلمه
فارسیه بمعنی الطیر، پایه کلمه فارسیه ایضا بمن العذر والمزله والرتبه، گذا ایضا فارسیه

[بِحْسَنَةِ]

دهستهیسا (روض النعیم) دانهیا مهلا زدینه لعابدینی ئامه‌دی

ژ بەرھەمنى چاپكىرى يىت نفيسيمەرى

أ . ب زمانى عەرەبى :

- ١- الحافظ العراقي وأثره في علم الحديث ، الرياض ١٩٩٢.
- ٢- المدخل لدراسة الأدب الكردي ، (جزان) ، اسطنبول ١٩٩٣.
- ٣- اعتقاد أهل السنة والجماعة للشيخ عدي بن مسافر (تحقيق ، بالاشتراك مع حمدي عبد المجيد السلفي) المدينة المنورة ١٩٩٨.
- ٤- مختارات من أغنية الثلج والنار (بالاشتراك مع محمد أمين الدوسكي) دهوك ١٩٩٩.
- ٥- تاريخ ماردين للشيخ عبد السلام المارديني (تحقيق ، بالاشتراك مع حمدي عبد المجيد السلفي) دهوك ٢٠٠٢.
- ٦- مذكرات الجاسوس الإنگليزى همفري الميزان ، (مع مالك بن حسين) دهوك ٢٠٠٢.
- ٧- شرح ديوان الشيخ الجزرى للملا عبد السلام الجزرى (ضبط وتعليق) ٢٠٠٤.
- ٨- حول نسب الشيخ عدي بن مسافر ومعتقداته (بالاشتراك مع حمدي عبد المجيد السلفي) دهوك ٢٠٠٤.
- ٩- جواهر المعاني في شرح ديوان أحمد الخاني، دهوك ٢٠٠٥.
- ١٠- تاريخ الأنساب، للأمير صالح بگ الشيروانى، تحقيق، دهوك ٢٠٠٥، الطبعة الثانية بيروت ٢٠٠٧.
- ١١- الحياة السياسية في كردستان، تأليف علي تتر، ترجمة من الكردية إلى العربية، دهوك ٢٠٠٧.

١٢- معجم شعراً الکرد، (بالاشتراك مع حمدي عبد المجيد السلفي) دهوك، ٢٠٠٨.

١٣- عقد الجمان في تراجم العلماء والأدباء الکرد والمنسوبيين إلى مدن وقرى كردستان، (بالاشتراك مع حمدي عبد المجيد السلفي) الشارقة الإمارات، ٢٠٠٨.

١٤- الرد على الرافضة واليزيدية المخالفين للملة الإسلامية المحمدية، لأبي عبد الله بن شبل، (تحقيق ، بالاشتراك مع حمدي عبد المجيد السلفي) تحت الطبع.

بـ. بـ زمانی کوردى :

١٥- مهلاين باتئي وبرههمني وي (د گەل محسن دۆسکى) دهوك ١٩٩٦ ، چاپا دووی ٢٠٠٥ .

١٦- ئىخوان د تەرازىيەن دا ، دهوك ١٩٩٦ ، هەقلېر ١٩٩٩ ، دهوك ٢٠١١ .

١٧- ئەلندا مە (ديوانا شعرئيە) دهوك ١٩٩٨ ، چاپا دووی ٤ ٢٠٠٤ .

١٨- مەلا عەلييى بەرۋشىكى وبرههمني وي ، دهوك ١٩٩٩ .

١٩- سەيفىيەن شۇشى وبرههمني وي (د گەل محسن دۆسکى) دهوك ١٩٩٩ .

٢٠- ديوانا سەردائىيەن وانى ، دهوك ١٩٩٩ .

٢١- واقعى ئىسلامى چاوا چارەسەر بىكەين ؟ دهوك ٢٠٠٠ .

٢٢- ديوانا مەلاين جىزىرى (بەرھەقىكىن وقەۋۇزارتن) دهوك ٢٠٠٠ ، چاپا دووی ٢٠٠٥ .

٢٣- ژياننامەيا پىغەمبەرى خودى ، دهوك ٢٠٠٢ ، چاپا دووی تەھران ٢٠٠٨ .

٢٤- د گەل مروققىن خودى ، دهوك ٢٠٠٢ ، چاپا دووی ٢٠١٠ .

٢٥- چىل حەدىسىيەن ئىمامى نەھەوى ، دهوك ٢٠٠٢ .

٢٦- ئىمام موحەممەدى كورپى عەبدۇھەبايى وچەند نېيسىنىڭ كىيىن وي ، دهوك ٢٠٠٢ .

٢٧- سەرھاتىسىيەن پىغەمبەران وملەتتىن بۆرىن، (سى بىرگە) دهوك ٢٠٠٢ ، چاپا دووی ٢٠٠٦ ، چاپا سىيىەن ٢٠١٠ .

٢٨- تەفسىردا قورئانا پىرۇز (وەرگىرانە) دهوك ٢٠٠٤ ، چاپا دووی تەھران ٢٠٠٨ .

- ۲۹- کوری من ئەقەبە دىنى تە ، دھۆك ۴ ۲۰۰ .
- ۳۰- يۈوسف وزلەيخا يا سەلىمى هىزانى، (بەرھەۋەتكەن و قەۋۇزارتن) دھۆك ۴ ۲۰۰ .
- ۳۱- لەيلا و مەجۇنون يا حارشى بىللىسى، (بەرھەۋەتكەن و قەۋۇزارتن) دھۆك ۴ ۲۰۰ .
- ۳۲- ل دۆر ئەدەبى كىمانچى ل سەدسالا نۆزدى و بىستى زايىنى، ھەولىئر ۴ ۲۰۰ .
- ۳۳- دىوانا گازىيا بەلەنگازا يا مەلا بېشىرى بەدەوى (بەرھەۋەتكەن) ، دھۆك ۴ ۲۰۰ .
- ۳۴- دىوانا داهى يا مەلا نەذىرى بەدەوى (بەرھەۋەتكەن) دھۆك ۴ ۲۰۰ .
- ۳۵- مەۋەقى بەرى دىرۋەكى، وەرگىرانە ژ عمرەبى بۆ كوردى، دھۆك ۴ ۲۰۰ .
- ۳۶- مەم وزينا ئەحمدەتى خانى، (بەرھەۋەتكەن) دھۆك ۵ ۲۰۰ .
- ۳۷- پۇزىي و پەيام رەمەزانى، دھۆك ۵ ۲۰۰ .
- ۳۸- باودريا تەھوھيدى، يا دكتۆر صالح الفوزان، (وەرگىرانە) دھۆك ۵ ۲۰۰ ، چاپا دۇوى ۹ ۲۰۰ .
- ۳۹- ژن ل بەر سىبىھرا ئىسلامى، دھۆك ۵ ۲۰۰ .
- ۴۰- دىوانا ھادى، (بەرھەۋەتكەن) دھۆك ۷ ۲۰۰ .
- ۴۱- دىوانا بەرتۇ بەگىن ھەكارى، (بەرھەۋەتكەن) دھۆك ۶ ۲۰۰ .
- ۴۲- چاوا دى بىيە مەۋەقى دىشاد، يا دكتۆر عائض القرنى، وەرگىرانە، دھۆك ۶ ۲۰۰ .
- ۴۳- ژ سالۆخەتىن خوداپەرىسان، يا عومەر تەلمەسانى، وەرگىرانە، دھۆك ۶ ۲۰۰ .
- ۴۴- جەھنمەم وارى پەشىمانان، دھۆك ۶ ۲۰۰ .
- ۴۵- فەرھەنگا گۆتن و كىيارىن نەدورست، دھۆك ۶ ۲۰۰ .
- ۴۶- جىپەانا خەونان، دھۆك ۶ ۲۰۰ .
- ۴۷- مەن و زىنا بەرزەخى، دھۆك ۶ ۲۰۰ .
- ۴۸- ل بەر سىبىھرا خودى، دھۆك ۶ ۲۰۰ .

- ٤٩- د گەل پىيغەمبەرى خۇشتىقى، دھۆك ٢٠٠٦.
- ٥٠- قورئان وسوننەت وزائىنا نوى، دھۆك ٢٠٠٤، چاپا دووئى ٢٠٠٦.
- ٥١- ژ پىشەنگىن پەخسانا كوردى خەلىفە يۈوسىقى بايەزىدى، دھۆك ٢٠٠٧.
- ٥٢- مەم وزينا ئەحمدى خانى، دانەيا عەزىزى مامزىدى (بەرھەفکرن) دھۆك ٢٠٠٨.
- ٥٣- مەلا يېن جىزىرى شاعرى كوردان يېن مەزن، بۇ زارۋىكان، دھۆك ٢٠٠٨.
- ٥٤- رېيمازا زيانى ل بەر سىبىھرا قورئانى، تەفسىرا قورئانىيە ٢٠٠٩.
- ٥٥- زېپىن بەر ب خودى ۋە، دھۆك ٢٠٠٩.
- ٥٦- قۇوزارتنا دلان، دھۆك ٢٠٠٩.
- ٥٧- گەشتەك بۇ نك خودى، رۈمانا دكتۆر نەجىب گەيلانى، وەرگىزىانه ٢٠٠٩.
- ٥٨- ديوانا سەيد قەدرى يېن جىزىرى، (بەرھەفکرن)، دھۆك ٢٠٠٩.
- ٥٩- باشتىرىن سەرھاتى، دھۆك ٢٠١٠.
- ٦٠- دو فەرھەنگىن ۋەھاندى نوبارا الأطفال يَا كەريەلائى، (بەرھەفکرن)، دھۆك ٢٠١٠.
- ٦١- دو ۋەھينەنگىن كرمانجى د علمى تەجىيدى دا، يَا مەلا خەلەلىنى سېرتى وەمەلا مەممەد ھادى يېن لجى، (بەرھەفکرن)، دھۆك ٢٠١٠.
- ٦٢- ديوانا نەفعى، (ساخىرن وەرھەفکرن) د گەل مەسعود گولى، دھۆك ٢٠١٠.
- ٦٣- يېن ئىفلەحىا گونەھى، يَا د. عبد الله السدحان، (وەرگىزىانه)، دھۆك ٢٠١١.
- ٦٤- بىندا خەمان، كۆمەكا چىرۇكىن وەرگىزىيە ژەردەبى، ھەولىر ٢٠١١.
- ٦٥- گازى و گازىكەر د چىل حەدىسىن پىيغەمبەرى دا سالاف لىنى بن، يَا على الحلى، وەرگىزىانه، ھەولىر ٢٠١١.
- ٦٦- پىتىخەمەت مالەكا بىن گرفتارى، ھەولىر ٢٠١١.
- ٦٧- نەقىش ستۇينا ئىسلامى، ھەولىر ٢٠١١.

- ٦٨- چيرۆك و ديرۆك، هەولىر ٢٠١١.
- ٦٩- شىرەتىن پىغەمبەرى سلاف لى بن بۆ ھە فالى وى ئەبۇ ذەرى، هەولىر ٢٠١١.
- ٧٠- عەقىدەنامەيىن كرمانجى، هەولىر ٢٠١١.
- ٧١- د گەل صەحابىيىن پىغەمبەرى سلاف لى بن، دەۋك ٢٠١١.
- ٧٢- چل حەدىسىن ئىمامى نەوهەدى و درگىران و شرۇقەكرن، (د گەل تمامىا وان يى ئىن رەجبى حەنبەلى)، ل ژىر چاپتىيە.
- ٧٣- ۋەھىينىكا (روض النعيم) يى شىيخ عەبدۇرەھمانلى ئاقتەپى، بەرھەقىكىن، ل ژىر دەستە.

ناشه روک

باپت	به پیر
پیشگوتن	۷
شیخ حمه‌نهنی نورانی و هنده‌ک ناقدارین بنه‌مala وی	۱۱
روض النعیم	۱۹
بند اول در مبحث بسمله	۲۱
بند ثانی در مبحث حمد خدا	۲۳
بند ثالث در توحید باری و إیمان بواجبات	۲۵
بند رابع در مبحث صلاة و سلام	۲۹
بند خامس در سبب نظم کتاب	۳۶
بند سادس در طلب إمداد از ساقی و موغنی	۴۱
بند سایع در بیان اشکال فخر عالم صلی الله علیه وسلم	۴۸
بند ثامن در بیان خاتم نبوت که بر کتف رسول خدا بود	۶۲
بند تاسع در خضاب و کحل و دهن رسول خدا	۶۵
بند عاشر در بیان لباس رسول خدا	۶۸
بند حاجی عشر در بیان خف و نعل رسول خدا	۷۱
بند ثانی عشر در بیان انگشت رسول خدا	۷۳
بند ثالث عشر در صفت سیف رسول خدا	۷۶
بند رابع عشر در صفت نان او چیزی که بنان می خورد	۸۲
بند خامس عشر در صفت فراش که بران می خوابید	۸۵

۸۷	بند سادس عشر در صفت کلام و سخن گفتن رسول خدا
۸۹	بند سایع عشر در صفت خواب کردن رسول کبریا
۹۱	بند ثامن عشر در صفت عبادت رسول خدا
۹۳	بند تاسع عشر در بیان أخلاق رسول خدا
۹۵	بند عشرين در بیان حیاء رسول خدا
۹۷	بند احدی و عشرين در بیان نسب رسول خدا
۱۰۱	بند ثانی و عشرين در ابتداء مراج رسول خدا
۱۱۲	بند ثالث و عشرين در بیان آشیاء که در راه بدید از عالم برزخ تمثیل او آمد
۱۲۰	بند رابع و عشرين در دخول رسول الله صلی الله علیه و سلم بمسجد أقصی
۱۲۵	بند خامس و عشرين در عروج رسول خدا صلی الله علیه و سلم باسمان
۱۳۶	بند سادس و عشرين در دیدن رسول خدا صلی الله علیه و سلم عزرائیل را
۱۴۱	بند سایع و عشرين در دیدن رسول خدا صلی الله علیه و سلم مالکی دووزهخ را
۱۴۸	بند ثامن و عشرين در رفتن رسول خدا صلی الله علیه و سلم ببیت المعمور
۱۵۱	بند تاسع و عشرين در نشستن رسول خدا صلی الله علیه و سلم بر شهپر جبریل و رفتن بهشت بین و هر چه مشاهده کر
۱۵۹	بند اجنبي در مهرثیه شهزادگان حسن و حسین بازگشتن بقصه پیش
۱۶۲	بند ثلاشون در رفتن رسول خدا صلی الله علیه و سلم بسدرة المنتهی و بهتر از آن
۱۷۴	بند حادی و ثلاشون در رفتن رسول خدا صلی الله علیه و سلم بکرسی
۱۸۵	بند ثانی و ثلاشون در رفتن رسول خدا صلی الله علیه و سلم بعرشی عظیم

۱۸۷	بند ثالث و ثلاشون در نشستن رسول خدا صلی الله علیه و سلم بر رفرف
۱۹۹	تیزرو و تشریف بردن بجای که جانبود یعنی مقام لا مکان
۲۳۱	بند رابع و ثلاشون در خبر گفتن رسول خدا صلی الله علیه و سلم با مدادان از معراج شبانه با اسلام و کفار که مصدقان تصدیق کردند
۲۴۸	بند خامس و ثلاشون در اعتذار و خاتمه کتاب
۲۶۷	تهقیرضا برای شاعری شیخ محمد جانی ئاقتهپی ل سهر کتیبا (روض النعیم)
۲۷۰	فهره‌نگوک
۲۷۵	بهلگه و دهستانیس